

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

41'inci Birleşim 20 Aralık 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	411
II.- GELEN KÂĞITLAR	413
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	414,437,440,479, 518,551
A) KANUN TEKLİFLERİ	414:431,437:440, 440:476,479:518, 518:541,551:570
1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36)	414:431,437:440, 440:476,479:518, 518:541,551:570

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37)

414:431,437:440,
440:476,479:518,
518:541,551:570

A) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

414:431,437:440,
441:476,479:518,
518:541,552:562,562

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

414:431,437:440,
441:476,479:518,
518:541,552:562,562

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

414:431,437:440,
441:476,479:518,
518:541,552:562,562

B) SERMAYE PİYASASI KURULU

414:431,437:440,
441:476,479:518,
519:541,552:562,563

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

414:431,437:440,
441:476,479:518,
519:541,552:562,563

TBMM	B: 41	20 . 12 . 2023
		<u>Sayfa</u>
2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı		414:431,437:440, 441:476,479:518, 519:541,552:562,563
<i>C) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU</i>		414:431,437:440, 441:476,479:518, 519:541,552:562,564
1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi		414:431,437:440, 441:476,479:518, 519:541,552:562,564
2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı		414:431,437:440, 441:476,479:518, 519:541,552:562,564
<i>Ç) KAMU İHALE KURUMU</i>		415:431,437:440, 441:476,479:518, 519:541,552:562,565
1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi		415:431,437:440, 441:476,479:518, 519:541,552:562,565
2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı		415:431,437:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,565
		405

*D) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI
KURUMU*

415:431,437:440,
441:476,480:518,
519:541,552:562,566

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024
Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

415:431,437:440,
441:476,480:518,
519:541,552:562,566

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022
Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

415:431,437:440,
441:476,480:518,
519:541,552:562,566

*E) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE
DENETLEME KURUMU*

415:431,437:440,
441:476,480:518,
519:541,552:562,567

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu
2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

415:431,437:440,
441:476,480:518,
519:541,552:562,567

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu
2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

415:431,438:440,
441:476,480:518,
519:541,552:562,567

TBMM	B: 41	20 . 12 . 2023
		<u>Sayfa</u>
<i>F) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI</i>		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,568
1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,568
2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,568
<i>G) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU</i>		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,568
1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,568
2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,569
<i>Ğ) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI</i>		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,569

TBMM	B: 41	20 . 12 . 2023
		<u>Sayfa</u>
1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,569
2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı		415:431,438:440, 441:476,480:518, 519:541,552:562,570
IV.- AÇIKLAMALAR		431,435,440,476,518,541
1.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, DEM PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması		431:432
2.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması		432:433
3.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması		433:434
4.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması		435:437
5.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta'nın FETÖ'cülükle suçlanmasına dair bir ithamı doğru bulmadıklarına ilişkin açıklaması		440
6.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, kendisine yöneltilen ithamın doğru olmadığına ve bir grubu itham edecek sözler söylediye, yanlış anlaşıldıysa özür dilediğine ilişkin açıklaması		440
7.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Konya Milletvekili Selman Özboyacı ile Gaziantep Milletvekili Mesut Bozathı'nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması		476:477

8.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Konya Milletvekili Selman Özboyacı ile Gaziantep Milletvekili Mesut Bozathı'nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

477:478

9.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Hazine ve Maliye Bakanına gösterdiği gayretler için teşekkür ettiklerine ve Konya Milletvekili Selman Özboyacı ile Gaziantep Milletvekili Mesut Bozathı'nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

478

10.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ile İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

479

11.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, bugün oynanan Bursaspor-Diyarbakirspor maçında yaşananlara ilişkin açıklaması

518

12.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

541:543

13.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

543:545

14.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye'nin bütün zorlu sınamalara rağmen hedeflerine ulaşma kararlılığını sürdürdüğüne, 6 Şubat depremlerinin bütçeye getirdiği yüke ve Hazine ve Maliye Bakanlığı kadrolarıyla ilgili yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

545:547

15.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

547:549

16.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

549:550

17.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ile Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in çok nesnel bir sunum yaptığına, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 20-27 Aralık Mehmet Akif Ersoy'u Anma Haftası'na ilişkin açıklaması

550:551

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

434

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

434:435

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.03'te açılarak dört oturum yaptı.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36), 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 37) görüşmelerine devam edilerek,

Gençlik ve Spor Bakanlığı,

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı,

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü,

Meteoroloji Genel Müdürlüğü,

İklim Değişikliği Başkanlığı,

Kentsel Dönüşüm Başkanlığı,

2024 yılı merkezî yönetim bütçeleri ve 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesapları kabul edildi.

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, CHP Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Hayata Dönüş Operasyonu'na ve Maraş katliamına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal;

Yarbay Ali Tatar'ın ölüm yıl dönümüne, öğrenci burslarına ve Gençlik ve Spor Bakanlığının vakıflara ve derneklere ayırdığı bütçeye,

AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve 24 Aralıkta Diyarbakır'da yapacakları Gençlik Meclisi kongresine bütün gençleri davet ettiğine,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, AK PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Saadet Partisi Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal;

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, deprem bölgesinin barınma sorununa, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhasseki'nin köy evi ve kalıcı konut vaadine; HES İlaç Afyonspor futbol takımına ve Filenin Sultanları'yla gurur duyduğuna,

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın anlaşılmayan bir dille konuştuğuna, Amedspor'un deplasman maçlarında ırkçı saldırılarla karşı karşıya kalmasına ve Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından engelli takımlarına temin edilen otobüs hakkından Amedspor'un yararlandırılmamasına; kentsel dönüşüm yasasıyla ilgili partilerine sunum yapılmadığına ve bir afet bakanlığı kurulması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın konuşmalarını anlamadığına, gençlerin gelecekle ilgili karamsarlık içinde olduğuna, “ev genci” tabirine ve mülakatla ilgili Twitter’da yaptığı anketin sonuçlarına; İstanbul depremine ve deprem bölgesinde teslim edilecek kalıcı konut sayısına,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, sporun önemine, sporda son yıllarda elde edilen başarılarla, Gençlik ve Spor Bakanlığının yürüttüğü faaliyetlere; çevre, şehircilik meselesinin, depreme hazırlık meselesinin Türkiye açısından bir millî güvenlik meselesi olduğuna, beklenen İstanbul depremine, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yaptığı çalışmalara ve her iki bakanlığın bütçelerinin hayırlı olmasını dilediğine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın kısa zamanda çok fazla şey anlatabilmek için hızlı ve hararetle bir konuşma yaptığına ve kendisine soracağı sorularının olduğuna; iklim değişikliğine ayrılan bütçenin yetersizliğine, Türkiye'nin en önemli konusunun deprem olduğuna ve bu konuda İYİ Parti olarak her türlü desteği vermeye hazır olduklarına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın bir buçuk saatlik konuşmayı otuz dakikaya sığdırmasına, AK PARTİ siyasetinin gençlere çok önem verdiğine, sporda elde edilen başarılarla; depremle, afetle mücadelenin politikaüstü bir mesele olduğuna, deprem bölgesinde köy konutlarının ve kalıcı konutların yapımının hızla devam ettiğine ve bugünkü çalışmada emeği geçenlere teşekkür ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak yasaklandığından milletvekillerinin bu hususta gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 20 Aralık 2023 Çarşamba günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşime 21.53'te son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Asu KAYA

Osmaniye

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**20.12.2023 Çarşamba****Milletvekili Teklifleri**

1.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'ın; İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1873) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:18.12.2023)

2.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'ın; İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1874) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:18.12.2023)

3.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'ın; Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1875) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:18.12.2023)

4.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in; Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1876) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:18.12.2023)

20 Aralık 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 41’inci Birleşimini açıyorum. Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, gündemimize göre 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün dokuzuncu turdaki görüşmeleri yapacağız.

Dokuzuncu turda, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Kamu İhale Kurumu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (*)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (*)

A) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) SERMAYE PİYASASI KURULU

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(*) 36, 37 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 11/12/2024 tarihli 32’nci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

*Ç) KAMU İHALE KURUMU**1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU**1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU**1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI**1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.**

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve istemi hâlinde İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Dokuzuncu turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına: Muş Milletvekili Sezai Temelli, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren, Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo, İstanbul Milletvekili Özgül Saki.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına: Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak, Yalova Milletvekili Tahsin Becan, Düzce Milletvekili Talih Özcan, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan, Mersin Milletvekili Talat Dinçer, Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Tokat Milletvekili Kadim Durmaz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına: Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy, Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül, Kütahya Milletvekili Adil Biçer, Konya Milletvekili Selman Özboyacı, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı, Mardin Milletvekili Muhammed Adak, Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy, Bitlis Milletvekili Turan Bedirhanoglu, Yalova Milletvekili Ahmet Büyükgümüş, Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş, Antalya Milletvekili Kemal Çelik.

Saadet Partisi Grubu adına: Ankara Milletvekili Mesut Doğan, Konya Milletvekili Hasan Ekici, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, İstanbul Milletvekili Selim Temurci, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, İzmir Milletvekili Mustafa Bilici.

İYİ Parti Grubu adına: İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, Yozgat Milletvekili Lütfullah Kayalar, Samsun Milletvekili Erhan Usta, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına: İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu, Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk, Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük, Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya, Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy.

Şahısları adına, lehinde, Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın.

Yürütme adına Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek.

Aleyhinde Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban.

Arkasından soru-cevap işlemi, oylamalar ve kapanışla bugünkü çalışmalarımızı noktalayacağız.

Şimdi ilk söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye aittir.

Sayın Temelli, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, Türkiye cezaevlerinde açlık grevi var, Türkiye’de de açlık var. Bu iki açlık, aslında, Türkiye’deki siyasi kriz ile ekonomik krizi bize birlikte ifade ediyor. Evet, Türkiye cezaevlerinde açlık grevi var çünkü Türkiye’de çok derin bir siyasi kriz var. Bu çok derin siyasi krizin en temel nedeni, kuşkusuz tecrit ve Kürt sorunundaki çözümsüzlüktür. Bu konuda ısrar edildikçe tecrit sürdükçe, Kürt sorununda çözümsüzlükte ısrar edildikçe, siyasi kriz derinleşecek. Bunun en önemli etkisi de ekonomik kriz üzerinde kendini gösterecek. Bir ülkede ekonomik krizin geldiği boyutu görmek açısından en önemli gösterge kuşkusuz yoksulluktur, açlıktır dolayısıyla da Türkiye’de artık açlık vardır. Türkiye’de her zaman bir yoksulluk sorunu olmuş mudur? Evet, olmuştur ama bugün dönüp baktığımızda artık ciddi boyutta bir yoksulluğun ve buna eşlik eden bir açlığın söz konusu olduğunu görmemiz mümkün. Hatta bunu, geçenlerde, burada AKP milletvekili, konuşmasında şöyle bir şeyle ifade etti -tabii, onlar tabloyu hep başka bir yerden okudukları için- dedi ki: “Bizim dönemimizde sosyal yardım harcamaları 47 kat arttı.” Bu şu anlama geliyor: Sizin döneminizde yoksulluk 47 kat arttı. Siz bir muhtaçlar ekonomisi yarattınız, siz bir yoksulluk ekonomisi yarattınız ve sonucunda da tabii, burada 47 kat artmış bir sosyal yardım sisteminden bahsediyoruz. Dolayısıyla ortada sosyal devlet yoksa hayırseverlik vardır, zaten neoliberal politikaların da temel dayandığı mesnet budur; dolayısıyla halk yoksul, sermaye zenginleşmeye devam etsin.

Şimdi, böyle bir durumda, böyle bir ülke ekonomisinde özellikle de ekonomik kriz çok derinleşmişse ve bu ekonomik krizin en önemli nedenlerinden biri enflasyon olarak gösteriliyorsa biz iki yere çok dikkatli bakarız: Bir Merkez Bankasına bir de Hazine ve Maliye Bakanlığına. Şimdi, Merkez Bankasına baktığınızda, Merkez Bankasının başındaki hanımefendi geçen gün bir röportaj

vermiş, izlemiştirsinizdir, okumuştunuzdur röportajı. Biz çok Merkez Bankası Başkanı gördük ama bu kadar ciddiyetsizini ilk defa gördük, bu kadar laubaliliği ilk defa gördük, dolayısıyla Merkez Bankası Başkanı röportajında âdeta yoksul halkla alay eder gibi, Sadık Efendi'yle alay eder gibi bir açıklamada bulunmuş, demiş ki: "Ekmeğin fiyatının, ürünlerin fiyatının düştüğünden haberi yok." Ya, o her gün 40 daireye ekmek götürüyor, nasıl fiyatından haberi yok? Esas senin bu ülkede fiyatların ne olduğundan haberin yok. Diyor ki: "Kira endeksi düştü." Ne düştü? Yüzde 5 artmış, senin bundan haberin yok. Sen çıkmışsın, gayet laubali bir şekilde röportaj veriyorsun; bir de yoksullarla, asgari ücretle geçinmek zorunda olanlarla alay ediyorsun; diyorsun ki: "Ben de geçinemiyorum, annemin evine sığındım." Milyon dolarları olan Manhattanlı bu hanımefendi âdeta bu ülkenin yoksullarıyla, emekçileriyle alay ediyor dolayısıyla ülkedeki durum bu. Şimdi böyle bir Merkez Bankası Başkanıyla -Cumhurbaşkanı ona 3 sektör söyleyecekmış, o şahlandıracakmış ekonomiyi- siz enflasyonla mücadele edeceksiniz, fiyat istikrarı sağlayacaksınız. Fakat burada daha ilginç bir şey var: Merkez Bankası Başkanı neden şimdi böyle bir röportaj veriyor? Çünkü şu anda asgari ücret görüşmeleri yapılıyor ve dolayısıyla sinsice, aslında, bu ülkede ücretlilerle, emekçilerle bu anlamda uğraşılmaya devam ediyor.

Peki, Merkez Bankası Başkanı böyle de Hazine ve Maliye Bakanlığı farklı mı? Sayın Şimşek de Manhattanlı değil ama Londra'lı dolayısıyla da Sayın Şimşek de aynı şekilde düşünüyor. Şimdi diyor ki her açıklamasından sonra: "Beni yanlış anladınız." Ya, biz seni niye yanlış anlayalım? Biz seni yanlış anlamayacak kadar siyaseti de biliyoruz ekonomiyi de biliyoruz ama sen İngilizce düşünüp Türkçe konuştuğun için aslında aklındaki ifşa ediyorsun bize. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Senin rasyonel politikaların var ya, bak, o rasyonel politikalar, hani emperyalizmin merkezlerinde üretilen -sizin arkadaşlar hiç sevmiyor bu emperyalizm merkezlerini- orada üretilen şeyler var ya, orada üretilen şeylerin birinci cümlesi aslında tam da bu rasyonel politikaları ifade eder, der ki: "Ücret artışları enflasyonu yükseltir." Oysa sizin çok sevdiğiniz bir kurumun yaptığı son bir araştırma var -eminim takip etmişsinizdir- IMF bir araştırma yaptı, dedi ki: "Yaşanan son dönem enflasyon üzerinde etki yapan faktörler ücretler değil; ücretlerin payı yüzde 4,5 ama kârların payı yüzde 45, faizin payı yüzde 40." Yani bugün dünyada yaşanan enflasyonun nedeni kârlar. Siz ISO 500'e baktınız mı? Ben Komisyon'da size söylemiştim, eminim bakmışsınızdır. ISO 1000'e baktınız mı? Banka kârlarına baktınız mı? Baksanız zaten enflasyonun nedeninin bu olduğunu, Türkiye'deki enflasyonun da kâr etkili bir enflasyon olduğunu; süper sömürü aşamasında olduğumuzu ve giderek ücretlerin üzerinde inanılmaz bir yükün oluştuğunu siz de görürsünüz.

Bakın, Türkiye'de zaten bir vergi adaletsizliği var, Türkiye'de zaten ciddi anlamda bir gelir dağılımı adaletsizliği var, Türkiye'de çok ciddi bir servet uçurumu var ve siz bütün bunları görmek yerine... Enflasyonla mücadeleyi -zaten Merkez Bankası Başkanının yapamayacağını anladık- sizin yapabilmeniz için aslında sizin de bu rasyonaliteden kendinizi kurtarmanız lazım. Dolayısıyla, sizden önceki Sayın Nebati'ye o kadar haksızlık yaptınız, "irrasyonel" dediniz, yerden yere vurdunuz; e, sizin rasyonalitimize baktığımızda, bence Nebati de sizi yakında yerden yere vurabilir. Dolayısıyla, burada dönüp gördüğümüz şey aslında vahim bir tablodur. Vahim tablonun nedeni de ortada oluşmuş olan, aslında emekçi halkın üzerindeki, emeklilerin üzerindeki hem enflasyonist baskıdır hem de uygulanan bu politikaların yaratmış olduğu tahribattır.

Şimdi, siz, bir de etrafta olan bitene çok duyarsız bir Bakansınız. Yani memlekette olmayacak işler oluyor, siz bu konularda hiç açıklama yapmıyorsunuz; yaptığınız açıklama, biraz önce söylediğim konularla sınırlı kalıyor. Ne mi oluyor ülkede? Bir Ponzi rezaleti var, kozmetik fonlar var, kripto fonlar var, narkofonlar var, sportif fonlar var; etraf fon kaynıyor. Yani futbol artık bir bahis oyununa dönüşmüş durumda, kozmetik sektörü kara para aklama sektörüne dönüşmüş durumda, uyuşturucu rakamları havada uçuyor. İçişleri Bakanı geldi, burada bize 325 tane bu türden örgütü -beş ayda galiba-

çökerttiğini söyledi, daha da devam edecekmış. Tabii, İçişleri Bakanına da şunu sormak gerekiyordu; sanki Çiller Hükûmeti gitmiş, onlar yeni gelmiş gibi konuşuyor. Ya, geride bıraktığımız beş yıl boyunca -görev suistimali denen bir kavram var- görevi ihmal etmiş adamlarla ilgili bir soruşturma açmak hiç aklına gelmiyor mu? Neyse, o onun konusu. Sizin konunuz şu: Ortada bir kara para var. Para, kara da olsa ak da olsa para, fon yani Hazineyi ilgilendiriyor; siz çıkıp bir cümle etsenize, bunların peşine düşsenize, bunlarla ilgili Hazine müfettişlerini, Maliye müfettişlerini harekete geçirsenize. Siz hiç orali değilsiniz, bu dünyaya Fransız takılıyorsunuz. Şimdi, böyle bir dünya yok; dünyanın her yerinde -Al Capone hikâyesini bile bilirsiniz- Hazine kara paranın peşine düşer ama siz âdeta kara para gelsin diye sessiz kalıyorsunuz. Nereden mi biliyoruz? 2022 yılında 26 milyar dolar net hata noksan hesabı var. Normalde bu ülkenin net hata noksan hesabı 5-6 milyar dolardır, ilave 20 milyar dolar gelmiş, sessiz kalmışsınız. Bu 20 milyar dolar ölçülebilen, ya ölçülemeyen? Ortada dolaşan para zaten 40-45 milyar dolar olarak konuşuluyor; rakamlar ortada, suç ortada, kara para ortada ama ortada olmayan Hazine ve Maliye Bakanı.

Turizm Bakanıyla beraber gelmeniz isabetli olmuş çünkü geçen gün bir şey gördüm, hatta siz de Komisyonunda çok dile getirdiniz, Sayın Cevdet Yılmaz da çok dile getirdi “Turizm gelirleri 100 milyar dolara çıkacak, cari açığı kapatacak, ülke ekonomisini düzeltecek.” filan. Şimdi, geçenlerde Sayın Cumhurbaşkanı Yunanistan’a gitti, biliyorsunuz, hani “Bir gece ansızın gelebiliriz.” filan derken gündüz vakti gitti, iyi de oldu, böyle gündüz vakti seyahatler iyi, diploması iyi, diyalog, müzakere iyi. Rojava’ya da böyle gidin, hadi gidemiyorsanız onlar böyle gelsin, müzakere yapın, görüşün; bu militarist bütçeden, bu savaştan bizi kurtarın. Fakat Yunanistan’da ilginç bir şey yaşandı, elde edilen şeylerden biri şu: Adalarda bir hafta boyunca kapıda vizeyle seyahat edilebilecek yani Yunan adalarına Türk zenginleri gidebilecek. Ya, siz üç kuruş turizm geliri için ülkede orman bırakmadınız; sizin zenginleriniz gidip parayı o yaz mevsiminde adalarda tatil yaparak harcarken siz de yine Arap çöllerinde fon aramaya devam edeceksiniz; işte, Türkiye’deki iktidarın birkaç fotoğrafı bu. Dolayısıyla, esas Merkezde olması gereken maliye ve para politikalarının eş güdümünde bir istikrar politikasıyla -çünkü siz bu sözü çok seviyorsunuz; “makroekonomik istikrar” “finansal istikrar”- istikrar sağlamak gerçek anlamda bir disiplin ister, sorunların gerçek anlamda teşhisini gerekli kılar, bu sorunlarla çözümü var edecek bir siyasi iradeye ihtiyaç duyar ve bunun hayata geçmesi için çabalar. Biz, burada, böyle bir siyasi irade göremiyoruz, böyle sorunları doğru teşhis etmiş bir akıllı da maalesef göremiyoruz.

Bakın, son olarak -bu çok önemli- bir mesele var: Bütçe açığı. 2,6 trilyon bütçe açık verecek yani bütçenin yüzde 25’i açık. Buraya bir sürü bakan geldi, hepsi “Onu yapacağız, bunu yapacağız...” fakat bu yaptıklarının finansmanı tabii bütçeden sağlanacak. Bunun yüzde 75’inin nasıl olacağını biliyoruz; dolaylı vergilerle yine halkın gırtlığını sıkacaksınız, zamlarla olacak, bazen para basacaksınız ama ortada yine 2,6 trilyon açık var. Bu açığı nasıl finanse edeceğiniz konusunda da konuşmuyorsunuz. Biz bilmiyoruz, bunu nasıl finanse edeceksiniz? Mesela, çıkıp bu konuda bir açıklama yapmanız lazım. Sizin yerinize biz yapalım: Borçlanacaksınız. Peki, size kim borç verecek? Zenginler çünkü serveti olanlar ancak borç verebilir. Asgari ücretle geçinenler size borç verebilir mi, bu mümkün mü? Yok, zaten geçinmiyorlar, borç içindeler, kiralarnı ödeyemiyorlar, annelerinin evine taşıyorlar ama size borç verecek olanlar servet sahipleri. Peki, nasıl borç verirler size? Politika faiziniz yüzde 40, yüzde 40’la size borç verirler mi? Hayır. Yine, Merkez Bankası satır arasında ağzından kaçırıyor, diyor ki: “Bankaları teşvik ettik.” Bankalar şu anda yüzde 59’la fon topluyor, bunu size satacaklar. 59’la topladığını size kaçak satacak? Enflasyonun üzerinde satacak. Dolayısıyla, siz servet transferine devam edeceksiniz. Dolayısıyla, siz gelir dağılımını bozmaya devam edeceksiniz. Servet sahiplerinin servetine servet katacaksınız. Bu kârlar nereden ortaya çıkıyor dediğimizde, işte, devlet eliyle yaratılmış kârlardan bahsediyoruz; böyle ortaya çıkıyor.

Dolayısıyla, cari işlem açığı ve diğer bir sürü sorun bir tarafa bir de şimdi çok ciddi bir bütçe açığı söz konusu. Bu bütçe açığının finansmanı meselesi, kur korumalı mevduatın yaratmış olduğu krizi şimdi yeniden derinleştirerek karşımıza çıkacak. Kur korumalı mevduat deli saçması bir meseleydi; bunu anladınız hatta Plan ve Bütçe Komisyonunda AKP’li bir arkadaş çıktı, dedi ki: “Her dönemin kendine has stratejisi olur.” “Dönem” dediği geçen sene yani sanki on sene önceden bahsediyor. Bu anlamıyla, geçen sene kur korumalı mevduatla geldiğiniz noktadan bu sene kurtulmaya çalışıyorsunuz. Ne zaman? Hazirana kadar bunu sönmölendireceksiniz. Şu anda 2,7 trilyon para var. 2,7 trilyon para, 2,6 trilyonluk bütçe açığının finansmanına nasıl çevrilecek? Yüksek faizle. İşte, bu yüksek faiz, bu borçlanma önümüzdeki dönemin krizinin habercisi. Peki, ortaya çıkmış olacak bu maliyeti, ortaya çıkmış olan bu finansal yükü kim taşıyacak? İşte, o yüzden asgari ücret görüşmeleri zamanında böyle demeçler veriyorsunuz; halka taşıtacaksınız. Bakın, Merkez Bankası “Haziranda açıklık sınırı 21 bin lira olacak.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Devamla) – Siz, asgari ücret görüşmelerini 14-15 bin liradan başlatıyorsunuz. Aradaki fark, sadece asgari ücretlilerin katlanacağı işte bu faiz yüküdür.

Dolayısıyla, bir çözümsüzlüğün içinde debelenmeye devam ediyorsunuz çünkü siyasi krizinizi çözecek siyasi iradede yoksunsunuz, ekonomik krizinizi çözecek iktisadi iradede de yoksunsunuz. Sizin “rasyonalite” dediğiniz şey, Atlantik’in uydurduğu neoliberal politikalar. Buradan çıkış mümkün mü? Mümkün. Buradan çıkışın yolu; Türkiye halklarının, emekçilerinin, kadınların, sömürülenlerin, mağdur olanların yan yana gelmesiyle mümkün. Şimdi önümüzde yerel seçimler var. Bu yerel seçimlerde kent uzlaşıları çerçevesinde bu büyük buluşma bu gidişatı durdurabilir. O yüzden de biz diyoruz ki: “...”(*)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci söz, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren’e aittir.

Sayın Eren, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, Diyarbakır kentinin seçilmiş Belediye Eş Başkanları olan ve şu an cezaevinde tutsak edilen Gültan Kışanak’ı, Adnan Selçuk Mızraklı’yı ve onların şahsında bütün siyasi tutsakları sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, yüzlerce masum sivilin yaşamını yitirdiği, her türlü hak ihlalinin ve katliamın işlendiği, kentlerin abluka altına alındığı dönemde katledilen ve yedi gün boyunca sokak ortasında bırakılan 11 çocuk annesi Taybet anayı ve onun şahsında katledilen bütün masumlarımızı anıyorum.

Değerli milletvekilleri, 20’nci yüzyıl Alman tiyatrosunun önde gelen isimlerinden Bertolt Brecht; mafyaların, çetelerin, tefecilerin söz sahibi olduğu, siyaseten, ahlaken çöken bir toplumu anlatmış olduğu “Üç Kuruşluk Opera” oyununda “Bir banka soymak, bir banka açmanın yanında nedir ki?” der ve sözlerine devam eder: “Nasırlı elleriyle demir çubukları kavrayıp çelik kasalara abanan zanaatkarlar, sizin devriniz geçti artık. Ardına bankaları almış dev şirketler nasıl olsa yalayıp yutuverecek sizi.” Bertolt Brecht’in yüz yıl önce söylediği bu sözleri mafyaların, çetelerin, tefecilerin hüküm sürdüğü günümüz Türkiye’inde güncelliğini nasıl da koruyor görüyor musunuz? Ekonomik krizin tüm yükünü ağır vergilerle sermayesi sadece alın teri olan emekçi ve yoksullar öderken kaymağını ve balını sermaye sahipleri ve bankalar yemektedir.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, BDDK verilerine göre bankaların 2023 yılı net kârı yüzde 53,5 artışla 439,7 milyar lira oldu. Piyasayı kontrol eden büyük şirketler, bankalar âdeta ekonomik krizi fırsata çevirip kârlarına kâr katarken hangi emekçinin geliri yüzde 53,5 artmıştır? Bankacılık sektörünün toplam beş yılda kârı 80 milyar doları aştı. Peki, bu 80 milyar dolarlık kâr kimden elde edildi? Tabii ki yoksuldan ve emekçiden. Parası olanın daha da fazla zenginleştiği, yoksulun daha da fazla yoksullaştığı bir sistem yarattınız maalesef. Yurttaşların toplam kredi borçlanmaları 11 trilyon 314 milyar TL'yle geçen yıla oranla yüzde 55 artarken kredi kartı borçluluk oranı ise geçen yıla oranla yüzde 200'e yakın bir artışla 1 trilyon 79 milyar TL oldu. Bankaların en fazla faizi kredi kartlarına uyguladığını hepimiz biliyoruz. Ekmeği ve simidi dahi kredi kartına taksitle alır hâle getirdiniz bu halkı. En fazla borç artışı ise gelir durumunun en az olduğu illerde gerçekleşti. Peki, bu iller hangileri biliyor musunuz? Kürtlerin yaşadığı iller. Bakın, Diyarbakır'da bireysel kredi kartı borcu yılın ilk dokuz ayında yüzde 243,12 artarken Urfa'da yüzde 238,4, Hakkâri'de ise yüzde 230,22 olmuştur.

Değerli milletvekilleri, 15 yaşında çalışmak için Ağrı'dan Kocaeli'ne giden ve iş cinayetinde yaşamını yitiren Ömer Girgin'in, Diyarbakır'da karanlık çökünce pazarda artık toplamaya giden Ayşe ananın, 6 torunuyla tır kasalarında yaşamak zorunda kalan Hanım Demir'in, geçinemediği için Eskişehir'de üniversite kampüsünde intihar eden Resul Alan'ın, Tokat'ta kestane tezgâhına el konduğu için kendini yakan Hakan Yıldırım'ın, Karabük'te borçları nedeniyle balkonunda kendini asan Kasım amcanın yaşadıkları bankaların kârlarının yanında nedir ki? Şirketlerin kârları dururken halkın yaşadığı sefalet umurunuzda mı ki?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eren, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) – Buradan halklarımıza seslenmek istiyorum: Kürtler, Türkler, Araplar, Çerkezler, Aleviler, kadınlar, gençler; iktidarın anlattığı bu hikâye bizim hikâyemiz değil; bu bütçe halkın, emekçinin, yoksulun bütçesi değil; bu bütçe sermayenin ve bankaların bütçesidir. Bizler, DEM Parti olarak halklarımızla birlikte, arkasına bankaları almış dev şirketlerin, sermaye sahiplerinin bizleri yoksullaştırmasına ve sömürmesine asla izin vermeyeceğiz. Hayatın her alanında halklarımızla birlikte, işçilerle, emekçilerle, iktidarın bu hikâyesini değiştirmek için, iktidarın halkımıza dayatmış olduğu bu zulme son vermek için mücadele etmeye devam edeceğiz, bu hikâyeyi değiştirmeye devam edeceğiz, bunun mücadelesini vereceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Eren.

Üçüncü söz, Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'a aittir.

Sayın Olan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) – Sayın Başkan, Değerli Genel Kurul, ekranları başlarında bizleri izleyen değerli halkımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye demokrasi tarihi katliamlar tarihidir. Bu vesileyle, başta bugünlerde yıl dönümü olan Maraş katliamı olmak üzere hayata dönüş operasyonunu ve günlerce sokakta kalan Taybet anayı saygıyla anıyorum. Yine, aynı şekilde, bugün cezaevlerinde bulunan yüzlerce tutsak, başta tecrit olmak üzere benzer nedenlerden dolayı dönüşümlü-süresiz açlık grevindedirler. Buradan bütün siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Kamu İhale Kurumunun amacı, devlet ihalelerinin tümünde siyasi baskıyla ortadan kaldırmak, şeffaflığı ve dürüstlüğü oturtmak, torpili olanın değil işi hak edenin, ehil olanın ve kamu yararını en çok gözetenin ihale kazanmasını sağlamaktır. Halk diliyle, hırsızlığı, yolsuzluğu,

rüşveti önlemek için gelişmiş demokrasiler örnek alınarak hazırlanmış bir kurumdur ancak dünyada en çok kamu ihalesi alan şirketlere baktığımızda 10 şirketten 5'inin Türkiye'de olması Kamu İhale Kurumunun amacını yerine getirmediğini ortaya koymaktadır. AKP iktidarı tarafından, kamuoyunda "5'li çete" olarak bilinen Limak, Cengiz, Kolin, Kalyon ve MNG şirketlerine bugüne kadar yüz milyarlarca lira para aktarılmıştır. AKP döneminde hız verilen duble yol, altyapı çalışmaları ile üçüncü köprü, üçüncü havalimanı, Kanal İstanbul gibi büyük ölçekli projeler inşaatı dayalı sermaye birikim modeli kamu harcamalarının büyüklüğünü göstermekte ve kamu kaynaklarının yandaş şirketlere peşkeş çekilerek israfına neden olmaktadır. Gerçek maliyetlerinin çok üzerinde fiyatlarla hayata geçirilen havalimanları, şehir hastaneleri, büyük köprüler, HES'ler gibi yap-işlet-devret ve kamu-özel iş birliği projelerinin faturası ne yazık ki halka ödetilirilirken iktidara yakın sermaye gruplarının nasıl bu işlerden devasa servetler edindiğinin göstergesidir. Diğer yandan, Maraş merkezli 11 ili etkileyen yıkımlara neden olan deprem de Türkiye'deki müteahhit sayısının sorgulanmasına sebep olmuştur. Türkiye'deki müteahhit sayısı 453 binken Almanya'da 3.800, 27 Avrupa Birliği ülkesinde de sadece 25 bindir. Bu, sektördeki vahim kuralsızlığı, başboşluğu, çarpıklığı sergilemektedir. Aynı zamanda bu sayı iktidar tarafından bilinçli bir şekilde artırılmaktadır. İktidar bir taraftan kamu ihalelerine herkes girebilir algısını yaratırken öte taraftan ortamı bulanıklaştırıp halkın bütçesinin kendi yandaşlarına peşkeş çekilmesinin yöntemini yaratmıştır.

AKP iktidarı, son yirmi yılda Kamu İhale Kanunu'nu yaklaşık 200 kez değiştirdiği yetmiyormuş gibi artık kanuna göre ihale değil, ihaleye göre kanun yapmaktadır. Öyle ki iktidarın paralel hazinesi konumunda olan Türkiye Varlık Fonu pek çok kanun gibi İhale Kanunu'ndan muaf tutulmuştur. Zaten meşru olmayan bir kurum olan Türkiye Varlık Fonunun Kamu İhale Kanunu'ndan muaf tutulması da kabul edilemez. Kanunda asıl yöntem olarak belirtilen açık ihalelerin son yıllarda yüzde 51'e kadar düşmesi kabul edilemez. Kamu ihalelerinde esas olan açık ihale usulüdür. Artık, açık ihale usulünden vazgeçilerek pazarlık yoluyla ihale usulü benimsenmeye, dolayısıyla kanunun getiriliş amacı göz ardı edilerek belli kişi ve gruplar arasında ihale usulü yaygınlık kazanmıştır, âdeta adrese teslim ihaleler yapılmaktadır. Burada bir grafik var; Uluslararası Şeffaflık Derneğinin yayınladığı grafikte, gördüğünüz gibi, turkuaz renkte olanlar açık ihaleyle yapılanlar, sarı olanlar belli istatistiklerle yapılanlar, kiremit rengi olanlar pazarlık usulü, diğerleri de istisna kapsamı ve doğrudan temindir. Aslında burada iki şey dikkat çekmektedir: Birincisi, 2004'ten 2011 yılına kadar olan grafik, diğeri de 2012 yılından günümüze kadar olan grafik. Burada, aslında 2004'ten 2010'a kadar süren süreçte açık ihalelerin biraz daha fazla olduğu, biraz daha şeffaflık olduğu ama 2011'de bunun hızlı bir düşüş sergilediği... Aslında, burada, yine, aynı, 2012'den sonra açık ihale oranları artıyor, daha sonra, 2016'dan sonra da hızla düşerek yüzde 51'lere kadar düşüyor. Bunun en büyük nedenlerinden biri de Kürt sorununda dayatılan çözümsüzlüktür. Aslında, burada 2004'ten 2010'a kadar süren Oslo görüşmelerinin etkisini görmek mümkündür çünkü devlette biraz daha demokratikleşme vardır, biraz daha şeffaflık vardır, bu anlamda kendi yandaşlarına peşkeş çekme oranı biraz daha düşüktür ama Oslo süreci bitince 2010'un sonunda, çatışmalar başlayınca, ortam bulanıklaşınca yine aynı şekilde şeffaflık yok oluyor demokratikleşmeyle birlikte. İktidar, yandaşlarına halkın bütçesini biraz daha peşkeş çekmeye çalışıyor. Yine, 2012 ile 2016 arasında da yürütülen çözüm süreci aynı şekilde ihale usulünü yükseltiyor. Demokratikleşme, şeffaflaşma işi biraz daha açık şekilde yükseliyor; açık ihale yüzde 74-75'lere kadar çıkıyor ancak 2015'te çözüm süreci rafa kaldırıldıktan sonra hızla düşüyor açık ihale usulü, kiremit alanlar, pazarlık usulüyle olan alanlar artıyor ve açık ihale yüzde 51'lere kadar düşüyor.

Tabii, bu, aslında neden iktidarın ve ortaklarının Kürt sorununda çözüm sürecinde ısrarcı olmamasının, çatışmalarda ısrarcı olmasının aynı şekilde göstergesidir? Tabii, baktığımızda, bundan dolayıdır ki AKP ve ortakları çözüm sürecini buzdolabında tutmaya da ısrar etmektedir. Kürt sorununda

çatışma ve şiddette ısrar ediyorlar. Daha çok şiddet, ölüm, gözyaşı, kendileri ve yandaşları için daha çok vurgun ve sermaye demektir. Bizler de Kürt sorununun demokratik ve onurlu bir barışla çözümü için bir an önce adım atılmasını ısrarla talep ediyoruz, her fırsatta da dile getiriyoruz. Türkiye’de Kürt sorununun çözülmesi demek, demokratik işleyişin bütün kurallarıyla işlemesi demektir; insan hak ve özgürlüklerinin, şeffaflığın, toplumsal huzurun, ekonominin işlemesi ve düzelmesi demektir; en önemlisi çatışmaların, ölümlerin, şiddetin ve akan gözyaşlarının durması demektir, halkların barış içinde bir arada yaşaması demektir.

Değerli milletvekilleri, kamu idareleri, pazarlık yöntemiyle gerçekleştirilen ihaleler kapsamında 2010-2023 döneminde, son on üç yılda 372.426 sözleşmeye imza atarken ihalelerin toplam maliyeti de 548 milyar 375 milyonla ifade edilmektedir. Rekabetin sağlanamadığı ihalelerde kamu lehine indirim oranı yalnızca yüzde 13’te kalmıştır. Bunda en büyük payı da TOKİ, Karayolları Genel Müdürlüğü ve Altyapı Yatırım Genel Müdürlüğü almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Olan, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) – 626 ihale Karayolları, 973 ihale TOKİ ve 122 ihale de altyapı yatırımları ve 68 milyar, 65 milyar, 64,7 milyar Sayın Bakanım. Yine, bununla birlikte bu ihalelerde, milyarlık ihalelerde pazarlık usulüyle yapılan ihaleler -en fazla- 1,99 milyarla 900 yataklı Trabzon Şehir Hastanesi; yine, 1,92 milyarla İstanbul Üniversitesi Hasdal yerleşkesi; 1,18’le Ordu 900 yataklı hastane; 682 milyon, Silvan Barajı Taşköprü Viyadüğü; 264 milyon da Başakşehir Şehir Hastanesidir. Yine, bununla birlikte, 4734 sayılı Kanun’da yapılan sistematik değişikliklerle pazarlık usulünde yapılan ihalelerin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Olan, teşekkür ediyorum.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) – Ben teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Dördüncü söz, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’na aittir.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Bakan, “...”(*) (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Biz de anlasak...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bunları dediğim için yine kızmazsınız değil mi? Arkadaşlar, kültürümüzde misafire sıcak bir karşılama vardır, ben de Sayın Bakanı ana diliyle karşıladım, misafirimizdir bugün. Fakat birileri kızıyor, burada Kürtçe konuşuyor arkadaşlar ana dilleriyle, kızıyorlar; Süryanice konuşuyor vekilimiz, kızıyorlar. Ya, bu nasıl bir anlayıştır arkadaşlar, anlamak mümkün değil. Bakın, ben bir Türk olarak şunu gördüm kaç yıldır: Kürtler, Türkçe konuşmaktan hiç erinmiyorlar, çekinmiyorlar, kızmıyorlar; dayatılmasına kızıyorlar. Aslında bu ülkenin barışı nasıl sağlanır biliyor musunuz? İnsanlara ana dillerini konuşturmamakla sağlanmaz; bir Türk, bir Kürt’e onun ana diliyle “Hoş geldin, nasılsın?” dediği zaman bu ülkede barış sağlanır değerli arkadaşlar; olay budur. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu konularda ilkel bir şekilde düşünmeyelim.

Şimdi, Sayın Bakan, bu, hoş geldin faslıydı; sizin yüzünüzü güldürdüm ama biraz sonra terleteceğim, ona göre.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, Sayın Bakan, Evliya Çelebi gibi dünyayı dolaşıyorsunuz, para arıyorsunuz, yatırımcı arıyorsunuz, bulamıyorsunuz. Neden? Çünkü çok berbat bir ekonomi var, enkaz devraldınız ve uluslararası arena sizi ciddiye almıyor. Bakın, kredi kartı faizlerinin en yüksek olduğu ülkelerden biriyiz ve uluslararası arena “Seçim ekonomisi uygulayacak bu ülke.” veyahut da “Seçimlerden sonra Erdoğan Şimşek’e müdahale edecek.” diye düşünüyor ve ülkede de yani öyle bir halka arzlar yapılıyor ki borsa çöküyor, halk soyuluyor, şirketler kazanıyor.

Şimdi, geçtiğimiz günlerde -hepimiz biliyoruz, değinmeden olmaz- Merkez Bankası Başkanıyla bir görüşme oldu ve oradaki ifadeler dikkat çekti. Merkez Bankası Başkanı diyor ki: “Kapıcı Sadık ağabey ‘Fiyatlar inmedi.’ diyor. Ya, ben ona diyorum ki fiyatlar iniyor falan, Sadık ağabey ‘Yok, vallahi ben markete gidiyorum, fiyatlar çok yüksek Sayın Başkanım.’ diyor.” Vallahi arkadaşlar, gerçekten ben ve sanırım hepiniz Sadık ağabeye inanıyoruz, sadık ağabey hakikaten haklı. Yani Sayın Bakan, biz, burada TÜİK’e değil Sadık ağabeye güveniyoruz, ne yapalım? TÜİK’i bu hâle düşürdüler, olay bu değerli arkadaşlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu ülkede bir yargı reformu yapılması lazım. Dolaylı vergilerden çok para alınıyor, halk soyuluyor. Bu yargı reformunun bir an evvel yapılması lazım. Vergi reformunun pardon... Bir de tabii ki yargı reformunun yapılması lazım.

Şimdi, niye size güvenmiyorlar? Bakın, ben size ülkedeki hak ihlalleriyle ilgili bazı tablolar sunacağım, Sayın Bakan, bakın, Van Cezaevinde Hanife Arslan teyze “barış” dediği için, ana diliyle konuştuğu için cezaevinde; 73 yaşında bir teyze, dizlerinde çok ileri kireçlenme var, şekeri var, tansiyonu var; alaturka tuvalet olmadığı için düşmüş, dişlerini kırmış. Şimdi böyle bir ülke burası.

Ahmet Öztürk, bakın, hasta bir mahpus, Aydın Cezaevinde, prostat kanseri; polisler tutuyor ki yürüyeblsin adamcağız, hapishanede banyosunu kendisi yapamıyor, perişan bir durumda. Suçu ne? Bir derneğe üye olmuş.

Kadriye Işık teyze, bakın, 73 yaşında, kanser hastası. Suçu ne? Bir dinî sohbet gitmiş.

Ya, Sayın Nacho Sanchez Amor’la konuştum, ne diyor biliyor musun? “Sizin ülkede iktidar, vatandaşların yarısını terörist diye görüyor yani böyle bir ülkeyi ben ne yapayım?” Bakın, açıkça; her tarafa da yansıdı, bana da söyledi.

Sayın Bakanım, bakın, Mehmet Bayram, hasta bir mahpus, yüzde 97 engelli. Suçu ne? “Barış” demek, “çözüm” demek. Sakarya HDP eski İl Başkanımız, yüzde 97 engelli, haftada 3 kez diyalize giriyor ve bu adam cezaevinde yani öldüğü zaman çıkar herhâlde Allah korusun.

Ramazan Taşkıran, yüzde 93 engelli, perişan bir durumda cezaevinde yatıyor, haftada üç gün diyalize giriyor ve infaz ertelemesi yok.

Çetin Doğan; kocamış, hasta mahpus; altı aydır Cumhurbaşkanının önünde dosya, imzalamıyor. Hasta mahpusun kimliği sorulmaz arkadaşlar. Bakın, farklı kimliklerden hasta mahpuslar sundum size.

Ya, böyle bir ülke için para bulabilir misiniz Sayın Bakan?

Şimdi, bakın, yine bana verdiğiniz bir cevap, bu cevap utanç verici bir cevap. Şimdi, Mehmet Talyurt; Tavşanlı’da bir vatandaş, 2016 yılında çocuğunu bir okula kaydettirmiş, nisan ayında erken kayıt yaptırmış biraz düşük olsun diye. Daha sonra işte darbe olmuş “Vay sen o kapatılan okula niye çocuğunu yazdırdın?” 8.900 lira yatırmış, adamcağız yedi yıldır parasını alamıyor; parasına çökmüş devlet, iktidar, Maliye Bakanlığı. Sordum, soru önergesine cevap gönderdi. Ya, böyle cevabı ben ne yapayım Sayın Bakan, “Karar ilgilieye tebliğ edilmiştir.” diyor. Utanç verici ya, soru önergesine böyle

mi cevap verilir ? Ya, milletin malına çökmüşler, milyarlarına çökmüşler, binasına, parasına, çocuğunun okul kaydına çökmüşler! Ondan sonra soru önergesiyle soruyoruz; yok efendim, işte “Karar ilgiliye tebliğ edilmiştir.” Bu ne hâl ya, olacak iş midir? Değerli arkadaşlar, kabul edilecek bir durum değil bu.

Bakın, sizin ilinizde, Batman’da bile son günlerde 100 tekstil fabrikası kapandı, 10 bin kişi işsiz kaldı yani kelin merhemi olsa başına sürer derler; Batman’ın bile hâli böyle. Yani sizin başınız için demiyorum, mecazen, Sayın Bakan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, öyle bir ülkeyiz ki AİHM kararlarını umursamayan bir ülkeyiz. Bu karar nedir? AİHM’in Yüksel Yalçinkaya kararı, tam 174 sayfa. “İşte byLock’tur, Bank Asyadır, şudur budur, bütün bunlar için insanlara ceza veremezsin.” demiş, “Kanunsuz suç ve ceza olmaz.” demiş, “Adil yargılamadınız insanları, bir derneğe üye olmakla bir insan terörist olmaz.” demiş; üç ay önce bunu demiş, bu konuda hiçbir şey uygulanmıyor. Olacak iş mi yani böyle bir ülke olabilir mi? Değerli arkadaşlar, yani bunu kabul etmek mümkün değil.

Ben size bir soru soruyorum Sayın Bakan: AİHM kararını uygulamayan bir ülkenin maliyesini nasıl düzelteceksiniz; bana cevap verir misiniz? Ve bu karar üç aydır uygulanmıyor; AİHM 2’nci, 3’üncü kararlar gönderdi, “369 kişiye haksız tutuklama yaptın, tazminat öde.” dedi; geçtiğimiz hafta “Bin kişi için tekrar dosyaları gönderiyorum.” dedi ve Türkiye’ye dedi ki: “Savunma istemiyorum kardeşim, gereğini yap.” Arkasından 100 bin dosya gelecek, bu ülkenin bütün parası bu tazminatlara gidecek. Bunu düşünen eden var mı? Bir ton hukuksuzluk yapsınlar, ondan sonra hâl bu!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, AİHM demişken ben bu hasta mahpusları dile getirdiğimde, bunları burada gündeme getirdiğimde, öncesinde de Sayın Leyla Şahin bana “İşte, terör propagandası yapıyorsun ‘FETÖ, fato’ bilmem ne, falan demişti.

Ya, Sayın Leyla Şahin, siz tıp fakültesinden başörtüsünden dolayı atıldığınız zaman ben MAZLUMDER Genel Başkanıydım ve meydanlarda “Leyla Şahin’e adalet!” diye haykırıyordum biliyor musunuz? (DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Siz bugün, geldiniz, muktedir oldunuz, zulmediyorsunuz. O mazlum hâlinizle biz yanınızdaydık, şu anda da zalim hâlinizle de karşınızdayım; bunu da bilin! (DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Biz hakkı hakikati söylüyoruz burada. Şimdi, bakın, siz yarın da mazlum durumuna düşseniz ben sizin yine de yanınızda olurum.

Bakın, burada Grup Başkan Vekiliniz Özlem Zengin böyle bir hareket yaptı, vekiller buradan çekti gitti. Ben bunu kabul edemiyorum, bir milletvekiliyim; bu, onur kırıcı bir hareketti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bizim partimizde böyle bir şey olmaz, onu size söyleyeyim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bir son bağlayayım sözümü, son bir selamlama yapayım.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, hiç istisna yapmadım, emin olun.

Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Süre bitti ya! Zorlamasınlar bu kadar.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Peki, o zaman benim bir son çağrım var: AK PARTİ’li vekilleri, bu muameleyi gördüler, ben partime davet ediyorum. Bizim partide herhangi bir Grup Başkan Vekili veya başka biri böyle bir hareket yapmaz, güzel bir muamele görürsünüz değerli arkadaşlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, Sayın Gergerlioğlu.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Kandil’den gelince yaparsanız, merak etmeyin, mesele Kandil’in ne diyeceği.

BAŞKAN – Beşinci söz, İğdır Milletvekili Yılmaz Hun’a aittir.

Sayın Hun, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

“Sayın Öcalan’a özgürlük, Kürt sorununa demokratik çözüm” şiarıyla bedenini açığa yatıran cezaevindeki binlerce tutsağı selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Buradan Maraş katliamının yıl dönümünde katliamda yitirdiğimiz yurttaşlarımızı da anmak istiyorum. Türkiye, katliamlar ülkesi olarak anılmamalı. Katliamların farklı etnik ve inanç gruplarının kaderi olmaması için Türkiye’nin geçmişindeki utançla yüzleşmesi, sorumluların açığa çıkarılması gerekmektedir.

AKP’nin özellikle son yıllarda sermaye, savaş ve rant odaklı ekonomik ve politik tercihleri enflasyonu hızla artırmış, hayat pahalılığı, fiyat artışları ve alım gücündeki sürekli düşüş can alıcı bir sorun olmuştur. Döviz kurlarındaki hızlı artışlar ve beraberinde vergi oranlarında yapılan artışlar hem enflasyonu tetiklemiş hem de bozuk olan vergi yapısı ve gelir dağılımını daha da bozmuştur. Vergilerde yapılan artışlar mal ve hizmet alımına yansımış; gıdadan giyime, barınmadan ulaşımaya kadar her şeyin zamlanmasına neden olmuştur. Türkiye, her şeye her gün zam yapıldığı, fiyat istikrarının yok olduğu bir buhran dönemi yaşamaktadır.

İktidarın vergileri hangi sosyal kesimlerden almayı tercih ettiğini yakın zamanda yapılan düzenlemelerde rahatlıkla görebiliriz. Temmuz 2023 tarihinde deprem bahane edilerek torba yasayla motorlu taşıtlar vergisini 2023 yılına mahsus 2 defa tahsil etmiştir. Mevcut ekonomik iklimde bankalar, şirketler tarihî kârlılık oranını açıklarken iktidar, bu sermaye sahiplerini, şirketleri, bankaları vergilendirmek yerine yoksul halkın cebine göz dikmiştir.

İktidara, 2023 bütçesinde öngörülen vergi gelirleri yetmemiş, 2023 yılının Temmuz ayında yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla KDV, şans oyunları, banka ve sigorta muameleleri ile bazı harçlara zam yapılmış, yüzde 18 olan KDV oranı yüzde 20’ye, yüzde 8 olan mal ve hizmetlerin KDV oranı ise yüzde 10’a çıkarılmıştır. Pandeminin etkisinin devam ettiği, milyonlarca insanın etkilendiği depremden sonra hijyen ürünlerine zam yapılmış, temizlik ürünlerinde KDV yükseltmiştir. Yoksul halkın çoğunluğunu oluşturduğu halkın cebinden çıkacak vergiler bu şekilde yükselirken Borsa İstanbul’da işlem gören tam mükellef sermaye şirketi payları için yüzde sıfır tevkifat uygulamasına devam edilmiştir. Vatandaşın umudunu şans oyunlarına bağladığını ve burada iyi bir vergi kapısı olduğunu bütçeyi hazırlayanlar da görmüş ki şans oyunlarına yüksek vergilendirmeler getirilmiştir. 2023 yılında da bir önceki yıla göre yüzde 100 artmıştır. Oysa “Bir Müslüman olarak nas ne gerektiriyorsa onu yapmaya devam edeceğiz, bizim silahımız nas.” dediniz ancak nassı unuttunuz. Halkın hayat pahalılığından, geçim sıkıntısından bir umut bağladığı şans oyunları üzerinden umut tacirliği yapar hâle geldiniz.

2023 yılı Ekim ayı bütçe gerçekleştirmelerine baktığımızda iktidarın vergi yükünü yine emekçi ve yoksullara bıraktığını görüyoruz. 2023 yılı Ekim ayı vergi gelirleri tahsilatı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 125 oranında artmıştır yani büyük bir kısmını dar gelirlielerin ödediği vergilerdeki artış yüzde 100'den fazla olmuştur. Vergi tahsilatındaki bu artışlar bize hem iktidarın açıkladığı enflasyon rakamlarının sipariş usulüyle belirlendiğini hem de enflasyonist baskının faturasının verginin büyük bir kısmını ödeyen yoksullara kesildiğini göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, 2024 bütçesine baktığımızda, geçmişte olduğu gibi yine yandaş gözetin, yoksulu unutan bir bütçe olduğunu görüyoruz. Bakın, bu bütçede emekliler yok, çiftçiler yok, emekçiler yok, öğrenciler yok, yoksullar yok, engelliler yok, kadınlar yok, çocuklar yok. Bu bütçe, halkın ihtiyaçlarını dikkate almayan, haktan ve halktan yana olmayan bir bütçedir. Bilakis bu bütçe, savaşa, yandşa ve sermayeye kaynak aktarmak için hazırlanmıştır. Bu bütçeyle ne işsizlik ne yoksulluk ne de adaletsizlik sona erecektir, bu bütçe hiçbir derde çözüm olmayacaktır. 2024 bütçesi, yoksullardan, emeklilerden, emekçilerden ve işçilerden alınan vergilerin, vergi muafiyet ve istisnaları, ihale payları ve kamu-özel iş birliği ödemeleriyle yandşa aktarıldığı bir bütçe olacaktır. 2024 bütçe yılında pek çok vergi, harç ve cezalar için dikkate alınacak olan yeniden değerlendirme oranı yüzde 58 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran, 2024 yılı için motorlu taşıtlar vergisi, damga vergisi, trafik cezaları, veraset ve intikal vergisi, pasaport harçları, özel usulsüzlük cezaları, adli ve idari para cezaları gibi ödemelere yapılacak olan zam oranını ifade etmektedir yani 2024 yılında ödeyeceğimiz vergiler katlanarak devam edecektir. 2024 yılında ödeyeceğimiz vergi tutarı, çok değil dört yıl önce, 2019 yılında ödediğimiz verginin 10 katından daha fazla bir tutara kabul edecektir; bu artış bile ülke ekonomisinin geldiği noktayı göstermesi açısından çarpıcıdır.

AKP, bu bütçede, dolaylı vergilerle halkın cebinden aldığı geliri zengine dağıtma amacını açıkça ortaya koymaktadır. Sadece, KDV'nin ve ÖTV'nin vergi gelirleri içindeki payı yüzde 53 civarındadır; bu iki vergi, bütçe gelirinin en büyük kalemlerini oluşturmaktadır. Dolaylı vergilerin toplam vergi geliri içerisinde payı ise yüzde 65'in üzerindedir; bu da bize 2024 yılında toplanılması düşünülen bu vergilerin emekçilerden, işçilerden, yoksullardan, memurlardan alınacağını göstermektedir. İktidar, bu bütçe kanun teklifiyle halka dönük sosyal harcamaları kısmakta, halktan aldığı KDV'nin ve ÖTV'nin ağırlığını daha da artırmakta, sermayeden alması gereken vergilerden ise vazgeçmektedir. Görüldüğü gibi, bu bütçe, ekonomik krizle, enflasyonla mücadele eden ve kıt kanaat geçinmeye çalışan yoksulun, emekçinin, işçinin cebinden daha fazla paranın vergi olarak çıkacağı bir bütçedir. Yurttaşlar gerçek enflasyonun yüzde 100'ü geçtiği, yoksulluk sınırının 50 bin liraya ulaştığı, hayat pahalılığının giderek arttığı bir dönemde daha da yoksullaşırken sermaye sınıfı devasa kârlılık oranına ulaşacaktır. Türkiye'nin 500 büyük şirketinin 2022 yılındaki net satışları 2021 yılına göre yüzde 148 oranında yükselmiştir. 2024 yılında "vergi harcaması" adı altında 2 trilyon 210 milyar lira vergiden vazgeçilecektir. Bu, AKP'nin 2024 yılında toplamayı düşündüğü vergi gelirlerinin dörtte 1'inden vazgeçmesi anlamına gelmektedir. Büyük bölümü sermaye sınıfı lehine vazgeçilen vergi harcamalarıyla neler yapılabilir diye baktığımızda karşımıza çarpıcı bir tablo çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hun, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

YILMAZ HUN (Devamla) – Bununla; eğitim ve sağlık bütçesi tam anlamıyla 2 katına çıkarılabilir, 2024 bütçe açığı neredeyse kapanabilir, yaklaşık 110 bin adet okul yapılabilir, 6 Şubat depreminde evlerini kaybeden depremzede yurttaşlarımız için yaklaşık 800 bin konut yapılabilir, öğrencilerin yaşadığı artık kronikleşen barınma sorunu çözüme kavuşabilir, açlık sınırının altında çalışan asgari ücretlinin hayat pahalılığı karşısında ezilmeyeceği, refah içinde yaşayabileceği bir maaş verilebilir.

Bu anlamıyla, 2024 bütçesi, ekonomik politik tercihler bağlamında 2023'ten farklı bir şey vadetmemektedir. Oysa, devlet bütçesi gelir dağılımında adaleti sağlayan, işçi emekçilerin haklarını koruyan, toplumsal farklılıkları bir hak olarak gören ve bunu finanse eden, toplumdaki dezavantajlı grupları pozitif ayrımcı bir yerden gören...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hun, teşekkür ediyorum.

YILMAZ HUN (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Altıncı söz, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cüpolo'ya aittir.

Sayın Akça Cüpolo, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CÜPOLO (Diyarbakır) – Değerli Genel Kurul ve ekranları başından bu konuşmayı takip edecek olan sevgili halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, konuşmama başlamadan önce, size şöyle 1 lira göstereceğim. Yedi dakika kırk saniyelik bir konuşmam var, bu konuşmanın sonunda bu 1 lira birazcık daha değersiz olacak. Bakarız hep birlikte konuşma bittiğinde 1 liranın kıymeti ne kadar olacak? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Yaklaşık olarak...

İSHAK ŞAN (Adıyaman) – Çok yaratıcı(!)

CEYLAN AKÇA CÜPOLO (Devamla) – Bunu yaratıcı buluyorsunuz, evet ama bu Genel Kurulun parlak ışıkları ve ihtişam altında siz yoksulluğu, açlığı, umutsuzluğu, o derin karanlığı göremiyorsunuz. O yüzden, ben size derin yoksulluğu yaşamış biri olarak anlatacağım, yoksulluk nedir onu anlatacağım; ben ev temizliğine giden bir annenin kızı olarak size anlatacağım; yoksulluk nedir; siz bilmiyorsunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sizin tuzunuz kuru çünkü ev temizliğine gittiği evde ona kıyafet verilmesini bekleyip çocuklarını okula gönderecek ayakkabı edinme umudunda olan bir annenin çocuğu değilsiniz siz. Siz, babası sokağa çıkıp hamal pazarında bekleyip “O gün belki bir iş alırım.” diye bekleyen babanın çocukları değilsiniz siz. Siz, dilini konuştuğu için, korucu olmak istemediği için toprağından sürülmüş, batıya sürülmüş, yoksulluk içinde terbiye edilmeye çalışılmış kişilerin çocukları değilsiniz. O yüzden, siz, ne yoksulluğu anlarsınız ne çaresizliği anlarsınız! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Her şeyi anlıyoruz biz, Allah'ın izniyle her şeyi anlıyoruz.

CEYLAN AKÇA CÜPOLO (Devamla) – Siz, bize TÜİK'i layık görüyorsunuz, TÜİK'in verdiği verilerle para verip en uygun verileriyle cebimizden para alıyorsunuz. Siz, saray piyasasıyla yaşıyorsunuz, biz sokak piyasasıyla yaşıyoruz. O yüzden kalkıp oradan bize hiç laf atmayın.

Bakın, bugün buraya gelirken Üsküdar'da Marmaray'da bir kişi kendini tren raylarına bırakmıştı.

KEZİBAN KONUKCU (İstanbul) – 2 kişi o, 2.

CEYLAN AKÇA CÜPOLO (Devamla) – Bu ülkede artık yaşama umudunu kaybetmiş, bu ülkede var olma umudunu kaybetmiş bir kişi kendini raylara bırakmıştı. O yüzden, öyle utanmazca konuşacağınıza önce ekonomik intiharlara bakın. İnsanların kendi çocuklarını “Eğer geçinememsem, bugün de besleyememsem en çok ne kadar gün besleyebilirim?” diye düşündüğü bir yerde, onlara evin kenarında fare zehirini bekletip “Açlıktan ölmesinler, o zaman ben böyle öldüreyim.” diye bekleyen annelerin olduğu bir yerde bu utanmazlığa sahip olacak cesarete sahip olmamanız gerekiyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

TÜİK tam olarak ne işe yarar? Ben TÜİK üzerine konuşacaktım ama TÜİK'in ne işe yarayacağını bilemedim. Başkanına bakayım dedim, Başkanın ismine yetişmek de imkânsız çünkü sürekli değişiyor.

Yine, hukukun üstünlüğünün olmadığı bir ülkede kalkıp ekonomik verilerden, verilerin güvenilirliğinden bahsedebilmek de zaten imkânsız. Bakın, Sayın Bakan, sizin memleketliniz olan, bizim Batman Kozluk İlçe Eş Başkanımız, yirmi dört saatlik avukat görüş yasağı da olacak şekilde gözaltında bulunuyor. Hukukun üstünlüğünün olmadığı bir zeminde, siz bize kalkıp nasıl ekonomik sürdürülebilirlikten, ekonomik kalkınma planlarından bahsedersiniz bilmiyorum. Bunu sizin de gizliden gizliye önemseyişinizi düşünüyorum açıkçası. Hukukun üstünlüğünün olmadığı bir yerde buraya sermayeyi, parayı çağıramayacağınızı, o gittiğiniz kapalı salonlarda Gaye Hanım'la birlikte sermayedarları ikna etmeye çalışırken, onları ikna etmeye çalışırken hukukun üstünlüğünden bahsedemediğinizi ve bunun utancını taşıdığınızı biliyorum.

Bugün nasıl bir zeminde yaşıyoruz? İnsanlar markete gittiklerinde yağurdun 10 lira da olabileceğine inanıyor, 100 lira da olabileceğine inanıyor. Yine, aynı şekilde, bakın, TÜİK bize ne yapıyor? Bu bahsettiğimiz TÜİK, yağurdun 10 lira da 100 lira da olabileceğini belirleyen TÜİK, verileriyle bunu belirleyen TÜİK bize diyor ki "Ben sizi dikkate almıyorum. Benim için piyasa, saray piyasasıdır. Saray bana ne sorarsa onu yaparım. Ben 'Ne vereyim ağabeyime?'ci kurumuyum, ben Türkiye İstatistik Kurumu değilim." diyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün "Ülkede yoksulluk var." diyen insanlara "Sen ülkenin itibarını zedeliyorsun." deniyor.

Bakın, Sayın Bakan, Bloomberg'de bu ülkenin ekonomi politikalarıyla ilgili ekonomi hakikatlerini yazanlara soruşturma açıldı. Bloomberg, Bloomberg nedir? Bu ekonomi piyasasını, iktisadı yazan yerdir yani sizin ikna etmeye çalıştığınız sermayedarların okuduğu gazetedir. Bu gazeteyi yazanlara, burada yazan gazetecilere soruşturma açılırken nasıl kalkıp bize ekonomik bir sürdürülebilirlikten bahsedebilirsiniz; açıkçası bunu anlamıyorum, bilmiyorum. O yüzden de bakın -sonunda söyleyecektim başta söyleyeyim, belki aklınızda kalır- emekli maaşlarının asgari ücretin en az, en az, en az, en az, en az az yarısı olması gerekiyor ve biz, asgari ücretin de en az 25 bin olması gerektiğini düşünüyoruz. O yüzden bunu derhâl gündeminize koymanızı bekliyoruz.

Aynı şekilde ilaçtan, bebek bezinden, bebek mamasından, kadınların mecburi olarak kullandığı hiçbir üründen hiçbir şekilde vergi alınmaması gerektiğini düşünüyoruz. Yine, benzer şekilde cezaevlerinde mektup, iletişim haklarını kullanan insanların yaptığı masraflardan KDV alınmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Ve derhâl ve derhâl bize bu enflasyon oranını belirleyen TÜİK'in sepetinde ne olduğunu açıklamanızı bekliyoruz çünkü bu sepetten sanıyorum en son bir sibop çıkmıştı, şimdi ne var bilmiyoruz çünkü bizim sepetimiz ile TÜİK'in sepetinin aynı olmadığı kesindir.

Şimdi, bu TÜİK neyi hazırlamaz? TÜİK, vatandaşlık verilen seçmen sayısını açıklamaz. TÜİK, bize INTERPOL tarafından arandığı hâlde Türkiye'de vatandaşlık verilen kişi sayısını açıklamaz. Mesleklerine ve gerekçelerine göre ayrıştırılmış kaç bin nitelikli gencin yurt dışına gittiğini açıklamaz. Seçim öncesi bölünen, değiştirilen mahallelerin seçim tercihlerine, etnik yapılarına ilişkin verileri açıklamaz. Deprem bölgesine ilişkin veri açıklamaz. Kaybolan çocuklara ilişkin veri açıklamaz. Depremden sonra haber alınamayan yetişkin sayısına dair veri açıklamaz. Ev sahipleri ve kiracılar arasındaki cinayetleri, ev basmalarını, kundaklamaya varan şiddeti açıklayan veriyi açıklamaz. ENAG verisine göre harcıyı TÜİK verisine göre maaş alanların kaçının kredi kartı borç batağında yüzdüğüne, icralık olduğuna dair veriyi açıklamaz. Cumhurbaşkanının acele kamulaştırma kararları, rezerv bölge ilanlarıyla mülksüzleştirilen kişi sayısını açıklamaz. Türkiye topraklarının ne kadarının özel mülkiyete ne kadarının hazineye, Millî Emlaka ait olduğu veriyi açıklamaz, özel mülkü açıklamaz, bu arazilerin

ne kadarının yabancılara ait olduğunu açıklamaz ve siyasi darbe tetikçisi olan kayyumların Millî Emlaktan bedelsiz alıp yakınlarına sattığı topraklara ilişkin vergiyi de açıklamaz. Vergi borcu silinen şirketleri de açıklamaz bu şirketlerin kaçının iktidar partisi milletvekilinin olduğunu da açıklamaz. İş bulmaktan umudunu kesmiş insan sayısını da açıklamaz. Tavan yapan kiralari karşılayamayip sokakta yaşayan, az önce arkadaşımın bahsettiği bu tır kasalarında yaşayan insanları da açıklamaz. İşte, bu sebeple Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak biz bu bütçeye “hayır” diyeceğiz ve “hayır” derken bütün bu hırsızlığa, bu cebimizden çalınan paraya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akça Cupolo, lütfen tamamlayın.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) – ...çözüm olarak halklarımıza çağrı yapıyoruz: Gelin, yerelden -yerinden yönetime- bu ekonomik tahribata yerinden çözüm bulmaya ortak olun. Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisinden aday adayı olun ve bu sistemi tam da yerinden değiştirin.

Bütün yoksulları, umutsuzları, açları saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akça Cupolo, teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına son söz, İstanbul Milletvekili Özgül Saki'ye aittir.

Sayın Saki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, bugün özelleştirmeleri konuşacağız. Bizlere yıllarca bir özelleştirme masalı anlatıldı. Öyle ki özelleştirme her derde deva, mucize bir ekonomik kurtuluş reçetesi gibi sunuldu. Oysa, özelleştirmeler yoluyla sermayeye aktarılan kamu varlıkları halkın birikimiyle oluşturulmuş ve halka ait varlıklardır; asıl amaçları kâr değildir, asıl amaçları zaten vergileriyle bunların kaynaklarını yaratmış olan halka hizmettir, kâr değildir. Dolayısıyla bu özelleştirme yoluyla kamu varlıklarının zarar ettiği gerekçesiyle satıldığı kocaman bir yalandır. Peki, hakikat nasıl? Adım adım bunu konuşmaya başlayalım.

Sadece kamu işletmeleri değil üstelik kamu hizmetleri de özelleştirildi; eğitim ve sağlık gibi temel kamu hizmetleri de hizmeti kullananı müşteri olarak etiketleyip ona göre kâr elde eden kuruluşlar hâline dönüştürülmek istendi. Kamu istihdam politikası değişti. Özelleştirme sonucu yapılan işten çıkarmalarla işçi sınıfı, emekçiler kazanılmış haklarından kayba uğradı. Özelleştirme 1986'da başladı ama son yirmi bir yıldır ülkeyi yöneten AKP iktidarı, sınır tanımayan özelleştirmeler iktidarındır. Hatırlarsınız, küresel finans kapitalinin sesi Financial Times “Türkiye’de yatırım yapmak” diye bir rapor yayımlamıştı. Bu raporda “Kamuoyu karşı çıksa da kamu varlıklarını satmak AKP için bir tutkudur.” diyordu. AKP’nin işçinin, emekçinin, halkın varlıklarını satma tutkusunu sıralamak istedik. Nedir AKP iktidarı döneminde satılan kamu kuruluşları: TÜRK TELEKOM, TÜPRAŞ, PETKİM, TEKEL, SEKA, Sümer Holding, SSK eczaneleri ve ilaç fabrikası, birçok ildeki şeker fabrikaları, limanlar, tersaneler, demir yolları. AKP’nin sattıklarını sıralamaya çalıştık, sayfalar yetmedi, buradan köye yol oluyor sayfalar. Merak edenlere dosyayı gösterebilirim, şimdi hepsini saymaya vaktim yok. Peki, satılanların ardından kamuoyunun eline ne geçti? Ne geçti, söyleyelim: Özelleştirme gelirlerinin büyük bir kısmı borçlara ve inşaat sektörlerine gitti yani kârlar özelleştirildi, zararlar toplumsallaştırıldı. Zararlar işçi ve emekçinin cebinden çıktı. Blok satış yöntemleriyle sermayenin tekelleşmesi sağlanırken halk yoksullaştırıldı. Bu arada, Kamu İhale Kanunu yirmi bir yılda 192 kez değişti. Kanunda asıl yöntem olarak belirlenen açık ihalenin oranı yıllar içinde düştükçe düştü. Bilhassa yandaş sermaye kuruluşlarına peşkeş çekilen kamusal varlıklarla kamusal yararlar ülkesi yaratıldı. Bu yararlar da yandaş şirketlere peşkeş çekilen yararlar kuşkusuz. Türkiye’de 5 şirket, dünyanın en yüksek tutarlı ihale kazanan 10 şirketi arasında.

Bakın, özelleştirme sürecinin sonunda 5’li çeteden Cengiz-Limak-Kolin ortaklığı 5 farklı elektrik dağıtım şirketinin sahibi oldu yani 20 milyondan fazla bir nüfusun elektrik ihtiyacı, iktidarın her daim sırtını sıvazladığı ve tek amaçları kârlarına kâr katmak olan bu malum yağma, sömürü çetesinin eline verildi. Tabii hem elde ne var ne yok satılınca hem de özelleştirmelerin foyaları dökülünce bu sefer başka bir ad altında özelleştirmelere devam edildi: Kamu-özel ortaklıkları. Biliyorsunuz Türkiye’de kamu-özel ortaklığı modeli 2006’da kiralama karşılığı sağlık tesisi yaptırılmasıyla sağlık alanında başladı. Dönemin Sağlık Bakanı “Yaptığımız iş özelleştirme değildir.” diyordu ancak 2024 bütçesinde yine bu yalanın itirafı geldi “Bu da bir özelleştirme değildir.” dendi. Boşuna demiyoruz, AKP iktidarı yalan ve gasp iktidarıdır diye.

Kamu-özel ortaklığıyla daha tesisler ortada yokken sermayeye kaynak transferi sözleşmeyle sağlanıyor. Bu yolla yandaş müteahhitlere bütçeden aktarılan bu kaynaklar yanında ayrıca özellikle köprü, alt geçit, paralı yollarda dünya ortalama fiyatlarının çok çok üstünde fiyat politikasıyla halktan gelir transfer edilmektedir. Bakın, bu garanti ödemeleri için 2024 yılı bütçesinden tam 162 milyar 435 milyon lira çıkacak, bu bütçeyle yüzlerce öğrenci yurdu yapılabilmesi mümkündür. Bütçe teklifine göre Avrasya Tüneli’ne 4,9 milyar lira, köprü ve otoyollara 73 milyar 830 milyon, şehir hastanelerine ise 83,6 milyar lira ödeme yapılacak. Orta vadeli programda esas alınan ortalama dolar kuruna göre bu projeler için gelecek yıl 4,7 milyar dolar ödenecek. Kamu-özel ortaklığı projeleri için 2017-2023 yılları arasında bütçeden toplam 221 milyar lira harcandı. Oysa iktidar ne diyordu: “Cebinizden tek kuruş çıkmayacak.” Bütçede Avrasya Tüneli için 2026’da ödeme yapılması öngörülüyor, bu ödemenin miktarı da 7,7 milyar. Eski Ulaştırma Bakanı Adil Karaismailoğlu 2026’da minimum trafik garanti sayısına erişilmesinin öngörüldüğünü anlatıp para ödenmeyeceğini söylüyordu. Ne oldu? Hani ödeme yapılmıyacaktı? Hani cebimizden tek kuruş çıkmıyacaktı? Bir bir yalanlar ortaya dökülüyor.

Gelelim şehir hastanelerine: 2024 yılında şehir hastanelerine bütçeden hizmet bedeli adı altında 26 milyar 143 milyon TL, kira bedeli olarak da 57 milyar 554 milyon TL olmak üzere 83 milyar 697 milyon lira ödeme yapılacak. İktidarın “Beş yıldızlı otel konforunda.” diyerek propagandasını yaptığı şehir hastanelerinde 2017-2023 döneminde 102 milyar 206 milyon lira ödeme yapıldı. Hastane başına düşen bütçe harcamalarında şehir hastaneleri devlet hastanelerini 6’ya katlamış durumda. Dolayısıyla biz diyoruz ki bu şehir hastanelerine aktarılan kaynak devlet hastanesi olarak icra edilseydi 600 yataklı 875 adet devlet hastanesi yapılması mümkündü. Üstelik şehir hastanelerinin verdiği hizmetler apayrı bir konu; zamanım yok, onu es geçiyorum bu yüzden.

Şimdi, dolayısıyla kamu yararı adına yürütüldüğü iddia edilen bu sağlık tesislerinin sözleşmeleri, ödemeleri ve faturalar “ticari sır” denilerek saklanmaktadır. Biraz önce Ceylan arkadaşımızın ifade ettiği gibi her şey sır. Kamu-özel ortaklığı sözleşmeleri Meclis ve Sayıştay denetiminden de kaçırılmış durumda. Devlet hastanelerinin yüzde 70 doluluk oranıyla çalışacağını yani müşteriyi de garanti ediyor devlet. Özetle, sermaye için kamu arazileri peşkeş çekildiği gibi kâr ve talep güvencesi de sağlanıyor.

Gelelim yeni duruma, şimdi de sağlıktaki bu durum ortadayken 2011’de “eğitim kampüsleri” adı altında eğitime de el atılmış vaziyette. Eğitimde dinselleşme ile özelleştirme iç içe yürütülüyor, aynı şeyi eğitim alanında da yapmayı planlıyor AKP iktidarı.

Şimdi, özet olarak diyoruz ki kamu-özel ortaklığı modeli, halkın sağlık, eğitim, ulaşım, haberleşme gibi en temel haklarına saldırıdır; yoksullaştırılan işçi, emekçi kesimlerinin cebine el atmak, onları tekrar tekrar yoksullaştırmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Saki, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Bizler, sermaye açısından yeni bir değerlendirme ve rant alanı, çalışma ilişkilerini esnekleştirme ve güvencesizleştirmenin bir aracı olan özelleştirme politikalarını teşhir etmeye devam edeceğiz. Halkın birikimiyle oluşturulmuş ve halkın varlıkları olanı, işçiye, emekçiye, yoksula ait olanı, müşterek olanı, gasbedilen haklarımızı geri almak için kesintisiz mücadelemize devam edeceğiz. Hiç kuşkunuz olmasın size rahat vermeyeceğiz, bizim olanı geri alacağız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Saki, teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, söz talebiniz...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Evet, söz talebim var.

BAŞKAN – Evet, niçin talep ettiniz?

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, dinlediğimiz konuşmalarla ilgili olarak yapılan satışlarla ilgili, milletimize söylenen sözlerle ilgili birkaç cümleyle cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, DEM PARTİ Grubu adına konuşan hatiplerin 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim.

(DEM PARTİ sıralarından “Sataşma var mı ?” sesleri)

BAŞKAN – Var, var, biz de dinledik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir saatin yarım saatinde hakaret ettiler.

BAŞKAN – Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Türkiye'nin tarihini kürsüden çıkıp “katliam tarihi” diyerek kimse kirlilemez, bu ülkenin şanlı ve şerefli tarihine kimse bir laf söyleyemez. Binlerce masum insanı... Hele ki bu lafı söyleyenler, terör eylemlerine, PKK'ya destek vererek, Kandil'den talimat alarak söyleyenlerse hiç itibar görmez, kimse buna değer vermez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Hazine ve Maliye Bakanlığı... Sen bırak, topu taca çıkarma, Hazineyi konuş sen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Türkiye'nin şanlı tarihini de... Bu ülkede katliamlar yapıldıysa bunun hesabını CHP tek parti iktidar dönemine sormak lazım, bunun hesabını Kandil'den emir alıp insanları katledenlere sormak lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ya, Hazineyi konuş, Hazineyi.

MAHMUT DİNDAR (Van) – Konuşacak başka bir lafın yok, değil mi? Başka bir şey bilmiyorsunuz yani konuşacak iki kelime bilmiyorsunuz başka. Git, gel “terör” başka bir şey bilmiyorsunuz. Cevap veremediniz, her seferinde “Terörist bunlar...” Ayıp ya!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Cizre'de diri diri yaktınız bodrumlarda, diri diri.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Ya, biz her şeyi dinliyoruz, sabrediyoruz, size ne oluyor ya! Saygı göster, saygı, otur!

BAŞKAN – Evet, Sayın Şahin Usta, buyurun, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Biz sakince dinliyorsak bu Meclisin vekilleri olarak siz de dinlemeye biraz özen gösterin lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Gerçeğe aykırı beyanda bulunuyorsunuz, neyin özeni?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kandil’den talimat alarak kendi maaşlarını bile Kandil’e gönderen, bu millete hizmet etmek için seçilip bu milletvekili kürsülerine oturanların bize akıl vermek, ders vermek haddi değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZİBAN KONUKCU (İstanbul) – Hep aynı terane. Bizi millet seçti, seni kim seçtiyse aynıyı seçti beni de.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Önce, kendi iradelerini ortaya koyup bu millete hizmet etmeyi öğretilsinler.

KEZİBAN KONUKCU (İstanbul) – Orada milletvekili ölürken oradan bağırıyordunuz, hesabını verdiniz mi?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – İşine geldiği zaman 28 Şubat’taki eylemleri söyleyen Ömer Bey’e de diyecek bir şey yok; nereden nereye savrulmuşsunuz, bugün katil PKK’nın ve FETÖ’cülerin dilini savunacak hâlde gelmişsiniz, size diyecek hiçbir şeyimiz yok.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Hüda Kaya’yı da hapsettiniz, 28 Şubatçılar gibisiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, Sayın Oluç, buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bu ülkedeki en tutarlı, en etkili siyaseti yapan biziz!

BAŞKAN – Bakın, Grup Başkan Vekiline söz verdim.

Sayın Oluç, buyurun.

Siz neden söz istediniz?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Ağır satışma yani satışmanın ötesine geçildi.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

Ama yeni bir tartışmaya lütfen mahal vermeyelim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – İnşallah.

BAŞKAN – İyi görüntüler çıkmıyor.

Buyurun.

2.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Usta, konumuz Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesi ve ekonomi. Tabii ki siz ekonominin geldiği durumu konuşmak ve tartışmak istemediğimiz için, bundan kaçtığınız için eleştirilere cevap veremediğiniz için...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hakkı Bey, sizin hatipleriniz söyledi, hatırlamıyorsunuz herhâlde, dinlemediniz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – ...Türkiye tarihine “irrasyonel ekonomi uygulamaları” olarak yazılmış bir dönemin iktidarı olduğunuz için ekonomi konuşacak yerde konuyu çarpıtıp, saptırıp “terör” hikâyesi yapıyorsunuz, “terör” hikâyesi. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Toparlıyorum.

Biz bunu yemeyiz ama sizin sataşmalarınıza da sizin yalanlarınıza da cevap vereceğim. Siz ne demek istiyorsunuz ya “Maaşlarını Kandil’e gönderenler...” diye? Azıcık utanma olur insanda!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Saygısız! Hadsiz!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bak, ben size ne hatırlatacağım? Şu fotoğrafı görüyor musunuz, şu fotoğrafı, bu fotoğraf 28 Şubat 2015’te Dolmabahçe’de yapılan mutabakatın fotoğrafı. Kim var o fotoğrafta? Efsan Ala, kim? Sizin Başkan Vekiliniz. Yalçın Akdoğan, kim? Sizin geçen dönem milletvekiliniz. Mahir Ünal, kim? Sizin yönetiminizdeki olan bir kişi. Oturmuşlar, bir mutabakat imzalamışlar. Kiminle? Bizim heyetimizle. Siz kime söylüyorsunuz? Bakın, ben size başka bir iki şey hatırlatacağım. Yalçın Akdoğan o dönemde “Öcalan’ın olayları okuma kabiliyeti ve tecrübesi var. O, bölgenin yeni aktörüdür.” demiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, son kez uzatıyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bitiriyorum efendim.

Teşekkür ederim.

Bakın, sizin bir başka kişiniz ne demiş biliyor musunuz? “Öcalan’ın durduğu yer Türkiye’ye katkı sağlıyor, çok değerli şeyler söylüyor.” Kim? Mehmet Metiner.

“Orhan Miroğlu” diye biri var. Ne demiş? “PKK terör örgütü değildir. Apo Türkiye için fırsattır, yeniden devreye girmelidir.”

Daha çok örnekler var, ben bunların hepsini size okurum. Siz neden bahsediyorsunuz ya! Hiç insan böyle bir şey söyleyebilir mi!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne bağıırıyorsunuz!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bu Meclis sıralarında seçilmiş, gelmiş milletvekilleri için böyle bir iftirada bulunabilir mi! Birazcık utanın, utanın! Gerçekten utanmanız yok sizin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun, niçin söz talep ettiniz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Efendim, Cumhuriyet Halk Partisini katliamcılıkla suçladı, ondan dolayı.

BAŞKAN – Buyurun.

3.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, insan tarihini bilmezse tabii, tarihle ilgili fesli deli Kadir’den öğrendiklerini burada gelip bize anlatmaya çalışır. Bir kere Cumhuriyet Halk Partisi savaş meydanlarında kurulmuş, Kuvayimilliyenin devamı olan, cumhuriyeti kuran partidir, önce bunu bir öğrenin.

İkincisi, o kurucu kadrolar bugün yanmış, yıkılmış, savaştan yeni çıkmış bir ülkede bir devlet kurdu. Birçok Batılı devletten bile daha önce bize medeni haklarımızı tanıdı. Bugün o medeni haklar sayesinde eğitim gördünüz, burada milletvekili oldunuz, Grup Başkan Vekili oldunuz.

İsterseniz biraz tarihi hatırlatayım. O beğenmediğiniz, eleştirdiğiniz Cumhuriyet Halk Partisi sayesinde, cumhuriyetin kurulması sayesinde neler elde ettik?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köksal, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – TEKEL, Eti Bakır, Eti Gümüş, Eti Krom, Eti Alüminyum, gübre fabrikaları, şeker fabrikaları, PETKİM, TÜPRAŞ, TÜRK TELEKOM, elektrik dağıtım şirketlerinden tutun Erdemir’e SEKA’ya kadar bir sürü fabrikalar, hidroelektrik santraller, kara yolları, gemiler, feribotlar; bunların hepsi cumhuriyet sayesinde elde ettiğimiz kazanımlar ve siz bunları özelleştirmeye -cumhuriyetin kurucu kadrolarının kurduğu o fabrikaları- hâlâ daha sata sata bitiremediniz Hanımefendi. Onun için Cumhuriyet Halk Partisine dil uzatmadan önce Cumhuriyet Halk Partisinin tarihini, cumhuriyetin tarihini lütfen gerçek tarihçilerden okuyun.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, cevap verildi, sizin grubunuz adına da söylendi.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İsmimi vererek satışma yaptı Sayın Başkan, kürsüden söz istiyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ne satışması ya...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, isim zikretti, isim zikrettiği için ona da...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İsmimi zikretti ve “terör propagandası” dedi, lütfen kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN - O zaman yerinizden vereyim, yeni bir satışmaya meydan vermeyin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, Sayın Başkan. Benim adımlı andı ama kürsüden söz istiyorum Sayın Başkanım, lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kendisi benim adımlı andığı için cevap verdim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Ama yeni bir satışmaya mahal vermeyelim, bu işi burada bitirelim lütfen.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şimdi, Sayın Leyla Şahin 28 Şubat sürecinde tıp fakültesinde okuyordu, başörtüsünden dolayı onu okuldan attılar ve AİHM’e başvurdu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Beni bana anlatma ya, beni bana anlatma.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – AİHM onun hakkında adil olmayan bir karar verdi, değil mi? Böyle. Ben de meydanlarda “Leyla Şahin’e adalet” diye yıllarca haykırdım çünkü o zaman siz mazlumdunuz, haksızlığa uğramıştınız ama şimdi ne oldu? Şimdi, bakın, şu anda Grup Başkan Vekili olduğunuz partiniz makamlar, paralar peşinde, mevkiler peşinde. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FARUK KILIÇ (Mardin) – Ne alaka ya, ne alakası var!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yazıklar olsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Ya Meclisin bahçesinde mangalda kebablar pişiriyor, mazlumun hakkını ayaklar altına alıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Her şeyin yalan senin! Her şeyin yalan senin!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – İnsanların, KHK’lilerin, Kürtlerin, hasta mahpusların haklarını burada dile getirdiğimizde “terör, terör” diye bağıryor.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hayatın yalan senin!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Kendini kaybetmişsin! Sen kendini kaybetmişsin!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Ya, bakın, burada arkadaşlarımız maliyeyle ilgili bir sürü ithamlarda bulundu, cevap olarak kalkıp “terör, terör, terör” deyip duruyorsun, başka bir şey bilmiyor musunuz? Başka bir şeyden anlamıyor musunuz siz? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – PKK’ya “terör örgütü” deyin, biz de size inanalım ya!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Ya, Allah aşkına, maliyeyle ilgili teknik anlatımlar yapıldı, bir teknik cevap verin ya Allah aşkına!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – PKK’ya bir defa “terör örgütü” deyin!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Hiçbir cevap veremiyorsunuz, kalkmışsınız böyle cevaplara sığınıyorsunuz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Gergerlioğlu, PKK’ya “terör örgütü” desene!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Şunu da söyleyeyim Sayın Şahin: Ben o gün sizi savunduğum için pişman değilim, mazlumdunuz ama şimdi var ya zalim olduğunuz için şiddetle size karşı mücadele etmekten de çok memnunum, bunu da çok iyi bilin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – PKK’nın yanındasın!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Şu anda, bakın, dün cemaatle siz kol kolaydınız değil mi? Ya, senin fotoğrafların var Sayın Leyla Şahin, Kayseri Melikgazi Yurdu’nun önünde cemaat üyeleriyle fotoğrafın var. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Benim fotoğrafım falan yok. Olmayan fotoğraflar için konuşuyorsun! Sayın Başkan, alenen yalan söylüyor, yok böyle bir fotoğrafım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Kalkmışsın, burada işte “terör, terör” diye bağırıp duruyorsun. Şimdi o fotoğrafları çıkarttırma bana, tamam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yalan söylüyorsun! Senden mi korkacağım, çıkar, senden mi korkacağım!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Allah aşkına ya! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yalan söylüyorsun!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ya, yuh ya! Olmayan fotoğrafı konuşuyorsun ya!

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan, ekonomiden konuşacağız elbette ki, konumuz maliye, Bakanımız onun için bugün burada, bütün cevapları verecek. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Siz savunamıyorsunuz daha.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz HDP Grubunuza sahip olursanız cevap vereceğim.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – “HDP” değil, DEM PARTİ.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, siz Genel Kurula konuşun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kendileri bu ülkenin tarihine laf attıkları için, bu konuları söyledikleri için bunlara cevap verdim, bir. Ekonomiye konuşacağız tabii ki, kendi hatipleri konuştukları için cevap verdik, bunu anlamak lazım.

İkincisi: Ömer Bey, benim adımla çıkıp da meydanlarda savunmadı, Müslümanların hakkını savundu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ha bire “Leyla Şahin” dedim, ha bire “Leyla Şahin” dedim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – O dönem yasaklarla okullardan atılan, işinden atılan insanların hakkını savunduysa buna kimse bir şey demez ama işine gelince 28 Şubata sığınmasın. Benim Kayseri’de hiçbir yurdun önünde fotoğrafım yok; olmadı, olamaz da; bu kadar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Var, var.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Var, var.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – O fotoğraf gelir, merak etme.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Getir.

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Getir de görelim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tamam, gelir.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bana attığı bu iftira ve yalan üzerinden, kesinlikle bu kürsünün dilini kötüye kullandığı için Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu’na Mecliste ceza verilmesini talep ediyorum çünkü çok alenen ve resmî olarak yalan söylemiştir. Benim böyle bir fotoğrafım yok, hiç gitmediğim, olmadığım yerle ilgili bir iftira atıyorsa bunun hesabını vermek zorundadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Ekonomi konuşacaksak önce kendi hatiplerinize ekonomiye konuşmayı öğretin.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hatiplerimiz ekonomi konuştu.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç, burada bu işe nokta koyalım.

Teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Ama...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Olur mu öyle şey ya?

BAŞKAN – Şimdi, herkes meramlarını anlattı; bakın, siz söylediniz, orası söyledi...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öyle bir usul yok Sayın Başkan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bence de yok!

BAŞKAN – Bakın, bu tartışma bitmez.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, hatiplerimizi...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Gergerlioğlu çıkacak, hakkımda yalan söyleyecek; var mı böyle bir usul ya?

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen, herkes meramını anlattı, siz de söylediniz, onlar da söyledi...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Alenen yalan söylüyor ya; bir de kürsüden çıktı.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, ama bir hatip...

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna geçiyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Ama Sayın Başkan, beni bir dakika dinler misiniz?

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına birinci söz, Karabük Milletvekili Cevdet Akay’a aittir. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, bir dakika dinler misiniz? Böyle bir şey olmaz yani, böyle bir şey olmaz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Böyle bir usul yok yani.

BAŞKAN – Evet, Sayın Akay...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sükuneti sağlar mısınız?

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akay, ben davet ediyorum, buyurun siz. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Meclisin sükûnetini sağlayın Sayın Başkan o zaman! Böyle olmaz Sayın Başkan!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bakın, kayıtlara geçmesi için söylüyorum...

BAŞKAN – Sayın Oluç, bakın, meramınızı herkes...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bu şartlarda konuşamaz Sayın Başkan, Meclisin sükûnetini sağlamak sizin göreviniz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Attığı iftirayı, maaşlarımızı Kandil'e gönderdiğimizize dair...

BAŞKAN – Bakın, siz söylediniz cevabınızı, o da cevabını söyledi; karşılıklı herkes meramını anlattı.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – ...attığı iftirayı eğer kanıtlamazsa kendisi müfteridir, müfteri ilan ediyoruz onu. Leyla Şahin Usta bir müfteridir.

BAŞKAN – Aynı şeyleri tekrar ederek...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Başkan Vekili gibi davranmayı öğrenmelidir. Böyle şey olmaz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Senden mi öğreneceğim!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öğreneceksin, öğreneceksin!

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Kayıtlara geçmesi gerekiyor. Müfteri ilan ediyoruz. İspat etmesi gerekiyor. Yok böyle bir usul! Ayıp! Utanın siz ya, utanın! Müfterisiniz, müfteri.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kendi yalan...

BAŞKAN – Genel Kurulun sükûnet içerisinde çalışmasına izin verin. Genel Kurulun sükûnet içinde çalışmasına izin verin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu kadar ahlaksızlık olmaz!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Tekrar söylüyorum: İspat etmezseniz müfterisiniz.

BAŞKAN – Sayın Oluç, lütfen, Genel Kurulun sükûnet içinde...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Böyle bir usul yok Sayın Başkan. İftira atacak ve siz buna ilişkin hiçbir uyarıda bulunmayacaksınız!

BAŞKAN – Ama biz bunu bitiremeyiz. Herkes dediklerini 10 defa, 100 defa tekrar ettiği zaman iş olmaz ki aynı şeyleri söylüyorsunuz. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Hayır, iftira atıyor ve siz uyarıyorsunuz.

BAŞKAN – Bırakın, Meclis çalışsın; bırakın. Laf yarıştırmakla, laf atışmakla bu Meclisi biz çalıştıramayız ki!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İşte, bak, fotoğraf burada.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ben değilim o, ben değilim o.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sizin göreviniz bu iftirayı engellemek.

BAŞKAN – Ama lütfen bırakın, izin verin; izin verin Genel Kurul işini yapsın. İzin verin. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.29

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.15

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 41’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın Oluç, sizin bir söz talebiniz var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta’nın FETÖ’cülükle suçlanmasına dair bir ithamı doğru bulmadıklarına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, biraz evvel tatsız bir hadise yaşadık ama grubum adına şunu ifade etmek istiyorum: Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Leyla Şahin Usta’nın FETÖ’cülükle suçlanmasına dair bir ithamı doğru bulmuyoruz, böyle bir görüşümüz yoktur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

6.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, kendisine yöneltilen ithamın doğru olmadığına ve bir grubu itham edecek sözler söylediye, yanlış anlaşıldıysa özür dilediğine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Evet, bu ithamın doğru olmadığını ben de tekrar özellikle vurgulamak istiyorum. Eğer bir grubu itham edecek sözlerde bulunduysam, yanlış anlaşıldıysa ben de özür dilerim.

Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

*A) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)**1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**B) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)**1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)**1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) KAMU İHALE KURUMU (Devam)**1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)**1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)**1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Cevdet Akay’a söz veriyorum.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin geneli üzerine söz almış bulunmaktayım.

Tabii ki konsolide bütçe büyüklüğü 11 trilyon 89 milyar, vergi gelirleri yani bütçe gelirleri açısından da 8,4 trilyonluk bir vergi geliri hedeflenmiş, bütçe açığı ise 2 trilyon 651 milyar olarak öngörülmüş. Genel bütçenin içerisinde Maliye Bakanlığı bütçesine baktığımız zaman da genel bütçenin yaklaşık

yüzde 41'ini Maliye Bakanlığı bütçesi oluşturuyor. Gerçekten en büyük bütçe Hazine ve Maliye Bakanlığına ayrılmış durumda. Hazine ve Maliye Bakanlığı içerisinde en önemli konu da faiz giderleri. 1 trilyon 254 milyarlık bir faiz gideri söz konusu; bu da Maliye Bakanlığının yaklaşık yüzde 27'sine tekabül ediyor, bütçe büyüklüğünün yüzde 11'ine, vergi gelirlerinin de yüzde 14,86'sına tekabül ediyor. Gerçekten, bu bütçede borç, anapara, faiz ve bütçe açığı en önemli noktalardan biri.

Peki, bu borçla, bu faiz yüküyle nasıl baş edeceksiniz, bütçe açığını nasıl aşağıya çekeceksiniz? İstihdamı artırıcı, ihracatı artırıcı, yatırımı geliştirici projeleri hayata geçirmeniz lazım, sabit sermaye yatırımlarını da ülkeye çekmeniz lazım.

Peki, sabit sermaye yatırımlarını ülkeye nasıl çekeceğiz? Bakıyoruz, gri listedeyiz, 21 Kasım 2022 tarihinde uluslararası Mali Eylem Görev Gücü yani FATF ülkemizi gri listeye almış. Niçin gri listeye almış? Kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanı ile ilgili mücadelede yetersiz kaldığı için almış. Uluslararası suç örgütleri, uyuşturucu baronları, suç işleyen, kırmızı bültenle aranan kişiler ülkemizde cirat atmışlar. Ben buradan çok kısa bir süre önce bir liste paylaşmıştım, bu liste yaklaşık 2 metrelik bir listeydi paylaştığım zaman, geçen bu süre içerisinde listemiz bu hâle geldi Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Emniyet güçlerimiz, güvenlik görevlilerimiz bu uluslararası suç örgütleriyle yeterince mücadele etmeye çalışıyorlar ama sizin de ifadenizle, bu gri listeden çıkmak için maliye politikası ve para politikası tedbirlerinin uygulanması gerekiyor, söylemlerinizin eyleme dönüşmesi gerekiyor ki bu sabit sermaye yatırımlarını ülkemize çekebilelim.

Bir de tabii ki önemli bir konu var bütçede, yine deprem vergileriyle ilgili bir konu; toplanan gelirlerin 1 trilyon 28 milyarlık kısmı deprem harcamalarında kullanılacak. Peki, nasıl kullanılacak? Bu, çok çok önemli. Geçmiş dönemde, 1999 yılında yaşanan deprem sonrasında ihdas edilen deprem vergileri oldu biliyorsunuz, özel iletişim vergileri. Buradan da AKP iktidarı yani AK PARTİ iktidarı döneminde yaklaşık 36,2 milyar dolarlık bir vergi geliri yani deprem vergi geliri toplandı. Şimdi, bunlar toplandı ama nerelere harlandı? Otoyola harcanmış, demir yollarına harcanmış, hava yollarına harcanmış. Ha, bunu nereden mi biliyoruz? 2011 yılı depreminden sonra, Van'daki depremten sonra, Sayın Bakan, size sorulan soruya verilen bir cevap bu, bu soruyu cevaplamışsınız; otoyollara, demir yollarına, hava yollarına, eğitime, sağlığa harcandığını ifade etmişsiniz. Fakat 6 Şubat depreminden sonra görüyoruz ki... Bu kadar can ve mal kaybından sonra bu tip harcamalar doğru olmuş mu, bu konuda vicdanen bir rahatsızlık duyuyor musunuz Sayın Bakanım, bunu buradan özellikle size sormak istiyorum? (CHP sıralarından alkışlar) Bunu niçin soruyorum? Çünkü bu 1 trilyon 28 milyarlık harcamanın tarafınızdan özellikle çok sağlıklı bir şekilde izlenmesi ve kontrol edilmesi önem arz ettiği için soruyorum; umarım öyle olur, buradan da Meclisten de bu konuyu özellikle ifade etmek istedim.

Yine, tabii, burada, demir yollarına depremle ilgili toplanan vergilerden harcamalar olmuş ama sadece Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına buradan harcama olmamış, aynı zamanda bütçe kanununun 12'nci maddesinde Hazine ve Maliye Bakanlığına verilen bazı yetkiler var, borçlanma yetkileri; işte, garantörü olduğunuz özel tertip devlet iç borçlanma senedi çıkararak, borç üstlenimi yaparak bazı yetkiler aldınız. Bu yetkiler de aşağı yukarı 645 milyar TL civarında, bu çok önemli bir yetki. Bakın, bir sürü bakanlığın bütçesine baktığınız zaman bu rakamların çok çok üstünde, birkaç bakanlığın da üstünde... Bu rakamı aşan sadece Millî Eğitim Bakanlığı var, Hazine ve Maliye Bakanlığı var, Çalışma Bakanlığı var, AFAD var yani bu tip kuruluşlar var. Buradaki borçlanma yetkisinde Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına da borç verilmiş proje finansmanı ile ilgili olarak fakat önümüze 79 sayılı Kanun geldi. Orada, burada kullanılan kredilerin, anapara ve faizlerin 42'nci maddeyle -bu, buradan da geçti- silindiğini gördük ama Hazine ve Maliye Bakanlığı bu borçları ödemek zorunda Sayın Bakanım. Kurumlar kullandıkları krediyi geri ödemek zorundalar, temerrüde düşmemesi gerekir. Buradan, hazineden aktarılan paranın, hazine kefaletiyle aktarılan paranın zamanında ödenmesi gerekir;

burada böyle olmamış, bilançodan bu anapara ve faizler silinmiş, silinmekle de kalmamış, ödenmemiş sermaye sayılmış. Bu aynı zamanda bir özelleştirmeye de hazırlık gibi görünüyor tarafımızdan. Bu konunun da üzerine özellikle gidilmesi, bu yükün Hazine ve Maliye Bakanlığı üstünde bırakılmaması gerekir.

Şimdi, tabii, yine önemli konulardan biri enflasyonla mücadele Sayın Bakanım yani makrofinansal istikrarın sağlanması, enflasyonla mücadele edilmesi ve enflasyonun tek haneli rakamlara indirilmesi sizin ifadenizde geçiyor. Baktığımız zaman, enflasyonla yeterince mücadele edilmediğini görüyoruz. Daha dün akşam akaryakıtta çok önemli bir zam geldi, gelmeye de devam edecek; maliyet enflasyonu tetiklenecek. Önümüzdeki dönemde de enflasyonla mücadele konusunda sıkıntı yaşayacağımız görünüyor. Yine, sizin tarafınızdan, vergide adaletin sağlanacağı, gelir dağılımındaki bozukluğun giderileceği ifade edilmişti. Vergi gelirlerine baktığımız zaman, vergi gelirlerinin yüzde 68,5'i dolaylı vergilerden oluşuyor, dolaysız vergiler düşük kalmış. Dolaylı vergiler kabul edilebilir bir durum değil, az kazananlardan da çok kazananlardan da aynı verginin alınması söz konusu. Dolayısıyla gelir dağılımındaki adaletsizliği daha da artıracak. (CHP sıralarından alkışlar) Vergi dilimlerinde de çalışanlar açısından haksız bir durum var; sadece yeniden değerlendirme oranı kadar artırılıyorsunuz, bu vergi dilimlerinde de ayarlama yapılması lazım.

Emeklinin durumu perişan. İkramiyeyi verdiniz, 5 bin TL; bu, ayın 26'sında, 27'sinde burada görüşülecek, çalışan emekliye de bu verilecek. Hâlbuki 23 milyarlık bir rakamdı, çalışan emeklilere de baştan bu verilebilirdi. Sadece kur korumalı mevduatın 2024 Hazirana kadar buradaki vergi istisnasından ülkeye olan maliyeti zaten 20 milyar, geçen yıl 60 milyardı. Emeklimizin durumu perişan, çiftimizin durumu perişan, çalışanlar, asgari ücretliler, esnaf, KOBİ'ler gerçekten büyük bir sıkıntı altında, enflasyon altında eziliyorlar; ülkemiz bir hiperenflasyon yaşıyor gerçekten. Bu durumların da buradan kesinlikle düzeltilmesi gerekir, bunu da buradan özellikle size ifade etmiş olalım Sayın Bakanım.

Sadece olay bununla bitiyor mu? Bitmiyor; reel sektörde de çok büyük krizler var. Reel sektördeki KOBİ'ler özellikle finansmana ulaşamıyor, faiz oranları yüksek. Fakat aynı zamanda tahsis konusunda sıkıntılar var, bu konunun da çözülmesi lazım. İhracatı geliştirmek istiyoruz, döviz girdilerini artırmak için ihracatı artırmamız lazım. Bakıyoruz, ihracatla ilgili olarak önümüzdeki dönem içerisinde -başta Almanya'da olmak üzere bir sürü Avrupa Birliği ülkesinde resesyon var- resesyonla boğuşacağız. İhracat gelirlerindeki hedefimizin de önümüzdeki dönemde tutmayacağını buradan size özellikle ifade edelim. Hakikaten zor ve sıkıntılı bir dönem bizi bekliyor, vatandaşımızın omzunda çok büyük bir yük var, bu yükün kaldırılması için... Önümüzdeki dönemde işsizlik artacak, fiyatlar genel seviyesi yükselecek, kur yükseliyor, döviz yükseliyor, faiz yükseliyor ve Türkiye'de yaşayan bütün herkes açısından refah kaybı oluyor. Bunların önüne geçilmesi ve önlemlerinin alınması gerekir. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada toparlayacak olursak, bu bütçe sermayenin, yandaşın yanında bir bütçe; emeklinin, çiftçinin, esnafın, çalışanın, kamu mühendisinin, öğretmen, polis, mavi yakalının, beyaz yakalının yanında bir bütçe değil ve enflasyonun altında ezilmiş bir halk kitlesiyle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akay, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) – Buradan, bu yüzden bu bütçenin onaylanmasına karşı olduğumuzu belirtiyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'a aittir.

Sayın Öztrak, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün yaşadığımız sıkıntıların kökleri bundan on yıl öncesine dayanıyor. Erdoğan'ın “Alışılmış bir Cumhurbaşkanı olmayacağım.” dediği 2014'ten bu yana ülkemiz de milletimiz de gün yüzü görmedi. Saray on yılda devlet ve ekonomi yönetiminde kriz üstüne kriz çıkardı. Başbakanlık el ele verip adaletin terazisini birlikte bozduğu ortağı 2016 yılında darbeye kalkıştı, milletimiz darbeyi önledi. Erdoğan fırsat bu fırsat dedi, önce OHAL ilan etti, sonra baskın Anayasa değişikliğiyle ucube tek kişilik rejimi millete dayattı. Bugün Erdoğan yine bildiğini okumaya devam ediyor, tarikatların, cemaatlerin devletin kılcal damarlarına girmesine yine göz yumuyor, bakanları bunlarla protokoller yapıyor. Erdoğan otoriterleştikçe, hukuk devletinden uzaklaştıkça milletimizin geliri de güneş görmüş kar gibi eriyor. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

2023'e geldik, kişi başına gelirimiz hâlâ 2013'ün altında. Sarayın kibri yüzünden koskoca bir on yılı kaybettik. Son yıllardaki hormonlu büyüme enflasyonu ve cari açığı azdırdı, milletimizin büyük çoğunluğunu dışladı, orta direği çöktürdü ama bu kürsüden Cumhuriyet İttifakı sözcüleri bu sağlıksız büyümeyle övünabiliyorlar. UNICEF'in raporuna göre çocuk yoksulluğu sıralamasında Kolombiya'yla birlikte en alttayız, gençlerimiz yurt dışına kaçıyor, bir nesli kaybediyoruz; bunun telafisi yok. Son yıllarda şirket kârları rekorlar kırarken Hükümetin yanlış politikaları sonucunda emeğin millî gelirden aldığı pay düşüyor. Çalışanların yarısından fazlası açlık sınırının altındaki asgari ücrete mahkûm. Bu ülkede enflasyon yüzde 60'ın üzerinde, dünya enflasyon liginde 5'inciyiz. Asgari ücret yılda birkaç kez belirleniyor ama yüksek enflasyon nedeniyle en çok iki ay dayanabiliyor, açlık sınırının altına düşüyor. Sonra da Hükümet “Bu yıldan itibaren asgari ücreti yılda bir kez belirleyeceğim.” diyebiliyor. Bu, enflasyonun faturasını çalışana kesmektir.

Değerli milletvekilleri, bu düzende milletimizin cüzdanı boşalırken kara paracıların, faiz lobilerinin, döviz baronlarının, 5'li çetelerin, yandaş müteahhitlerin kasaları doluyor. (CHP sıralarından alkışlar) Hükümetin varlık barışlarıyla ülkemiz dünyanın kara para yıkama makinesine döndü. Kara paracılar geldi, dürüst yatırımcı bırakın yeni yatırımı, olanı da kapatıp gitti. Hükümet Türkiye'yi Uganda'yla, Tanzanya'yla, Mozambik'le birlikte Mali Eylem Görev Gücü'nün gri listesine düşürdü. Sayın Şimşek'in gelir gelmez ilk işi “Türkiye'yi bu listeden çıkaracağız.” demek olmuştur ama aylar geçti, Türkiye hâlâ para aklayan, terörün finansmanına engel olamayan ülkelerin izlendiği gri listede. Vitrin değişikliğiyle ülkeye akacağı söylenen milyarlarca dolarlık yatırımlar da hâliyle gelmiyor çünkü güven yok. Yatırımcılar Erdoğan'ın vitrine koyduğu Hazine ve Maliye Bakanını daha birkaç yıl önce Halk Bankasını dolandırmakla suçladığını biliyor. 2014'ten bu yana beş yıllığına atadığı Merkez Bankası Başkanlarını laf dinlemedikleri için 6 defa yani ortalama bir buçuk yılda bir değiştirdiğini biliyor. Yine, damadıyla bir olup 2018 seçimlerinde Merkez Bankasının kasasındaki 128 milyar doları bankanın arka kapısından tüm kuralları çiğneyerek buharlaştırdıklarını da anımsıyor. “Faiz sebep, enflasyon sonuç” kerametiyse enflasyonu hortlattığını, paramızı pul ettiğini, son seçim döneminde de döviz kurunu tutmak için Merkez Bankasının kasasından bir 199 milyar dolar daha boşalttığını, dövizler bitince de ekonominin başına “kur korumalı mevduat” denen belayı musallat ettiğini hiç kimse unutmuyor. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Nebati Bakan nerede, Nebati Bakan!

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Değerli milletvekilleri “Faiz nasırdır. Nas ortadayken sana, bana ne olur?” diyen Erdoğan, son yirmi bir yılda, faiz lobilerine milletin kesesinden her yıl 27 milyar dolar, her ay 2 milyar 227 milyon dolar, her gün 73 milyon 251 bin dolar, her saat 3 milyon 52 bin dolar faiz ödedi. (CHP sıralarından alkışlar) Erdoğan’ın yirmi bir yılda ödediği toplam 559 milyar dolar faiz, kendisinden önceki hükümetlerin yirmi sekiz yılda ödediği faizin dolar cinsinden tam 2 katı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yazıklar olsun!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Faiz haramdır!

CAVİT ARI (Antalya) – Batırdılar ülkeyi, batırdılar.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – O meşhur şarkıda söylendiği gibi “Herkes biliyor zarların hileli olduğunu/Bu oyunda fakir, fakir kalır; zengin, zenginleşir/Herkes biliyor geminin su aldığını ve kaptanın yalan söylediğini/Herkes biliyor ama herkes cebine konuşuyor.” (CHP sıralarından alkışlar) Evet, herkes biliyor işin başında Erdoğan’ın olduğunu ve bir sabah kalktığında tek bir imzayla neler yapabildiğini hatırlıyor. Saray yatırımcıya güven vermiyor, güven olmadıkça da ekonomide istikrarı sağlamanın faturası yükseliyor.

Yeni ekonomi kadrosu işbaşına geldikten sonra faizleri 5’e katladı ama temiz para gelmedi, paramızın değer kaybı durmadı, enflasyon düşmedi, yönetim de patinaja başladı. Şimdi bir dedikleri bir dediklerini tutmuyor. Sayın Şimşek çıkıyor, büyükşehirlerde kiraların düştüğünü söylüyor; ertesi gün Merkez Bankası Başkanı Erkan “İstanbul’da kiralar Manhattan’dan daha pahalı. Annemlere yerleşmek zorunda kaldık.” diyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yazık, yazık!

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Yine, Bakan çıkıyor “Çekirdek enflasyon düşüyor.” diyor, Başkan çıkıyor, fiyatları TÜİK yerine apartman görevlisi Sadık ağabeyine sorduğunu söylüyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekili, bu Hükümet temmuz ayında kur korumalı mevduatın yükünü bütçeden Merkez Bankasına aktardı, Meclisin denetiminden kaçırıldı. Ama ne demişler? Gizlide gebe kalan, aşıkâre doğurur.

Merkez Bankasının bu yıl haziran ayında 81 milyar Türk lirası olan kesinleşmemiş zararı kur korumalı mevduatı devraldıktan sonra, 18 Aralık itibarıyla 851 milyar Türk lirasına ulaştı. Bu, şu anda önümüzdeki bütçe açığında görmediğimiz birkaç yüz milyar liranın Merkez Bankasının bilançosunda saklı olduğunu gösteriyor. Kasım ayı itibarıyla ödeyeceği faiz iç borcun anaparasını geçmesine rağmen hazine, açığının çok üstünde borçlanmaya, bütçe açığının çok üzerinde borçlanmaya devam ediliyor. Anlaşılan o ki varsıllara kur korumalı mevduat garantisi için ödenen milyarların yükü yine vergi mükelleflerinin sırtına kalıyor. Esas görevi enflasyonu düşürmek olan Merkez Bankası Başkanı ise bu likidite baskısına rağmen AK PARTİ Genel Başkanına “Bize 3 alan söyleyin, parayı basıp şahlandıralım.” diyor. E, nerede kaldı enflasyonla mücadele? Nerede kaldı Merkez Bankasının bağımsızlığı? (CHP sıralarından alkışlar) Tüm bunlar yönetilemeyen, savrulan bir ekonomi manzarasıdır. Böyle giderse Merkez Bankası daha çok faiz artırır, işsizlik ve hayat pahalılığı da her gün biraz daha ağırlaşır.

Değerli milletvekilleri, Erdoğan yönetiminde döviz yükümlülükleri ve kur riskleri olağanüstü boyutlara ulaştı. Dış borç 4’e katlanarak 476 milyar dolara çıktı. Türkiye’nin önümüzdeki bir yıl içinde ödemesi ya da çevirmesi gereken dış borç 220 milyar dolar. Bir de dış borç istatistiklerinde görülmeyen riskler var. Bunların başında son sekiz yılda bütçeden 14 milyar 589 milyon dolar ödediğimiz adrese teslim kamu-özel iş birliği projeleri geliyor. Bu projeler için verilen 153 milyar dolarlık garanti 2045 yılına kadar uzanıyor. Yine maliyeti Merkez Bankası bilançosuna saklı 93 milyar

dolar büyüklüğündeki kur korumalı mevduat garantileri var. Bu döviz yükümlülükleri ve kur risklerine karşılık Merkez Bankasının döviz kasası net olarak 53 milyar dolar açık veriyor, cari açık da sürüyor. Bu tablo ekonomide oyun alanını daraltıyor, güven açığını daha da büyütüyor. Yeni ekonomi yönetimi de güven için güçlü çipa ihtiyacının farkında, IMF'yle çay partilerinde seçimden sonra uygulayacakları programı konuşuyorlar.

Değerli milletvekilleri, herkes klarnet çalmaya çalışabilir ama herkes Şükrü Tunar olamaz. Ekonomi yönetimi zurnayla peşrev çalmaya uğraşiyor, enflasyonun düşmesi için önümüzdeki yıl ortalarına randevu veriyor ama göle su gelene kadar kurbağanın gözü patlayacak, farkında değiller. (CHP sıralarından alkışlar) Oysa, bu krizlerden hızla çıkmak mümkün, 2001'de de uygulanan Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı'yla bunu başarmıştık. Son seçimlerden önce, 2.300'den fazla somut hedef, politika ve proje içeren Ortak Politikalar Mutabakat Metni'ni bunun için hazırlamıştık. İşbaşına gelseydik ülkeye temiz para yağıyacaktı. Bir kere daha tekrarlıyorum, sorunun sebebi olanlar çözümün adresi olamazlar. (CHP sıralarından alkışlar) Yapılacak ilk iş, önümüzdeki yıl 31 Mart seçimlerinde iktidarı hezimete uğratmak, erken genel seçime zorlamaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztrak, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) - Bu kriz ancak, adaleti ve hukuk devletini yeniden tesis edecek, verimliliği ve üretimi artıracak, büyümenin milletimizin tamamını kucaklamasını sağlayacak ve her alanda sürdürülebilirliği temin edecek bir program uygulayacak yeni ve güvenilir bir yönetimle atlatılabilir. Bunu da yine biz yaparız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztrak, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz, Yalova Milletvekili Tahsin Becan'a aittir.

Sayın Becan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN BECAN (Yalova) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Benim kentim.” dediği Yalova'dan yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Hepimiz biliyoruz ki finansal piyasalar bir ülkenin en önemli unsurudur. Yatırımcı, bir ülkenin sadece finansal piyasalarına değil, siyasi risklerine ve hukuki yapısına da bakar. Robert Bosch'un şöyle bir sözü var: “İnsanların güvenini kaybetmektense para kaybetmeyi tercih ederim.” Bu, ülkeler için de geçerli; yatırımcı güven duyduğu ülkeye gider, duymadığına da sırtını döner; güven ve para aynı endekste yükselir ve alçalır. Neticede Türk halkından tasarrufların menkul kıymetlere yönlendirmeleri istendi ve böylece de banker furyası patladı; döviz, altın, silah, uyuşturucu kaçakçılığı tavan yaptı. Sizin döneminizde alkol ve sigara zamları gençleri ucuz olan bonzai ve diğer uyuşturuculara sevk etti. Maalesef alkol ve sigaraya yapılan zamlar alışkanlığı azalsın diye yapılsa da bunların tüketiminin de arttığını gayet iyi biliyorum. Zira alkol ve sigara üreten firmalardan alınan vergilerden ufakık bir pay ilkokullarda eğitim anlamında kullanılsaydı belki çocuklara, genç yaşta, bunların zararlı olduğunu anlatmak bilimsel açıdan daha doğru olurdu. (CHP sıralarından alkışlar)

Gençler demişken, dün arkadaşlarım yurtlarla ilgili konuştu ama birkaç şey de ben eklemek istiyorum. Yatırımcılara, sermaye sahiplerine devletimiz teşvik verdi çünkü yurt ihtiyacı vardı, “Özel yurt yapın.” dendi. Evet, yurtları yaparken de örneğin 2 kişinin kalacağı odanın metrekaresi belliydi fakat bugün devlet yurtlarına baktığımız zaman 2 kişi şu kadar metrekarede kalacak dediğimiz odada maalesef 6 kişi, 8 kişi kalıyor; tabii, bu, öğrencilerimize yapılan büyük haksızlık. Bunun dışında, 100

öğrencinin kalacağı yurt doğal olarak 500 kişi olur, 500 kişilik yurttan da 100 kişiliğe göre yapılacak asansörlerin çalışma şartlarını hepimiz biliyorsunuz, günlerdir değişik kazalar oldu, bunlardan dolayı öğrenciler arasında yaralanmalar da oldu.

Tabii, öğrenci yurtlarından bahsetmişken... Biliyorsunuz, bir ara biz virüs de yaşadık, hemen ilk işimiz direkt üniversiteleri kapatmak oldu; o zaman bas bas bağırdık. Anaokulu çocuğunu engelleyemezsiniz, birbirine sarılır; onu açtılar fakat tam tersine üniversiteler, yüzde 50-50 hibrit öğretim yapma imkânı olduğu hâlde kapatıldı. Bir ilde üniversite kapatıldığı zaman o ilin servisi, minibüsçüsü, köftecisi, pizzacısı, tüm ekonomisi duruyor. Üniversiteleri kapatmak her zaman doğru bir olay olmuyor.

Onun dışında, 6 Şubat'ta biliyorsunuz, ciddi bir deprem yaşadık. Ben Yalova'da depremi bizzat yaşayan, çok yakınlarını kaybeden biri olarak depremin ne demek olduğunu çok iyi biliyorum, depremzedelerin de neler çektiğini çok iyi biliyorum fakat depremzedeleri yurtlarda barındıracağız diye... Yalova gibi ufak bir ilden bahsediyorum size, en fazla 500 depremzedeyi misafir ettik; onları biz otellerimizde, evlerimizde de misafir edebildik fakat yine üniversite kapandı, yine aynı şekilde, özel yurt sahipleri yurtlardan dolayı bir sürü çalışanına maaşlarını ödemek zorunda kaldılar ve devam ettiler. Tabii, yine ben Yalova'mızdan örnek vereceğim; 13 tane özel yurdumuz var, bunun 2'si vakıf yurdu; devlet 2 tane özel vakıf yurduna belli bir miktar para yardımıyla, desteğinde bulunuyor, maalesef diğer özel yurt sahiplerine de böyle bir destek yok. Yani üvey evlat-öz evlat muamelesi yapılırken şu anda yurtların çoğu maalesef kapandı. Tabii, bu, devlet eliyle iflasın bir başka örneği.

Yine, biliyorsunuz, ekonomik krizlerden dolayı bir sürü market, esnaf, KOBİ'lerimiz kontrol altına alındı, doğal, alınsın tabii, fakat marketlerde etiket kontrolleri yapılarak bütün esnaf geçimini zor sağlarken milyonlarca lira cezalarla muhatap oldular. Esasında, o üretilen malın üretim kaynağında hangi sorunları var, niye pahalı üretiliyor veya tarımla ilgili bir ürünse bunun mazot fiyatlarına destek vererek üretim konusunu ele aldığımız zaman bu mamullerin fiyatlarını düşürmek mümkün, ceza yazarak bunu engellememiz de mümkün değil ama sizler "Faiz sebep, enflasyon sonuç." demeye devam ettiniz. Son günlerde hepimizin bildiği gibi, kara para aklama, organize dolandırıcılık furıyası aldı başını gidiyor. Tabii, bu veriler bize yetmiyor, bir de vatandaşlık konusu ile ilgili kısaca bir bilgi vermek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Becan, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

TAHSİN BECAN (Devamla) – 250 bin dolardan başlayıp 400 bin dolara ulaştı vatandaşlık almak için; bu, dünyanın hiçbir yerinde yok. Şimdi son çıkan kanunla buna arsayı da ekledik. Yine Yalova'dan örnek vereceğim: Arap vatandaşların aldığı bir sürü villa, boş evler var; ne satıyorlar ne kiraya veriyorlar, içerisinde tinercilerin gezdiği boş evler dünyası olduk maalesef. Yalova bir turizm kentiymiş Arap kenti oldu. Trajikomik bir şey daha söyleyeyim: Bir Arap firması mağazasının önüne "eleman aranıyor" yazıyor, biz de gençlerimizden birini gönderdik ki iş bulsun. "Maalesef yabancı çalıştırmıyoruz." cevabı aldı. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, daha önce görev yaptığım Ticaret Odası Başkanlığından bildiğim, 5 bin üyemizin yüzde 20'si Arap kökenli çünkü şahıs firmalarına mülk almayı engelledikleri için -kotadan dolayı- tekrar delindi, şirket kuranlara serbest. Bunları gerçekten kontrol ederek bir önlem almamız lazım. Ne yazık ki Türkiye'nin büyümesi, üretimden değil, kara paradan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN BECAN (Devamla) - ...elde edilen gelirlerin ekonomik sisteme dâhil edilmesiyle sonuçlandı. Bunun için "Üretim, üretim, üretim" deyip ekonomiyi düzeltmek durumundayız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Becan, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz, Düzce Milletvekili Talih Özcan'a aittir.

Sayın Özcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALİH ÖZCAN (Düzce) - Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bütçe ve kesin hesapları üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye şu anda tarihinin en derin ve en yaygın ekonomik krizini yaşıyor. Geçim sıkıntısı nüfusun geniş bir bölümüne yayılmış durumda. Vatandaş âdeta borç batağına saplandı, en temel ihtiyaçları için bankalardan kredi çekmek zorunda kalıyor, kredi kartlarına yükleniyor ancak gelirler borçlarını ödemeye yetmiyor, borçlarını ödemek için sürekli kredi çekmeye mahkûm edildiler.

Değerli arkadaşlarım, bankaların vatandaşlarımızdan alacaklı olduğu rakam 1 Aralık itibarıyla 44 milyar daha artarak 2 trilyon 613 milyar liraya yükseldi. Yüksek faize rağmen kredi çekip borçlanan ancak ödeyemediği için takibe alınanların sayısı hızla artıyor. İcra takibine alınan vatandaşların borcu bir yılda 14 milyar arttı. Geçtiğimiz ocak ayından ekim ayına kadar 708 binden fazla kişi kredi borcunu, 694 bin kişi ise kart borcunu ödemediği için bankalar tarafından takibe alındı. 41 milyar batık kredi bulunuyor. 1 milyon 100 bin kişi bu borçlardan dolayı icralık oldu yani her 25 aileden 1 kişi icralık olmuştur. Vatandaş milyon liralık borcunu geciktirdiğinde ertesi gün telefonları susmuyor, baskı altına alınıyor. Peki, vatandaşımız bu baskıyı görürken kamu bankaları yandaş zenginlerin milyarlarca liralık borcunu almak için aynı baskıyı yapıyor mu? Demiröreni hatırlayalım, sadece Ziraat Bankasına olan 5 milyar liralık borcunu ödedi mi? Kamu bankaları yandaşların borçlarını tahsil etmek için ne yapıyor? Dar gelirli vatandaş borcu için olunca hukuk ve bankacılık sistemi işliyor da yandaşlara gelince seyirci mi kalıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, halkımız ekonomik olarak o kadar zor durumda ki geçinemeyen insanımız bazı fırsatçıların tuzağına düşüp kolayca dolandırılıyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu olarak sizin sorumluluğunuz herkesten daha fazla, sizin göreviniz zor durumdaki insanlarımızın menfaatlerini korumaktır. Mesela, Çiftlik Bankın, Thodex'in siyasi uzantıları neden ortaya çıkarılmıyor?

Geçtiğimiz haftalarda saymakla bitmeyen dolandırma yöntemlerine bir yenisi daha eklendi. Yargıya taşınan Denizbank olayı, kara para aklanan güzellik merkezleri, şirketlerin yurt dışına kaçırdığı milyar dolarlar, Türkiye'ye giren kaynağı belirsiz paralar, bütün bunlar olurken BDDK, SPK, MASAK nerede? Neden bu kara para işlerine zamanında müdahale edilmiyor? Emeğiyle çalışan insanlarımız düşük ücretlerle hayat mücadelesi verirken yasa dışı yollarla servet kazananların ne zaman önü kesilecek?

Değerli milletvekilleri, yirmi dört yıldır faaliyet gösteren Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ülkemizde zaman zaman önemli hizmetler vermiştir. Kurumun temel amacı piyasalarda güven ve istikrarı sağlamak, kredi sisteminin etkin ve sürdürülebilir olmasını temin etmek, gelişen mali sektörün denetim ve düzenlemelerini yapmak, tasarruf sahiplerinin haklarını korumaktır ancak bugün geline nokta BDDK bu amaçlardan uzaklaşmıştır. Ülkemizde kurumlar vergisi rekortmeni bankalar oldu, orta sınıf yok edildi, geriye borç batağı içindeki vatandaşlarımız kaldı çünkü kurumların içi boşaltıldı, güven ve istikrar yok edildi, beş yılda 5 Hazine Bakanı değişti, kalkınma planlarınız işe yaramadı, devlet aklı, liyakat ve kamu vicdanı yok edildi. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu bütçe halkın çıkarlarına uygun bir bütçe değildir. Bizim iktidarımızda bu bütçeler halk için olacak, ekonomide istihdam yaratılacak, üretime dayalı yatırımlar olacak, işsizlik problemi çözülecek, kur artışı engellenecek, gelir dağılımında ve bankacılık sisteminde adalet olacak.

Teşekkür ediyor, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özcan, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'ye aittir.

Sayın Tutdere, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kamu İhale Kurumunun bütçesi üzerine söz aldım. Kamu ihaleleri AK PARTİ'nin en sevdiği ama Türkiye'nin de en sorunlu alanı. Biliyorsunuz, AK PARTİ'nin özellikle yirmi bir yıllık iktidarları döneminde en çok uğraştığı, en çok ayarlarıyla oynadığı kanun Kamu İhale Kanunu. İhale Kanunu AK PARTİ'den çok çekti. İhale Kanunu aslında AK PARTİ'yle yaşıt bir kanun ancak ne hikmetse bu iktidar yirmi bir yıllık süresi içerisinde bu kanunda tamı tamına 189 defa değişiklik yaptı.

Peki, demokrasilerde ihalelerin temel dayanağı nedir? Şeffaflıktır, rekabet edilebilirlik ilkesidir. AK PARTİ iktidarı bu kanundaki bu düzenlemeleri bunun için mi yaptı? Şimdi hep birlikte tabloya bakalım. Önce bu düzenlemelerle istisna maddesinin kapsamını genişlettiler, bir sürü kurumu bu kanunun kapsamının dışına attılar. Ondan sonra ne yaptılar? Ondan sonra da madde 21 yani pazarlık usulü, yeni bir şey icat etti AK PARTİ, kanunda olmayan; davet usulünü esasmış gibi uygulamaya başladılar. Bizim mevcut mevzuatımıza göre nedir? Esas olan açık ihale usulüdür ama AK PARTİ'nin yaratmış olduğu Türkiye'de esas olan nedir? Pazarlık usulü, davet usulü. Bu alanda ülkemiz açıkça ihaleler yoluyla soyuluyor arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben şimdi size soygunun fotoğrafını gösteriyorum: Bakınız, değerli milletvekilleri, 2022 yılında 75.224 ihale yapılmış. Bu ihalelerin 23.878'ini pazarlık usulüyle yapmışlar; bu ihalelerin içerisinde 21/b'ye göre yapılan ihale oranı yüzde 91. 2023 yılının ilk altı ayında yine 8.018 ihale pazarlık usulüyle yapılmış, oran yüzde 97,51.

Buradan nereye varacağız? Şimdi, burada, artık AK PARTİ kanun tanımıyor, ne yapıyor? Davet usulüyle. Davet usulüyle ne yapıyor? Yandaşlarını çağırıyor, ihaleleri peynir ekmek gibi veriyor. (CHP sıralarından alkışlar) Buna ilişkin ben bir örnek vermek istiyorum: Kanun der ki: “Eğer doğal afet varsa, eğer idarenin öngöremediği bir durum varsa 21/b'ye göre yaparsınız.” Peki, AK PARTİ böyle mi yapıyor, AK PARTİ'nin idareleri böyle mi yapıyor, bir bakalım.

Bakınız, daha geçen hafta Türkiye'nin başkentinde, Ankara'da adliye ihalesi yapıldı, sizce bu ihale nasıl yapıldı? Pazarlık usulüyle, davet usulüyle yaptılar. Bu ihale tamı tamına 24 milyar TL'lik bir ihale yani ilgili bakanlığın bütçesinin onda 1'i oranında bir bedele sahip; en kaymaklı ihale. Ne yapmışlar? Açtık baktık -hiç şaşımadım- kim almış ihaleyi? Sarayın firması Rönesans. Kimi davet etmişler? Kalyon. Kimi davet etmişler? Limak. 3 ortak yan yana gelmiş, gitmişler, birlikte pastayı almışlar. Peki, nerede burada rekabet, nerede burada rekabet? Peki, ben soruyorum size: Bu ihale 8 Aralıkta yapıldı; ya, arkadaşlar Ankara'da deprem oldu mu? (CHP sıralarından “Hayır.” sesleri) Doğal afet oldu mu? (CHP sıralarından “Hayır.” sesleri) E, peki, niye bu ihaleyi siz pazarlık usulüyle yapıyorsunuz, niye yapıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Milletin parasını kendi müteahhitlerinize peşkeş çekiyorsunuz; siz bu ihaleleri yaptıkça, yandaşlarınıza parayı aktardıkça bu milletin hazinesi boşalmaya ve açık vermeye devam eder. Sayın Şimşek, siz çalışıyorsunuz ama buradan bütçeye hortumlar bağlanmış, hortumlar. (CHP sıralarından alkışlar) Bu hortumlar kesilmezse bu bütçe açık vermeye devam edecek; gençlerimiz, çocuklarımız işsiz kalmaya devam edecek, gençlerimiz geleceğini yurt dışında aramaya devam edecek.

Şimdi, yolsuzlukların en büyük kaynağı bu ihale sistemi. Bakınız, Türkiye 2002 yılında Yolsuzluk Algı Endeksi'nde 64'üncü sırada. Şimdi kaçta biliyor musunuz? 2022'de Şeffaflık Örgütüne göre 101'inci sırada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tutdere, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Yolsuzluklar içerisinde boğulan bir Türkiye; işte, AK PARTİ'nin Türkiye'yi getirdiği durum, yolsuzluklarda 101'inci sıradayız.

2002 yılında “Biz 3Y'yle mücadele edeceğiz.” diye geldiler, şimdi, 3Y yetmedi, yanına bir tane daha koydular, yandaşları da koydular, 4Y'yle boğuşuyor ülkemiz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu iktidar yandaşlarına, müteahhitlerine böyle kaymaklı ihaleler verirken 6 Şubat depreminde 50 bin kişiye 2 metre kefen veremedi, bir ceset torbası veremedi. Paraların nereye gittiği, işte, bu pazarlık usulü, davet usulü ihalelerden anlaşılıyor.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun, ne çirkin bir şey; ne çirkinlik bu ya, yazık ya!

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bakınız, şu anda Türkiye'de 579.863 kişi konteynerde yaşıyor. İktidar olarak siz bu konteynerlerden 5 bin lira kira alıyorsunuz, kira; bundan utanmanız lazım. Bakın, bu rant düzeni değişecek, biz bu rant düzenini değiştireceğiz ve halkın bütçesini yapacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Tutdere, teşekkür ediyorum.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yalan söylüyorsun ya! Tam bir yalan bu ya! Konternerden kira alınmıyor. Niye yalan söylüyorsunuz ya!

BAŞKAN – Altıncı söz, Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan'a aittir.

Sayın Güneşhan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Konteynerden nasıl kira alınır ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kira alınmıyor, kira!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yapmayın ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Doğru söylüyor, kira alınıyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Abdurrahman Bey, yakışmıyor bunlar size Abdurrahman Bey!

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Açıklayayım size arkadaşlar.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ne kirası var ya! Konteynerden nasıl kira alınıyor?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Konteynerden kira alınmıyor arkadaşlar.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Olmayan şeyi söylemek size yakışmıyor.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Konteynerden nasıl kira alınır ya!

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Açıklayayım arkadaşlar, açıklayayım size.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Açıklamanız lazım.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkanım, bana iki dakika verin, ben bunu açıklayayım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – İftira boyutunda kalıyor, size yakışmıyor.

BAŞKAN – Sayın Güneşhan, buyurun.

CHP GRUBU ADINA İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu bütçeleri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi en içten duygularımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, dinlerseniz çok mutlu olurum, çok sevinirim çünkü halkın adına konuşuyorum.

Değerli arkadaşlar, 2012 yılında kurulan Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun iki temel görevi var: Birincisi, uluslararası standartlarla uyumlu Türkiye muhasebe ve denetim standartlarını oluşturmak ve yayımlamak; ikincisi ise bağımsız denetimde uygulama birliğini, gerekli güveni ve kaliteyi sağlamak üzere bağımsız denetim alanında kamu gözetimi yapmak.

Peki, değerli arkadaşlar, bu kurum neyi yapmamış? Öncelikle denetim hizmetlerinde uygulanacak ücret tarifelerini belirlememiş. Mevzuat hükümlerine bakıldığında, denetim ücretine yönelik olarak kurum tarafından ücret tarifesinin en azından bir kez belirlenmesinin zorunlu olması gerekirken bu görev hiç yerine getirilmemiş. Bakın, o kadar temel bir görev ki siz bunu belirlemediğiniz takdirde ilkeleri nasıl uygulayacaksınız, ücret belli olmadığı durumda neye göre denetimleri gerçekleştireceksiniz? Açın 2022 Sayıştay Raporu’nu, 2021’de yayımlanan Sayıştay Raporu’nda da aynı şeyler yazıyor, geriye doğru gidin, diğer yıllar da aynı böyle; aslı görevini yerine getirmediği bizzat Sayıştay raporlarında yazıyor Sayın Bakan; işte, Sayıştay raporu da burada. Ama bu arada ne olmuş onu da söyleyeyim değerli arkadaşlar: 2020 yılında 123 olan çalışan sayısı 2021’de 2.012’ye yükselmiş, neredeyse yüzde 100 artmış ama en temel görevler yerine getirilmemiş. İşte, tam AKP tarzı yönetim biçimi de bu şekildedir; kadro şişirilsin ama hiçbir iş yapılsın. Devasa binalar, lüks makam araçları, şaşıla makam odaları, yüksek maaşlar; oh, ne âlâ, her şey güzel, hayat güzel onlara, görüntü tam, itibardan hiç tasarruf edilmiyor değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) İş üretiliyor mu? İş de üretilmiyor, sakın onu da beklemeysin. Bağımsız idare otoritelerinin saltanatı tıpkı saray gibi, hiç azalmıyor, her yerde küçük saraylar yaratılmış, onlar bir biçimde varlığını ve şatafatını sürdürüyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hiçbir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmadan yani kayıt dışı çalışan kişi sayısı 8,7 milyon, yanlış duymadınız arkadaşlar, bugün Türkiye’de yüzde 31,9’luk kayıt dışı istihdam söz konusu; bu, Avrupa’daki en yüksek rakamdır arkadaşlar.

Benzer biçimde tarım sigortacılığında da çok ciddi sorunlar yaşanıyor. Muafiyet oranlarının ve pirim bedellerinin yüksek bulunduğu, kontrol edilemeyen kuraklık, dolu, don, fırtına ve sel gibi risklerin yanında hastalık ve zararlıların istilası gibi kontrol edilebilen risklerin sıklıkla yaşandığı ülkemizde yeterli desteğin verilmediği koşullarda maalesef, bugün, burada, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunu konuşuyoruz.

Değerli arkadaşlar, konuştuğumuz her iki kurumun da en temel ortak özelliği, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumu yansıtasıdır. Asgari ücreti 2024 yılında sadece 1 kez artırmayı düşünen iktidar acaba kayıt dışı çalışanlarla ilgili nasıl bir düzenleme öngörüyor?

AKP iktidarı ayakları yere basmayan ve hayal ürünü politikalarını uygulamaya devam ediyor. Bu politikaların temel amacı ise sarayı ve bir avuç yandaşını mutlu etmek; yani bunları gerçekleştirmek için her yol mübah. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, dış politikadan eğitime, ekonomiden hukuka, her alana şöyle bir bakalım; yüzlerce olumsuz örnekği hep beraber görüyoruz. Bildiğiniz gibi, en son, Somali Cumhurbaşkanı’nın oğlu bir yurttaşımızı öldürüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güneşhan, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) – Ne hazindir ki daha önce de örneklerini gördüğümüz şekilde serbest bırakılıyor; eline kolunu sallayarak ülkemizden kaçıyor. Şimdi buradan iktidara seslenmek istiyorum: Acaba bunun karşılığında ne verdiler, siz ne aldınız? Kaşıkçı olayında Suudilerden ne aldığınızı hepimiz çok iyi biliyoruz. “Bu can bu bedende olduğu müddetçe bırakmam.” dediğiniz Papaz kaçtı.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Allah sizi ıslah etsin!

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) – Gördüğümüz o ki can da o bedende ruh da o bedende. Ama Trump tehdit edince mal varlığı açıklanmasın diye Papazı kendi ellerinizle teslim ettiniz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Allah sizi ıslah etsin!

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) – Bundan dolayı, ayırım çok açık ve net arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Allah sizi ıslah etsin!

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bu bütçe, Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu ve onu koruyup kollayanların bütçesidir. Bu bütçede motokuryeler, emekçiler yok. Özetle, bu bütçe “Padişahım çok yaşa!” diyenlerin ve kendini padişah sananların bütçesidir.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, Sayın Güneşhan, teşekkür ediyorum.

Yedinci söz, Mersin Milletvekili Talat Dinçer'e aittir.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'mızın 73'üncü maddesince vergi kutsaldır, herkes kazancı oranında vergi ödemekle yükümlüdür. Maliye Bakanlığımız da bu vergi yükümlülüğünü belirlerken adil davranmakla ve herkesin kazancı oranında vergi ödemesini düzenlemekle yükümlüdür ancak şimdi görüyoruz ki vergide ne denge kaldı ne adalet kaldı. Şu an 200'ün üzerinde vergi çeşidimiz var. Şimdi, ana kalemlerimize baktığımızda normalde “gelir vergisi, kurumlar vergisi, özel iletişim vergisi, katma değer vergisi, damga vergisi, emlak vergisi ve motorlu taşıtlar vergisi” diye adlandırılır ama genel olarak uygulamaya baktığımızda her gün karşımıza yeni bir vergi çeşidi çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Maliyenin topladığı vergi gelirlerinin yüzde 70'i dolaylı vergilerden elde edilmekte yani ürününü üretilip de maliyetine satamayan çiftçiden; ay sonuna kadar çalışıp kredi kartını bile karşılayamayan, aldığı maaşla ancak kredi kartı yükümlülüğünü yerine getirmeye çalışan işçi, memur ve emekliden kaynağında kesilerek elde edilir bu gelirler ve bunun yanında, sabahın seherinden gecenin geç vaktine kadar “Ya Allah, bismillah!” diyerek iş yerini açıp “Acaba bir gelir elde edebilir miyim?” diye umutla bekleyen ancak sıftah yapmadan dükkân kapatan esnaf, sanatkârlardan alınmaktadır bu vergiler, tacirlerden alınmaktadır. Şimdi, böyle olunca, genel olarak baktığımızda, Maliyenin topladığı vergilerin yüzde 90'ına yakını fakir fukara ve gurebadan alınıyor; işçiden, memurdan, çalışan emekliden alınıyor. Emeklimiz 7.500 lirayla ev kirasını bile karşılayamazken, sabah namazıyla ekmek büfelerine gidip saatlerce ucuz ekmek kuyruğunda beklerken işte, o emeklinin o ekmeğe verdiği ücretten bile alınan dolaylı vergilerle elde ediliyor bu yüzde 90'lık vergi. (CHP sıralarından alkışlar) Yüzde 10'u kimden alınıyor? Yüzde 10'una baktığımızda, her türlü ihaleyi alan,

yol, baraj yapan, efendime söyleyeyim, devletin bütün ihalelerini kendine alan 5’li çetelerden, ihaleyi alan müteahhitlerden ve bunun yanında çalışan tacirlerden ancak yüzde 10’luk bir vergi dilimi tahsil edilebiliyor; gerisinin tamamı dolaylı vergiler.

Değerli arkadaşlar, şimdi, önemli bir konudan, kayıt dışıdan bahsetmek istiyorum. Şimdi, bizde esnaf, sanatkârlarımız, çalışan tacirlerimiz bütün emeklerini, sermayelerini, alın terlerini koyarak iş yeri açarlar ancak, bütün vergi salımları bunların üzerine yapılırken bir taraftan da hiçbir vergi yükümlülüğü olmayan, devlete hiçbir yükümlülüğü bulunmayan insanlar var. Bunlardan bir; Suriyeli sığınmacılar. Ülkemize kualsızca geldiler; kimse bunlara dokunamadı. Valiliklerde toplantı yapıldı “Aman, yukarıdan talimat var, ellemeyeceğiz.” Vergi yok, çalışma ruhsatı yok, sigorta yok, çöp vergisi yok, emlak vergisi yok; herhangi bir şey yok, sadece bir yeri kiralayarak yıllarca bizim esnaf, sanatkârımızın, tacirlerimizin ekmeğine ortak oldular. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün bile hâlâ bu esnaflar kayıt dışı çalışmakta; hâlâ bunların büyük bir bölümünün ne vergi yükümlülüğü var ne herhangi bir yükümlülükleri ve benzeri yükümlülükleri var ama denetim yapılırken kime yapılır biliyor musunuz, değerli milletvekilleri? Kümesteki kazlar misali bizim kayıtlı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dinçer, lütfen, sözlerinizi tamamlayın.

TALAT DİNÇER (Devamla) – ...mükelleflerimize denetim yapılır.

Gelir İdaresi Başkanlığı kurulduğu 2005 yılından sonra öyle bir vergi yükümlülüğü salındı ki ülkeye bizim esnaftan, tacirden, serbest meslek mensubu erbaplardan pazarlık usulü vergi alındı. Gerekçe neydi biliyor musunuz? İnceleme tehdidi. Bu yapıldı; bu da yetmedi, yerli mükelleflere güvenilmedi, kasaların başına oturuldu, aylarca sözüm ona hasılat tespiti yapıldı. Bunu zaten defterdarlık yapıyordu, mükellefler de beyanını veriyordu. Bu uygulama niye? Bu insanlara bu zulüm niye? Eğer bir kaynak arıyorsanız bugün milyon dolarlık kaçakçılık yapan kaçakçılara gidin. (CHP sıralarından alkışlar) Kara para aklayan kara para aklayıcılarına gidin. Bu memleketin bütün mal varlığını satan ve alan yalancılara gidin diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Sekizinci söz, Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent’e aittir.

Sayın Taşkent, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, TÜİK, araştırmalar ve sayımlar yoluyla veri toplar, topladığı verileri analiz eder ve istatistiki bilgi hâline dönüştürür. Bu bilgiler toplumun her kesiminde karar alma aşamalarında güvenilir yol göstericilerdir. Türkiye İstatistik Kanunu’nun 4’üncü maddesinde, verilerin ve istatistiki bilgilerin güvenilirliği, gizliliği ve erişilebilirliğinin temel esas olduğu ifade edilmiştir. Oysa son yıllarda tartışmaların odağı hâline gelen TÜİK geçmişteki saygınlığını yitirmiş, yayınladığı ve yayınlamadığı istatistiklerle kamuoyu nezdinde güven kaybına uğramış, sık değiştirilen yönetim kadrolarıyla yıpranmış bir kurum hâline gelmiştir. Son yirmi bir yılda bizler devlet aklının aşındırıldığına, kurumlarının içinin boşaltıldığına tanık oluyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Kurumların içinin nasıl boşaltıldığını TÜİK üzerinden sizlere aktarmaya çalışacağım. Bakın, “güvenilirlik” diyorum yani TÜİK’te olmayan şeyden bahsediyorum. Verilerin güvenilirliğinin zedelenmesi meselesi bir ülkenin itibarı, onurudur; dolayısıyla buradaki güvensizlik hem bu ülkenin

hem de bu ülkede yaşayan milyonların itibarı ve onuruyla oynamaktır. Kısacası TÜİK'in görevi, çalışanların ücretlerinin artmaması için enflasyonu düşük göstermek değil, gerçekleri olduğu gibi yansıtmaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Ülkenin büyük çoğunluğu TÜİK'in açıkladığı verilere artık inanmıyor. Yapılan araştırmalarda en güvenilir kurumların başında geliyor TÜİK. Neden? Çünkü insanlar gerçeğin en ağır ve yalın hâlini sokakta görüyor artık. Verilerle ne kadar oynanırsa oynansın yurttaşlar çarşıya çıktıklarında, alışveriş yaptıklarında sadece gerçekle karşı karşıyalar. 50 liraya domates, 4 liraya yumurta, 36 liraya süt aldıklarında TÜİK falan kalmıyor ortada. Hani diyor ya şair: "Açlık çoğunluktur." İşte o çoğunluk sizin talimatla yönetmeye çalıştığınız o verilere artık inanmıyor.

Stratejik planınızda temel hedeflerinize baktığımızda güvenilirlik, bilimsellik, bağımsızlık, tarafsızlık, şeffaflık gibi maddeleri görüyoruz ve maalesef, bunların hiçbirini taşımadığınıza da tanık oluyoruz. Sadece ülke içinde değil, uluslararası kuruluşlar arasında da güvenilirliğini yitirmiş bir kurumdan bahsediyoruz; hem Avrupa İstatistik Ofisi hem de Avrupa Birliği Komisyonunun 2023 yılı Raporu'nda kurumun şeffaflığı ve güvenilirliği konusunda ciddi uyarılar bulunuyor.

İktidarınız döneminde Türkiye, maalesef birçok konuda ikiye bölündü; yoksullar ve servet sahipleri arasında da artık kocaman bir uçurum var. Bir tarafta vergi indirimleriyle servetlerine servet katanlar, diğer tarafta 79 yaşında, geçinmek için çatıda tamir yaparken ölen bir yurttaş var. Bir tarafta saraydan beslenenler, diğer tarafta akşam pazarından kalanları toplayan yurttaşlarımız var. (CHP sıralarından alkışlar) Bir tarafta haksızca kazananlar, diğer tarafta sömürülerek kaybetmeye mahkûm edilenler var. Bir tarafta servet transferiyle sefa sürenler, diğer tarafta sadakaya çevrilen sosyal yardımlarla geçinmeye çalışan milyonlar var. İşte, sizin verilerle gizlemeye çalıştığınız şey de tam olarak bu kutuplaşma. Yarattığınız bu kutuplaşmanın üzerini verilerle oynayarak gizleyebiliriz sanıyorsunuz ama gaflet içindesiniz. Eylül ayında "Bundan sonra ücret düzenlemeleri enflasyona göre yapılacak." diyen Bakan Şimşek'e sormak istiyorum. Hangi kalkınma planı hedefiniz tuttu, hangi hedefiniz gerçekleşti de şimdi ücretleri buna tabi hâle getirmeye çalışıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Ücretleri düşürmek için verilerle oynamak yetmedi de hayallerinizdeki enflasyona göre mi belirleyeceksiniz artık ücretleri?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşkent, lütfen tamamlayın.

AYÇA TAŞKENT (Devamla) – Bir kurumun içi nasıl boşaltılır diye sormuştum konuşmama başlarken, işte böyle. Toplumda, ulusal, uluslararası kurumlarda TÜİK'e karşı güven artık bitti. Kurumsal yapısı bağımsızlıktan uzak, talimatla çalışan, yönetimi çok sık değişen, kendi içinde yayınladığı verileriyle bile çelişen bir kurum var artık karşımızda. 2017'den günümüze kadar görev yapan 5 Başkan TÜİK'i ortalama sadece dört yüz otuz sekiz gün yönetebilmiş. İçeride çalışan bürokratlar bile durumdan rahatsız olacak ki Haziran 2022 tarihli TÜFE Haber Bülteni'nin açıklanmasından önce konuyla ilgili 7 uzman aynı anda sağlık raporu almış.

Durum ortada, içi boşaltılmış, yok hükmündeki bir kurum milyonların geleceğiyle hayatıyla açıkça oynuyor. Dolayısıyla bu bütçeye onay vermiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşkent, teşekkür ediyorum.

Dokuzuncu söz, Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'e aittir.

Sayın Genç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AŞKIN GENÇ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce bütçe görüşmeleri esnasında kaybettiğimiz Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez'e Allah'tan rahmet, ailesine, Saadet Partisine ve yüce Meclisimize başsağlığı diliyorum.

Kıymetli hazırun, 2024 bütçesinde 11 trilyon 90 milyar gider öngörülürken 8 trilyon 440 milyar gelir öngörülüyor. Yani bütçe daha yıl başlamadan bizlere, Hazinesin 2 trilyon 650 milyar lira borçla, yani yaklaşık 100 milyar dolarla yeni yıla “Bismillah.” diyeceğini anlatıyor. Borç yığidin kamçısı diyelim demesine de geçtiğimiz dönem aynı açık 469 milyar lirayken yıl sonunda neredeyse 5’e katlanmış. İktidarın ekonomide herhangi bir hesabının tutmadığını da çok iyi bildiğimizden, bu borcun yıl sonunda hiç olmayacaksa 5 milyar lirayı geçeceğini öngörmek zor değil çünkü bu borç döviz kurundan, enflasyondan yani genel ekonomi yönetiminden bağımsız bir miktar değil. Siz ekonomik göstergeleri düzeltirseniz ancak bu borcu eritirsiniz.

Değerli milletvekilleri, daha net anlaşılması için söylüyorum, bu açık 2022 yılı bütçe giderimizle eş değer. İki sene önce bu parayla memleket idare edilirken bugün bu para sadece ekonomideki net borçlanma miktarı olmuş. (CHP sıralarından alkışlar) Dünyanın en hızlı değer kaybeden para birimi sayenizde Türk lirası oldu. Türk lirası nasıl bu hâle geldi diye kendimize hiç soruyor muyuz değerli milletvekilleri? Faiz ve vergi. Bir bütçe yapılırken kimden ne aldığı, kime ne verdiği o bütçeyi yapanların kimden taraf olduğunu da ortaya koyar.

Bakın, bu bütçede faize ödenecek para tam 1 trilyon 250 milyar lira yani 45 milyar dolar. Tüm samimiyetle soruyorum: Şimdi, biz “Bu bütçe faizcilerin bütçesi.” derken haksız mıydık? “Bu bütçe Londra tefecilerini besliyor.” derken haksız mıydık? “Bu bütçede halk yok, para babaları var.” derken haksız mıydık? (CHP sıralarından alkışlar) Faizcilere 1 trilyon 250 milyar lira para aktarıırken 2023 yılında toplanan verginin 2 katı üstelik daha da adaletsiz şekilde millettten toplanacak. Kim için? Faizciler için.

Değerli arkadaşlar, 6 Şubat depremi üzerinden bir yıl geçti. Depremin ardından “Bir yıl içinde konutları yapıp teslim edeceğiz.” dediniz; daha geçen hafta ben bizzat Kahramanmaraş’taydım, bırakın konutu doğru düzgün konteyner kent kurulamamış. Burada zannediyorum Maraş milletvekili arkadaşlarımız mevcuttur, havalimanı konteyner kentini ziyaret ettim. 7 bin kişi yaşıyor konteyner kentte, sağlık ocağı mevcut değil; bizden talepte bulundular, biz de yerine getireceğiz, buradan da ifade etmek istedim. Bir yıl oldu, hâlâ oradaki vatandaşlarımız için “depremzede” diyoruz, ben üzülüyorum bunu söylerken. Isınma, barınma, eğitim, sağlık sorunları olduğu gibi duruyor.

Yine, aynı konteyner kentte çok ciddi bir kreş ihtiyacı var. İşte, bu faizcileri beslemek yerine bu parayı halk için harcasak şimdi bırakın Maraş’ı 6 Şubatta depremden etkilenen her ilin tamamında deprem konutları yapılmıştı.

Kamuda atama bekleyen binlerce gencimiz var; 100 bin öğretmeninden gıda mühendisine, inşaat mühendisine, mimarına, teknik personeline kadar tüm boş kadrolar bu parayla dolabilirdi. Bu para faize gitmeseydi emekliler arasında çalışan-çalışmayan ayrımı yapılır mıydı? Bakın, çalışan emekliler hâlâ ikramiye bekliyor ama gelin görün ki milyonlar iktidardan çözüm beklerken iktidar faizcilerin derdini çözmeye koşuyor.

Değerli milletvekilleri, çok açık ki bu bütçe ekonomide istihdam yaratmaz, işsizlik problemini çözmez, yatırımları tetiklemez, cari açığı azaltmaz, döviz kuru artışını engellemez. (CHP sıralarından alkışlar) Dar gelirlinin, yoksulun, işçinin, memurun, emeklinin, çiftçinin, esnafın, KOBİ’nin derdine derman olacak bir bütçe değil. Bu bütçe, borçlanma yoluyla özelleştirmenin de önünü sonuna kadar açan bir bütçe.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Genç, lütfen tamamlayın.

AŞKIN GENÇ (Devamla) – SEKA nasıl satıldıysa, Sümerbank nasıl satıldıysa, şeker fabrikaları nasıl satıldıysa, TEKEL nasıl satıldıysa, seçim bölgem Kayseri’de MEYBUZ, TAKSAN nasıl satıldıysa sırada başka değerlerimiz var demektir; Devlet Demiryolları, İzmir Limanı var demektir. Siz bu bütçeyle Devlet Demiryollarını da satarsınız, İzmir Limanı’nı da satarsınız, memleketin ucunda bucağında ne varsa satarsanız, üstüne bir de hazırandaki ek bir bütçeyle gelip burada millettten onay almayı beklersiniz. Milletvekillerinizden belki onay alırsınız ama milletin kendisinden zor alacağımızı ifade etmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle sarayın bütçesine buradan “hayır” diyeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Genç, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son söz, Tokat Milletvekili Kadim Durmaz’a aittir.

Sayın Durmaz, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, isminde “adalet” olan partinin bir adaletsizliğiyle sözlerime başlıyorum. Tokat’ta bulunan 37 belediyenin AK PARTİ’li ve Milliyetçi Hareket Partili olanlarına birer milyon lira para gönderiliyor 30/11’de, Cumhuriyet Halk Partili ya da muhalefette olanlara gönderilmiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Yazıklar olsun! Adaletsizlik, haksızlık! İşte AKP adaleti bu! Ne kadar ayıp!

KADİM DURMAZ (Devamla) – Sayın Bakanım, sizin uzak olduğunuz dönemde satılacak bir şey kalmadı; birkaç da ihbarda bulunayım diyorum ama ne kadar üzerine gidersiniz, o konuda da endişeliyim. Yani özelleştirmede biz başa döndük arkadaşlar. Bu ülkeyi kuran kurucu irade ülkenin ihtiyacı olan birçok fabrikayı bir cumhuriyet projesi gibi 81 vilayete, 780 bin kilometrekareye dağıtıp hangi ürün nerede üretiliyorsa o yörede kalkınmışlığı ya da sizin yoksullaştırıp metropol kentlere depo etmek istediğiniz bu aziz milleti doğduğu topraklarda doyurmayı murat eden cumhuriyetin her biri değerli kaleleriydi. (CHP sıralarından alkışlar) Ama siz ne yaptınız bunları? TEKEL, TÜPRAŞ, TEDAŞ, SEKA, İSDEMİR, KARDEMİR, Sümerbank, Eti Maden, PETKİM, TELEKOM, çimento fabrikaları, Petrol Ofisi, gübre fabrikaları, şeker fabrikaları evlatlarınıza bıraktığınız birer utanç vesikasıdır, buradan hatırlatmakta fayda görüyorum.

Bakın, bu ülkede AK PARTİ iktidara geldiği zaman yaklaşık olarak nüfusun üçte 1’i yani 61 milyonun 21 milyon 500 bini doğduğu topraklarda, kırsalda doyuyor, üretiyor, ürettiğiyle bu ülkeyi Anadolu ve Rumeli Hisarı’nda Cumhurbaşkanını “Buğday gemisi geliyor.” diye bekletmiyordu ama siz bunu elinizle yaptınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Yirmi bir yılda, Bayburtlunun dediği gibi, böyle bir cefayı, eziyeti bu aziz millete yaşattınız. Ama hatırlarsanız geçen dönem Parlamentodan arkadaşlar, bizim milletvekili arkadaşlarımız, özelleştirdiğiniz cumhuriyet kurumlarını A4 kâğıdına ilave ederek atmış buradan ruloyu, yanılmıyorsa 15 metre uzunluğundaydı. Doğru mu Grup Başkan Vekilim?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Fazla, fazla Kadim ağabey, en az 20 metre.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Ama arkadaşlar, bakın, bu ülke hepimizin ama size miras değil, bu aziz milletin oyuyla üç yıl, beş yıl yönetmekle mükellefsiniz. Vebaliniz şu sıralarda oturanlardan daha çok, şurada bir grubu müstesna kılıyorum, onların da vebali var.

Otuz dört yıl sonra, Sayın Bakanım, bu ülkeye şeker ithal etme utancını yaşattınız ve bakın, fabrika müdürünün yanında bulunan şu 2 insan -Allah rahmet eylesin- arazilerini bağışlıyor 1933’te Turhal’a şeker fabrikası kurulsun diye, bu aziz milletin evlatları büyüsün, gülbüz çocuklar olsun diye ama siz bunu maalesef özelleştirip sattınız.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Başkan, Bakan lafa tutuyorlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, size anlatılıyor.

KADİM DURMAZ (Devamla) – “Şeker vatandır.” dedik, anlamamakta direndiniz ama gün gelecek anlayacaksınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, size anlatılıyor bunlar, bize değil.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Önümüzde bir yerel seçim var, bu aziz millet de gereken dersi verecek.

Arkadaşlar, tütünün kilosu 100 lira, sigaranın kilosu da 5 bin lira. Eğer amacınız para kazanmaksa, Sayın Bakan, bakın, 100 liraya köylüden aldığınız tütünden 5 bin liraya sigaranın kilosunu satıyorsunuz. Böyle bir ürün satılmaz. Hani yerlilikten, millilikten de sık sık dem vuruyorsunuz ya, bu aziz millet artık yerliyi de milliyi de gördü; o maskelerin de işe yaramadığını biliyor. İşte, Tokat’ta 460 dönüm sigara fabrikasının yerinde itinayla hurda alınıyor. Yine Tokat’ın, o 3 kıymetli büyük ova ilan ettiğiniz Tokat’ın haritasının yüzde 46’sını ruhsatlandırdınız, Sayın Bakanım, maden ruhsatıyla. Bakın, Tokat’ta ormanların yüzde 44’ü, tarım alanlarının yüzde 27’si, meraların yüzde 56’sı, büyük ovaların ne acı ki yüzde 13’ü, korunan, korunması gereken alanların da yüzde 38’i, önemli doğa alanlarının da yüzde 30’u ne acı ki madenlerle ruhsatlandırıldı. Bir taraf seçin, bir tarafınız olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Durmaz, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

KADİM DURMAZ (Devamla) - Evlatlarınıza karşı bir vebal ve sorumluluğunuz olsun. Bakın, aslanların, ceylanların, sülünlerin, kekliklerin yaşadığı bir doğa mı yoksa şurada gördüğünüz gibi harap edilmiş bir coğrafya mı? Bu vebal sizleri bekliyor. İşte, bizden evlatlarımız bir ülke istiyor.

Sayın Bakanım, okuyorum Cahit Sıtkı’nın şiirini size:

“Memleket isterim

Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;

Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim

Ne başta dert, ne gönülde hasret olsun;

Memleket isterim

Ne zengin fakir, ne de sen ben farkı olsun;

Kış günü herkesin evi barkı, sıcak sobası olsun.

Memleket isterim

Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;

Olursa bir şikâyet ölümünden olsun.”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum ve AK PARTİ’nin getirdiği bu bütçeye “hayır” oyu veriyorum.
(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, teşekkür ediyorum.

Birleşime kırk beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.29

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.17****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 41’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, kaldığımız yerden gruplara söz vereceğim. Grup sırası Adalet ve Kalkınma Partisindedir.

Adalet ve Kalkınma Partisi adına ilk söz, Mardin Milletvekili Muhammed Adak’a aittir.

Sayın Adak, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMED ADAK (Mardin) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Muhterem heyetinizi ve ekranlarından bütçe görüşmelerini takip eden aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Gazze’de her gün yüreğimizi yakan bir soykırım vahşetini uygulayan zalim siyonistleri lanetliyorum. İşgalci zalim siyonistlerin zulmüne karşı her platformda sesimizi yükseltmeye devam edeceğiz.

Bilvesile darülbekaya irtihal eden Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez’e Allah’tan rahmet, kederli ailesine, sevenlerine, Saadet Partisi camiasına başsağlığı ve sabırcemil diliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, işletmelerin paydaşlarına tam, doğru, gerçeğe ve ihtiyaca uygun, karşılaştırılabilir finansal bilgiler sunmalarını sağlamak, piyasaların temel gereksinimi olan güveni pekiştirmek, ekonomik büyümeyi desteklemek ve böylelikle, güçlü işletmeler, güçlü ekonomi, güçlü Türkiye hedefine ulaşmak için 2011 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığıyla ilişkili, idari özerkliğe sahip bir üst kurul olan Kurum, muhasebe standartlarını, denetim standartlarını, sürdürülebilirlik standartlarını oluşturmakta, bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirmekte ve bağımsız denetçiler ile bağımsız denetim kuruluşları üzerinde denetim yapmaktadır. Bu doğrultuda, Kurumun görev, yetki ve hedefleri kapsamında 2023 yılı içerisinde yaptığı faaliyetlerden kısaca bahsetmek istiyorum. Ülkemizde yer alan küçük ve mikro işletmelerin finansal tablolarının gerçeğe ve ihtiyaca uygun olarak AB uygulamalarıyla uyumlu yerel bir raporlama standardı kapsamında Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı’nı yayımlamıştır. Küresel olarak büyük önem atfedilen sürdürülebilirlik konusunda aksiyon olarak sürdürülebilirlik raporlama standartlarını ülkemiz mevzuatına kazandırma çalışmalarını yürütmüştür. Yatırımcıların kararlarını rasyonel bir zeminde alabilmesi, işletmelerin finansal tablolar üzerinde yer alan enflasyon etkisinin ortadan kaldırılması ve uygulamada eş güdüm sağlanması amacıyla 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla enflasyon muhasebesi

uygulanmasına geçiş kararı almış ve işletmelerimizin denetimini gerçekleştiren ve yatırımcılar için hayati önemi haiz bilgiler sağlayan bağımsız denetim kuruluşlarının da kalitesi ile kurumsallığını artırmak amacıyla Kalite Yönetim Standartları yayımlanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kurum, 2023 bütçe yılında 180 milyon TL bütçe ödeneği edinmiştir. 2024 bütçe yılı için ise Kurum tarafından 404 milyon lira bütçe talep edilmektedir. Talep edilen bütçenin yüzde 62,54'ü personel giderlerini, yüzde 8,46'sı Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderlerini, yüzde 17,83'ü mal ve hizmet alım giderlerini, yüzde 2,47'si cari transferleri ve yüzde 8,70'i ise sermaye giderlerini kapsamaktadır. Kurum tarafından bugüne kadar 92 adet Türkiye muhasebe standardı, 58 adet Türkiye denetim standardı ve 2 adet taslak Türkiye sürdürülebilirlik raporlama standardı yayımlanmıştır. Yine, bugüne kadar 26 ilde 402 bağımsız denetim kuruluşu ve 80 ilde 17.661 bağımsız denetçi yetkilendirilerek resmî sicile kaydedilmiştir. Seçim bölgem olan Mardin'de de 33 bağımsız denetçi yetkilendirilerek resmî sicil kaydı gerçekleşmiştir. Kurum tarafından 137.194 gözetim, 747 inceleme faaliyeti gerçekleştirilerek piyasanın rekabetçi ortamı korunmaya çalışılmıştır.

Bu vesileyle, özveriyle çalışmalarını sürdüren başta Kurum Başkanı olmak üzere tüm yetkilileri ve çalışma arkadaşlarını emek ve gayretleri için tebrik ediyorum.

2024 yılı merkezî yönetim bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri hürmet ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Adak, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy'a aittir.

Sayın Altınsoy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Filistin ve Gazze'de masum çocukların katledilmesine neden olan İsrail yönetimini şiddetle kınıyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, küresel ekonomi son yıllarda tarih boyunca eşine az rastlanır bir dönemden geçmektedir. Covid-19 salgını ve Ukrayna savaşının yanı sıra Orta Doğu'da beliren jeopolitik gelişmeler küresel ekonomiyi olumsuz etkilemektedir. Emtia fiyatlarındaki artış ve beraberinde tedarik zincirindeki bozulmalarla birlikte jeopolitik belirsizlikler küresel ekonominin yavaşlamasına neden olmuştur. Bu durumun, başta enerji ve gıda olmak üzere küresel ekonomide ciddi olumsuzlukları da beraberinde getirmesi beklenmektedir. Ayrıca, dünya ekonomisinin 2023 yılında yüzde 3 büyüyeceği öngörülmektedir.

Türkiye ekonomisi, yaşanan zorlu küresel finansal koşullar ve jeopolitik gerginliklere rağmen büyüme eğilimini sürdürmektedir. Şubat ayında yaşanan depremlere rağmen bu yılın ilk yarısında yüzde 3,9'luk bir büyüme kaydedilmiştir. Ülkemizde güçlü seyreden yurt içi talep, emtia fiyatlarındaki artış ve enflasyon beklentilerinin seyri enflasyonda yukarı yönlü baskı oluşturmaktadır. Para ve maliye politikalarının eş güdümlü yürütülmesi ve fiyat artışlarını beraberinde getiren tüm unsurlarla mücadele edilmesiyle 2024 yılının ortasından itibaren dezenflasyon süreci başlayacak ve fiyat istikrarı yeniden tesis edilecektir.

Türkiye Yüzyılı'nın ilk bütçesi olan 2024 yılı bütçesi yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen, vatandaş odaklı ve refahı yükselten bir anlayışla hazırlanmıştır. 2024 yılında merkezî yönetim bütçesinde bütçe giderlerinin 11 trilyon 89 milyar lira, bütçe gelirlerinin ise 8 trilyon 437

milyar lira olacağı, bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının ise yüzde 6,4 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Bakanlığımızın 2024 yılı toplam bütçe teklifi 4,6 trilyon liradır. 2023 bütçemizde, Ziraat Bankası aracılığıyla, hazine faiz destekli kredi toplamı 227 milyar lira tutarındadır.

Çalışanlarımız ve emeklilerimizin aylık ve ücretlerine enflasyonun üzerinde önemli artışlar yapılmış, emeklilerimizin bayram ikramiyesi 2 bin TL'ye yükseltilmiş, emeklilerimize tek seferlik olmak üzere 5 bin lira ödeme yapılmıştır. Birçok kamu görevlisi 3600 ek göstergeden yararlanmaya başlamıştır. Ayrıca, uzman öğretmenlik, başöğretmenlik uygulaması getirilerek öğretmenlerimizin mali haklarında önemli artışlar yapılmış, hekimlerimizin mali haklarının yanında emekli aylıkları da önemli oranda artırılmıştır. Hastane yatak sayımız 2023 yılında 268 bine yükseltilmiştir. Yine 2023 yılında 194 bin hekimle vatandaşlarımıza hizmet vermekteyiz.

Sakarya gaz sahasının devreye alınmasıyla birlikte mayıs ayının sonuna kadar vatandaşlarımıza ücretsiz doğal gaz temini sağlandı.

Yine, 1,6 milyon işverene asgari ücret desteği verildi. 2023 yılında da işçi başına aylık 500 TL asgari ücret desteği vermekteyiz. 2022 yılında enflasyonla mücadele kapsamında 290 milyar TL vergi gelirinden vazgeçtik. EYT'yle yaklaşık 2,5 milyon vatandaşımızı 2023 yılı içinde emekli olma hakkına kavuşturduk. Esnaf muafiyet sistemini geliştirerek yaklaşık 850 bin esnafımızın kazancına vergi istisnası getirdik. Asgari ücretin gelir vergisi ve damga vergisinden istisna tutulmasına yönelik düzenlemeyi hayata geçirdik. Gelir vergisi tarifesinde en alt dilime uygulanan vergi oranını yüzde 22'den yüzde 15'lere düşürdük.

Yine, 2.032 kilometresi hızlı tren hattı olmak üzere 14 bin kilometreye ulaşan modern demir yolu hatlarıyla milletimizin hizmetindeyiz. Bu minvalde, Aksaray-Ulukışla-Yenice demir yolu hattı ihalesinin bir an önce yapılmasını da talep ediyoruz.

Yerli ve millî savunma araçlarımız İHA'larımızla, SİHA'larımızla, helikopterlerimizle, TCG ANADOLU uçak gemimizle savunma sanayimizi güçlendirdik. Yine "yapılamaz" denilen yerli ve millî Togg aracımızı yollarımızda vatandaşlarımızla buluşturduk.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 2024 bütçemizde en temel önceliğimiz, milletimizin dayanışmasıyla deprem felaketinin üstesinden gelmektir. Türkiye Yüzyılı'nı inşa yolculuğumuzda güçlü ve müreffeh bir ülke olma vizyonuyla toplumumuzun tüm fertlerinin refahını arttırmak, ülkemizin dünyadaki konumunu güçlendirmek esas amaç olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altınsoy, lütfen tamamlayın.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliği ve Cumhuriyet İttifakı birliğinde daha güçlü bir Türkiye'yi inşa edecek bir bütçenin hazırlanmış olduğu da görülmektedir.

Ben, burada sözlerime son verirken Hazine ve Maliye Bakanlığımızın bütçe hazırlıklarında emeği geçen başta Sayın Bakanımız Mehmet Şimşek olmak üzere tüm bürokratlarımıza, üyesi olmaktan onur duyduğumuz, otuz altı gün, 70 oturum, iki yüz on sekiz saat çalışan Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız Mehmet Muş ve Komisyon üyelerimize ve katkı veren milletvekillerimize teşekkür ediyor; Bakanlığımız bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Altınsoy, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz, Yozgat Milletvekili Abdulkadir Akgül'e aittir.

Sayın Akgül, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, ekran başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ hükümetleri olarak kesintisiz 22’nci, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 6’ncı bütçesini yapmanın haklı gururunu yaşadığımızı ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan önceki bütçelerde olduğu gibi bu bütçe de yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen bir bütçe olacaktır; bu bütçe de her alanda inşa, ihya ve güçlü Türkiye’nin büyümesini sağlayacaktır; yerli ve millî teknoloji hamlelerimize ışık tutacak, savunma sanayisi hamlelerimize umut olacaktır; bu bütçe de esnafı, çiftçisi, memuru, işçisi, emeklisi, öğrencisi her kesimin kalkınması için vatandaşlarımıza kaynak olarak sunulacaktır; bu bütçe de mazlum coğrafyaların yanında olacak, Gazzeli çocuklara kalkan olacaktır. Bundan önceki 21 bütçede olduğu gibi bu bütçe de son kuruşuna kadar aziz milletimize kaynak ve hizmet olarak harcanacaktır ve bu bütçe, Türkiye Yüzyılı’nın ilk bütçesi olarak da tarihe geçecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime Hazine ve Maliye Bakanlığımızın çiftçilerimiz ile esnaf ve sanatkarlarımızı yönelik vermiş olduğu önemli destekleri paylaşarak devam etmek istiyorum. Esnaf ve sanatkarlara AK PARTİ iktidarları döneminde destek ve yardımlar katlanarak artmış, esnaf ve sanatkarların sermaye ihtiyaçları büyük ölçüde giderilmiştir. 2003 ile 2023 yılı Aralık başına kadar geçen sürede kredilerden yararlananların sayısı 64 binden 4 milyona çıkmıştır. Kullandırılan kredi tutarı ise 153 milyon liradan 441 milyar Türk lirasına ulaşmıştır. Bu veriler, devletimizin esnaf ve sanatkarlara yönelik pozitif tutumunun en bariz göstergesidir. Esnaf ve sanatkarlarımız devletimizin destekleriyle güçleniyor ve güçlü Türkiye’nin yürüyüşünde esnaflarımız her daim ön saflarda yerini alıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pandemi ve deprem döneminde esnaf ve sanatkarlarımıza verilen destek boyutlarının geldiği noktayı da sizlerle paylaşmak istiyorum. Covid-19 başlangıcı olan ve sonrasında yaşadığımız deprem felaketini kapsayan dönemde verilen destek limitleri şöyledir: 2020 yılında 985 bin esnaf ve sanatkara 42 milyar, 2021 yılında 245 bin esnafa 33 milyar, 2022 yılında 345 bin esnafa 91 milyar, 2023 yılında 432 bin esnafa 153 milyar Türk lirası kullandırılmıştır. 2003 yılından 2020 yılına kadar toplam kredi kullanım tutarı 113 milyarken 2020 yılından bugüne dört yıllık süre içinde ise tarihi bir destek olarak 327 milyar 955 milyon Türk lirası esnaf ve sanatkarların kullanımına sunulmuştur. Türkiye’de her 2 esnaktan 1’i devlet katkılı, düşük faizli kredi imkânlarından faydalanır hâle gelmiştir. Deprem nedeniyle zarar gören esnaf ve sanatkarlarımızın kredi ödemeleri faizsiz olarak bir yıla kadar ötelenmiştir. “Hayata Dönüş Kredisi”yle afet bölgesindeki esnaf ve sanatkarlara 250 bin liraya kadar, on iki ay ödemesiz, altmış ay vadeli krediler verilmektedir. Şu an esnaf ve sanatkarlarımıza Hazine ve Maliye Bakanlığımızın desteği, Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kefaletiyle, Halk Bankası aracılığıyla, işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik ise 1 milyon 500 bin liraya kadar yatırım kredisi kullandırılmaktadır. Bu kredilerin faizlerinin yüzde 50’si hazine tarafından karşılanmaktadır. Bu itibarla, esnaf ve sanatkarlarımızın zor zamanlarında hep yanlarında olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a, önceki bakanlarımıza, Sayın Nureddin Nebati ve özellikle her zaman esnafa pozitif ayrımcılıkla yaklaşan, destekleyen Mehmet Şimşek Bakanımıza, değerli ekibine ve Türkiye Halk Bankasının yönetimine teşekkür ederiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarıma 2024 yılında bütçemizden ayrılan toplam kaynak miktarı 384 milyar Türk lirasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akgül, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

ABDULKADİR AKGÜL (Devamla) – Bu tutarın 91 milyar 600 milyon lirası tarımsal destek programları, 100 milyar 600 milyon lirası tarım yatırımları, 191 milyar 800 milyon lirası tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları, tarımsal KİT’lerin finansmanı ve ihracat destekleri için ayrılmıştır. Bunların dışında, tarım faaliyetlerinin teşvik edilmesi ve çiftçilerin desteklenmesi amacıyla birçok vergisel düzenleme de yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2024 yılında 79 milyar 900 milyon lira yem ve gübrenin KDV istisnası olmak üzere, toplam vergi harcaması tutarının 136 milyar 100 milyon lira olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde yirmi iki yıldır gerçekleştirdiğimiz reformlarla Türkiye Yüzyılı vizyonumuz doğrultusunda yolumuzda emin adımlarla ilerliyoruz, 100’üncü yılını şanla ve şerefle kutladığımız cumhuriyetin asırlık birikimini temel alarak yeni ufuklara gidiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akgül, teşekkür ediyorum.

ABDULKADİR AKGÜL (Devamla) –2024 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Dördüncü söz, Kütahya Milletvekili Adil Biçer’e aittir.

Sayın Biçer, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADİL BİÇER (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu, 2002 yılından bu yana aralıksız bir şekilde bizlere bütçe yapma yetkisini veren aziz milletimizi ve hassaten Kütahyalı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda geçirdiği rahatsızlık nedeniyle kaldırıldığı hastanede vefat eden Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez’e Cenab-ı Allah’tan rahmet, ailesine, sevenlerine ve Saadet Partisi camiasına başsağlığı diliyorum.

Aziz milletimizin kahramanlıklarla dolu bağımsızlık mücadelesini satırlara nakış nakış işleyen vatan şairimiz Mehmet Akif Ersoy’u Anma Haftası vesilesiyle millî şairimizi, kahraman ecdadımızı ve tüm geçmişlerimizi, şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2002’den önce istikrarsızlık ve siyasi krizlerle anılan Türkiye ekonomisi, 2002’den bu yana uygulanan makroekonomik ve yapısal politikalarla önemli bir ekonomik dönüşüm gerçekleştirmiştir. Siyasi ve ekonomik istikrarla birlikte Türkiye ekonomisi şoklara karşı dirençli hâle gelmiş, kamu maliyesinde sağlanan disiplin ve büyümeyi destekleyici yönde uygulanan etkin politikalar sayesinde yüksek bir büyüme sürecine girmiştir. Türkiye ekonomisi 2023 yılının ilk üç çeyreğinde sırasıyla yüzde 4, yüzde 3,9 ve yüzde 5,9 oranında büyümüştür. Büyüme beklentimiz 2023 yılı genelinde yüzde 4,4; 2024 yılında ise yüzde 4’tür. Orta vadeli program dönemi sonunda yüzde 5 büyüme hedefimizle millî gelirin 1,3 trilyon dolara, kişi başı gelirin ise 14.855 dolara yükselmesini hedeflemekteyiz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla büyük, müreffeh ve daha güçlü bir Türkiye'yi hep birlikte inşa etmek ekonomi politikalarımızın temel hedefini oluşturmaktadır. Mali disiplini yeniden tesis etmek üzere maliye politikalarımızı para politikasıyla eş güdümlü olarak şeffaf, tutarlı, öngörülebilir ve uluslararası normlara uygun bir şekilde yürütüyoruz.

2024 yılı bütçemizde depremin yıkıcı etkilerini gidermek ve depremde etkilenen vatandaşlarımızın hayatlarına devam edebilmelerini sağlamak Hükümetimizin temel öncelikleri arasında yer almıştır. Deprem harcamalarının bütçe dengesinde yol açtığı geçici bozulmaya karşı gerekli gelir ve harcama politikaları ise uygulamaya alınmıştır. Önümüzdeki dönemde uygulanacak mali disiplin politikaları ile maliye ve para politikalarımızı eş güdüm içerisinde yürütecek, yapısal reformları hayata geçirerek ekonomimizde istikrarı kalıcı hâle getireceğiz.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe ülkemizin ekonomik istikrarını sürdürmek, finansal sistemimizi geliştirmek, kayıt dışı ekonomiyle mücadele etmek ve stratejik üretim ile kaynak tahsisi konularında önemli adımlar atmak amacıyla hazırlanmıştır. Bakanlığımızın 2024 yılı toplam bütçe teklifi 4,6 trilyon lira olarak sunulmuştur. Bu bütçenin yüzde 1'ini oluşturan 40,3 milyar lira Bakanlığımızın ana hizmetleri için ayrılmıştır. Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesinin faiz hariç yaklaşık yüzde 99'unu oluşturan 3,3 trilyon lira ise diğer kamu idarelerinin hizmetlerinin finansmanlarına yönelik olarak ayrılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadim medeniyetlerin kültürleriyle harmanlanmış bir medeniyet şehri olan, kuruluşun, kurtuluşun ve zaferin şehri Kütahya'mız son yirmi bir yılda AK PARTİ hükümetlerimiz tarafından birçok alanda önemli yatırımlar almıştır. Eğitim, ulaşım, sağlık, tarım, hayvancılık, sanayi, adalet, turizm, spor gibi birçok sektöre yönelik olarak yapılan yatırımlarla Kütahya'nın kalkınma sürecine büyük katkılar sağlandı. Adaletten sağlığa, eğitimden ulaşımaya kadar geniş bir yelpazede gerçekleştirilen bu yatırımlar şehrimizi daha yaşanabilir kılmayı hedeflemektedir. Şehrimizde toplamda 52 milyar 956 milyon lirayı aşan yatırım yaptık. Bu yatırımlar Kütahya'nın gelişimine, yaşam kalitesinin artmasına ve vatandaşlarımızın refah düzeyinin yükselmesine katkı sağlamıştır. Şehrimize ve saygıdeğer halkımıza hayırlı olsun.

Allah'tan başka güvenecek dal, milletimizden başka yaslanacak gövde aramayan liderimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde ülkemizde çalışmak, üretmek, kendini geliştirmek isteyen herkesin yolu yirmi bir yıldır açıktır ve bundan sonra da açık olmaya devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Biçer, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

ADİL BİÇER (Devamla) – Artık Türkiye Cumhuriyeti devleti, bir avuç siyasi ve ekonomik seçkinin değil bizatihi milletin devletidir. Bizim açtığımız her yol gibi Türkiye Yüzyılı'nın da milletimizi zirveye taşıyacağından hiç şüphe duymuyoruz.

Bu vesileyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan bütçe hazırlıklarında emeği geçen, başta Sayın Mehmet Şimşek Bakanımız olmak üzere, tüm bürokratlarımıza teşekkür ediyor; Bakanlığımız bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Biçer, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'ya aittir.

Sayın Özboyacı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin Sermaye Piyasası Kurulu bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, milletvekillerimizi ve bizlerle birlikte bütçe mesaisi yapan bütün çalışanları selamlıyorum.

Her Müslümanın, her insanın dertlenmesi gereken Filistin konusunda buradan, milletin kürsüsünden tarihin gördüğü en büyük zulümlerden birine karşı onurla direnen Filistinli kardeşlerime selamlarımı iletiyorum. Siyonist, işgalci ve soykırımcı İsrail terörüne karşı topraklarını korurken şehit düşen kardeşlerimize de Allah’tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun.

Kıymetli milletvekilleri, Sermaye Piyasası Kurulu kırk bir yıldır, piyasanın, etkin, şeffaf ve adil bir şekilde işlemesi için faaliyet gösteren önemli bir kurumumuzdur; görev olarak üstlendiği piyasa araçlarının ihraç ve ticareti, aracı kurumların faaliyetlerinin düzenlenmesi, yatırımcıların korunması ve finansal piyasaların geliştirilmesi gibi çalışmaları da titizlikle yürütmektedir. Düzenleyici ve denetleyici bir kamu kurumu olan SPK, Hazine ve Maliye Bakanlığımıza bağlı diğer kurumlar gibi Türkiye ekonomisinin istikrarına ve finansal sistemin güçlendirilmesine de katkı sunmaktadır. Her zaman olduğu gibi bu bütçede de ana eksenlerimizden biri olan istikrarlı büyüme ve güçlü ekonomi hedefimizi yine merkezimize aldık. Başta Hazine ve Maliye Bakanlığımız olmak üzere tüm bakanlıklarımız Türkiye Yüzyılı’nı inşa etmek için kesintisiz olarak çalışmalarını sürdürmeye devam edecek inşallah.

Değerli milletvekilleri, istikrardan bahsetmişken bir konuya daha değinmek istiyorum. Bugün 20 Aralık 2023, benim şahsen milletvekili olarak katıldığım 6’ncı bütçe görüşmeleri, AK PARTİ olarak ise kesintisiz olarak yaptığımız 22’nci bütçe görüşmeleri. Bakınız, altını çiziyorum, milletimiz bize 22 kez, üst üste, kesintisiz bütçe yapma yetkisi verdi. Bu tablonun sebebi, milletimizin Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a, AK PARTİ’ye ve Cumhur İttifakı’na olan güveni, Türkiye’yi yönetme becerisindeki istikrara olan teveccühüdür.

Peki, muhalefette hiç istikrar yok mu? Evet, var. Hatırlayın, 27’nci Dönemde bu kürsüye çıkan muhalefet milletvekilleri büyük bir istikrar içerisinde “Bu son bütçeniz olacak, sizi göndermemiz yakındır.” deyip duruyorlardı. Hele geçtiğimiz yıl iyice coşup neredeyse buraya çıkan bütün hatipler “Veda bütçeniz, son bütçeniz.” deyip durdular. Arada imkânsıza meyledip “Recep Tayyip Erdoğan’ı göndermemize şu kadar gün kaldı.” diye söyleyenler bile oldu. Hatta öyle bir noktaya geldiler ki şimdi CHP’nin eş genel başkanı olan -öyle diyesim geldi- Sayın Özgür Özel iktidar partisi sıralarına gelip “Ya, biz nasıl olsa yakında buralara oturacağız, biraz yakından bakalım.” deme cüretini bile göstermişti. Peki ne oldu? Samimiyetle soruyorum: Ne oldu? Ne veda bütçemiz oldu ne son bütçemiz oldu ne siz iktidar sıralarına oturabildiniz ne de Recep Tayyip Erdoğan’ı gönderebildiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Beş yıldır bu kürsüden söylenmeyen yalan, atılmayan iftira kalmadı. İşte biz milletimizin iradesiyle 2024 bütçesini yapmak için yine kürsüde karşınızdayız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Diğer arkadaşlar ne güzel konuştu.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Peki, bize “Veda bütçeniz, son bütçeniz.” diyenler nerede? Bakın, bize attığınız iftiraları, yalanları, hakaretleri bir kenara koyalım, ya kendi seçmeninize söylediğiniz yalanlardan hiç utanmadınız mı? Hani ne oldu, 14 Mayıs öncesi yüzde 60’la geliyordunuz? Hani AK PARTİ’nin oyları yüzde 26’ya düşmüştü? Hani öndeydiniz? Hani kutu kolayı bile Cumhurbaşkanı seçtiyordunuz? Hani birbirinize “Sayın Cumhurbaşkanım” “Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım.” filan diyordunuz.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Daha neler neler...

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Soruyorum: Ne oldu?

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ne 1’i; 7 tane, 7!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Hani büyük büyük mutabakatlarla büyük kabineler kuruyordunuz...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yaşın genç...

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – ...kura kura gölge kabine diye 23 Nisan kabinesi kurdunuz, başkomutan seçeceğinize zabıta mangası selamlayan eş genel başkan seçtiniz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bakınız, bütçe dönemleri muhasebe dönemleridir...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ağzını topla, ağzını topla!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – ...siz de bence kendi muhasebenizi yapın ve gerçeklerle artık biraz yüzleşin.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan... Sayın Başkan, lütfen hatibi uyarın, temiz bir dil kullansın.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uzunca yalanlardan, yanlışlardan konuştuk.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına kimse o kürsüde hakaret edemez! Lütfen...

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Sürem olsaydı gerçeklerden, hakikatlerden de bahsetmek isterdim yani Togg’dan, KAA’ndan, İHA’lardan...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Meclisi kim karıştırıyor? Bak, sana gelinceye kadar ne güzel konuştun, gitti arkadaşlar.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aynen öyle.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – ...SİHA’lardan, uzay yolculuğumuzdan, şehir hastanelerimizden, yerin altından üstüne kadar size Türkiye’den bahsetmek isterdim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bu provokasyonla bir yere gidemezsin, bir yere varamazsın!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Ama görüyoruz ki karşımızda hâlâ yalan rüzgârı estirmeye devam eden bir muhalefet var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yazık! Yazıklar olsun!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Bakın, “yüzyılın değişimi” diye ortaya çıkanlar öyle bir tablo ortaya koydular ki Herakletos bugünkü CHP’yi görse “Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir.” sözünden kendisi de pişmanlık duyardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ya, bundan sana ne? Bundan sana ne kardeşim?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – CHP’nin kimi seçtiğinden sana ne! Hayırdır, gizli bir CHP’li misin sen de?

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha...

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Gelin hep birlikte CHP’deki muhteşem değişime bir göz atalım.

Siz Selahattin Demirtaş’a selam vermeye devam ederek mi değişeceksiniz?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Haddini bil, haddini!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Şehit cenazesinden çıkıp belediye pazarlığı için Kandil’in gölgesinde demlenmeye devam ederek mi değişeceksiniz?

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Şova dönüştürmeyin olayı! Şova dönüştürmeyin! Siz bir adaleti sağlayın! Tabii ki selam göndereceğiz oraya!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Türkiye düşmanlarının elini öpmeye devam ederek mi değişeceksiniz? Hamas’a terör örgütü diyerek mi değişime devam edeceksiniz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Siz Sisi’nin elini öpmeye giderek mi değişeceksiniz?

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Milletvekili olmuşsun, sanattan, sanatçıdan haberin yok be kardeşim! Kafa yok, kafa kafa, kafa yok!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İsrail’in Devlet Başkanını Ankara’ya getiriyordunuz olaylar olmasa, unuttun mu!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Şunu iyi biliyoruz: Hamas eğer bir terör örgütü olsaydı ilk başta CHP’nin eş genel başkanı Hamas’a selam dururdu.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özboyacı, teşekkür ediyorum.

Altıncı söz, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı’ya aittir.

Sayın Nazırlı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Elâzığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, geçtiğimiz hafta bütçe çalışmaları esnasında görevi başında vefat eden Değerli Milletvekilimiz Hasan Bitmez Bey’e Allah’tan rahmet diliyorum, başta ailesi ve Saadet Partisi Grubu olmak üzere tüm sevenlerine sabırlar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu faaliyetleri ve bütçesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Hepinizce malumdur ki BDDK mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca idari ve mali özerkliği haiz olarak 1999 yılında kurulmuş, 2000 yılı Ağustos ayında faaliyete geçmiştir. Hâlihazırda faaliyetlerini 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’na göre yürütmektedir. Kurumun 2024 yılı için öngörülen bütçesi 4 milyar 409 milyon TL’dir. BDDK bütçesi, 5411 sayılı Kanun gereğince denetimi altındaki banka ve diğer mali kuruluşlardan alınan katkı paylarından sağlanmaktadır. BDDK sorumluluğundaki kuruluşların toplam aktif büyüklüğü, 2020 yıl sonu itibarıyla 14 trilyon 743 milyar TL düzeyindedir; diğer bir deyişle, ülkemizdeki tüm finansal piyasaların yüzde 89’u BDDK tarafından denetlenmekte ve düzenlenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; BDDK’nin temel görevi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması, finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması ve kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasının sağlanmasıdır. Kredi piyasasının etkinliğinin ekonomik büyümenin sağlanmasında, ihracatın geliştirilmesinde ve istihdamın artırılmasında hayati bir önemi bulunmaktadır. Etkin bir denetimin olmadığı durumlarda kredi piyasası hızlı bir şekilde bozularak finansal krizlere sebebiyet verir. Nitekim 2008 yılında ABD ipotekli konut finansman piyasasından doğan ve küresel düzeye erişen kriz, tam olarak bu sebeple çıkmıştır. 2008 krizinin ülkemizi teğet geçerek atlatılmasında BDDK’nin görev ve sorumluluklarını etkin bir şekilde yerine getirmesinin önemli bir katkısı olmuştur. Bugün ülkemizin rating notlarının iyileşmesinde, CDS primlerimizin düşüşünde ve yabancı yatırımcıların çekilmesinde bankacılık sektörünün uluslararası en iyi uygulama örnekleriyle uyumlu düzenleme çerçevesinin etkin gözetim ve denetiminin anahtar bir rolü bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletler, kurumlarıyla kaimdir; devletler, kurumsal yapılarının gücü ve derinliği kadar kudretlidir; yine, devletler, kurumlarının hafızası ve kurumlarının zihinsel ufukları kadar söz sahibidir. AK PARTİ iktidarları döneminde, Allah'a hamdolsun, sadece BDDK'de değil birçok kurumda atalet dönemi sona ermiştir, stratejik kurumlarımız global vizyona kavuşmuştur. Bu vizyon sayesinde bizler bugün dünyanın dört bir yanında fikrimizi söylüyor ve arkasında bütün gücümüzle durabiliyoruz. Bugün Filistin meselesinde, Gazze meselesinde söz sahibi isek, bugün birileri bizi arayıp meselesinin çözümüne katkı istiyorsa, bugün Gazze'de hain saldırılar altında yaralı olanlar ülkemizde tedavi olabiliyorsa bunlar devlet kurumlarımızın son çeyrek asırda yaşamış olduğu kurumsal ve zihinsel dönüşüm sayesinde. Bugün Gazzeliler adına açıklama yapanlar, umut olarak hâlâ Türkiye'yi ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı görüyorsa bu, devlet aklımızın ve kurumlarımızın sayesinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, bakınız, Bugün Netanyahu uluslararası mahkemelerde yargılanma kaygısı taşıyorsa -ki göreceksiniz bu olacak ve yargılanacak- bu, Türkiye'nin yapmış olduğu hamleler ve kurumsal girişimler sayesinde olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze konusunda sözü fazla uzatmayacağım. Kimse burada, bu şanlı Meclis çatısı altında kendisini daha duyarlı, daha duygulu, Gazze meselesi hakkında daha düşünceli göstermeye çalışmasın. Herkes kendisinden sorumludur.

Bakın, Gazze saldırıları başladığından beri, Cumhurbaşkanımız gece gündüz demeden ateşkes için çalışıyor, gayret ediyor ancak bunu kimse bizi takdir etsin diye yapmıyor; bunu, sadece Allah rızası için ve mazlumlara için yapıyor; bunu, büyük bir ülkenin lideri olması sorumluluğuyla yapıyor; bunu, mazlunun umudu olması sorumluluğuyla yapıyor. Ancak şunu unutmayın: Yumuşak başlıysak kim demiş uysal koyunuz diye?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Nazırlı, lütfen son sözlerinizi alalım.

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Devamla) – Değerli vekillerim, Recep Tayyip Erdoğan Gazze konusundaki hassasiyetinin sadakasını verse herkese yeter. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Recep Tayyip Erdoğan mazlumlara olan hassasiyetinin sadakasını verse herkese yeter. Recep Tayyip Erdoğan, herkesin gözünün içine baka baka “Dünya 5'ten büyüktür.” diye haykırmış bir liderdir.

MESUT DOĞAN (Ankara) – Kaç kişinin ölmesini engellemiş yaptıklarıyla?

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Recep Tayyip Erdoğan insanları ekmeğe muhtaç etti be!

MESUT DOĞAN (Ankara) – Kaç Filistinliyi ölümden kurtarmış?

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Ekmeğe muhtaç etti insanları be!

MESUT DOĞAN (Ankara) – Utanmadan konuşuyorsunuz!

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Devamla) – Devlet erki gerekeni yapmaktadır, yapmaya da devam edecektir. Bundan milletimizin şüphesi yoktur, bundan Gazzeli kardeşlerimizin şüphesi yoktur. Bundan şüphe duyanları önce devleti tanımaya, sonra da biraz vicdanlı olmaya davet ediyorum. Bizim derdimiz Gazze, sizin derdiniz Erdoğan. Bizim derdimiz Türkiye, bizim derdimiz büyük Türkiye; sizin derdiniz Erdoğan.

Bu vesileyle, bu hain saldırılar sonucu şehit olan Filistinli kardeşlerime Allah'tan rahmet diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Devamla) – Yine bu vesileyle kadim şehir Elâzığ'ın güzel insanlarına hürmet ve muhabbetlerimi iletiyor, bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum, yüce Meclisi selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Nazırlı, teşekkür ediyorum.

Yedinci söz, Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı'ya aittir.

Sayın Bozatlı buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Kamu İhale Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi ve ekranları karşısında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, yüzde 5,5'lik büyüme hızıyla OECD ülkeleri ortalaması olan yüzde 2,9'un oldukça üzerinde bir büyüme oranına ulaşarak, on üç yıllık kesintisiz büyümeyi devam ettirerek olumlu ayrılmıştır. 2020-2022 döneminde dünya ekonomisi kümülatif olarak yüzde 7 büyürken Türkiye ekonomisi bu üç yıllık dönemde kümülatif olarak yüzde 20 büyüme kaydetmiştir. 2023 yılının ilk yarısı itibarıyla kuvvetli iç talep ve hizmetler sektörü öncülüğünde yüzde 3,9 büyümeyle son iki çeyrektir kesintisiz büyüme sürecimiz devam etmiştir. Küresel düzeyde ekonomik durgunluk belirtilerine rağmen 2023 yılı genelinde Türkiye ekonomisinin yüzde 4,5 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002 yılından sonra bu ülkede çok şey değişti. Cumhurbaşkanımızın hafızalarımızdan silinmeyen cümlesinde dediği gibi, AK PARTİ'mizin kurulup iktidara gelmesiyle Türkiye'de artık hiçbir şey eskisi gibi olmadı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz bu ülkeye ekonomik anlamda katma değerli yatırımlar yaptık; otoyollar, köprüler, tüneller, organize sanayi bölgeleri, şehir hastaneleri, spor tesisleri, barajlar, İHA'lar, SIHA'lar, TCG ANADOLU, ALTAY tankı, KAAN ve en sonda yerli ve millî arabamız Togg. Allah aşkına soruyorum... Daha nice isimlerini saymadığım bu dev eser ve yatırımları görmezden gelenler ya kördür ya da nankördür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ülkemize eşsiz yatırım ve hizmetler kazandırırken hiçbir haksızlığa meydan vermeden 780 bin kilometrekarenin tamamında 85 milyon vatandaşımızın her birine eşit hizmet ve fırsatlar sağladık; doğusu batısı, Hakkâri'si İzmir'i ayırt edilmedi; her iki ilimizde de aynı huzur ve yatırım ortamı sürmekte. İşte terör ve terör sevicilere fırsat vermeden mücadele ederek geldiğimiz nokta da budur.

Elbette bu yatırım, istikrar ve huzur ortamı kolay sağlanmadı. Gazete köşelerinde partimize ve liderimize gözdağları, 367 krizi, e-muhtıra, partimize yönelik kapatma davası, Gezi vandallığı, 17-25 Aralık ve son olarak da 15 Temmuz darbe girişiminden tutun da "28 Şubat yüz yıl sürecek." diyenlerle mücadele ederek Türkiye Yüzyılı'nın inşasına koyulduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Gezi vandallık değildir Beyefendi.

MESUT BOZATLI (Devamla) – Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimler gibi tarihî iki seçim sürecinin tamamlanmasıyla siyasi belirsizlikler ortadan kalkmış, pekişen güven ve istikrar zemininde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığı imkânlarla hızla kurulan Cumhurbaşkanlığı Kabinemiz çalışmalarına ara vermeden başlamıştır.

2023 yılı bütçe görüşmelerinde alaycı bir şekilde partimizi kastederek "Siz burada bir daha bütçe yapamayacaksınız, sizin son bütçeniz." diyenlere rağmen, biz milletimizin teveccühüyle tekrardan buradayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Allah'a hamdolsun ki yine necip milletimiz sonsuz öngörüsü ve ferasetiyle ülkemizi Demirtaş'a selam gönderenlere teslim etmemiştir.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Az önce okudu aynı şeyi, az önce aynı metni okudu.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Kopyacılar.

MESUT BOZATLI (Devamla) – Ben inanıyorum ki Türkiye’mizin başkenti olan Ankara’yı beş yıl hizmetsiz bırakarak geriye gitmesine neden olan, dünyanın göz bebeği İstanbul’u kendi hâline bırakarak genel başkancılık oynayan tatilsever ve güzel İzmir’imizi çöpe mahkûm eden, bununla kalmayıp heykel yapmayı marifet gören zihniyete milletimiz “Dur!” diyerek “Yeniden İstanbul” “Yeniden Ankara” diyecek, İzmir’i de ak belediyecilikle buluşturacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gaziantep’i de kaybedeceksin, Gaziantep’i! Orayı da alacağız.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aç tavuk kendini darı ambarında sanırmış!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu dönem Gaziantep’i de alıyoruz, haberin olsun.

MESUT BOZATLI (Devamla) – Değerli milletvekilleri, 2024 yılı Bütçe Kanunu Teklifi, cumhuriyetimizin yeni yüzyılında daha güçlü Türkiye’yi inşa ve ihya etme bütçesidir; dirençli şehirler, dirençli ekonomi ve dirençli toplum önceliklerini esas almaktadır; işçisi, memuru, emeklisi, esnafı, çiftçisi, çocuğu, genci ve yaşlısıyla toplumun tüm kesimlerini gözetmektedir. Bu bütçeyle, depremle yıkılan şehirlerimizi daha iyi şekilde yeniden ayağa kaldıracak, geleceğe dönük afet risklerini azaltacağız.

Büyük milletlerin büyük hayalleri ve hedefleri olur. Türkiye istikametinde, iktidarımız Türkiye Yüzyılı hedeflerine yürüme yönünde kararlılığımı koymuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bozatl, lütfen tamamlayın.

MESUT BOZATLI (Devamla) – Bizler de görevlerimizi en iyi şekilde yaparak milletimize layık olma gayreti içerisindeyiz. Türkiye Yüzyılı’nda, en yüksek insani gelişmişlik seviyesini yakalamış ve siyasi güven ve istikrar zemininde, ekonomik istikrar ve kalıcı sosyal refah yolunda üst gelir grubunu hedefleyen bir ülke olarak milletimizin refahını artırmak üzere Türkiye Yüzyılı hedeflerine doğru geleceğümüz çalışmaya devam edeceğiz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a güçlü liderliği ve sağladığı vizyon için şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca, bütçenin hazırlanmasında emeği geçen tüm kamu kurum ve kuruluşlarımıza ve ilgili bürokratlarımıza teşekkür ediyorum.

2024 yılı merkezî yönetim bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bozatl.

Sekizinci söz, Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy’a aittir.

Sayın Özsoy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığının 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan, Filistin katliamı yapan siyonist katil İsrail’i, haydut devlet Amerika’yı ve Batılı emperyalistleri lanetliyorum. İnşallah, başkenti Doğu Kudüs olan Filistin devleti kurulacaktır.

Ülkemiz ekonomisinde güvence sunma ve tasarruf sağlama işlevlerini yerine getiren sigortacılık ve özel emeklilik sektöründe 73 şirket faaliyet göstermekte ve yaklaşık 200 bin kişiye istihdam sağlanmaktadır. Bu minvalde, 2022 yılı gayrisafi yurt içi hasılanın yaklaşık 30 katı tutarında teminat sunulmaktadır. Eylül 2023 itibarıyla toplam prim üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 123 artışla 328 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Eylül 2023 finanslarına göre sektörün aktif toplamı 1,3

trilyon, bireysel emeklilik dâhil likit varlıkları toplam 1,1 trilyon ve öz kaynaklar 135 milyar TL'ye ulaşmıştır. 20'nci yılını dolduran özel emeklilik sisteminde aralık ayı itibarıyla toplam tasarruf sahibi sayısı 15,9 milyonu aşmıştır. Bu kişilerin 8,6 milyonu gönüllü bireysel emeklilik sisteminde; 7,3 milyonu ise otomatik katılım sisteminde yer almaktadır. Sistemde biriken toplam fon tutarı devlet katkısı dâhil 726,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bireysel emeklilik sistemi dâhilinde şu ana kadar 250 binin üzerinde vatandaşımız emekli olmuş, 18 yaş altı bireysel emeklilik sistemi uygulamasıyla 1 milyonu aşkın çocuğumuz 9 milyar TL'yi aşan birikimle sisteme giriş yapmıştır.

İklim değişikliğinin üreticilerimizin üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek gayesiyle devlet destekli tarım sigortalarının teminat kapsamı genişletilmektedir. Üreticilerin verim düşüşlerinden ve fiyat dalgalanmalarından doğan zararlara karşı devlet destekli gelir koruma sigortasının pilot uygulaması 2023-2024 üretim döneminden itibaren ülke çapında hayata geçirilecektir. Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesinde sunulan devlet destekli ticari alacak sigortası ürününe ek olarak 2023 yılı başında yapılan düzenlemeyle küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin temlik ettiği faturalara istinaden banka veya finans kuruluşlarından finansman sağlanması ve kredi kapasitesinin artırılması için devlet destekli ticari alacak sigortası finansman ürünü sunulmuştur.

Yine, Özel Riskler Yönetim Merkezince kendi bünyesinde oluşturulan nükleer sigorta havuzuyla ülkemizdeki nükleer risklere teminat sağlanmaya başlanmıştır. 6 Şubat tarihinde yaşadığımız elim deprem felaketleri sonrası vatandaşlarımıza kasım başı itibarıyla -Doğal Afet Sigortaları Kurumu hariç- toplam 37 milyar TL hasar ödemesi yapılmış ve bu ödemelerin yüzde 95'inden fazlası reasürans şirketleri tarafından karşılanmıştır. Felaketin hemen ardından Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının verileri kullanılarak tazminat ödemeleri hızla tamamlanmıştır. Bu kapsamda, 473 bini aşan hasar dosyası için sigortalılara 34 milyar TL üzerinde ödeme yapılmıştır. 2023 yılı Ağustos ayı başında yapılan düzenlemeyle ihtiyari deprem sigortasında daha önce serbest olan metrekare bedellerinde asgari tutarlar belirlenmiş ve enflasyon klozu zorunlu hâle getirilmiştir. Böylelikle, zorunlu deprem sigortasıyla birlikte ihtiyari deprem sigortasına sahip bir vatandaş, enflasyon korumasıyla güncel yapım maliyetlerine yakın bir teminat alabilmektedir. Orta vadeli program içinde zorunlu deprem sigortası, sel, heyelan, orman yangını gibi deprem dışı doğal afetleri de içeren bütüncül bir ürün olarak zorunlu afet sigortasına dönüştürülecek ve yaygınlaştırılacaktır. Bunların yanı sıra, orta vadeli programda yer alan bina tamamlama ve yapı denetimi gibi kentsel dönüşümü destekleyecek planlar çerçevesinde sigorta ürünlerine ağırlık vermek adına çalışmalar yapılmaktadır. Bireysel emeklilik sistemi fon türleri, katılımcıların birikimleri için daha fazla katma değer üretecek şekilde yeniden tasarlanacak, devlet katkısı getirilerinin artırılmasını, kesintilerin sadeleştirilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılacak ve bu kapsamda bireysel emeklilik sisteminin cazibesi artırılarak sistemdeki fon tutarı ve katılımcı sayısında artış sağlanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özsoy, lütfen tamamlayalım.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Devamla) – Yine, orta vadeli program kapsamında, otomatik katılım sisteminin işverenlerin de katkısıyla ikinci basamak emeklilik sistemine dönüşeceği tamamlayıcı emeklilik sistemi kurulacaktır. Aynı program kapsamında, tamamlayıcı, uzun süreli bakım sigortası ihdas edilecektir. Tüm bunlar, vatandaşlarımızın refahı için yeni Türkiye Yüzyılı'nda tam bağımsız büyük Türkiye yolundaki çalışmalarımıza hız verecektir. Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız, dünya lideri Sayın Recep Tayyip Erdoğan'la yol arkadaşı olduğumuz için Rabb'ime hamdediyorum.

Sözlerime son verirken 2024 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özsoy, teşekkür ediyorum.

Dokuzuncu söz, Bitlis Milletvekili Turan Bedirhanoğlu'na aittir.

Sayın Bedirhanoğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TURAN BEDİRHANOĞLU (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı merkezî yönetim bütçe görüşmeleri kapsamında Gelir İdaresi Başkanlığı bütçesi hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla, hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Buradan, bu milletin kürsüsünden, bu aziz kürsüden, dünyanın gözü önünde vahşice, hunharca tüm insanı değerlerden uzak bir şekilde soykırım uygulayan İsrail Hükûmetine karşı onurlu mücadelesini sürdüren Filistinli kardeşlerimize selam gönderiyorum. Filistin'e ve Filistinli kardeşlerimize selam olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2005 yılına kadar Maliye Bakanlığı teşkilatında “Gelirler Genel Müdürlüğü” olarak hizmet veren Gelir İdaresi Başkanlığımız, 2005 yılında uluslararası örneklerine benzer şekilde yeniden örgütlenmiş, gelir politikasının belirlenmesinde ve uygulanmasında dünya çapında örnek bir idare olma yolunda azim ve kararlılıkla ilerlemektedir. Başkanlık, merkez teşkilatı, yurtdışı genelinde yayılan 1.700'ün üzerinde birimden oluşan taşra teşkilatı ve yaklaşık 40 bin personeliyle faaliyet gösteren bir büyük bir teşkilattır.

Gelir İdaresi Başkanlığına 2024 yılı bütçesinde toplam 32 milyar 104 milyon 510 bin lira ödenek ayrılmaktadır. Bu tutarın 26,4 milyar liraya isabet eden yüzde 82,2'si personel gideri ve sosyal güvenlik prim ödemelerinden oluşmakta. Bütçenin yüzde 11,1'i yatırım harcamalarına, yüzde 6,7'si ise mal ve hizmet alımları ile cari transferlere ayrılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumunuz, bütçenin sağlam finansman kaynaklarına dayanması gerekliliği hepimizin bildiği bir gerçektir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bütçelerin en önemli kaynağı vergilerdir. Vergi gelirlerinin tam ve zamanında toplanmasından sorumlu olan Gelir İdaresi Başkanlığı, etkinlik ve verimlilik ilkeleri temelinde hizmet vermekte, hizmet sunumunda ise gönüllü uyum çalışmalarını temeline alarak korkulan, çekinilen maliye kavramını tamamen değiştirmiştir.

Başkanlık birçok ilke imza attığı gibi internet sitesi üzerinden vergi tahsilatı gibi önemli atılımlara başlamış, 2023 yılında internet sitesi üzerinden 40 milyonun üzerinde ödeme işlemi gerçekleştirilmiştir. Bugün vergi beyannamelerinin tamamı neredeyse elektronik ortamda alınmakta ve vatandaşlarımıza bu anlamda büyük kolaylıklar sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı bütçemiz, geçmişte olduğu gibi ekonomiye bereket katan esnafımızın, alın teriyle çalışan işçilerimizin, iş insanlarımızın, çiftçimizin ve tüm girişimcilerin bütçesidir. Bu çerçevede, siyasi fikirlerimiz ne olursa olsun ortak hedeflerimizin daha güçlü ve daha büyük bir Türkiye kurmak olduğunun altını özellikle çizmek istiyorum. Ve herkesin malumu olduğu üzere, küresel ekonomide zorlukların ve sıkıntıların devam ettiği bir dönemden geçiyoruz. Son yıllarda yaşadığımız küresel salgın, Ukrayna-Rusya arasında yaşanan savaş, bölgesel ve küresel gerginlikler, ülkemizde yaşanan ve maalesef binlerce canımızı kaybettığımız depremin mali etkileri gibi birçok sıkıntıya rağmen ekonomimizi Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaştırma noktasında azimle çalışmaya devam edeceğiz. Sürekli kriz tellallığı yapanlara inat, ekonomide güven ve istikrarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bedirhanoğlu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

TURAN BEDİRHAN OĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Bütün umutlarını ve siyasi ikballerini Türkiye’de ekonomik sıkıntılara, özellikle de enflasyona bağlayanların heveslerini kursaklarında bırakmaya ve vatandaşlarımızı enflasyona ezdirmemek için tüm tedbirleri aldirmaya devam edeceğiz. “Ekonomide millilik ve yerlilik” deyince rahatsız olanlara inat, millî paramızla ihracat yaptığımız ülke ve bölge sayısını her geçen gün artırmaya devam edeceğiz. Her gün açıklanan yeni ihracat rekorlarını kırmaya, ticaret hacmimizi büyötmeye devam edecek ve son olarak ufukları sadece soğan ve patates siyaseti yapmakla sınırlı olanlara, ülke siyasetini bu şekilde dizayn edeceklerini sananlara, mutfakta gözleri yaşlı bir şekilde soğan doğratmaya devam edecek, “Bay bay Kemal.” diyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Kayyum olarak mı, kayyum olarak mı? Kayyum olarak değil mi? Her yere kayyum olarak atanmadın mı sen? Evet, kayyum, bu kayyumdur.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bedirhan oğlu.

Onuncu söz, Yalova Milletvekili Ahmet Büyökgümüş’e aittir.

Sayın Büyökgümüş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET BÜYÖKGÜMÜŞ (Yalova) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı Gelir İdaresi Başkanlığı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Dünyanın savaşlara sahne olduğı ve yerleşik güç ilişkilerinin yeniden yapılandığı bir dönemde, Türkiye Yüzyılı’nın ilk bütçesini AK PARTİ iktidarlarının 22’nci bütçesini görüşüyoruz. Yaptığımız reformlarla kendini her an yenileyen güçlü vizyonumuzla, 1994 yerel seçimleriyle ilk işaret fişegini gördüğümüz büyük ve güçlü Türkiye’yi inşa etme mücadelemizin çok önemli bir evresindeyiz. Bugün, Gazze’den Suriye’ye, Balkanlardan Myanmar’a, Doğı Türkistan’dan Yemen’e kadar dünyanın dört bir yanında mazlumlar Türkiye’nin sesini ve yardım elini bekliyor. İşte bunun için 2023 seçimlerinde “Recep Tayyip Erdoğan’la yola devam.” diyen aziz milletimiz, Türkiye’nin kalkınma mücadelesinde ve küresel adalet çağrımız için yepyeni bir sayfa açmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli milletvekilleri, 2002 yılında partimiz iktidara geldiğinde toplanan verginin yüzde 86’sı bütçenin ancak faiz ödemelerine gidiyordu. 2023 yılı itibarıyla çok şükür bu oranı yüzde 15’e kadar indirdik. “Yeterli mi?” dersiniz, hayır, yüzde 10’un altına düşürdüğümüz yıllar da oldu ve bunu yeniden başaracağız ama düşünebiliyor musunuz, vatandaşımızdan hizmet ve eser üretmek için topladığımız her 100 lira verginin 86 lirası faiz ödemelerine gidiyordu. Böyle bir bütçeyle hastane olur mu, yol olur mu, baraj olur mu, okul olur mu? Türkiye’yi geleceğe taşıyacak yenilikçi girişimlere destek yahut bilimsel araştırmalara kaynak olur mu? Tabii ki olmaz. Buradan çıkacak tablo ancak ve ancak milyonlarca insanın çalıştığı ve küçük bir azınlığa hizmet etmek zorunda görüldüğü bir Türkiye’dir. Âşık Veysel’in Ankara’ya sokulmadığı, başörtüsünden dolayı kadınların üniversiteye alınmadığı, çalışma hayatından dışlandığı ve horlandığı, gençlerin “sağcı” “solcu” denilerek bölündüğü ama darbenin ardından birlikte işkenceye uğradığı... İşte, eski Türkiye’nin tablosu budur. Bu düzenin bir ekonomi politiğı olduğunu asla ve asla unutmamalıyız. İşte, toplanan 100 lira verginin 86 lirasının faize gittiğı Türkiye, milyonlarca insanın çalıştığı, ürettiğı ama türlü baskı mekanizmalarıyla bu ülkenin geleceğini yönetmekten dışlandığı bir Türkiye’dir.

Kıymetli milletvekilleri, bu ülkede istikametini aziz milletimizden alan, zihni ve kalbi medeniyetimizi var eden değerlerle bezenmiş, hiç kimsenin unutmaması gereken bir an vardır yakın tarihimizde. 1944 yılında Osman Yüksel Serdengeçti tutuklanır ve dönemin Ankara Valisi Nevzat Tandoğan’ın karşısına çıkarılır. Zamanının donduğı ve geleceğe ilham olduğı anlar vardır; Tandoğan

o an Serdengeçti'ye seslenmektedir ama asıl konuştuğu Türkiye'nin geleceğinde fikir ve mücadele sahibi gençlerdir. Şöyle der: "Sizin milliyetçilikle, komünizmle ne işiniz var? Milliyetçilik lazımsa bunu biz yaparız, komünizm gerekirse onu da biz getiririz. Sizin iki vazifeniz var: Birincisi, çiftçilik yapıp mahsul yetiştirmek; ikincisi, askere çağırdığımızda askere gelmek." İşte, bizim mücadelemiz, bu ülkenin gençlerine, kadınlarına, siyasetçisine, bilim insanına, iş insanına "Yapamazsın." diyen bu zihniyetlerdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şekil değiştirir, söylem değiştirir, aktörleri değiştirir ama bu zihniyet hep aynıdır. "Bu ülkenin batısında ne varsa doğusunda da o olacak." deriz; kardeşlik ve kalkınma mücadelemizin önünü PKK'sıyla, YPG'siyle kesmeye çalışırlar. Millî teknoloji hamlesiyle mazumlara kol kanat olmak, insanlığa huzur getirmek, yeni teknoloji ufuklarını fethetmek isteriz; önce dalga geçip küçümserler, sonra "Yok edeceğiz." diye tehditler savurmaya başlarlar. Dünyaya örnek havaalanları, ulaşım projeleri yaparız; "Yaptırmayız." diye binbir yola başvurlar. Yeni hastaneler, okullar, kültür merkezleri yaparız ama kıskançlıkları âdetâ siyasi bir körlüğe dönüşmüştür. Bu listeyi uzatmak mümkün ama bu anlayışın özeti şudur: Kendine hak gördüğünü aziz milletimize haram görür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Büyükgümüş, lütfen tamamlayın.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Devamla) – Tamam Başkanım.

Onun için, toplanan vergileri bir avuç azınlığa kaynak olarak aktaran ekonomik anlayış ile Âşık Veysel'i Ankara'ya sokmayan kibir arasında tarihimizi düğümleyen büyük bir birliktelik vardır. İşte, o düğümü çözen, Karabağ'ın özgürlük mücadelesinde en ön safta yer alan, Ayasofya'nın yeniden fethin sembolü olduğu o günde gözleri yaşlı dua eden Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşları, AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı nesiller boyunca insanlığın umudu Türkiye'ye ilham olmaya devam edecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yüce çatı altında yapacağımız nice bütçelerle büyük ve güçlü Türkiye'yi inşa edeceğiz. Bu kutlu yolda 2024 yılı bütçemizin aziz milletimize ve insanlığa hayırlar getirmesini temenni ediyor, her birinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Büyükgümüş, teşekkür ediyorum.

On birinci söz, Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş'a aittir.

Sayın Taş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM TAŞ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez Beyefendi'ye Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum; kalbi nur, mekânı cennet, makamı alı olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir selamı da kutsalı, kuralı ve ahlakı olmayan İsrail'e karşı mücadele veren Filistinli kardeşlerime göndermek istiyorum. Selam olsun inancımızın ve adanmışlığın sembolü olan Gazze'ye. Selam olsun her türlü esarete rağmen iradeleriyle hürriyetin sembolü olan Gazze'ye ve selam olsun cennetle müjdelenen Gazze şehitlerine. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde yer alan Türkiye İstatistik Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce heyetinizi ve televizyon karşısında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜİK, Avrupa Birliği ve dünya genelinde geçerli olan, uluslararası kurumlar tarafından tavsiye edilen yöntem, tanım ve kavramları kullanarak uluslararası standartlarda istatistik üretmektedir. Üretilen tüm istatistikler ilgili kurum ve uzmanların değerlendirmelerine açık olduğu gibi en ayrıntılı düzeyde de kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yıllarda küresel olarak üretilen veri kaynağı ve veri çeşitliliği, sosyal medya mobil cihaz verileri, “web” siteleri idari kayıtlarla birlikte önemli ölçüde artmıştır. Bunun yanında üretilen veri miktarı da her geçen yıl logaritmik olarak artmakta olup ekonomik, sosyal ve politik alanlar bilgi teknolojilerinin verdiği imkânlarla beraber çok hızlı ve yüksek etkileşimle gelişip değişmektedir. Bu bağlamda veri güvenliğinin sağlanmasının yanı sıra verinin güncelliği, doğruluğu, hızlı bir şekilde işlenmesi ve sunulması dijital çağın TÜİK’e getirmiş olduğu temel misyonlar olarak sıralanabilir. Bu misyon yerine getirilirken kullanıcıların veriye erişim imkânının kolaylaştırılması, farklı veri setlerinin karşılaştırılabilmesi, üretilen istatistiklerin daha kolay, anlaşılabilir ve yorumlanabilir şekilde sunulması kurumun amaçları arasında yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002 yılından itibaren milletimize hizmet ettik ve eserler ürettik, bundan sonra da Türkiye Yüzyılı’nda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde eser siyaseti yapmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi de konuşmamın sonunda tarımın ve turizmin başkenti Antalya’ımızla ilgili önemli bir hususa değinmek istiyorum. Hükûmet yatırımlarını almasına rağmen, maalesef, Antalya’mız son beş yıldır yerel hizmetlerden mahrum kalmıştır. 2019 yılında Antalya Büyükşehir Belediyesini kazandıklarında, onlara demiştik ki: “AK PARTİ belediyeçiliği döneminde bizim yaptığımız hizmetlerin boyasını yapın, badanasını yapın, yamasını yapın, size yeter.” Maalesef, bizim yaptığımız işlerin boyasını, badanasını, yamasını bile yapamadınız. Az kaldı, Antalya yakında ak belediyeçilikle buluşacak.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Portakal, mandalina dalda kaldı.

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) – Şehrimiz ak belediyeçilikle buluştuğunda, sizin çözemediğiniz toplu ulaşım ve çile hâline gelen trafik sorunlarını yine biz çözeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Narenciye dalda kalmış.

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) – Merak etmeyin, Antalya’nın sivrisinek ve böcek sorunlarını da yine biz çözeceğiz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Hadi bakalım!

CAVİT ARI (Antalya) – İbrahim Başkan, Antalya’yı batıran siz oldunuz, bunu unutma.

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken 2024 yılı merkezî yönetim bütçesinin devletimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek ve ekibine başarılar diliyorum.

Hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetlerimle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Narenciye dalda kaldığını Bakana söyleyen iyiydi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Taş.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına son söz, Antalya Milletvekili Kemal Çelik’e aittir.

Sayın Çelik, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2024 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyetimizin kurulduğu, Millî Mücadele’nin henüz bittiği ve 1929 Ekonomik Buhranı’nın yaşandığı yıllarda, zayıf ve tarıma dayalı olan Türkiye ekonomisinin sanayileşmesine yönelik adımların devlet tarafından atılma mecburiyeti vardı. Devlet, özel sektörün sermaye birikimini sağlaması adına dönemin şartlarına uygun olarak birçok girişimi üstlenmiş, üretici

ve girişimci rolünü oynamıştır. Ancak, tabii, bu böyle gitmezdi, dünyanın bir gerçeği vardı; bunu gören rahmetli Özal 1986 yılında reformlar kapsamında özelleştirme faaliyetini Türkiye’de başlatmış oldu ve ekonominin en önemli yapı taşlarından olan verimlilik ve rekabetin sağlanabilmesi için birçok kamu işletmesi özel sektöre devredilmiş, aynı zamanda kamunun üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması sağlanmıştır o yıllarda. Bu süreçte önemli işlere imza atılmış ve serbest piyasa ekonomisinin geliştirilmesinde de önemli mesafeler alınmıştır. 1986 yılından 2002 yılına kadar 8 milyar dolar olan özelleştirme uygulamalarının toplam tutarı iktidara geldiğimiz, AK PARTİ’nin iktidara geldiği 2002 yılından günümüze kadar 63,9 milyar dolara, toplamda da 75 milyar dolara ulaşmıştır yani özelleştirme, dünyanın bir gerçeği olarak AK PARTİ iktidarı döneminde de devam etmiştir. Yani özelleştirme sadece Türkiye’de değil, örneğin; 2000 yılında Almanya’da Volkswagen özelleştirilmiş, VEBA özelleştirilmiş, Lufthansa özelleştirilmiş, Deutsche Post özelleştirilmiş; böyle dev kurumlar özelleştirilmiş ve toplamda o yıl Almanya 138 milyar dolarlık bir gelir elde etmiştir. Bu nedenle özelleştirmede, AK PARTİ iktidarlarında, Almanya’ya yakın büyük bir başarı vardır. Bu başarıda hiç şüphesiz ki en büyük sır Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğindeki yirmi bir yıllık AK PARTİ hükûmetlerindedir.

Değerli milletvekilleri, “özelleştirme” kavramını sadece “Gelir elde etmek amacıyla yapılır.” şeklinde değerlendirmemek gerekir; tam aksine, verimliliğe, istihdama, rekabete, iş ortamının iyileştirilmesine ve devletin asli görevlerine daha fazla kaynak aktarılmasına imkân sağlayan bir olgu olarak ele almalıyız. Özelleştirmenin tüm iş ve işlemleri, ihaleleri şeffaf olup herkese açıktır; bunu özellikle belirtmek istiyorum, özelleştirme ihaleleri herkese açık. Bu durum, Özelleştirme İdaresine olan güveni artırmış, bunun sonucunda, özelleştirme ihalelerine olan talep ve bedel artışları da beraberinde gitmiştir yani bedeller artmış ve talep de artmıştır, bu da Türkiye açısından çok önemli bir kazanımdır.

Değerli milletvekilleri, piyasalarımız ve sanayimiz açısından en önemli olan enerji sektöründe de etkinliğin artırılması adına hidroelektrik ve termik santrallerin ekonomiye kazandırılması amacıyla özelleştirmeye devam edilmiş ve yapılan özelleştirmelerle yeni yatırımların yapılması sağlanmış ve sektöre onlarca yeni yatırımcı kazandırılmıştır, bu çok önemli. Bugün, Türkiye’nin küresel düzeyde yani dünya çapında enerji yatırımları yapan firmaları vardır. Bu, ülkemiz açısından önemli bir kazanıdır.

Ekonimiz açısından öneme sahip bir diğer unsur ise limanlardır. Türkiye’nin uluslararası ticaretinde ağırlıklı olarak deniz yolu taşımacılığının kullanılması sebebiyle liman sektöründe istenilen seviyeye ulaşılması, belirlenen dış ticaret hedeflerinin yakalanması için özel sektörün hızlı karar alma kabiliyetinden faydalanılması oldukça önemlidir. Limanlarımızın rekabet ortamında ticari esaslara uygun olarak işletilmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Yine, özelleştirme sayesinde, küresel düzeyde liman işleten firmalara sahip olmamız Türkiye açısından çok önemli kazanıdır.

Değerli milletvekilleri, bu hedefler doğrultusunda limanlara işletici firmalar tarafından yapılan yatırım tutarı da 2,8 milyar dolar seviyesindedir. Bu kuruluşlar özelleştirdiğiniz şekilde durmuyor sayın milletvekilleri, büyümeye ve gelişmeye devam ediyorlar. Bugüne kadar özelleştirilen kuruluşlar tarafından yapılan yatırımların tutarı 17 milyar doları aşmıştır. Dünyanın bir gerçeği olan “özelleştirme” demek “satmak” demek değildir; tam tersine, ülke menfaatine olan önemli bir uygulama ve hizmet olup ihracatın geliştirilmesinde, atıl taşınmazların yatırımlara dönüşmesinde, enerji sektörünün regüle edilmesinde ve tüm bunların yanında sermaye piyasasının derinleşmesinde çok büyük katkılar sağlamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelik, lütfen tamamlayın.

KEMALÇELİK (Devamla)– Değerli milletvekilleri, Türkiye’de özelleştirme gerçeği doğrultusunda dolar bazında en büyük ilk 3 halka arz Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yapılmıştır. Yapılan en büyük 10 halka arzdan 4’üyle yaklaşık 7,4 milyar dolarlık arz gerçekleştirilerek hem sermaye piyasalarımıza kaynak sağlanmış hem de borsamızın derinliği artırılmıştır. Ayrıca, Özelleştirme İdaresi Başkanlığıyla taşınmazların özelleştirilmesi de kentsel yaşamın düzenlenmesini, standartların korunmasını, düzenli konut üretimini ve planlı şehirleşmeyi desteklemektedir.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle 2024 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığımıza, Maliye Bakanımıza teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın Danış Beştaş, niçin söz istemiştiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hatip Selman... Yani bize yönelik satışma vardı, satışmadan söz istiyorum ama buradan da konuşabilirim, dilerseniz oraya da gelebilirim.

BAŞKAN – Takdir sizin yani oradan konuşun.

Buyurun.

Ama yeni bir tartışmaya kapı aralamayalım.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Konya Milletvekili Selman Özboyacı ile Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı’nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Genel Kurulda maalesef, sıklıkla karşılaştığımız bir mesele var. İktidar partisi milletvekilleri, muhalefeti ve özel olarak da Cumhuriyet Halk Partisini vurmak istediğinde genellikle bizim üzerimizden yani bizi araç kılarak bir vuruş bir eleştirme, satışma, adını ne koyarsak koyalım, yapıyor. Yani önce şunu söyleyeyim: Vallaha CHP’yle yan yana oturuyorsunuz, vurmak isterseniz vurun, eleştirmek istiyorsanız eleştirin; böyle dönmenize gerek yok. Yani bizim üzerimizden neden böyle bir siyaseti yapıyorlar? Tabii ki anlıyoruz, politik bir şey yapmaya çalışıyorlar, bu bir.

İkincisi, biz hiçbir şekilde araçsallaştırılmayı kabul etmiyoruz. Biz bir özneyiz, bize yönelik eleştirileri varsa doğrudan söyleyinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hiç böyle dolambaçlı yollara gitmesinler.

Sevgili Selahattin Demirtaş, bizim 2-3 dönem Eş Başkanlığımızı yapan, Cumhurbaşkanı adayımız olan, bizim sevgili arkadaşımızdır, dostumuzdur, canımızdır, Kürt halkının çok sevilen yiğit bir evladıdır ve Türkiye’nin her tarafında da çok sevilen, takdir edilen bir şahsiyettir. Demirtaş’ı her fırsatta dillerine dolayanlar aslında kendisinden, siyasetinden, konuşmasından ne kadar korktuklarını da ifade ediyorlar.

Selahattin Demirtaş 4 Kasım 2016’dan bu yana Edirne Cezaevinde rehin, iktidarın rehini konumunda. Ve tek suçu ne biliyor musunuz? Tırnak içinde söylüyorum, tek suçu iktidarın yaptıklarını iyi bir şekilde eleştirmek, iyi bir muhalefet yapmak, iyi bir siyaset yürütmek. Bu nedenle cezaevinde tutuluyor. Demirtaş’ı konuşmadan önce bundan sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Son cümlem.

BAŞKAN – Peki, lütfen, bir daha uzatmayacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Demirtaş’ı ağızlarını almadan önce... Takdir ettiklerini biliyorum gizliden gizliye, sempati duyduklarını da biliyorum, çok zeki ve başarılı olduğunu kabul ettiklerini de biliyorum ama Demirtaş üzerinden, cezaevinde tutulan ve 2 çocuğu, ailesi dışarıda olan... Ya, elinizde, hapishanede rehin tutuyorsunuz. Niye her gün onu Genel Kurula getirip onun üzerinden böyle başka partileri vuruyorsunuz? Bunu katiyen kabul etmiyoruz, reddediyoruz, bir kez daha söylemiş olayım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Köksal, buyurun.

8.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Konya Milletvekili Selman Özboyacı ile Gaziantep Milletvekili Mesut Bozathı'nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanını, Parti Meclisini, Yüksek Disiplin Kurulunu delegeler seçer. Bizde mahalleden sandık konulur, mahalle delegeleri seçilir; ilçe kongresi, il kongresi ve büyük kurultayımızda nihai kararı delegeler verir. Tabii, bunu sizin anlamanızı beklemiyorum çünkü bir ilçe kongresinde, Genel Merkezimizin karşısında, bir ilçe başkan adayını dahi destekleyebilecek durumda değilsiniz. Her yerde tek adayla, tek listeyle giden bir partinin Cumhuriyet Halk Partisindeki demokrasi anlayışını kabul etmesini ya da anlamasını beklemiyorum.

Bizde, Cumhuriyet Halk Partisinde eş başkanlık görmedi ama sizde, 2016’da, Sayın Davutoğlu’nun Başbakanlıktan ayrılmasından sonra “Güçlü Başbakanlık ile güçlü Cumhurbaşkanlığı bir arada yürümüyor.” diye düşük profilli başbakanlık arayışını gördü Türkiye. Onun için, birilerine laf atmadan önce kendi geçmişinize bakacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Köksal, lütfen tamamlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Seçimi kazandık, kazandık.” diyorsunuz. Evet, kazandınız. Seçim döneminde yaptıklarınızı burada daha önce de konuştuk, şimdi de hatırlatalım isterseniz. Milyonlarca SMS attınız, hatta Genel Başkanımız, o dönemki Genel Başkanımız Sayın Kılıçdaroğlu “3 milyon lira harcadı.” diye Yeni Şafak için söylemişti, daha sonra Yeni Şafak manşet attı “3 milyon değil, 5 milyon harcadık.” dedi. Yani atılan milyonlarca SMS’i ve kara propagandayı bu şekilde duyurmuş oldu. Bakanlarımız illerden aday olarak gösterildi ama bakanlık koltuğundan dahi ayrılmadı. Kamu kaynaklarını seçim dönemi için harcadınız. Bunları hepimiz, Türkiye’nin kamuoyu biliyor. Şimdi, onun için burada “Yok, efendim, kazandık, ettik.” falan... Bugün Pirus Zaferi’nize sevinin ama önümüzde yerel seçimler var. Hâlâ daha o eleştirdiğiniz, tartıştığınız İmamoğlu’nun, Mansur Yavaş’ın karşısına bir aday bile belirleyemediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köksal, son kez söz veriyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tamamlayacağım.

BAŞKAN – Lütfen.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Önümüzde yerel seçimler var; kendinize güveniyorsanız orada, çıkarsınız, onların karşısına aday olursunuz. Ama ben şunu söyleyeceğim buradan: Mart ayına yaklaşık dört ay var; diyorum ki: 4 ay sonra son gülen iyi güler, son gülen yine Cumhuriyet Halk Partisi olacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın İsa Mesih Şahin, niçin söz istediniz?

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, iktidar partisindeki arkadaşların genel olarak muhalefete sataşmaları var, onun için genel, kısa bir cevap vereceğim.

BAŞKAN – Genel sataşma nasıl oluyor?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, Sayın Köksal’a sormadan verdiniz.

BAŞKAN – Ya, onlara var, ben bildiğim için verdim. Söylediler...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Efendim, 6’lı masadan girdiler, muhalefete...

BAŞKAN – Lütfen yeni bir sataşmaya mahal vermeyin.

Buyurun.

9.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, Hazine ve Maliye Bakanına gösterdiği gayretler için teşekkür ettiklerine ve Konya Milletvekili Selman Özboyacı ile Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı’nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Yok, yok, yeni bir sataşmaya mahal vermem.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – 6’lı masa kalmadı ki.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Hüseyin Hocam, seninle uzun süredir uğraşmıyorum.

Şimdi, Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız uzun süredir bir gayret gösteriyor; kendilerine kolaylıklar diliyoruz ve Türkiye adına da teşekkür ediyoruz. Tabii, Hazine ve Maliye Bakanımızın gayretleri sadece sayısal hesaplamalarla, sayısal uğraşla olacak bir şey değil. Burada siyasetin de onun işini kolaylaştıracak adımları atması gerekiyor yani siyasetin normalleştirilmesinden bahsediyorum. İktidar partisindeki arkadaşların bir bölümü kürsüye çıktıklarında, mikrofon açıldığında kendilerini sadece karşıtlık siyaseti üzerinden ifade ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Muhalefete sataşmaktan başka bir şey ortaya koymuyorlar.

Arkadaşlar, seçim bitti geçti, seçimi kazandınız, vatandaş size yetki verdi. Yani Mevlâna Hazretlerinin deyimiyle de “Dün dün de kaldı cancağızım, artık yeni şeyler söyleme zamanı.” Yeni şeyler Türkiye’de, bakın, ekonomik krizden bahsediyoruz, zenginliktir, refahtır, liyakattir adalettir, bir de siyasetin dilinin normalleşmesidir. Biz Türkiye’de siyaseti normalleştirmeden, Türkiye’de adalet, liyakat iklimini normalleştirmeden Sayın Hazine ve Maliye Bakanımızın yaptığı her şey boşta kalır. “Kavgalı eve kız verilmez.” diye Anadolu’da bir deyim vardır, bir atasözü vardır. Kavgalı eve yatırımcı da gelmez. İktidar partisindeki arkadaşlarımızın üzerine düşen görev, sorumluluk; bu karşıtlık siyasetini artık bıraksınlar, Türkiye’nin sorunlarına odaklansınlar, Hazine ve Maliye Bakanımıza bu yapıcı siyasette yardımcı olsunlar diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, buyurun.

10.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ile İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

Yeni bir tartışma açmak istemiyorum ama vekillerimizin ve grubumuzun mensubu arkadaşlarımızın yapmış olduğu gerek rakamlarla dolu gerekse siyasi ve Türkiye tarihiyle ilgili bilgi verici açıklamaları ve güzel konuşmaları için hepsini tebrik ediyorum ve teşekkür ediyorum.

Karşıtlık üzerine siyasi polemik kurarak konuşma yapanların kim olduğunu bu kürsü, bu tutanaklar, herkes çok iyi biliyor. Eğer niyetiniz gerçekten bu Mecliste iş yapmak, iş üretmekse hep beraber bunu yapmak için sizden de muhalefet olarak aynı çabayı ve gayreti bekliyoruz. Bu çaba ve gayreti biz iktidar olarak fazlasıyla gösteriyoruz. Her türlü eleştirinizi sükûnet içerisinde dinleyen -müsaade edin de- vekillerimiz de konuşmalarında bunlara cevap versinler. Bakanlarımızın aday olduklarında bakanlığı bırakmadıklarını söylediler. Sayın İmamoğlu ve Mansur Yavaş da Belediye Başkanı oldukları hâlde Cumhurbaşkanlığı yardımcısı aday adayı olarak ilan edildiklerinde görevlerini bırakmamışlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bunu hatırlatmak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)

1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) KAMU İHALE KURUMU (Devam)

1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)

1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Saadet Partisi Grubundadır.

Saadet Partisi Grubu adına ilk söz, Ankara Milletvekili Mesut Doğan’a aittir.

Sayın Doğan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken bir tespitte bulunmak isterim: Siyasette güzel konuşmak, iyi konuşmak, etkili konuşmak başarı getirebilir ama siyasette başarıyı devamlı kılacak olan en değerli özellik iyi dinleyebilmektir çünkü dinleme kabiliyetini doğru kullanmayanlar her zaman gitmeye mahkûmdurlar. İşin gerçeği, Meclise ilk girdiğimizde ilk eleştireceğim nokta şu kürsünün bulunduğu noktaydı. Nedeni ise şu anda konuşma yapmakta olduğumuz kürsü tam merkezde değil, ama sonrasında, bir incelik olduğunu düşündüğüm için bu noktayı eleştirmekten vazgeçtim. Herhâlde iktidar partisi mensupları, iktidar partisi milletvekilleri duyma ve dinleme yetilerini ciddi manada kaybettikleri için daha rahat duyabilsinler diye onlara yakın konuldu diye düşündüm.

Şimdi, bütçeyi konuştuğumuz bir dönemde bile iktidar milletvekillerinin kaç kişiyle burada bulunduklarına her zaman şahit olduğumuz için bunu söyleme ihtiyacı hissettim.

Arkadaşlar, malumunuz, bir hafta önce Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcımız ve Kocaeli Milletvekilimizi burada yapmış olduğu konuşma sonrasında geçirmiş olduğu rahatsızlığın akabinde kaybettik; Allah mekânını cennet etsin, makamı ali olsun.

Gerçekten, o gün Mecliste konuşmayı hep beraber dinlemiş olduk ve aynı zamanda o konuşma icra edilirken iktidar partisi mensuplarının çıkarmış olduğu gürültüye de şahitlik etmiş olduk. Ben, bir haftadır gerçekten o çıkarılan gürültünün ne anlama geldiğini ve neden gerçekleştiğini bir türlü anlayamadım çünkü Hasan Bitmez arkadaşımız o gün yapmış olduğu konuşmada herhangi bir iddiada

bulunmadı, herhangi bir öngöründe de bulunmadı, sadece Sayın Cumhurbaşkanının yapmış olduğu konuşmaları ve AK PARTİ'nin yapmış olduğu icraatları burada tekrarladı. Buna rağmen neden rahatsız olduğunuzu biz anlayabiliyoruz ama bunu, gerçekten, bu salonda bulunanlar o gün anlayamadılar. Siz istiyorsunuz ki biz yanlış yapalım, günah işleyelim ama yanlışımız konuşulmasın, görülmesin, bilinmesin hatta öyle bir hâle gelsin ki bazen siz de yanlışımıza ortak olun, siz de günahımıza ortak olun.

Bakın, buradan net bir şekilde ifade ediyorum, bizim Saadet Partisi olarak bu anlamda bakış açımız şudur: Yanlış, yapana ve yapılanı göre değişmez, yanlış kim yaparsa yapsın yanlıştır; yanlış AK PARTİ yapsa da yanlıştır, CHP yapsa da yanlıştır, Saadet Partisi yapsa da yanlıştır. Yanlış Türk de yapsa yanlıştır, Kürt de yapsa yanlıştır.

Ne demek istiyorum? İsfraf yanlış mı? Yanlış. İsfraf köprü inşa ederken yapsanız da yanlıştır, cami inşa ederken israf etseniz de yanlıştır. Hırsızlık yanlış mı? Yanlış. Öyleyse hırsızlığı yapan kişi sarhoş da olsa yanlıştır, hırsızlığı abdestli bir insan yapsa da yanlıştır. “Hırsızlığı yapan benim adamımsa sahip çıkarım.” anlayışı bizim inancımızda ve kitabımızda asla olamaz, hatta hafiften espri olsun diye söylüyorum, hırsızlığı yapan bir kişi sarhoş ise onun affedilme ihtimali vardır amma hırsızlığı yapan kişi abdestliyse affedilme ihtimali yoktur; bunu, böyle görmek, böyle anlamak, böyle bilmek lazım.

Peki, ben bunu niye söylüyorum? AK PARTİ'li arkadaşlara seslenerek söylüyorum; yanlış yaptınız, yanlış. Bu ülkede, bu ülkede gönlünde Filistin sevgisi olan insanların oyunu alıp iktidara geldiniz fakat Filistin davasına ihanet ettiniz, Filistin'i yalnız bıraktınız, Filistin'i sahipsiz bıraktınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sen mi sahip çıktın?

MESUT DOĞAN (Devamla) – Şimdi, bu kürsüye çıkıp hep beraber İsrail'i lanetliyoruz, İsrail'e laf söylüyoruz ama bunun bir anlamı yok ki.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Nasıl yok?

MESUT DOĞAN (Devamla) – İsrail'e hiçbirimizin kızma hakkı yok çünkü İsrail cibilliyetinin gereğini yapıyor, sapık inancının gereğini yapıyor; suçlu olan, tarihin sırtına yüklemiş olduğu sorumluluğun gereğini yerine getirmeyenlerdir, inancının gereğini yapmayanlardır.

Şimdi, bizim insanımız özellikle ama özellikle iktidarın Filistin'e sahip çıkmasını beklerken bırakın Filistin'e sahip çıkmayı, biz İsrail'e giden gemi sevkiyatını bile durdurmaktan aciz kaldık. Bunları sizi kıskırtmak için söylemiyorum, bunları polemik olsun diye söylemiyorum; Saadet Partisi olarak AK PARTİ bu ülkenin faydasına bir adım attığında biz onu ayakta alkışlamaktan asla gocunmayız ama bu ülkenin aleyhine bir adım attığınızda da bu Meclisi size dar etmekten asla çekinmeyiz. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

Düşünebiliyor musunuz, buraya çıkan arkadaşlarımız çıkıp Filistin adına neler yapıldığını söylüyorlar, anlatıyorlar. Ne yapılmış? Amerika'ya yalvarmışız İsrail'i durdurun diye; bu nasıl bir zavallılıktır, bu nasıl bir acziyettir, bu nasıl bir aşağılık kompleksidir! Biz Türkiye'yiz, biz dünyaya bin yıl adaleti hâkim kılmış bir medeniyetin varisiyiz! Filistin'de 40 bin insan katledildi, biz hâlâ laf yapıyoruz, laf edebiyatı yapıyoruz; bu, kabul edilebilir bir şey değil!

Bakın, bu olayların ilk başladığı dönemde, 12 Ekim tarihinde hep beraber bütün partilerin ittifakıyla bir bildiri yayınladık ve bildirinin merkezinde bütün dünyaya dedik ki: Biz Filistin'in yanındayız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hâlâ öyle.

MESUT DOĞAN (Devamla) - Bu, muhteşem bir görüntüydü. Akabinde, 18 Ekim tarihinde, biz Saadet Partisi olarak bir grup önerisi verdik, dedik ki: “Bütün dünyanın dikkatini çekmek için, Gazze’de yaşananların yerinde tespiti için bir heyet oluşturalım.” AK PARTİ reddetti ve gerekçe olarak

dedi ki “Burası sivil toplum örgütünün yapması gereken işlerin yapılacağı yer değil.” Ama ne oldu? Aradan bir hafta geçti, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu “Filistin” başlığıyla bir toplantı yaptı ve o toplantıda Gazze’ye bir heyetin gönderileceği bütün kamuoyuyla paylaşıldı; bir hafta bekledik, ses çıkmadı. Sonra, 3 Kasım tarihinde Saadet-Gelecek Grubu olarak biz Mısır’a gittik, dört günlük çalışma yaptık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ne yaptınız?

MESUT DOĞAN (Devamla) – İçeriğine girmiyorum zaman olmadığı için. 7 Kasım günü döndük, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonundan arandık “20 Kasım-25 Kasım arası bir heyet oluşturulup Gazze’ye gönderilecek, siz de katılır mısınız?” dediler “Katılırız.” dedik.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sonra...

MESUT DOĞAN (Devamla) – Aradan bir ay geçti, ne arayan var ne soran var. Derya Hanım keşke burada olsaydı. “20-25 Kasım arasında gidilecek.” denildiği hâlde gidilmediği gibi hiçbir açıklama da yapılmadı. Bu anlamda, Filistin’e destek sadece lafla olmaz. Tekrar ediyorum: Ben AK PARTİ’ye gönül veren bütün insanların, bütün insanlarımızın yüreğinde Filistin sevgisi olduğunu biliyorum ama buna rağmen neden fiili bir adım atılmadığını soruyorum.

Bunu bir tarafa koyduktan sonra, konumuz olan özelleştirmeye ilgili bir şey söylemek isterim. Belki de Mecliste olan bütün partilerin ve bütün milletvekillerinin AK PARTİ’li veya AK PARTİ Hükûmeti hakkında ittifakta bulunacakları bir konu varsa o da satma kabiliyetlerinin çok güçlü olduğuna dairdir; gerçekten satmayı iyi beceriyorsunuz.

Düşünün, 2002 tarihinden itibaren her şeyimizi sattık; sigara fabrikalarını sattık, şeker fabrikalarını sattık, limanlarımızı sattık. Elde ettiğimiz para ne kadar? 63,4 milyar dolar. Onu bugünkü değer üzerinden hesapladığımız zaman karşılığı 1 trilyon 840 milyar demektir. Lütfen, rakama dikkat edin. Yirmi üç yıl boyunca her şeyimizi sattık, kazandığımız para 1 trilyon 850 milyar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Doğan, lütfen tamamlayın.

MESUT DOĞAN (Devamla) – Bu ne demek? Sadece on yedi aylık faize vereceğimiz para demektir. Böyle bir ülke iflah olabilir mi arkadaşlar? Vallahi, bu, size ayıp olarak yeter, günah olarak yeter.

Son söz, iktidara gelmek için millî görüşün otuz beş yıllık birikimini sattınız; iktidarda kalmak için Türkiye Cumhuriyeti devletinin yüzyıllık birikimini sattınız; şimdi iktidar ömrünüzü uzatmak için bu ülkenin teminatı ve geleceği olan gençlerin geleceğini satmak istiyorsunuz ki buna asla ve asla müsaade etmeyeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Doğan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ikinci söz, Konya Milletvekili Hasan Ekici’ye aittir.

Sayın Ekici, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN EKİCİ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve Sayın Bakanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bugün görüşmekte olduğumuz Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi kapsamında Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, iktidar partisinin kurulduğu 2001 yılında iddialı olduğu ve tamamen bitireceğini söylediği meşhur 3Y’si vardı yani yolsuzluklar, yoksulluk ve yasaklar. Bu sloganda yolsuzluklar hep ilk kelime olarak ifade ediliyordu. Sayın Cumhurbaşkanı “Biz yolsuzluğun,

yoksulluğun ve yasakların karşısındayız. Allah'ın izniyle yolsuzluğun kökünü kazıyacağız.” demişti. İktidarın milletimize bu sözü verişinin ve iktidara gelişinin üzerinden tam yirmi bir yıl geçti. Peki, bu sürenin sonunda 3Y'den birincisi olan yolsuzluklarda nereye gelmişiz; gelin, bir bakalım.

Bilindiği üzere, yolsuzlukla mücadelede dünyanın önde gelen sivil toplum kuruluşlarından olan ve 100'ün üzerinde ülkede faaliyet gösteren Uluslararası Şeffaflık Örgütü 1995'ten bu yana her yıl Yolsuzluk Algısı Endeksi yayınlamaktadır, Türkiye de 1995 yılından bu yana endekste yer almaktadır. Türkiye, maalesef, 2022 yılında 182 ülke arasında 101'inci sıraya gerilemiştir, böylece ülkemiz tarihindeki en düşük sırayı almıştır. 38 OECD ülkesi arasında 37'nci sırada, G20 ülkeleri arasında ise sondan 4'üncü sırada yer almaktadır. Türkiye'nin Yolsuzluk Algısı Endeksi'ndeki yeri 2013-2022 yılları arasında, maalesef, düzenli olarak gerilemiştir. 2013 yılında 53'üncü sırada yer alan Türkiye, dokuz yılda 48 sıra gerilemiştir. Türkiye, son on yıl içerisinde en çok gerileyen 3 ülkeden biri olmuştur. Yolsuzluk Endeksi'nde Türkiye'nin yaşadığı bu gerilemenin nedenlerini hepimiz sorgulamalıyız; sorgulayalım ki oluşturulan yolsuzluk ağlarıyla milletimizin alın terinden alınan vergilerin birilerinin servetine dönüşmesine hep birlikte son verelim.

Türkiye'nin bu hızlı düşüşünün temel nedenleri şunlardır: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte kamu gücü otoriter rejimlere benzer bir yoğunlukla yürütme erkinde ve tek elde toplanmıştır. İkinci bir neden, son Anayasa Mahkemesi kararları üzerine yapılan tartışmalarda tekrar görüldüğü üzere, yargı bağımsızlığı ve hukuk devleti ilkelerine yönelik ihlaller artmıştır. Diğer bir neden, kamu kurumlarının, özellikle yolsuzlukla mücadelede kritik öneme sahip Kamu İhale Kurumu gibi denetleyici ve düzenleyici kurumların etkinlikleri ve işlevleri zayıflatılmıştır. Diğer bir neden, özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Cumhurbaşkanını ve bakanlar üzerindeki gensoru, Meclis soruşturması ve araştırması gibi denetleme ve hesap sorma gücü etkisizleştirilmiştir. Yine, son bir neden, yolsuzlukla mücadelede karar alma ve politika geliştirme süreçleri dar bir iktidar eliti tarafından yürütülmektedir, buna bağlı olarak katılımcılık ve halkın kararları etkileme gücü gittikçe azalmıştır.

Değerli milletvekilleri, Dünya Bankası, yolsuzluğu “Kamu gücünün özel menfaatler için kötüye kullanılması.” olarak tanımlıyor. İktidarın yolsuzluk karnesini konuşurken kamu alımlarına ve bu alımları düzenleyen Kamu İhale Kanunu'na değinmeden geçemeyiz çünkü kamu alımları yolsuzluk riskinin en çok görüldüğü alanlardan biridir. Avrupa Birliği'nin kamu alım standartları esas alınarak hazırlanan ve kamu alımlarındaki yolsuzlukları önlemede önemli bir düzenleme olan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 2003 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla, kamu alımlarında düzenleyici ve denetleyici kurum olarak Kamu İhale Kurumu ihdas edilmiştir. Kamu alımlarındaki yolsuzlukları önlemek amacıyla da Kamu İhale Kurumu çok önemli yetkilerle donatılmıştı. “Yolsuzlukları bitireceğiz.” iddiasıyla iktidara gelen AK PARTİ, yirmi yılda Kamu İhale Kanunu'nda yaptığı 200'e yakın değişiklikle âdeta yolsuzlukların önünü açmıştır. Yapılan bu değişikliklerle, kanunun başlangıçta amaçladığı şeffaflık, hesap verebilirlik ve dürüstlük ilkelerinden maalesef uzaklaşıldı. Örneğin, başlangıçta çok sınırlı sayıda olan istisnaların kapsamı hızla genişletildi. Kanunun ilk hâlinde istisna maddeleri “a” harfinden başlayıp “f” harfinde bitiyordu yani sadece 6 tane istisna maddesi vardı. İstisna tutulan alımların çoğu da savunma ve güvenlikle ilgiliydi yani gizliliği olan alımlardı. Daha sonra, istisna maddesindeki alfabe harfleri uzun bir listeye dönüştü. Alım yaparken İhale Kanunu'na tabi olmak istemeyen kurumlar ve konular o kadar arttı ki âdeta, istisna kurala, kural da istisnaya dönüştü. Sonunda, alfabedeki 29 harf bitti ve tekrar başa döndü; bu sefer, istisnalara “aa” olarak madde numaraları verilmeye başlandı.

Yapılan bir diğer değişiklikle, kanunun ilk hâlinde bağımsız ve özerk yapıda olan Kamu İhale Kurulu Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlandı. Kurul üyelerinin atanmasında yapılan değişiklikle, üyelerin güvenceleri ve Kurulun bağımsız karar alma fonksiyonları ciddi anlamda budandı. Bir diğer

değişiklikle, Kamu İhale Kurulunun kamu alımlarındaki yolsuzluk iddialarını herhangi bir şikâyete bağlı olmaksızın resen inceleme ve sonuçlandırma yetkisi elinden alındı. Bu değişiklik, yolsuzluklara doğrudan kapı aralamaktan başka bir anlama gelmiyordu. Özetle, KİK'in yetkileri budandı ve ihalelerin denetimi zorlaştırıldı. Yolsuzlukların artmasına neden olacak olan önemli bir değişiklik de 2018 yılında yapıldı, pazarlık usulünü düzenleyen meşhur 21'inci maddesi değiştirildi. Bu değişiklikle, can ve mal güvenliğini sağlama gerekçesiyle üç şirket davet edilip ilansız, pazarlık usulüyle ihale yapmak mümkün hâle geldi, hangi ihalede can ve mal güvenliğinin sağlanacağına da idare karar verecekti. Bunun yanında, yapım tekniği açısından özellik arz eden bir proje de artık pazarlık usulüyle ihale edilebilecekti. Burada bir kısma değindiğim değişikliklerin sonucunda şeffaflığın, denetimin ve adil rekabetin sağlandığı kamu alımlarının oranı hızla azaldı. Pazarlık usulü ve istisna kapsamında yapılan kamu alımlarının oranı ise 2004'ten 2020 yılına kadar yüzde 10'dan yüzde 42'ye kadar yükselmiştir.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda kamu personeline yapılan maaş zamları maalesef, kamuda ücret dengesini ve adaletini bozmuştur. Temmuz ayı memur maaşlarında genel artış oranı yerine seyyanen zam uygulaması, en düşük memur maaşı ile en yüksek memur maaşı arasındaki makası daraltmıştır. Bu uygulamada, özellikle kamu mühendisleri, devlet uzmanları ve denetim elemanları gibi kariyer meslek memurları olumsuz etkilenmiştir. Yaşadığımız yüksek enflasyon nedeniyle zaten geçinmekte zorlanan A grubu kadrolar, bir yandan da seyyanen zam uygulamasının mağduriyetini yaşamaktadırlar. Hâlihazırda, Vergi Denetim Kurulunda beş yıl kıdemli bir vergi müfettişi 32 bin TL maaş alırken aynı kurumda 696 sayılı KHK kapsamında 4/D'li işçi statüsünde çalışan bir personel 29 bin TL maaş almaktadır. Özellikle İstanbul'da vergi incelemesi, soruşturması ve teftiş görevi yürüten 3 bin vergi müfettişliği mensubu bu taleplerini sürekli dile getirseler de bir türlü sonuç alamamışlardır. Denetim elemanlarının ve kariyer meslek mensuplarının özlük sorununun ortadan kaldırılması artık elzem hâle gelmiştir. Devletin asli işlerini yürüten nitelikli kamu personelinin karşılaştıkları maddi sorunlar nedeniyle yaşadıkları iş motivasyonu kaybı ortadan kaldırılmalıdır. Bu motivasyon kaybının neticesi olarak pek çok kariyer meslek mensubu ve denetim elemanı istifa ederek özel sektöre geçmektedir. Devlet, yetmişmiş beşerî sermayesini her geçen gün biraz daha kaybetmektedir.

Bu gerekçelerle, 375 sayılı KHK'de yer alan ücret veya tazminat göstergelerinde gerekli düzenlemenin yapılarak kariyer uzmanlarının ve denetim elemanlarının alım güçlerindeki kaybın telafi edilmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ekici, lütfen tamamlayın.

HASAN EKİCİ (Devamla) – Tamamlıyorum.

İktidara ve Sayın Hazine ve Maliye Bakanımıza Meclis gündeminde olan torba yasaya eklenecek bir maddeyle bu sorunu çözmeyi teklif ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekici, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a aittir.

Sayın Çalışkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Burada 2022 yılı kesin hesabını, 2024 yılı bütçesini görüşmek üzere toplandık. Ne var ki bu bütçe tarihte unutulmayacak sahnelere şahit oldu. Asla görülmemesi gereken her şey görüldü, işitilmemesi gereken şeyler işitildi ve unutulmayacak bir anıyla hafızalara kazındı. Elbette, halkımız, milletimiz bütçeden çıkacak sonucu bekliyor. Acaba bu bütçe derdime derman olacak mı, hangi yarama merhem olacak diye bekliyor ama görüyoruz ki bütçede böyle bir öngörü maalesef yok.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı hakkında konuşuyoruz. Tereddütsüz ki mahir olunan en önemli konu özelleştirme. Her şeyi satmaya çok mahir AK PARTİ, bugüne kadar, limanları, sanayi kuruluşlarını, stratejik tesisleri, havaalanlarını, yolları, köprüleri, bankaları, sigorta şirketlerini, toprağımızı, her şeyi ama her şeyi sattı. Daha ötesi, bize güvenen Suriyeliler satıldı, dava satıldı, hiç olmazsa Filistin'i satmayın arkadaşlar, öncelikle buradan başlamak isterim.

Değerli milletvekilleri, buraya çıkan iktidar mensubu arkadaşlar bütçe savunmasına başlarken -bağışlayın “şımarık” tabirini kullanmak istemiyorum ama- bir kibir ve gururla, 22'nci bütçeyi yapmış olmaya ısrarla dem vuruyor. Elbette bu milletin size verdiği yetkiye şımarıklık yaparak değil, belki teşekkürle karşılık verilebilir. Bütçenin sayısı değil içeriği, rakamlar önemli olmalıdır; ne var ki burada hiçbir konuşmacıdan “Şu alana, şu kadar miktar yatırım öngördük, bütçe tahsis ettik.” gibi, böyle bir mukayese hiçbir şekilde yapılmadı. Aranızda rektörler var, profesörler var, YÖK bütçesi görüşülürken bekledim ki Şehir Üniversitesine yapılan müdahaleye tepki gösterebilirler, bilim adına “Yapılan yanlıştır.” desinler; ağızlarını açmadılar. Aramızda hukukçular var, Adalet Bakanlığı bütçesi görüşülürken, ülkemizde yapılan KHK zulmünden, haksızlıklardan, hukuk dışı müdahalelerden hiçbirisi söz etmedi.

Biz aslında burada bütçe yapıyoruz ama aynı zamanda bir israf içerisindeyiz. Binlerce sayfalık baskıyı, kâğıdı, defteri gönderdiniz, hiçbirinin içeriğini okumadınız, okumadık çünkü burada, noktasına ve virgülüne dokunulmadan bir bütçe aynen geldi, geçiyor. Bugüne kadar -bütçe öncesinde de- insafla, vicdanla yaklaşıldığında “Mutlaka buna ‘evet’ dememiz gerekir.” dediğinize çok emin olduğum hâlde tek bir konuda bile “evet” demediniz. Yüzlerce defa haklı bir taleple de gelsek eğer bunu muhalefet getiriyorsa kökten karşısınız, bu bütçeye de hiçbir şekilde müdahale edemedik.

Bu bütçede istihdam yok işsizlik var, bu bütçede yatırım yok yandaş var, üretim yok ithalat var, bütçede adalet yok ama bir kişiye 10 maaş var, bütçede kalkınma yok ama çok bol miktarda faizciler var, bu bütçede EYT'liler, emekliler, asgari ücretliler, memurlar yok rantçılar var, bu bütçede depremzedeler yeterince yok ama müteahhitler fazlasıyla var değerli arkadaşlar.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı -tutanakları incelemenizi tavsiye ederim buradaki bütçe konuşmasında Maastricht Kriterlerine göre bütçe açığı yüzde 3'ün üzerinde olursa “iflas” deniyor- “2022'de bütçe açığımız millî gelire oranla yüzde 1'di. (Alkış)” dedi. Ama 2024 hedefi yüzde 6,4 arkadaşlar, iflasın tam 2 katı, 2 katı; 2 defa iflas etmiş durumdayız önümüze konulan hedeflere göre ki evdeki hesap da çok defa çarşıya uymaz.

Üzüntülü taraf şudur ki hangi yüzle bu bütçe bu milletin karşısına getirildi? Bu bütçenin neyini savunuyorsunuz Allah aşkına? Bu kadar yıl boyunca tam tamına 64 milyar dolarlık özelleştirme yaptınız, işbaşına geldiğinizde 130 milyar dolar olan dış borç bugün 480 milyar dolara çıktı. Şurada bekleyen 480 milyar dolar dış borç var, 2024 bütçesinde ise gider 11,1 trilyon, gelir ise 8,4 trilyon hesap ediliyor yani baştan 2,6 trilyon açık. Yani asgari ücretli birisi “11.402 lira maaş alacağım. Bu maaşımın şu kadarı ev kirasına, bu kadarı pazar masrafına gidecek, öyleyse otobüse binmeyip yürüyerek gideyim.” diyor, ay sonunu hesap ediyor ama sizin ortaya koyduğunuz şu bütçede ise daha başından “gelirimiz 8,5 trilyon, giderimiz 11 trilyon.” diyerek zaten iflas bayrağını çektiğinizi tam olarak ortaya koyuyorsunuz.

Burada arkadaşların rakamsal bazda konuştukları şey şu, kafaları çok eskilerde: “1943, 1963 yılında, altmış yıl önce, seksen yıl önce Türkiye’de kaç tane okul vardı, bugün kaç tane var?” Mukayeseleri kırk yıl, elli yıl ötelerler. Yeni bir dünyada yaşıyoruz arkadaşlar, siz geçen seneyle kıyaslayın, önümüzdeki dönemlerle kıyaslayın. Maalesef ki bugün bu bütçe içerisinde aslan payını faiz almıştır. Burada Sayın Maliye Bakanı huzurlardayken, kendisi o dönem İngiltere’deydi, Merkez Bankası Başkanı Amerika’daydı, Sayın Cumhurbaşkanımızın nasla ilgi vurgularını belki duymamış olabilirler, ben kendilerine bir kez daha hatırlatmak istiyorum. “Düşük faize de yüksek faize de hepsine

karşıyım.” diye Sayın Cumhurbaşkanımız ifadede bulundu. “Dün de ‘düşük faiz’ diyordum, bugün de ‘düşük faiz’ diyorum, yarın da ‘düşük faiz’ diyeceğim. Bu benim tabi olduğum, nastır, bundan asla taviz yoktur çünkü faiz zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan bir iletir.” diyor ama ne hikmetse Cumhurbaşkanımızın da bu sözü sanki dinlenmiyor; buradan da bunu hatırlatmış olayım.

Değerli arkadaşlar, burada bütçe görüşmelerinde şahit olduğumuz bir başka husus da bütçe görüşmelerinin sabote edilmesi. Burada soru-cevap teknik olarak bütçeye ilişkin detaylı bilgi alma hususunda ihdas edilmişken, iktidar mensubu arkadaşların bunu âdeta sabote ederek başka gündemlerle meşgul ettikleri açık, ortada. İç tüzük hazırlanıyorsa, tavsiyem, Sayın Doktor Hanım, burada soru-cevabın dışında hiç olmazsa bütçe döneminde saboteye müsaade edilmesin. Burada yine, atanmış olan sayın bakanlardan bazılarının konuşmalarının içeriğini aslında takdir etmemiz gerektiği hâlde, sırf artistik hamasi tavırlar şık olmadı arkadaşlar. Burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi halkın iradesinin en yüksek oranda tecelli ettiği yerdir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bakanlara, bize Meclis Başkanına, herkese ayar veriyorsunuz; tebrik ediyorum sizi(!)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Evet, Doktor Hanım, siz bana ayar vermeden önce grubunuza ayar verin, 24 kişiyle şu bütçe görüşülüyor. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar) Yani özür dilerim, siz zaten söz alabiliyorsunuz ancak ben zatîalinize saygı duyuyorum, evet, sizi geçmişten takdir eden birisi olarak.

Onun için, değerli milletvekilleri, şunu söylemek isterim ki burada tarıma, çiftçiye, yatırıma, üretime, eğitime, dar gelirliye ayrılan bütçeler artırılmadığı sürece iflah olması mümkün değil. Burada sadece “Faizi nasıl öderiz?” sorusunun hesabı yapılarak hazırlanmış bir bütçe ve en acısı da şu ki: Geçen yıl 565 milyar olan faiz ödemesi önümüzdeki yıl için 1,25 trilyon yani şöyle böyle faize 2,5 kat daha para ödeyeceğiz. Böyle bir noktada elbette bu mevcut bütçenin savunulabilmesi hiçbir şekilde mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın,

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Eyvallah Başkanım, sağ olun.

Değerli milletvekilleri, ben, buraya Ticaret ve Sanayi Odasında on bir yıl yöneticilik yapmış birisi olarak geldim; bütün iş adamlarının temel problemi önünü görememesi. Yarın kur ne olacak, enflasyon ne olacak bilemiyoruz. İşsizlerin, gençlerin kaçtığı gibi, sermaye de yabancı sermaye de ülke dışına kaçıyor ve en önemli problem de güvensizlik; açıklanan hiçbir veriye insanlar güvenmiyor, güvenmiyor. Bir taraftan TÜİK, bir taraftan ENAG rakam açıklıyor; çarşı pazarda başka bir enflasyon var, bir de Sadık ağabey var. Hangisine inanacağımızı bilemiyoruz. Onun için de devlet yönetimi halkına güven vermektir; bütçe yönetimi kaynakların doğru kullanımınıdır. Faize aktarılan bütçe kesilmediği sürece bu milletin iflah olması mümkün değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz, İstanbul Milletvekili Selim Temurci’ye aittir.

Sayın Temurci buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELİM TEMURCİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Yıllar önce, üstat Necip Fazıl “Gençliğine güvenme, ölenler hep ihtiyar mı?” diye seslenmişti. Hasan Bitmez kardeşimiz vefat ettikten sonra bu kürsüye ilk defa çıkıyoruz. Hasan Bey’i genç denecek bir yaşta kaybettik, ben, tekrar, kendisine rahmet diliyorum; ailesine, sevenlerine başsağlığı diliyorum, Meclisimizin, hepimizin başı sağ olsun, mekânı cennet olsun.

Tabii, çok renkli bir gün geçiriyoruz aslında sabahdan beri. Ben yine ölüme dönerek, siyasi mücadelelerimiz, hatta zaman zaman burada kavgaya varan atışmalarımız olsa da işte, insan canı söz konusu olduğunda her şeyin nasıl anlamsızlaştığını bu Genel Kurulda yaşadık. Bunu bizlere yaşatan Gazi Meclisimizin her bir ferdine, her bir siyasi partiye ben burada şahsen teşekkür etmek istiyorum, Allah hepinizden razı olsun.

Değerli milletvekilleri, parayı toplayan ve parayı dağıtan bir bakanlığın bütçesini konuşuyoruz, Hazine ve Maliye Bakanlığımızı konuşuyoruz, dolayısıyla konuşacak çok şey var, zaman da çok kısıtlı. Tabii, böyle olunca, ben, özellikle, bugün AK PARTİ’li arkadaşlarımızı da burada dinlediğimde, biraz irticalen şu büyüme üzerinde duracağım ama şöyle bir şeyi -gönlümden geçti- paylaşmak istiyorum. Bu ülkenin 2002 ve 2017 yılları arasındaki gerek demokratik kazanımlarını gerek ekonomik kazanımlarını nasıl heba ettiği sorusunun cevabını eğer bulabilmeyi istiyorsak 2018 ve 2023 yılları arasına çok dikkatli bakmamız lazım çünkü her şey orada gizli. Çünkü biz şuna inanıyoruz: Bu yılların, bu geçtiğimiz beş yılın bu ülke için aslında ekonomik kayıplarla dolu bir yıl olduğunu düşünüyoruz. Buradan üniversitedeki dostlara da sesleniyorum: Eğer birileri bir gün “Bir ekonomide ne yapılmamalı?” konulu bir tez hazırlarsa mutlaka bu geçtiğimiz beş yıla bir göz atsin. Aslında her şey burada.

Sayın Bakanımız gerçekten işin ehli, erbabı bir Bakanımız. Mehmet Şimşek Bey ve ekonomi ekibi de böyle büyük bir ekonomik çöküşten sonra göreve gelmiş oldular. Birçok noktada da bunu yaşadık. Aynı şeyi İçişleri Bakanımızda gördük; gerçekten, bu ülkenin kirlerinden, paslarından, kötülüklerinden, mafyadan, her türlü fenalıklardan kurtulması için yaptıkları mücadeleleri alkışlıyoruz. Aynı şekilde, Mehmet Şimşek Bey ve ekibinin de başarılı olmasını istiyoruz. Ancak şöyle bir duygumuzu da paylaşmak isteriz: Sanırsınız ki mayıs seçimlerinden sonra Cumhurbaşkanlığı seçiminden sonra -ikinci turda- ülkede yeni bir iktidar işbaşına geldi. Tabii, bu önemli çünkü yeni Bakanımız da ekonomi yönetimini devralırken “rasyonel ekonomi politikalarına dönüş” derken aslında geçen beş yılda pek de iyi şeylerin yapılmadığını ifade etmiş oldu; kendisine hayırlı olsun diyoruz.

Bir başka konu -bence bugün burada bunu çok konuşamadık, inşallah diğer gruplarımız daha fazla üzerinde duracak- çok değil bir iki yıl önce bizim bir Merkez Bankası Başkanımız vardı, sağ olsun, kendi görevini unutup dedi ki: “Biz artık cari açığın kapatılmasıyla, düşürülmesiyle ilgileneceğiz.” Hamdolsun yine diyorum, yeni gelen Merkez Bankası Başkanımız “Merkez Bankasının asil gerekçesine, görevine tekrar geri döneceğiz.” dedi ve bir anda bu yeni Başkan dedi ki: “Fiyat istikrarını sağlayacağız, enflasyonu kontrol altına alacağız.” Daha ileri gitti, “Toplumsal refaha en büyük katkı fiyat istikrarını sağlamakla olur.” dedi. Elhak, bu doğru. Peki, bu doğruysa geçen beş yılın hesabını, bütün kaybettiklerimizi... Bakın, bütçe açığı, vergide yapılan adaletsizlikler, faizlerde ödemeler, KÖİ’lere ödenen o garantiler; bunlara girmiyorum. Bu ülkenin ekonomik olarak on beş-on altı yıldaki bütün kazanımlarını neden çöpe attık? Neden bu yanlış politikaların izlendiğini birisinin çıkıp burada bize anlatması lazımdı çünkü biz hep şuna inanıyoruz: Bu ülkede doğru yapılan şeyleri alkışlarsak, yarın iktidar olduğumuzda bizi sadece burası değil, millet de alkışlar; doğruya “doğru” demek zorundayız.

Şimdi, bu büyümeyle ilgili olarak -buraya hiç girmeyecektim ama biraz üniversiteden kalan bir tavırla- arkadaşlar, büyümenin kendisi kadar, kendi rakamı kadar nasıl büyüdüğümüz sorusu çok kıymetlidir, çok önemli bir sorudur. Bunu bakanlarımız her yerde anlattı, bugün de burada AK PARTİ’li arkadaşlarımız, milletvekillerimiz anlattı. Ben şunu açıkça ifade etmek isterim: Türkiye, tasarruf açığı olan bir ülke; bir ülkenin yatırım yapabilmesi için tasarruflarını artırması lazım. Peki, biz gayrisafi millî hasılaya oranla hem kamunun hem özel sektörün tasarruf miktarını artırabiliyor muyuz? Bakın, 2022 yılında bu rakam yüzde 30 civarındaydı, bu yıl yüzde 29,2 olacak, önümüzdeki yıl da yüzde 29,6 olacak yani tasarrufu artıramıyoruz. Tasarrufu olmayan bir ekonomi ne yapar? Borçlanır arkadaşlar, borçlanır. Bakın, evet, büyüyor. Evet, büyüyor ama olağanüstü dış ticaret açıkları vererek büyüyor. Evet,

büyüyoruz ama yatırımla, üretimle, istihdamla büyüemiyoruz; mutlaka ve mutlaka dışarıya borçlanarak büyüyoruz. Akla şu gelebilir: Yatırımlar ne aşamada? Bakın, bunu birçok yerde ben anlattım, burada da bu vesileyle söylemek isterim; sabit sermaye yatırımları bu ülkede yirmi yıl öncesinin gerisine gitti ve 2028 yılında hedefimiz, kamunun sabit sermaye yatırımlarının gayrisafi hasıla içindeki payı 2028 yılı itibarıyla yüzde 4,2 olacak. Peki, 2002’li yıllarda neydi bu? Yüzde 5 civarlarındaydı. Büyümenin obez büyüme olmaması için, öncelikle kaliteli bir büyüme olması için hep birlikte bir uğraş vermeliyiz. Büyümenin ikinci sıkıntılı yönü bu Mecliste çok tartışıldı. Büyüyoruz da kim büyüyor sorusunu sorduk. Arkadaşlar, bu ülkede nüfusun yüzde 1’i üretilen servetin yüzde 41’ini alıyor. Büyüyoruz ama biz bunu sağlıklı bir büyüme olarak görmüyoruz; yoksulluğu arttıran, gelir adaletsizliğini arttıran bir büyüme asla iyi bir büyüme değildir.

Buradan hareketle, dış ticaret açığı, başka konular da vardı, girmeyeceğim ama şu anda, biliyorsunuz, Asgari Ücret Tespit Komisyonumuz görüşmelerini devam ettiriyor. Sayın Bakanım, sizler dediniz ki: “Biz enflasyon hedeflemesine bakarak asgari ücreti tespit edeceğiz.” Buradan milletimize de bunu duyurmak için ifade ediyorum: Bakın, bu yıl bizim yüzde 65 olarak yıl sonu bir enflasyon hedefimiz vardı, yüzde 68’e kadar marj koyduk. Önümüzdeki yıl, önce, orta vadeli programda, hatırlayın, enflasyon hedefi 2024 için 33 geldi, sonra “36 olacak.” dendi ve şu anda bunun 42’ye kadar çıkabileceği söyleniyor. Bakın, sadece 2024 yılı için 33’le başlayıp 42’ye kadar çıkabilir dediğimiz bir enflasyon var. Allah aşkına, herkes elini vicdanına koysun, şu soruyu sorsun, iktidar mensubu arkadaşlara, özellikle Sayın Bakanımıza sesleniyorum: Yani, gelişmekte olan ekonomilerde yani bizim gibi ekonomilerde 2024 yılı enflasyonu ortalama ne öngörülüyor? Yüzde 7,8. Gelişmiş ekonomilerde 2024’te enflasyon ne öngörülüyor? Yüzde 3. İşte, öncelikle, bu tablo içerisinde siz asgari ücreti tespit ederken 2023 yılının ikinci yarısında minimum yüzde 32 enflasyon çıkacak, bu 32’yi alacaksınız -çünkü bu 32 çalışanın, emeklinin, dul ve yetimin cebinden gitti- bu 32’yi tutacaksınız; eğer yılda bir defa zam yapmak istiyorsanız o 42’yi bunun üzerine koyacaksınız, ondan sonra da bir refah payı koyacaksınız. 17 binden bahsediliyor. Ben iktidara ve Sayın Bakana 2 şey söyleyeceğim: Bir kere, yeni yeni bir şeyler, güzel şeyler oluyor. İşte, CDS rakamımız Mart 2021’den sonra ilk defa 300’ün altına düştü; bu, çok kıymetli bir şey; Sayın Bakanı ve ekibi tebrik ediyoruz, teşekkür ediyoruz çünkü borçlanmadaki faiz oranlarımız CDS düştükçe düşecek ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temurci, lütfen tamamlayalım.

SELİM TEMURCİ (Devamla) – Toparlıyorum.

Biz şunu yapalım: Lütfen, Haziran 2024... Merkez Bankası Başkanımız, Sayın Bakanımız ifade ettiler: “2024 Haziranına kadar asgari ücretliye, emekliye, çalışana önce şu zammı bir yapalım, Haziran 2024’ün sonunda tekrar bunu değerlendirelim.” Ama size iyi bir haberim var, iyi bir tahminim var, yerel seçimlerin eli kulağında, Sayın Cumhurbaşkanımız muhtemelen sizin 17 dediğinizi 20’ye yuvarlayacak.

Son olarak şunu söyleyeyim: Öyle bir ülke düşünün ki bu ülkede adaleti sağlamakla sorumlu olan kurumlar adalet arıyor, öyle bir ülke düşünün ki fiyat istikrarını sağlamak, enflasyonu düşürmekle sorumlu kurumun başındaki kişi hayat pahalılığından bahsediyor. Dolayısıyla, biz bu tabloyu kabul etmiyoruz. Hem ekonomide hem demokraside hem hukukta çok daha iyi bir tabloyu bu ülke hak ediyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Temurci, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz, Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç’a aittir.

Sayın Kılıç, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamliyorum.

Bugün, burada, 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Kanunu Teklifi'yle ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Ekranları başında bizleri izleyen değerli izleyicilerimize de saygılarımı, hürmetlerimi arz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 85 milyon vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren, toplanan vergilerin nereye harcandığını ortaya koyan bütçeler iktidarın karnesi hükmündedir. Bakınız, toplam bütçe gelirlerinin yüzde 88,65'i vergilerden oluşmaktadır. Bu vergilerin yüzde 90'ı orta veya dar gelirli fark etmeksizin çalışan vatandaşlarımızdan doğrudan ve dolaylı şekilde alınmaktadır. Direkt vatandaştan topladığı vergilere bağımlı olan bir bütçenin açık vermesi, açık verdiğçe de vatandaşın sırtındaki yükü daha da ağırlaştırması kaçınılmazdır. Vatandaşlarımız hazırlanan bu bütçeyi lütfen incelesinler. Vergi gelirleri 7 trilyon 407 milyar lira, faiz harcamaları da 1 trilyon 254 milyar lira. Bütçeyi incelediklerinde göreceklerdir ki ödedikleri her 100 lira verginin 17 lirası sadece faiz harcamalarına gitmektedir. Ayrıca, bütçe açığı 2 trilyon 651 milyar lira olarak öngörülmektedir. Bu açığı da kapatabilmek için borçlanma ve vergi artırımlarıyla milletin sırtına ilave yük bindireceksiniz. “Bütçe açığı” demek yeni vergiler demektir; “bütçe açığı” demek yeni zamlar, yeni borçlanma demektir. Emeklilerimizden, asgari ücretlimizden, memurlarımızdan, esnaflarımızdan tutun öğrencilerimize kadar bütün vatandaşlarımız bir fatura öderken veya herhangi bir ürün satın alırken vergi ödemektedirler. Bu vergilerin çoğu da gizlenmiştir. Çoğu vatandaşımız ne kadar vergi ödediğine dair bir bilgi sahibi değildir.

Sayın Merkez Bankası Başkanının ifadesiyle, Manhattan'dan daha pahalı olan İstanbul'da hayatta kalmaya çalışan İstanbulluların ve Anadolu'da evinin kirasını nasıl ödeyeceğini düşünen vatandaşlarımızın omuzlarına bir de faiz bütçe açığı yükünü yüklüyorsunuz. Sayın Cumhurbaşkanının ev sahibi bir vatandaşımıza seslendiği cümleyle seslenmek istiyorum: “Siz de hiç vicdan yok mu?”

Bakınız, gelir dağılımındaki adaletsizlik derinleşmektedir. İnsanımızın alım gücü düşmekte ve orta gelirli dediğimiz kesim ortadan kalkmaktadır. Türkiye, artık “dar gelirli yoksul milyonlar” ve “yüksek gelirli mutlu azınlık” olarak 2 temel sınıftan oluşmaktadır. Yoksulluk sorunu toplumun geneline yayılmış vaziyettir. Herhâlde Sayın Bakan bu gerçeğin farkında değil ki “Vergileri tabana yaymalıyız.” diye bir ifade kullanıyor. Yukarıda oluşturduğunuz yüksek gelirli sınıfa daha ne kadar imtiyaz tanıyacaksınız? Vergileri biraz da bu taraftan o tarafa doğru yaysanız Değerli Bakanım diye ben ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe gelirlerini artırmanın çeşitli yolları vardır. Siz, katma değer üreten yatırımlar yapmazsanız vatandaşın yükünü hafifletemezsiniz; adaleti önemsemezseniz güveni sağlayamazsınız, huzuru tesis edemezsiniz. Huzurun hâkim olmadığı bir iklimde gerçek manada da bir kalkınmadan söz edilemez. Siz en başta şeffaf ve tutarlı bir yönetim anlayışını ortaya koyamıyorsunuz. Yıllarca “Türkiye hazır, hedef 2023.” diyerek hayal sattınız, milleti oyaladınız. Hep birlikte şahit olduk ki sattığınız bütün hayallerin içi boş çıktı. Milleti kandırdığınız yetmiyormuş gibi yıllarını da heba ettiniz. İfade ettiğiniz hedeflerin neredeyse hiçbirini gerçekleştirmedi. Mesela, 2023 yılı için 2 trilyon dolar olan millî gelir hedefi, 1 trilyon dolarda kalmış; 25 bin dolar olan kişi başı gelir hedefi de bu rakamın yarısını bile bulamamıştır. “En büyük ilk 10 ekonomi arasına gireceğiz.” demiştiniz, 19'uncu sırada kaldık. “Tek haneli enflasyon oranı olacak.” dediniz, enflasyon oranı neredeyse üç haneli rakamları gördü. İşsizlik hedefiniz yüzde 5'ti, gerçekleşen rakam bu oranın 2 katı oldu. 500 milyar dolar ihracat hedefinin ancak yarısına ulaşılabildi. Biz bu gerçekleri ifade edince “deprem ve salgın hastalık” diyorsunuz. Depremlerden önce Türkiye'de enflasyon -TÜİK'in açıklamalarıyla söylüyorum- Ocak 2023'te yüzde 57 olarak gerçekleşmiştir. Bakın, ortada henüz deprem yokken gerçekleşen rakam

bunlar. Türkiye'nin ekonomisinde fay hatları kırılıyor, enkazlar oluşuyor fakat siz bunu inkâr etmekle meşgulsünüz. ENAG, Ocak 2023'te enflasyonu yüzde 121,62 olarak açıklamıştı. Aynı salgın hastalıkla muhatap olan ve bizzat savaşta olan ülkelerde bile enflasyon üç haneli oranlara yükselmemiştir. Fiilen savaşta olan Ukrayna'da bile enflasyon yüzde 10 civarındayken bizde bu oran nasıl oluyor da üç haneli rakamlara kadar yükselebiliyor? Bu gerçekler göstermektedir ki sizin politikalarınız ülkemize deprem ve salgın hastalıktan çok daha fazla zarar vermiştir.

Değerli arkadaşlar, nüfusu 3 milyona yaklaşan Antalya'mız her yıl ortalama 15 milyon turisti ağırlamaktadır; sadece bununla da kalmamaktadır; sebze ve meyve üretiminde hem iç piyasayı besleyen hem de ciddi oranda ihracat geliri elde edilen bir merkez konumundadır. Potansiyeline ve millî gelire sağladığı katkıya bakıldığında, ciddi yatırımı hak ettiği ortada olan Antalya Büyükşehir Belediyemizin 2024 yılı bütçesi 16 milyar liradır. Faize harcadığınız para Antalya Büyükşehir Belediyesi bütçesinin 78 katıdır. Yani, siz her yıl Antalya'mız büyüklüğündeki 78 ilin toplam bütçesini faiz mikrobuna kurban ediyorsunuz. Evet, faiz alın terini çürüten bir mikroptur. Faiz haksız kazançtır. Faizin olduğu yerde üretim olmaz. Eğer köleliği reddediyorsanız evvela faizi reddetmelisiniz. Ancak siz faize “nas” dediniz, indirdiniz, şimdi “rasyonel politika” deyip yükseltiyorsunuz, artırıyorsunuz. Sizin gerçeğinizi merak ediyoruz doğrusu. Siz nassa mı riayet ediyorsunuz yoksa reel politikaya mı itibar ediyorsunuz?

Kur korumalı mevduat gibi ucube sistemle yoksul vatandaşın imtiyazlı sınıfa servet transferi yaptınız. Bu ucube sistemi aklamak için açıklamalar yaptınız ve kimi sözüm ona hocalara fetva yayınlattınız. Bunca tahribatın ardından şimdi de bu ucubeden kurtulmaya çalışıyorsunuz. Ülkemizde faize bulaşmayan neredeyse bir kişi dahi bırakmadınız. Bugün baktığımızda çiftçilerimiz borçlu, borca mahkûm hâle gelmiştir. Borçlanmadan üretim yapabilen çiftçi sayımız bir elin parmaklarını geçmiyor. Peki, nereye borçlanıyorlar? Tabii ki bankalara, Tarım Kredi Kooperatiflerine. Tarım Kredide ve bankalarda faiz oranları yüzde 50'yi geçmiş ancak gerçek faiz oranları çiftçilerden dahi gizlenmektedir. Üreticiye üretim yapabilmek için faiz lobilerine hizmet etmeyi temel şart olarak belirlediniz. Bu şartlarda ne üretim gerçekleştirilebilir ne de tarlada üretilen ürünün bereketi olur.

Değerli arkadaşlar, sözlerimi toparlarken bir kere daha ifade etmek isterim ki hazırladığınız bu bütçe borç ve faiz bütçesidir. Faiz ve borç yükünü vatandaşın sırtına yükleyen bu bütçeyi bu şekilde kabul etmemiz de mümkün değildir. Geliniz, hep birlikte yeni bir bütçe hazırlayalım, hazırlayacağımız yeni bütçede yatırıma, teknoloji, inovasyon ve AR-GE çalışmalarına, çiftçi ve üreticilerimize, maaşlı çalışanlarımıza ayırdığımız miktarları artıralım. Gelin, öyle bir bütçe yapalım ki vatandaşın sırtından kâr devşiren bankaları değil, dar gelirli vatandaşlarımızı sevindirelim. Gelin, öyle bir bütçe yapalım ki bu bütçe milyarlık vergi borçlarını sildiğiniz holdinglere değil, emeklilerimize, asgari ücretlilerimize hizmet eden bir bütçe olsun. Gelin, öyle bir bütçe hazırlayalım ki israf ve yolsuzluğun kökünü kurutalım; ailelerimizi ve gençlerimizi daha fazla destekleyerek bütün dünyayı kısındıralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, Lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) – Gelin, öyle bir bütçe hazırlayalım ki en azından bir defa olsun yandaşlarımızı değil, 85 milyon vatandaşımızın tamamının yüzünü güldürelim. Evet, sorumluluğumuz gereği bu hususları hatırlatıyoruz. Hazırladığınız 2024 yılı bütçesine bu şekilde “hayır” diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Saadet Partisi Grubu adına son söz, İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye aittir.

Sayın Bilici, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet-Gelecek Grubu adına Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Türkiye'nin ekonomik istikrarı ve mali dengeleri için hayati öneme sahiptir. Bakanlık, devletin gelir ve giderini sağlama, ekonomi politikalarını düzenleme ve ulusal bütçenin sorumluluğunu taşıırken Cumhurbaşkanlığı bünyesinde kurulan Strateji ve Bütçe Başkanlığı da aynı yetki ve sorumlulukları taşımaktadır. Bu durum Bakanlığın bütçe üzerindeki doğrudan etkisini ve bağımsızlığını kısıtlamıştır. Sayın Bakan, zor şartlarda Sayın Cumhurbaşkanı tarafından ekonominin başına getirildiniz, farkındayız. Her ne şekilde olursa olsun bu zor görevi yeniden kabul etmenizi biz de memnuniyetle karşılıyor, size başarılar diliyoruz. Neticede ülke ekonomisinin iyi olması hepimizin temennisidir. Ülkemiz kaynaklarının doğru yönetilmesi, milletimizin refahı bizim de arzumuzdur.

Sayın milletvekilleri, iktidar, ülkemizin içinde bulunduğu zorlu ekonomik koşullardan çıkmak amacıyla kamu harcamalarında tasarrufa gitmek yerine bu acı reçeteyi millete keserek yüksek vergi oranlarıyla zar zor geçinmeye çalışan halkımızın belini bükmeyle meşgul. Hükûmet her gün bizden 20 milyar TL vergi istiyor. Uyanık olduğumuz her saat 1 milyar lira para versek yine kurtulamıyoruz. Baktığımızda, 2023 yılına oranla vergilerde yüzde 73,5'lik bir artış var, üstelik bu yük ağırlıklı olarak orta ve alt sınıf vatandaşlarımıza yüklenmiş durumda. Bütçe ve vergi gelirlerinin bütçe giderlerini karşılama oranı yaklaşık yüzde 75'tir, bu oran bütçenin neredeyse dörtte 1'inin açık verdiğinin göstergesidir. Bununla birlikte, vatandaşlarımızın ödediği vergi gelirlerinin yüzde 15'i faize gitmektedir, bu oran geçtiğimiz yıllara göre oldukça yükselmiştir. Hükûmet vergi politikalarını adil ve etkin bir şekilde yeniden yapılandırılmalı ve faiz yükünü azaltarak yatırım teşviklerini artırmalıdır.

Sayın milletvekilleri, 2 trilyon 650 milyar liraya ulaşan bütçe açığı Hükûmetin harcama ve gelir politikalarında derin bir dengesizlik olduğunu göstermektedir. Bu durum, ekonominin temelinde yatan yapısal sorunların göz ardı edildiğini ortaya koymaktadır. 2 trilyon 654 milyar lira olarak belirtilen borçlanma gereksinimi ise devletin ne denli büyük bir borç yükü altında olduğunu ve bu borçların gelecek nesillere ağır bir miras olarak kalabileceğini göstermektedir. Borçlanmanın bu denli yüksek seviyelerde olması ülkenin kredi notunu olumsuz etkileyerek yerli ve yabancı yatırımcıların güvenini sarsmaktadır. Ayrıca, yüksek borçlanma ihtiyacı Hükûmetin mali alanını daraltmakta ve özellikle faiz ödemeleri nedeniyle bütçede eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlere ayrılması gereken kaynakların azalmasına yol açmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Berat Albayrak döneminden başlayarak ekonomimiz çökmeye başlamıştır. Damat Bakan yanlış ekonomi politikaları sonucu yükselen döviz kurunu sabit tutmak amacıyla Merkez Bankası rezervlerini fütursuzca harcamıştır, milletin 128 milyar doları göz göre göre buharlaştırılmıştır. Albayrak döneminde Türk lirası dolar karşısında yüzde 88 değer kaybetmiştir. Güçlü ekonomi vurgusuyla çıktığı programda “Dolar artınca endişeleniyorum.” diyen gazeteciye “Dolarla mı maaş alıyorsun, dolar borcunuz mu var?” diye gülerken cevap vermiştir. Hâlbuki damat Bakan ekonomiden çok anlamasa da dolar artışının ülkemizde bir enflasyon krizi doğuracağını çok iyi bilmekteydi.

Sayın milletvekilleri, şimdi geçmişe dönüp bakıyoruz; önce “nas” dediniz, “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” dediniz, faizi düşürdünüz fakat enflasyonu düşüremediniz. Sonra bu şekilde olmayacağını anladınız, şu anda kurtulmak istediğiniz kur korumalı mevduatı getirdiniz. Vatandaşa “Siz dolar almayın, eğer faiz getirisi dolardan fazla artar ise biz size faizi ödeyeceğiz.” dediniz, nasıl bir çırpıda unutuverdiniz ve en nihayetinde tüm bu kendinize has ve ekonomi bilimine ters yöntemleri terk edip faiz artırımına gittiniz; gene olmadı, yine beceremediniz. Baktınız enflasyonu ne yaparsanız yapın düşüremiyorsunuz

“O zaman biz de düşük faizle yola devam edelim.” dediniz. TÜİK’i talimatla çalışan bir kurum hâline getirdiniz, masabaşında enflasyon hesapları yapar hâle getirdiniz. TÜİK vasıtasıyla asgari ücretlinin, emeklinin ekmeğiyle oynadınız, kiracı ve ev sahibini birbirine düşürdünüz; iç piyasadaki tüm dengeleri yok ettiniz. Ülkedeki farklı kuruluşları birbirinden 50-60 puan farklı enflasyon açıklar hâle getirdiniz. Bu çırpınışlarınızı göreve gelmesi için ikna ettiğiniz Sayın Bakan irrasyonel olarak nitelendirdi. Peki, ne demek irrasyonel? Sayın milletvekilleri, irrasyonel demek akıl dışı demek, gayriakli demek. Bakın, bunu biz söylemiyoruz, Sayın Bakan Mehmet Şimşek Bey söylüyor.

Enflasyonla mücadelede başarısızlıklarla dolu öykünüzü sırasıyla anlatmaya çalışıyoruz fakat biliyoruz ki enflasyon yalnızca ekonomimize zarar vermiyor, enflasyon, aynı zamanda toplumsal, psikolojik ve sosyolojik sorunları da beraberinde getiriyor. Geçim sıkıntısı nedeniyle yaşanan aile içi sorunlar, toplumsal hayatta şiddet eğilimi, hırsızlıkların artması, gayrimeşru işlerden gelir elde etme çabası, kayıt dışı ekonomi gibi birçok sorunu beraberinde getiriyor.

2017 yılında yüzde 11,92 olan tüketici enflasyonu, 2023 Ekim dönemi için yüzde 61,36’ya ulaşmış durumda. Et, süt, yağ gibi en temel gıdalar lüks hâle geldi. Halkın ekseriyeti için başını sokacak bir yuva sahibi olmanın hayalini bile kurmak artık mümkün olmaktan olabildiğince uzaklaştı. Dar gelirli vatandaşlarımız artık kiralık daire bile bulamamaktadır, öyle ki aylık 200 bin TL maaşı olan Merkez Bankası Başkanı dahi İstanbul’da kiralık ev bulamayarak annesinin evine yerleştiğini açıkladı. Milyonlarca emeklimiz, asgari ücretlimiz açlık sınırının altında yaşamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, jeopolitik konumu ve genç nüfusu gibi faktörler nedeniyle tarımdan sanayiye, teknolojiyen eğitimden birçok alanda bölgesel ve küresel bir güç olması gerekirken iktidarın ekonomideki irrasyonel ve keyfî uygulamaları sebebiyle her geçen gün geriye doğru gitmektedir. Türkiye’deki enflasyonun dünyadaki enflasyonlardan tamamen koptuğunu, kendi dinamikleri içinde hareket ettiğini görüyoruz ancak iktidar öyle şeyler anlatıyor ki sanki tüm dünyada enflasyon arttı, bu nedenle Türkiye’de de arttı. Hâlbuki Türkiye’deki enflasyon oranı OECD ve G7 ülkelerinin çok daha üzerindedir. Yayınlanan IMF verilerine göre Türkiye, dünyada en büyük enflasyon oranına sahip 5’inci ülke durumundadır.

Değerli milletvekilleri, büyüme verileri üzerinden güzellmeler yapılarak ülke ekonomisinin çöken tarafları gizlenmeye çalışılmaktadır. Ekonominin yapısal sorunları ve geçmiş dönemde yaşanan süreçler görmezden gelinerek sürdürülebilir bir büyüme sağlanması mümkün değildir. İktidar derhâl rakamlarla oynamayı terk etmeli, ekonomimizin gelmiş olduğu noktayı vatandaşlarımızla açık yüreklilikle paylaşma cesaretini göstermeli ve en önemlisi de popülist ekonomi anlayışından uzaklaşmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bilici, lütfen tamamlayalım.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) – Bu duygularla bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bilici.

Şimdi söz sırası İYİ Parti Grubunda.

İYİ Parti Grubu adına ilk söz, Yozgat Milletvekili Lütfullah Kayalar’a aittir.

Sayın Kayalar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFULLAH KAYALAR (Yozgat) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 2024 yılı bütçemizle ilgili Maliye Bakanlığı bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, şu ana kadar dinlediğimiz değerli arkadaşlarımız yaptıkları değerlendirmelerde ve görüşlerinde gerçekten çok önemli hususları dile getirdiler. Bugün görüştüğümüz bu bütçe kanunuyla, aslında Meclisimizin üç ana görevinden biri olan bütçe kanununu yapmak görevini yerine getiriyoruz. Bununla birlikte, diğer görevleri içerisinde olan denetim görevinde bugün Meclisimize baktığımız zaman, yeni sistem içerisinde, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi içerisinde Meclisin denetleme görevinin ne noktada olduğunu takdirlerinize arz ediyorum. Bundan ifade etmek istediğim şu: Bu bütçe görüşmeleri içerisinde biraz önce değerli arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi çok önemli hususlar var. Bunlar sadece rakamlar değil, Maliye Bakanlığı ve bütçe tabii ki rakamlardan müteşkil ama bu rakamların oluşmasında hangi saikler önemlidir, ona bakmamız gerekiyor.

Maliye Bakanlığı bütçemizde, 4,564 trilyon liralık bu bütçe içerisinde cari transferlerimiz, özellikle 1,25 trilyonluk faiz ödemesi göze batmaktadır. Faiz ödemelerine geçmiş yıllara göre baktığımız zaman şöyle bir gelişme ortaya çıkıyor: 2019'da 117 milyar, 2020'de 138 milyar, 2021'de 240 milyar, 2022'de 329 milyar, 2023'te 646 milyar, 2024'te yüzde 100 artışla 1,25 trilyon. Bu, aslında bütçenin ne ifade ettiğini ve bütçedeki bu faiz artış oranıyla ekonomimizin hangi noktada olduğunu en güzel gösteren açıklamadır.

Şimdi, burada ifade ederken sadece Maliye Bakanlığımızın bütçesi değil, bugün içinde bulunduğumuz noktada yirmi bir yıldır devam eden Hükümetin -şu noktaya geldiğimizde- temel göstergelerdeki gelişmeleri ve ne yaptığını ne yapamadığını da bir gözden geçirmemiz gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, 2013 yılında bugünkü siyasi iktidar 2023 yılını hedefleyerek 2023 yılı hedeflerini ifade etmişti. Bu hedeflere baktığımız zaman millî gelir 2 trilyon dolar olacaktı 2023'te. Şu anda gerçekleşme ve gene kendi yaptıkları orta vadeli programda bu hedefin 1,067 trilyona düştüğünü görmekteyiz, sapma oranı eksi 46,7'dir. Millî gelirde dünya sıralamasında 2013'te hedeflenen ilk 10'a girmek idi, şimdi bulunduğumuz noktada 19'uncu sırada bulunuyoruz. Aynı şekilde, kişi başına millî gelir 2013'te 2023 için 25 bin dolar olarak hedeflenmiş, şu anda 9.500 dolar ama orta vadeli programa göre 2023 için 12.415 dolar ifade edilmektedir. Aynı şekilde, ihracat 2023 için 2013'te 500 milyar dolar olarak öngörülmüş, şu anda gerçekleşme oranı 255 milyar dolardır; eksi 49, eksi 50 yani yüzde 50'lik bir sapma vardır, yüzde 50'lik bir yanılma vardır. Aynı şekilde, enflasyon oranına da baktığımızda, 2013'te 2023 için tek haneli bir enflasyon öngörülmüşken, şimdi 2024-2026 Orta Vadeli Programı'nda 2023 için öngörülen yüzde 65'tir yani hepimizin bildiği TÜİK verileri buraya konulmuştur. TÜİK verileri bile olsa sapma oranı artık 20 kata, 25 kata ulaşmaktadır çünkü ENAG verilerinde ve halkın aslında içinde yaşadığı hayat pahalılığında enflasyonun ne noktaya geldiği ortadadır.

Şimdi, buna benzer 2013-2023 yılları arasında ki çok uzunca olan bu süreç içerisinde temel göstergelerimizde herhangi bir iyileşmenin değil, hedeflerin gerçekleşmediği ve bu temel göstergelerin Türkiye'nin ileriye gittiğini ifade eden bir gelişme olmadığını da görmekteyiz. Sadece bir rakam daha vermek istiyorum: Türkiye'nin dünyada gayrisafi yurt içi hasıladaki sıralamasına baktığımız zaman, 1993 yılında 18'inci sırada, 2023 yılında 19'uncu sırada bulunmaktadır. Otuz yılın yirmi yılı tek başına bir iktidar olarak geçmiştir; bunu da yüce Meclisimizin takdirlerine, milletimizin takdirlerine arz etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, burada gene milletvekili arkadaşlarımız ifade etti, aslında bu yirmi yılın, 2013-2023'ü ele alırsak son on yılın önümüzdeki dönemi de etkileyen, şu anda da etkileyen ve etkileyecek olan en önemli dönemi 2019-2023 dönemidir. Vaktim elverdiği ölçüde şunu ifade etmek istiyorum: 2019-2023 arasında 4 değerli bakan göreve gelmiş, bu bakanların her birinin döneminde; birinde yeniden dengelemeyi sağlayarak yeni normale uyum çalışması, bir diğerinde stratejik plan, bir diğerinde yeni ekonomi yaklaşımı, bir diğerinde "Ekonomi Reformları Eylem Planı Mart 2023'e kadar

tamamlanacak.” şeklinde ana temalar ve birtakım politikaların takip edildiği ifade edilmiştir ancak şimdi geldiğimiz noktaya bakıyoruz: Şu anda 2023 Aralık ayındayız. Geldiğimiz noktaya baktığımız zaman bu, biraz önce ifade edilen sayın bakanlar döneminde Hükümet politikası olarak, ekonomi politikası olarak açıklanan bu politikalar aynı zamanda Hükümetin başı tarafından da mesela 30 Kasım 2021’de “Düşük faizle üretimi ve ihracatı destekleyeceğiz.” gene aynı şekilde 19 Aralık 2021’de “Faizleri düşürmeye devam edeceğiz; Nas neyi gerektiriyorsa o yapılacaktır...” Arkadaşlarımız da ifade etti yani Hükümetin politikası, temel ekonomi politikası faiz düşürme üzerine kurulmuş bulunmakta idi.

Şimdi, bu faiz düşüşleri Eylül 2021’den itibaren başladı ve bugünkü duruma geldiğimizde şunu görüyoruz: Bu faiz düşüşleriyle ilgili o günkü Bakan, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Nebati “Esasen Türkiye ekonomi modeli üretim odaklı ve kapsayıcı bir büyümeyle inşa etmeye devam ettiğimiz güçlü yarınlarmızın yani –Türkiye Yüzyılı, bunu özellikle ifade etmek istiyorum- Türkiye Yüzyılı’nın da teminatı niteliğindedir.” dedi. Şimdi de çok söyleniliyor Türkiye Yüzyılı. Aynı Sayın Bakan Hükümet politikalarının ne olduğunu, ekonomi politikalarının ne olduğunu üzerine basa basa şöyle ifade ediyor: “Bu zorlu süreçte bizler küresel düzenin işaret ettiği yöne değil -bir daha tekrar ediyorum- küresel düzenin işaret ettiği yöne değil -bu aslında ne demek, iktisat teorilerinin, genel iktisadın, dünyada kabul edilen iktisadın temel öğretilerinin işaret ettiği yöne değil- ülkemizin ihtiyaç ve hedeflerine odaklanarak kapsayıcı büyümeyi ve en önemlisi de insanı merkeze alan Türkiye ekonomi modelini hayata geçirdik.” Tarih bu senenin nisan ayı, 8 Nisanda bunlar söylenilmiş. Bakın, aradan geçen aşağı yukarı sekiz aylık bir süreç var.

Şimdi, bunlar söylenildi, bu politikalar takip edildi, haziran ayına gelene kadar ne oldu, bu politikalar Türkiye’ye, bize ne kazandırdı? Merkez Bankası politika faizi yüzde 19’dan 8,5’a düştü ama piyasa faizleri aksine artışa geçti, finansa erişim zorlaştı, insanların kredi kullanması bu artışlardan dolayı da imkânsız hâle geldi yani piyasalara yansımada bu tedbir. Döviz artışa geçti, dövizle borcu olanların ama en önemlisi, 475 milyar dolar dış borcu olan Türkiye’nin dış borcunun ne kadar arttığını Hükümet yetkililerin ve bu politikada ısrar edenlerin hesaplayıp söylemesi gerekir. Aynı şekilde, bu gelişmeleri önleyebilmek için kur korumalı mevduat olarak yeni bir enstrüman devreye konuldu. İfade edildiğine göre, 700 milyara yakın faiz ödemesi bankalar üzerinden alındı, Merkez Bankası ve hazinenin üzerine indirildi. Aynı şekilde, buradan gelen bu yanlış politikalardan dolayı bunları kapatabilmek için vergi artışları ezilen halkın, dar gelirlinin, sabit gelirlinin sırtına yüklendi ve hâlen de bu bütçede de yükleniyor. Bu bütçede de bu yanlış politikanın getirdiği yükler giderilmeye çalışılıyor, giderilebilirse. Merkez Bankasının rezervleri eksi 50 milyar-60 milyar bandına geldi. Aynı şekilde, bütçe açığı, cari açık, dış ticaret açığı inanılmaz boyutlara geldi, Türkiye’de rekor kırılan dönemleri hep birlikte yaşadık. Şimdi, bunun en fazla sıkıntısını çeken... Tekrar ifade ediyorum: Emeklimiz, dar gelirlimiz, işçimiz, sabit gelirlimiz, memurumuz, çalışanımız, çiftçimiz ve hatta iş adamlarımız, esnafımız bunun bütün sıkıntısını çekti geçtiğimiz dönemde yani bu yıl içinde getirilen ek vergilerle ve şimdi, önümüzdeki dönem getirilecek vergilerle de bunu çekmeye devam edecek.

Bakınız, bu bütçedeki vergi artışları yüzde 100’dür ama vergi artışlarının içerisinde en fazla KDV ve ÖTV’yle ilgili artışlar yüzde 260’lar mertebesinde. Bunun halkımıza getireceği yükleri de şimdiden tekrar halkımızı uyarma anlamında özellikle ifade etmek istiyorum.

Tabii, enflasyonu düşürmek için alındığı iddia edilen bu tedbirler, maalesef, enflasyonu Türkiye Cumhuriyeti’nin en yüksek noktalarına getirmiş bulunmaktadır. Bunu biraz önce de ifade etmeye çalıştım; şu anda hayat pahalılığı, enflasyon inanılmaz boyutlardadır. Aynı şekilde, bu politikalar neticesinde Türkiye’nin uluslararası finans çevrelerinde itibar kaybettiğini de gözlemlemekteyiz.

Değerli milletvekilleri, enflasyon ve faiz konusunda ifade etmek istediğim, düşük faizin enflasyonu düşüreceği inancına dayalı uygulama -ifade ettik şu ana kadar- büyük bir ekonomi politikası hatasıdır. Bu hatanın bedelini Türkiye nasıl ödeyecektir, Türkiye'nin hangi kesimleri ödeyecektir biraz önce ifade ettim, benden önceki değerli konuşmacılar da bunlara değindiler; kendilerine de teşekkür ediyorum.

Mayıs 2023'te faizlerin geldiği nokta şu: Merkez Bankası politika faizi yüzde 8,5; ticari faizler yüzde 30, 35, 40; aynı şekilde, burada, baktığımız zaman, enflasyon da -biraz önce ifade ettim- en yüksek noktasında. Biz buraya geldiğimizde bunları söylüyoruz ama -ifade edildi burada da- ben zabıttan okuyacağım. Şimdiki Sayın Maliye Bakanımız ile önceki Bakanın görev tesliminde yaptıkları çok kısa bir konuşma var, o konuşmayı aynen okuyorum; Sayın Şimşek: "Türkiye'nin rasyonel bir zemine dönme dışında bir seçeneği kalmamıştır. Kurala dayalı bir Türkiye ekonomisi, özlenen refaha ulaşmamızda önemli olacaktır." Bir seçeneği kalmamıştır yani duvarın önüne geldi, artık yapacak bir şeyi yok, artık akılla, dünyayla, iktisat ilminin ifade ettiği kurallara göre, uygun gördüğü kurallara göre bir yönetim yapılması gerekir. Ama soru gene şu: Peki, bu yapılmadı, bilerek yapılmadı, bundan dolayı Türkiye'de insanlarımız zarar gördü ve hâlen zarar görüyor, Türkiye topyekûn zarar gördü ve hâlen zarar görüyor. Şimdi, altı aylık geçtiğimiz dönemle ilgili olarak, bundan önceki bu dönem unutulacak mı? Bu dönemle ilgili, gerek vatandaşımızda gerek Türkiye'de gerek Meclisimizde bu dönemle ilgili değerlendirmeler açıklıkla gündeme getirilmeyecek mi? Ama daha önemlisi, siyasal iktidarın başında olanlar, siyasal iktidarı yönlendirenler, siyasal iktidarın bugünkü Hükümetindeki Sayın Bakanlar bu zararı nasıl telafi edecekler, millet adına nasıl telafi edilecek? Bu vergiler nasıl telafi edilecek ve bundan sonra 260'lara gelmiş olan vergi artışları, yüzde 100 olan bütçe artışları nasıl telafi edilecek? Asıl olay burasıdır.

Şimdi, bakın, aynı şekilde Sayın Merkez Bankası Başkanı da 16/10/2023'te "Politikamız bir önceki dönemin tam tersidir." diyor. Tekrar üzerine çok basarak söylüyorum: O zaman, altı ay önceki bu zararlar, bunlar unutulacak mı? Bunlar unutulmalı mıdır? Bunlar konuşulmamalı mıdır? Bunlar dile getirilmemeli midir? Bunu ifade etmemiz lazım yoksa burada, Mecliste kendi kendimize konuşmanın bir manası yoktur. Türkiye inanılmaz bir sıkıntıya girmiştir.

Şimdi ifade ediyorum: Sayın Bakan geldikten sonra bu ifade ettiği kuralla, akılla -yeni dönem ifade ettiler- şimdi, şu anda, Merkez Bankası faizleri yüzde 8,5'tan yüzde 40'ın üzerine çıktı; aynı şekilde, döviz de 20 liraydı mayıs ayı, haziran ayı başında, şu anda 30 liraya çıktı; bu, devam etmektedir. Aynı şekilde, 475 milyar dolar dış borcu olan -Sayın Bakan şu anda dünyada birtakım geziler yapıyor ama- Türkiye'ye, yatırım anlamında bir sermaye girişi yok. Neden? Çünkü ifade etmemiz lazım ki hukuka yaslanmayan, hukuku uygulamayan, hukuka dayanmayan, hukuki güvencenin olmadığı, hukuki güvencenin sarsıldığı bir ülkeye yabancı sermayenin dönüp bakması veya gelmesi mümkün değildir. Peki, bu ne demektir? Bu, şu demektir: Şimdi, biz, sadece faiz artışlarıyla bu sıkıntının içinden çıkacağımızı zannediyorsak bu faiz artışlarıyla çıkamayız; gerçekten yönetim mantığının değişmesi lazım. Sadece Sayın Bakan ve gelen bürokrat, Merkez Bankası Başkanı ve arkadaşları değil, Türkiye'yi yönetenlerin dünyayla uyumlu olmak, dünyadaki temel kurallara uymak noktasında mecbur olduklarını; kendileri için değil, ülke için mecbur olduklarını, Türkiye için mecbur olduklarını, gelecek için mecbur olduklarını hissetmeleri lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kayalar, lütfen tamamlayalım.

LÜTFULLAH KAYALAR (Devamla) – Bitirdim, bitirdim.

Korkum odur ki önümüzdeki dönemde şimdiki Değerli Bakan ve yöneticiler ile gene Hükümetin başı arasında bir görüş ayrılığı çıkmasın ve gene korkum odur ki önümüzdeki dönemde yeni bir ek bütçe Meclise gelmesin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayalar, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ikinci söz, Samsun Milletvekili Erhan Usta’ya aittir.

Sayın Usta, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığı ile bağlı kuruluşları bütçesi üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, zannediyorum, beş buçuk yıl aradan sonra -yemin törenini saymazsak- Meclistesiniz, hoş geldiniz. Fakat gittiğiniz gün de ekonomi iyi değildi, aslında biz o zaman da çok eleştiriyorduk ama şimdi tam bir enkaz devraldınız; zannediyorum bunun da farkındasınızdır. Bu enkazın başrol oyuncuları var; Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Berat Albayrak; yardımcı oyuncuları var, Şahap Kavcıoğlu ve Nureddin Nebati. Ha, bir de Mehmet Muş var ama o bir şey yapmadı aslında, o yapılanları söyledi, ona da “ses” “ışık” filan diyebiliriz yani Mehmet Muş’un fonksiyonu da o oldu maalesef.

Şu anda Türkiye’de çok ciddi zorluklar içerisinde geçiyoruz Sayın Bakan. Yüksek enflasyon var ve enflasyon maalesef hâlâ da yükselme trendinde. Yüksek cari açık var, yüksek bütçe açığı var; bunları Plan ve Bütçe Komisyonunda detaylı bir şekilde konuşmuştuk. Dolayısıyla bu ikisi yan yana olunca ikiz açık var diyoruz. İkiz açığı da bizim gibi ülkelerin kaldırması zaten hiçbir şekilde mümkün değil. Yüksek işsizlik, düşük istihdam sorunu var. Geliri zaten çok fazla üretmiyoruz ama ürettiğimiz geliri de adil dağıtmıyoruz, gelir dağılımı da çok ciddi bir şekilde bozuluyor. Bunlar çok detaylı bir şekilde analiz edilebilir. Bu analizlerimizi Plan ve Bütçe Komisyonunda ve kalkınma planı çalışmalarında yapmıştık, şimdi oralara girmeyeceğim. Dolayısıyla Türkiye bir yoksulluk içerisinde; çalışan yoksullar var, ciddi bir barınma krizi ve ciddi bir gıda krizi var. Tabii, güvensizlik ve geleceğe ilişkin belirsizlik de en temel sorun olarak karşımıza çıkıyor.

Değerli arkadaşlar, aslında bunları çok fazla söylemeye gerek yok, bir tane grafik bu meseleyi açıklıyor sanırım. Tabii, şimdi, aslında, Sayın Bakanlar orada bu grafikleri göremiyor ekrandan, ona da bir çözüm bulmak lazım Sayın Başkan. Bu nedir? Moddy’s’in Türkiye kredi notu, Hakan Kara’nın “tweet”inden aldım ben bunu. Arkadaşlar, şurası 1993, şurası 2023; 1993 yılında Türkiye yatırım yapılabilir seviyede, o gün de bugün olduğu gibi Türkiye kötü yönetilmiş, 2001 krizinde geldiği, düştüğü seviye burası, daha sonra AK PARTİ’nin iyi dönemlerinde Türkiye yeniden yatırım yapılabilir seviyeye çıkmış ama şu anda bugün geldiğimiz noktada çöp değerli arkadaşlar yani 2001 krizinin çok daha altında, kötü bir seviyede Türkiye. Bütün hepsinin özeti bu esas itibarıyla, bu anlamda baktığımızda aslında çok fazla şeyi konuşmaya gerek yok, maalesef Türkiye’nin geldiği nokta bu.

Sayın Bakan, siz geldiğinizde bir cümle söylediniz, dediniz ki: “İrrasyonel politikaları terk edeceğiz.” Aslında bu, piyasada ciddi bir yankı buldu, bir güven verdi; piyasalar size bir kredi verdi ama maalesef bu kredide aşınma var, ciddi bir aşınma var hem de. “Niye?” diyeceksiniz; mesela, sizin, bana göre, normal bir siyasetçi gibi konuşmamanız lazım; mesela, sizin cari açıkla mücadeleyi Gabar petrolüne bağlamanız bence hiç yakışık almadı. Biz Türkiye’de petrol çıkmasından son derece mutlu oluruz, o ayrı bir şey ama siz de biliyorsunuz ki Türkiye’nin cari açık problemi çok yapısal bir problem. Yani Gabar’da ne kadar petrol bulursak bulalım biz bu cari açığı kapatabilir miyiz? Ama siz gittiniz, ona bağladınız. Siz de Sayın Cumhurbaşkanı gibi tam bir siyasetçi gibi davranıyorsunuz, sürekli brüt rezerv üzerinden birtakım şeyler söylüyorsunuz. Ya, bunların, bunun bir analizi yok mu? Birazdan ben onlara gireceğim yani sizin net rezervi hiç konuşmanız gerekmiyor mu? Ondan sonra, orta vadeli programda bir kısım hedefler ortaya koydunuz, daha doğrusu politikalar ortaya koydunuz, ne dediniz? “İstisna ve muafiyetleri azaltacağız.” dediniz, çok doğru. Siyasi parti olarak bizim de politikalarımız içerisinde bu var ama Meclise gelen kanun tekliflerinin -ki bunu Hükümet gönderiyor, sizin Bakanlığınız gönderiyor,

hani öyle görünmese de sizin Bakanlığınız gönderiyor- içerisinde istisna ve muafiyetler olağanüstü bir şekilde genişletiliyor. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! “Kur korumalı mevduatı kaldırmamız gerekir.” diyorsunuz, süresi altı ay uzatıldı, 3 defa altı ay uzatma konusunda Cumhurbaşkanına yetki verildi. Sonra yedi ay geçmiş, hâlâ yapısal reform mahiyetli bir şey getirmediğiniz. Dolayısıyla bunlar size verilen bu krediyi, bu kredibilitiyi sarsıyor.

Şimdi, Merkez Bankası Başkanın talihsiz açıklamaları var yani ben o kira meselesine falan girmeyeceğim. Tabii, Allah’tan onun annesi var, annesi olmayanlar ne yapacak bilmiyorum, hadi, annesinin evinde kalıyor da... Şimdi, ne dedi Sayın Merkez Bankası Başkanı Cumhurbaşkanına? “Bize 3 alan söyleyin, şahlandıralım.”

Sayın Başkan, Merkez Bankasının görevi bir alanı falan şahlandırmak değil, eğer yapabiliyorsanız siz enflasyonu düşüreceksiniz, onlar Hükûmetin işleridir. Siz enflasyonu düşürdüğünüz zaman... Yani alan şahlandıralım, enflasyonu ne yapacaksınız? Sonra bağımsızlık nerede? Yani bunlar size karşı o duyulan güvende ciddi birtakım aşınmalar oluşturuyor.

Şimdi, seçime gidiyoruz, belirsizlik giderek artıyor çünkü Sayın Cumhurbaşkanı 2021’in Martında Merkez Bankası Başkanını değiştirdi, Para Politikası Kurulu üyelerini görevden aldı. 2021’in yine Eylülünden itibaren de “Nas var, size ne oluyor?” deyip ekonomik temellerden kopuk bir faiz indirimi süreci başlattı, ondan sonra bu hatalar zinciri üst üste geldi, Türkiye bir yangın yerine döndü. Şimdi, biz, Sayın Cumhurbaşkanından bu yapılanların yanlış olduğuna ilişkin hiçbir beyanat duymadık. Bunu siz söylediniz, evet “irrasyonel” dediniz ama Sayın Cumhurbaşkanı yarın kalkıp tekrar “Nas var.” derse ne yapacağız? Çünkü açık bir şekilde bu belirsizliklerin giderilmesi lazım. Türkiye üç ay daha kaybedemez. Bu belirsizliklerin giderilmesi için yapılacak işlerden bir tanesi Cumhurbaşkanının çıkıp “Ya, biz hata yaptık, milletimizden de özür diliyoruz, şimdi daha doğru politikalar uyguluyoruz.” filan şeklinde bir şey söylemesi lazım.

Piyasalar size sormaz ama bize şu soruyu soruyor: “Seçimden sonra Mehmet Şimşek kalır mı?” Bu, ciddi bir tedirginlik yaratıyor piyasada. Niye? Çünkü şu anda size verilmiş fonksiyon “Seçime kadar doları şöyle böyle bir tutun.” çünkü seçimden sonra özür dilemedi Cumhurbaşkanı, hâlâ eski görüşlerinin geçerli olup olmadığını bilmiyoruz. Onlara ilişkin herhangi bir beyanatı olsa, topluma bir taahhüt verse tamam. Öyle taahhüt verilmedi, üç ay sonra derse ki “Kardeşim, işte, bak, gördün mü, benim dediğim aynen çıktı, faizi artırdılar, enflasyonu düşüremediler. Faiz arttı, enflasyon attı.” Ben, bu ikazı, bakın, üç aydır, dört aydır yapıyorum yani bu şekilde giderseniz faiz artırımının sonucunda enflasyon artar, başka bir şey olmaz çünkü bu para politikasının maliye politikasıyla, yapısal reform ajandasıyla desteklenmesi lazım. Bakın, bunları yapmadığınız sürece Cumhurbaşkanını haklı çıkaracaksınız ve o gün “Bak, benim dediğim çıktı, biz bunlara kredi de verdik.” diyecek, sizi gönderecek. Sizin için problem yok, siz çok daha iyi ücretlerle dünyada iş bulursunuz ama bu ülke ne olacak? Bir krizi daha bu ülke nasıl kaldıracak? Dolayısıyla, bu belirsizliklerin giderilmesi lazım.

Bugün ben burada aslında sadece kamu maliyesine ilişkin -makro da değil- birtakım önerilerde bulunmak istiyorum. Bir defa, maliye politikasında bir mantık yok Sayın Bakan. Şu buradan çok iyi anlaşılmayacak ama daha sonra isteyenler bunu görebilir. Bu nedir, biliyor musunuz? Maliye politikasının ekonominin durumuna göre konjonktür yanlısı mı, konjonktür karşıtı mı olduğuna ilişkin bir analiz bu, benim doktora tezi çalışmamdan alınmış bir analiz. Yani şöyle olması lazım: Ekonomi daralıyorsa maliye politikasının genişlemesi beklenir ki o daralmayı gidersin veya ekonomi coşmuşsa maliye politikasını biraz sıkarsınız, daraltırsınız ki -ona da konjonktür karşıtı diyoruz- o aşırı balonları önlersiniz. Baktığınızda Sayın Bakan, 2011’den sonra, burada on iki yıl var, on iki yılın 8 tanesinde konjonktür yanlısı bir maliye politikası izlenmiş yani maliye politikasının bir mantığı yok. Ekonomi

genişliyor, siz de maliye politikasıyla bu işi daha da coşturmuşsunuz. Bu yanlış bir şey, bunların her birinin üzerinde uzun uzadıya duramayacağım ama buna bakmak lazım. Ha, bunu yapamazsınız. Niye? Çünkü bütçede katılık başladı. Diyelim ki ekonomi şahlandı, daraltacaksınız, neyle daraltacaksınız? Personel giderini kısımlar misiniz? Kısamazsınız. Ciddi bir yoksulluk var, sosyal transfer yapıyorsunuz, kısımlar misiniz? Kısamazsınız. Yandaşlar kamu-özel iş birliği projelerinden paraları bekliyor, kısımlar misiniz? Kısamanız lazım, önereceğim ama kısamazsınız. Ondan sonra, diğer alanlar var, faiz yükü var, almış başını gitmiş faiz, kısımlar misiniz? Kısamıyorsunuz. Bu katılık var, dolayısıyla buna mahkûmsunuz. Bu konjonktür karşısı politikayı, maliye politikasını o şekilde dizayn edemediğiniz sürece buradan sonuç alma imkânınız yok maalesef.

Tahminlerinizde çok ciddi şaşma var, tabii, bunu sadece sizin için değil, Hükûmet için söylüyorum. Özellikle son dönemde bunu net bir şekilde görüyoruz. Yılın başında bir bütçe tahmini yapıyor, harcama ve gelir tahmini; eylül ayında orta vadeli program çıkıyor, sekiz aylık veriyle bir tahmin yapılıyor. Hadi, yılın başındaki çok şaşıyor; ya, eylül ayında sekiz aylık veriyle dört aylık tahmini beceremeyen bir bürokrasiyi ve bir Maliye Bakanlığını veya Strateji ve Bütçe Başkanlığını, bir devlet bürokrasisini ben kabul etmiyorum. Çok ciddi sapmalar var, çok ciddi tutarsızlıklar var; bu da piyasalarda çok ciddi sıkıntı oluşturuyor.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – 2053 ne olacak Sayın Usta, 2053?

ERHAN USTA (Devamla) – Evet, yarını göremiyoruz ama 2053’ü görüyorlar; onu nasıl görüyorlar, bilmiyorum.

Şimdi, politikalar oluştururken Ekonomik ve Sosyal Konseye işlerlik kazandırmanız lazım yani on-on beş yıl oldu Ekonomik ve Sosyal Konsey bu ülkede toplanmadı. Bütçe harcamalarında kalıcı tasarruf yapmak gerekiyor, kalıcı tasarruf, öyle geçici şeylerle olmaz. Ne yapılıyor şimdi? Bir kısım harcamalar bekletiliyor, bunlarla bir şey olmaz. Sizin orada yandaşlar zaten parasını alıyor, onlarda bir sıkıntı yok ama gariban firmalar, ihaleye girmiş, iş almış firmalar... Bakın, son iki üç yılda bu çok oldu, kaç tane firma, parasını ödemediğiniz için iflas etti. Bu parayı önünde sonunda ödeyeceksiniz, bunlardan vazgeçin ama kalıcı tasarruf yapmanız lazım özellikle devletin mal ve hizmet giderlerinde.

Hani, sıfır tabanlı bütçe yapın diyeceğiz ama siz onu yapamazsınız. Bakın, programa da yazmışsınız ama geçen sordum, hiç olmasa bir tane örnek verin, böyle bir şey yaptınız mı diye. Ya, şu harcama programlarını, daha doğrusu, harcamaları bir gözden geçirin, bir gözden geçirin yani hiç mi geçerliliğini yitirmiş bir harcama programımız yok bizim? Onları bu yıl elimine etsek de yerine başkasını koysak. Geçen yıl ne aldıysa onun üzerine belli oranda artan bir bütçe anlayışından artık vazgeçilmesi lazım.

Kamu-özel iş birliği projeleri ciddi soygun kapısı olmuştur. Çok detay vermeye gerek yok ama önümüzdeki üç yılda şu andaki kura göre 673 milyar lira ödenecek. 5 tane müteahhide, milyonlarca çiftçiye verilen paranın 20-30 katı kadar parayı burada maalesef veriyoruz.

Osmangazi Köprüsü, burada defalarca anlattık. Ne Cumhurbaşkanı Yardımcısı -bütçeden, stratejiden sorumlu olduğu için- ne de Ulaştırma Bakanı, hiçbirini buna karşı bize bir itirazda bulunamadılar ama sizin samimiyet testinizdir, Osmangazi Köprüsü’nü inceletin ve bu kamu-özel iş birliği projeleri harcamalarında mutlak surette kesintiye gitmemiz lazım. Maksimum on sekiz buçuk yıl için, maksimum 3 milyar dolar maliyete karşılık 14 milyar dolar garanti gelir var. Ben buradan defalarca söyledim, şimdi tekrar söylüyorum yani bu kadar büyük yolsuzluk olamaz; bu, asrın yolsuzluğudur, asrın soygunudur. Bakın, her şeyde “Sataşma var.” diye söz alan AK PARTİ’nin Grup Başkan Vekilleri, milletvekilleri, bakanları bununla ilgili sataşmadan hiçbir söz almadı. Gelsinler, bunun detaylarını konuşalım. İşte, sizin samimiyet testiniz.

Bir tane daha bir şey söyleyeceğim -fazla vaktim yok- bunu geçen yine Enerji Bakanlığı bütçesinde söyledim bunun önüne engel olabilirsiniz çünkü daha henüz yatırım başlamadı. Bu elektrik depolamaya bağlı olarak rüzgâr ve güneşte lisanslar verildi. Sayın Bakan, 3 milyar dolar sadece çantacılar sağlanan rant, 3 milyar dolar. Yatırım başlamadı, samimiyet testiniz. Detayları öğrenmek isterseniz yani benim anlatmamı isterseniz de anlatabilirim veya benim konuşmalarında var. Yani burada yapılacak olan şey çok net bir şekilde, ya TEİAŞ'ın gelirini 3 milyar dolar artırabiliriz ya da aldığımız elektriği 3 milyar dolar daha az alabiliriz; bunlar yapılmadı. Yani "Erken gelen oturur." mantığıyla önceden millete, yandaşlara haber verildi, onlar müracaatlarını yaptılar "Erken müracaat edene de bu lisansı veriz." dediler. Şu anda 1 megavatı 100 bin dolara satılıyor. 30 bin megavat bu şekilde, haksız ve usulsüz şekilde dağıtıldı; çarpın, 3 milyar dolar. Daha ben yatırımcının yapacağı kârı söyleyemiyorum, bu sadece çantacının aldığı para. Yazık günah değil mi bu ülkeye ya? İşte, sizin samimiyet testiniz. Alın, kısın buradan, 3 milyar dolar ben size gelir söylüyorum. Bakın, orada Enerji Bakanı oturuyordu, cevap verin iddialarıma dedim, benden sonra yarım saat konuştu, ağzını açıp bir şey söyleyemedi. Bunlar hakikattir, biz öyle yalan beyanlarda bulunmuyoruz. Sadece bir yönetmelik değişikliğiyle yapılmış bir şeydir bu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, tarım destekleri düşüyor Sayın Bakan, bunu siz de biliyorsunuz. Yani bakın, 2006 yılında, sizin Hükûmetiniz döneminde -iyi yapılan işleri takdir etmek lazım- tarım desteklerinin millî gelire oranı 0,6, bugün 0,2'ye düşmüş, bütçe içindeki payı da aynı şekilde; faiz dışı harcamalar içerisindeki payı 2006'da 3,6'yken bugün 0,9'a düşmüş Sayın Bakan. Bizim istihdamımızın hâlâ yüzde 15'i tarımda. Üretim yapmalı bu ülke diyoruz, tarım ürünlerini ithal ediyoruz bir yandan, bu destekleri niye vermiyorsunuz? Bunların mutlak surette artırılması lazım, lütfen bunları artırın. Bir de kalkınma planında "stratejik sektör" diyorsunuz tarıma, nasıl oluyor ben anlamıyorum bunu.

Şimdi, seçim öncesi verilen sözler var, bunların tutulması lazım. Emekli seyyanen zam bekliyor, bunun yapılması lazım. Ondan sonra "Esnaf BAĞ-KUR'luların prim ödeme gün sayısını düşüreceğiz." diye Cumhurbaşkanı söyledi, bunların da mutlak surette yapılması lazım. İstihdam teşvikleri çok karmaşık, anlaşılmayan teşvik teşvik değildir, sadece yüküttür. Bunların mutlak surette sadeleştirilmesi lazım.

Gelirler... Şimdi "vergi sistemi" diye bir şey kalmadı. Geçen, yine kanun teklifi çerçevesinde vergi sistemine ilişkin bir kısım analizlerim oldu, ihtiyaç duyulursa oraya bakılabilir ama şu ikazı yapacağım: Enflasyon muhasebesine ne kadar hazırız? Şimdi enflasyon muhasebesi devreye giriyor. TÜRMÖB'la konuştum "Biz eğitimlerimizi verdik, programımız hazır." diyor ama TÜRMÖB'un üyesi olan muhasebeciler toplam muhasebecilerin yüzde 20'si, beşte 1'i kadar, diğer muhasebecilerin daha henüz herhangi bir şekilde bir hazırlığı yok, bunu nasıl yapacaksınız? Ya firmalara yazık edersiniz eğer hazır olmadan bu işe girilirse ya da devlete yazık edersiniz, vergi kaybına neden olur; sadece bu ikazı yapacağım.

Vergi sisteminde artan oranlılık kayboldu. Bu, en adaletsiz vergidir arkadaşlar. Çağdaş ülkelerde vergiler artan oranlıdır. Nedir bu? Gelir arttıkça vergi oranlarının artması beklenir. Bunu neyle ölçüyoruz? Gelir esnekliğiyle ölçüyoruz. Şimdi, bakıyorsunuz AB ülkelerinde gelir esnekliği 1,32, Türkiye'de esneklik 1'in altına düşmüş ya, gelir arttıkça vergisi düşüyor böyle bir şey olamaz, artan oranlılığı mutlak surette kazandırmamız lazım.

Vergilendirilmeyen alanlar var, sermaye kazançlarının üzerine gidilmesi lazım. Paradan para kazanan ciddi bir kesim var, bunların hepsine muafiyet tanınıyor. Kentsel rantlar, imar rantlarının mutlak surette üzerine gidilmesi lazım. Ucuz krediden son iki yılda ciddi şekilde zengin olanlar oldu, bunları tespit edip üzerine gitmeniz lazım, bunları vergilendirmeniz lazım. Yine, fiyatlama davranışlarının

bozulması, bu enflasyonist dönemde bundan dolayı aşırı kârlar oldu; bütün dünya bu aşırı kârların vergilendirilmesini konuşuyor, Türkiye’de bunu hiç konuşan yok, buranın vergilendirilmesi lazım. Kayıt dışılıkla etkin bir şekilde mücadele edilmesi lazım.

Cumhurbaşkanına aşırı yetki verilmiş, şimdi yine bu kanunda da alındı. Ya, Cumhurbaşkanına vergiyi sıfıra kadar indirmeye, 4 katına kadar çıkarmaya yetki veriliyor, böyle bir insafsızlık olabilir mi? Yani bunun ne faydası var size, ben onu soruyorum? Bu vergiyi çıkartacaksınız 4 katına, yazın oraya 4 katını, millet tartışır ayrı bir şey. Belirsizlik yani bu, belirsizlik yaratıyor ve belirsizlik de en kötü fiyatlanır benim vergim 4 katına çıkacak şeklinde, ben firma olarak o zaman öyle davranırım. Çıkarmadığınız zaman firmaya aşırı kâr bırakmış olursunuz. Dolayısıyla bu yetkilerin sınırlandırılması lazım ama bunu yapmıyorsunuz, tam tersine, bu gelen son kanun teklifinde bunun çok daha arttığını görüyoruz.

Vergi istisna, muafiyetleri gözden geçirmek lazım; siz de “Geçireceğiz.” diyorsunuz ama genişletiyorsunuz.

Şimdi, tevkifat sistemi. Tevkifat sistemi bizim vergi sistemimizi mahvetti. Stopaj, değerli arkadaşlar, hadi gelir vergisinde anlıyoruz, ya kurumlar vergisinde bu nasıl olur, bunu çok anlayamıyoruz. Bu gitti, bir de KDV de yani katma değer vergisi de tevkifat üzerinden gidiyor, vergi sisteminin ana unsuru hâline geldi. Tevkifat eşittir acziyet demektir, “Ben vergiyi toplayamıyorum ama bulduğum anda mükelleften -ne alayım- az çok bir şeyler alayım, ondan sonra mükellefi göndereyim.” anlamında bir vergilemedir. Yeter artık, Türkiye 2023 yılında, Türkiye’ye yapmayın, yazıktır, günahtır! Dolayısıyla bu tevkifat sistemini mümkün olduğu kadar gidermek lazım ve ıslah etmek lazım, azaltmak lazım ve Gelir İdaresini de güçlü yapmak lazım.

Vergi uzlaşma müessesesi. Şimdi rakamlarına baktım ama vaktim az olduğu için bunların her birini tek tek konuşamıyorum ama bir mim koymak adına söylüyorum bunu: Vergi uzlaşma müessesesi yolsuzluğun kaynağı hâline gelmiştir, bitti. Şimdi, bakıyoruz, son zamanlarda vergi uzlaşmalarında mesela ne oldu? Bazı yıllar var arkadaşlar, 100 lira ceza konulmuş, 99’u silinmiş, sadece 1 lirası alınmış. Şimdi, son yıllarda rakamlar küçülmüş, “A, ne güzel.” filan dedim; baktım, vergi incelemeleri azalmış, bulunan matrah farkları azalmış yani bundan on yıl önce 2 milyar lira filan matrah farkı bulunurken şu anda bulunan matrah farkı 300-500 milyon. Tabii, vergi incelemelerini azaltırsanız matrah bulamazsınız, matrah farkı olmayınca da uzlaşmalardan sanki az siliyormuşuz gibi bir algı oluşur. Tabii, eğer tüm bunları yapmazsanız verginin meşruiyetiyle ilgili Türkiye’de ciddi sorunlar oluşur.

Tahakkuk tahsilat oranları çok düşük; bakın, en son kasım sonu itibarıyla vergilerde yüzde 82 -oysa siz 2006’da yüzde 92’yi yapmışsınız tahakkuk tahsilat oranında- yani kasım ayı sonu itibarıyla 5 trilyon lira vergi tahakkuk ediyor, bunun sadece 4,1 trilyon lirası toplanmış, 900 milyar lira toplanamamış; 10 puan artırmış olsanız, alın size 500 milyar liralık kaynak ama bunun üzerine gitmek gerekir. Tabii, bu rakamların ne kadar doğru olduğu da ayrı bir şey çünkü geçen yıldan devreden tahakkuklar var, orada bir kısım problemlerin olduğunu biliyorum. Bütün bunları yapabilmek için Sayın Bakan, Gelir İdaresini güçlendirmeniz gerekiyor.

Borç idaresiyle ilgili tamamen yanlış bir borçlanma stratejisi izlendi bu Berat Albayrak döneminde; zaten o, her şeyi berbat etti, oralara girmeyeceğim.

Kamu mali yönetimi ve denetimiyle ilgili ödeneküstü harcama yapmaktan mutlak surette vazgeçmeniz lazım, bütçeyi torba olarak kullanmaktan vazgeçin lütfen. 5018 sayılı Kanun’un orijinal ayarlarına dönün ve şu ödenekleri oradan oraya, oradan oraya aktarmada aldığınız yetkileri, Cumhurbaşkanına verilen yetkileri azaltmanız lazım. Bunları azaltmadığınız sürece hiçbir şekilde mali disiplini sağlama imkânınız olamaz.

Orta vadeli programın mayıs ayına çekilmesi lazım, eylül ayında açıklanan orta vadeli programın ekonomiyi ve kurumları yönlendirme imkânı yoktur.

Ülkede iç ve dış denetim sistemini mutlak surette güçlendirmeniz lazım. “Sayıştay” diye bir şey kalmadı, 3-5 milyon kamu görevlisiyle çalışıyoruz. Hadi siz çok dürüstünüz -endişemiz var da, diğerleri için söylüyorum- ama yani 5 milyon insan... Ya, devlet “sistem kurmak” demektir. 5 milyon insanı nasıl kontrol edeceksiniz Sayıştayın olmadığı bir yerde? Sayıştay yok bugün Türkiye’de. Dolayısıyla iç denetimi de zaten birileri engelledi geçmişte, onu İlhan Bey çok iyi biliyor. Ondan sonra teftiş kurullarını siz kaldırdınız iç denetim getirdik diye. Şu anda denetimsiz bir Türkiye var. Bu kabul edilebilir bir şey değil.

Şeffaflıkla ilgili ciddi sorunlar var. Kur korumalı mevduatın yani bilemiyoruz zaten şeylerin ne kadar olduğunu... Mesela bunu da bütçe dışına aldınız. Yine Hakan Kara’dan bir grafik, hemen, çok kısa şekilde söyleyeyim. Burası T.C. Merkez Bankasının zararları. Bakın, şurası kur korumalı mevduatın devreye girdiği dönem, zararlardaki patlamayı burada görme imkânımız var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, KİT sistemi tamamen çöktü. Bakın, 2021-2026 döneminde 2 trilyon lira civarında KİT sistemine para ödeniyor. Bunlar geçmişte hiç yoktu. Kamu bankalarına dört yılda 461 milyar lira ödenek vermişiz, bir de nakit dışı dediğimiz, bütçeyle hiç ilişkilendirmeden 300 milyar lira da ayrıca para vermişiz. Bunların olmaması lazım, bunun için de ilk yapılması gereken iş Varlık Fonunun tasfiye edilmesidir. KİT yönetim kanununu mutlak surette çıkarmanız gerekir.

Türkiye İstatistik Kurumu... Artık yani onunla ilgili ne diyeceğim, onu bilemiyorum ben. Bakın, şimdi, İstatistik Kurumu belli dönemlerde tamamen yanlış data üretti. Şurası konut fiyatları, burada ülkeler var, 100’lü bir endekstir bu, yani şöyle: 100’den başlıyor en fazla, 2015; 100 bazlı 174’e gidiyor, Türkiye’de bu kaçmış? 505’e çıkmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) – Şimdi “sahibinden.com”da kira bedellerine bakıyoruz burada; şunlar bizim şehirlerimiz, bu şehirlerde Türkiye’nin yüzde 50’sinden fazlası yaşıyor. Burada son üç yılda yüzde 900’lük konut fiyat artışı var, TÜİK diyor ki: “Yüzde 232.”

Ondan sonra, yıllık gıda enflasyonunda TÜİK’in nasıl ayrıştığını görüyorsunuz burada. Şurada görüyor musunuz? Şunlar, bakın, İTO ile TÜRK-İŞ’in açlık sınırıyla aynı giderken Bakan Nebati döneminde bu ilişkinin nasıl koptuğunu görüyoruz. Tamamen yalan üzerine bir istatistik yayımlanmıştır burada, bu da milletin fakirleşmesi en temel nedenidir. Bu bazın mutlak surette düzeltilmesi lazım.

Şimdi, asgari ücreti konuşma imkânımız olmadı, sadece şu grafiği göstereceğim: Bakın, dünyada asgari ücretle alınan malların Türkiye’yle mukayesesi. Yani mesela sütte... Fransa’da, İngiltere’de bizim 10 katımız, 1 saatlik asgari ücretle bizim aldığımızın 10 katı kadar süt alınıyor. Maddeler itibarıyla baktığınızda bu çarpıklığı görmek mümkündür. Asgari ücreti de bunları düşünerek belirlemek gerekir diyorum.

Bütçenizin hayırlı olması dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Şimdi, üçüncü söz sırası Bursa Milletvekili Hasan Toktaş’a aittir.

Sayın Toktaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığı ve ilgili kurumlar üzerine parti grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Kamu İhale Kurumu, TÜİK ve Özelleştirme İdaresi üzerine konuşmayı planlıyorum. Buradan da Sayın Bakana ve heyete sormak isterim: Kamu İhale Kanunu bugüne kadar 200 kez değiştirildi. Bu 200 kez değiştirmenin sebebi nedir? Az bir rakamdan söz etmiyorum. Yani kanun çıkılı şurada yaklaşık kaç yıl oldu? Bu kadar yıl içerisinde bir evin içerisindeki eşyalar bu kadar değiştirilmez ama 200 kez Kamu İhale Kanunu değiştirilmiştir. Bu nasıl bir kanundur -kafanıza göre, müteahhidinize göre- bunu anlamak mümkün değildir. “Böyle devlet yönetimi olur mu?” diye sormak istiyorum.

Az önce Erhan Başkanımız, TÜİK’ten, Türkiye İstatistik Kurumundan söz etti. Muhterem milletvekilleri, gerçekten tam evlere şenlik, maalesef bunu, bu kürsüden üzülererek ifade ediyorum, bu devletin en köklü kurumlarından birinden bahsettiğimin farkındayım: Neredeyse cumhuriyetimizle yaşıt olan, kurulalı yüz yıla yakın olmuş Türkiye İstatistik Kurumu maalesef “Tayyip Erdoğan’ı üzmeyen istatistik kurumuna” dönüştürülmüştür. Benim buradan bir tavsiyem vardır: TÜİK marketleri açın Sayın Başkan, hatta sayısını da bolca açın ki bu millet, sizin o vermiş olduğunuz rakamlar üzerinden -emin olun- bol bol alışveriş yapar, hasılat rekorları kırsınız. TÜİK’in vermiş olduğu rakamlar bırakın ENAG’ı, İstanbul Ticaret Odasının, Bursa Ticaret ve Sanayi Odasının, hiçbirinin vermiş olduğu piyasa artışlarıyla uyusmamaktadır. Bakınız, sizin döneminizde Türkiye İstatistik Kurumu, birçok devlet kurumunda olduğu gibi çok ciddi itibar kaybına uğramıştır. Kurulmuş olduğu 1926 yılından 1947’ye kadar 2 başkan görev yapmış olmasına rağmen, maalesef son altı yılda 6 başkan görev almıştır.

Değerli milletvekilleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığından söz etmek istiyorum. Evet, bu devletin, bu milletin sahibi olduğu varlıkları, belirlenmiş olan plan ve program çerçevesinde özelleştirilen bir kurumdur söz etmek istiyorum. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bugüne kadar onlarca örneğini verebileceğimiz özelleştirmeleri vardır, bunların içerisinde mutlaka doğru yöntemlerle, doğru metotlarla ülkenin ve milletin faydasına yapılmış olan önemli özelleştirmeler olduğunu elbette biliyorum ama Balıkesir SEKA’dan söz etmek istiyorum. Balıkesir SEKA 1,1 milyon dolara satılmıştır, 1,1 milyon dolar; Balıkesir’de 5 tane daire alamazsınız o paraya. Balıkesir-İzmir yolu üzerinde 1.800 dönüm arazisi olan, 200’ün üzerinde lojmanı, binlerce metrekairelik kapalı alanı olan bir tesisten söz etmek istiyorum. SELÜLOZ-İŞ Sendikası Bursa Bölge İdare Mahkemesine açmış olduğu iptal davası sonucu mahkemenin görevlendirmiş olduğu İstanbul Teknik Üniversitesinden profesör bilirkişilerin verdiği rapor ne diyor biliyor musunuz? “Bu fabrikanın hurda değeri 51 milyon dolardır.” diyor bilirkişiler. Ne demek hurda değeri? Bir ağacı alıp kâğıt yapan makineleri bile tartıp demir fiyatına satmak demek. 1,1 milyon dolara satıldı; sormak isterim hiç vicdanınız sızladı mı?

TÜRK TELEKOM özelleştirmesinden bahsetmek isterim. Lübnanlı Hariri ailesine 6,55 milyar dolara vermiş olduğunuz, sadece ilk taksitini, yüzde 20’sini yatırdıktan sonra -ki yüzde 20’si 1,3 milyar dolar yapıyor- sadece o yılki kârı ne kadar biliyor musunuz? 1,7 milyar dolar. Ve Hariri ailesi günün sonunda, 2018’e geldiğimizde katbekat vermiş olduğu parayı kazandıktan sonra almış olduğu kredilerle ödemiş olduğu borcun yanına minimum 10 milyar dolar para kazanarak bu milleti, bu memleketi iktidarınız üzerinden yüz yılın soygunu, yüz yılın dolandırıcılığı hikâyesiyle baş başa bırakarak kaçıp gitmişlerdir. Hariri ailesi ne yapmıştır, biliyor musunuz bu parayla? Boş beleş para geliyor ya, Hariri Amerika’da genç sevgilisine 16 milyon dolara ev almıştır muhterem AK PARTİ’liler. Vicdanınız hiç sızlamıyor mu? Devletin kurumlarını getirdiğiniz vaziyet maalesef ve maalesef budur.

Evet, dönemin sözüydü “Babalar gibi satarım.” diye. Babalar gibi sattınız muhterem milletvekilleri. Sormak isterim: Kendi kazandığınız mal olsa, babanızın malı olsa ya da yolda bulduğunuz mal olsa ya da bit pazarında satsanız bu paraya satar mıydınız? Yazıklar olsun size! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Muhterem milletvekilleri, cumhuriyetin 100'üncü yılında 100'üncü bütçemizi yapıyoruz. 2'nci yüzyıla girerken cumhuriyet, iktidarınızın 22'nci yılındayız. Bürokrasiyi bozdunuz, devlet teamülleriyle oynadınız, rüşveti kurumsallaştırdınız, Türkiye Büyük Millet Meclisi dâhil olmak üzere kurumları zayıflattınız ve siyaseti yozlaştırdınız.

Bakın, sabah erken kalkanın darbe yapmış olduğu Afrika'nın muz cumhuriyetleri de dâhil olmak üzere dünyada Türkiye'yi, siyasetçinin siyaset yoluyla en zengin olduğu ülke hâline getirdiniz. Yazıklar olsun size! Milyar dolarlık meşhur siyasetçi aileleri ve evlatları var bugün Türkiye'de; zengin millet vadettiniz ama zengin siyasetçi aileler oluşturdunuz.

Muhterem milletvekilleri, bir dönemin 17-25 Aralık yolsuzlukla mücadele haftası içerisindeyiz. Unutmayın ki yolsuzluk, yolsuzluktur; kimin meydana çıkardığının bir önemi yoktur. "Paraları sıfırladın mı evladım?" diyen o kısık sesleri emin olun unutmadık ve asla unutmayacağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 22'nci yılın sonunda Türkiye'nin durumu şöyledir: Yüksek enflasyon, yüksek döviz kuru, yüksek işsizlik; servetine servet katan 5'li çeteler ve yozlaşma, çürüme. Mutsuz, umutsuz bir toplum var sayenizde. Hakça paylaşmadınız, adaletle bölüşmediniz, kaynaklarınızı hoyratça harcadınız; eşitsizliği, ehliyetsizliği, liyakatsizliği yaydınız; milleti ayırdınız, kayırdınız, buyurdunuz, gelir dağılımında adaleti sağlayamadınız. Bu ülkede evine ekmek alamayan, çocuğuna süt götüremeyen, açlık sınırı altında yaşayan varsa sebebi sizsiniz. Yardıma muhtaç milyonlarca insan, iş aramaktan umudunu kesmiş milyonlarca genç varsa sebebi sizsiniz. O yüzden, bu bütçe; esnafın, çiftçinin, öğrencinin, memurun, işçinin ve vatandaşın bütçesi değildir; yoksulluk ve yolsuzluk bütçesidir. Bu bütçenin en önemli gider kalemi faizciyedir, tefeciye; bu bütçe faizciye yarayan, tefeciye yaran bir bütçedir. Merhum Zeki Velidi Togan şöyle diyor: "Benim halkım dallarını göğe doğru yükseltip, köklerini toprağa salıp yeniden dirilir." İYİ Parti olarak kurduğunuz rant ve yağma düzenini yıkacağız, Türkiye'yi aydınlık günlere taşıyarak yeniden dirilteceğiz.

Genel Kurulu saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Toktaş, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına son söz, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a aittir.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı bütçesi görüşmeleri kapsamında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce, geçtiğimiz hafta hayatını kaybeden Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'e Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde bilinmektedir ki bir barınma sorunu meselesi vardır. Bu sorun, özellikle son yıllarda hızla artan bir mesele hâline gelmiş ve iktidar sorunu çözmek için yüzde 25 tavan kira artışı gibi suni politikalarla geçici çözümler üretmeye çalışmıştır. Bu çözümler neticesinde iktidar yanlış ekonomi politikaları sonuçlarından kendisini sıyrarak kiracı-ev sahibi kavgalarına yol açmış; bu, kardeşçe yaşama özen gösterdiğimiz toplumumuzu derinden etkilemiş ve adliyeler birçok uyuşmazlık davasıyla kilitlenmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanımız "Büyükşehirlerde kira fiyatları düşüşe geçti." diyor, Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan ise Türkiye'nin kira fiyatlarında özgün bir artış yaşandığını dile getiriyor. Hangisine inanacağız, anlamak mümkün değil. Merkez Bankası Başkanı açıklamasına ekleme olarak "İstanbul Manhattan'dan pahalı olur mu? Biz İstanbul'da ev bulamadık, müthiş pahalı, annelere

yerleştik, onların yanında kalıyoruz.” diyerek aslında ekonomiye sitem ediyor veya ülkeden bihaber, Turist Ömer misali şaşkınlığını gizleyemiyor. Gerçekten bu haberi ilk gördüğümde Zaytung kanalının bir haberi sandığımı belirtmek isterim.

Şimdi, duruma bir de şöyle bakalım: Merkez Bankası Başkanı Manhattan-İstanbul karşılaştırması yaparak ev tutmanın zorluğundan bahseder hâle gelmişken vatandaşımız ne yapсын? Şimdi, neredeyse “Ekonomide sorun yok, Türkiye pahalı.” diye işin içinden çıkmaya çalışacaksınız. Vatandaşımız akıl dışı ekonomi politikalarımızın getirdiği acı reçetenin bedelini iliklerine kadar hissederken bari vatandaşımızın sabrını taşırmayın. Bu arada, karşılaştırmayı Manhattan-İstanbul üzerinden yapmaya gerek yok, bunun sebebini en iyi sizin bilmeniz lazım. Bir gün Manhattan’da da birileri “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” derse karşılaştırmayı o zaman yaparsınız.

Gerçeklere bakmak gerekirse herhangi bir gerileme söz konusu değildir. Evet, kira fiyatlarında bir duraklama vardır, doğrudur ama vatandaşımızın gelirinde ve alım gücünde kayda değer herhangi bir artış olmamasından dolayı bu “gerileme” diye tabir ettiğimiz fiyatlar hiçbir şey ifade etmemektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin genç neslinin karşı karşıya olduğu ekonomik felaketi görmezden gelmek artık mümkün değildir. Gençlerimiz, kredi kartları borç yükü altında ezilmekte, geçinememe sarmalına hapsolmuş durumda ve âdeta icra dosyalarının gölgesinde yaşam mücadelesi vermektedir. Kredi kartları, gençlerin hayallerini değil sırtındaki kamburu büyütmemektedir, yüksek faiz oranları gençleri âdeta bir borç batağına çekmektedir. Her ay borç ödemekle meşgul olan gençler hayatlarını sürdürebilmek adına âdeta bir kredi kartı tutsağına dönmüş durumdadırlar. Gençler, geleceğin liderleri olacak potansiyele sahipken bu beceriksiz politikalar ve umursamazlık yüzünden bataklığa saplanmış durumdadırlar. Gençlerimiz, işsizlik oranlarının tırmanması, düşük ücretler ve yaşanılmaz ekonomik koşullarla mücadele etmektedir. İktidarın “gençlere destek” dediği şey aslında onları bir gelecek hayaliyle kandırmaktan başka bir şey değildir. Ekonomik bağımsızlığını kazanmak isteyen gençler iktidarın yanlış politikaları nedeniyle bir türlü ayakları üzerinde duramamaktadır. Bu ekonomik kaosu tek sorumlusu iktidardır. Kararsız ekonomi modeli sanki ülkeyi bir kumar masasında yönetiyormuş gibi her an, her şeyin çökebileceği bir bomba durumundadır. Genç girişimciler bu belirsizlik ortamında ayakta kalmaya çalışırken iktidar umursamaz bir tavırla izler vaziyettir. Bu iktidarın ekonomik politikaları, sadece gençlerimize değil tüm ülkeye zarar vermektedir; yatırımcı güveni sıfır, ekonomik büyüme ise hayal niteliğindedir. Gençlerimizin karşısına dikilen duvarları görmemiz ve iktidarın yarattığı ekonomik kâbusun pençesinden kurtulmak isteyen gençlerimizin ülkemizde kalmaları ve yaşamaları için acil önlemler almamız gerekmektedir.

Bir de kısaca, sigortacılık konusuyla ilgili bir durumdan bahsetmek istiyorum. Öncelikle, ben sigortacı değilim, sigortacılık yapan bir arkadaşımızın uyarısı üzerine bir değerlendirme yapmak istiyorum. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kuruluna yapılan atamalara baktım, Kurul üyelerinin özgeçmişlerini okudum. Sizin liyakate önem veren biri olduğunuzu bildiğim için bu atamalar ve yeni atanan arkadaşların göreve gelir gelmez aldıkları kararlar beni şaşırttı. Alınan karar şöyle: 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’na aykırı olarak alınan sermaye artırımı kararı. Öz kaynak katsayı oranıyla trafik sigortası üretiminin sınırlandırılarak polişe arzının kısıtlanıp rekabet ortamının tamamen ortadan kalkması ve bunun sonucunda tüketicilerin trafik sigortasına daha yüksek ücret ödeyerek ulaşabilmesine neden olması gerçeğidir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu sermaye artışı tutarını ÜFE’yle sınırlar. Bürokratlar, kendi kafalarına göre yorum yapıp kendilerini yüce Meclisin önüne koyarak kanuna aykırı işlem yapmaktadır; bu da ülkenin yatırımcı nezdinde öngörülemez olduğu anlamına gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplantılarına başladı. Hazır bu görüşmeler devam ederken ben de kredi kartları ve borçlarla ilgili birkaç bilgi vermek istiyorum: Kredi kartları ihtiyaç kredilerinin yerini hızla almaktadır. 2022 sonunda ihtiyaç kredileri yüzde 66 azalarak 227 milyar lira gerilerken bireysel kart borçları yükselmiştir. Eylülde ihtiyaç kredisi hacmiyle eşitlenen kart borçları kasım sonunda ihtiyaç kredisini yüzde 111 geçmiştir. Toplam bireysel borçlar, kredi kartlarından kaynaklanan yüzde 64,3 artışla 2 trilyon 513 milyar liraya ulaşmıştır. 2022 sonunda bu hacim 1 trilyon 530 milyar liraydı. Bu dönemde kredi kartlarından kaynaklanan borçlar, toplam borç hacminde 984 milyar liralık bir artışa işaret etmektedir. Türkiye’de 2022 sonunda yaklaşık 100 milyon olan kredi kartı sayısı 2023 Ekiminde yaklaşık 115 milyona ulaşmıştır; kredi kartı sayısı yılbaşından bu yana yüzde 15 artmıştır. Bunlar neyin sonuçları biliyor musunuz? Bu zamana kadar güttüğünüz ekonomi politikalarının sonuçlarıdır. Vatandaşımızı, elektrik, su, doğal gaz faturaları gibi hayatlarını idame ettirebilmeleri için gereken temel ihtiyaçlarını dahi kredi kartıyla öder hâle getirdiniz. Vatandaş krediyle ısınıyor, krediyle aydınlanıyor, tenceresini krediyle kaynatıyor.

Milletin vergileriyle köprü yaptınız, geçen yok; havaalanı yaptınız, uçan yok. Yap-işlet-devret modeliyle türlü ihalelerle yandaş müteahhitleri ihya ettiniz, vatandaşa ise acı reçeteyi reva gördünüz. Gün geldiğinde “Tekâlif-i Milliye” dediniz, milletten IBAN istediniz ama aynı zamanda Avrupa’nın bizi kışkandığını iddia ettiniz. Hazineyi vatandaştan aldığınız bir ganimet olarak görüp “İtibardan tasarruf olmaz.” dediniz, şatafata devam ettiniz.

“Kenar-ı Dicle’de bir kurt kapsa koyunu, gelir de Adl-i İlahi Ömer’den sorar onu.” diyerek bütçenin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.47

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.22****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 41’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi söz, sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna aittir.

İlk söz, İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu’ya aittir.

Sayın Aksu, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumu bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye ekonomisi ilk yüz yılında küresel ekonomi politikalarında yaşanan dönüşüm çerçevesinde zorlukları aşarak uluslararası toplumun saygın bir üyesi, dikkat çeken önemli bir aktörü hâline gelmiştir. Yüz yıllık tecrübeden sonra Türkiye sahip olduğu genç nüfusu, kurumsallaşmış ekonomisi ve üretim kapasitesiyle Türk ve Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde büyük atılımlar gerçekleştirme potansiyeline sahiptir. Küresel ekonomi, Covid-19 salgını ve Ukrayna-Rusya savaşıyla başlayan sıkıntılı bir dönemden geçmektedir. Türkiye, bu süreçte, zamanında aldığı tedbirlerle büyüyen, istihdam yaratan ve vatandaşlarını enflasyona ezdirmeme kararlılığıyla hareket eden bir ülke olmuştur. Küresel ekonomi, 2021 yılındaki güçlü toparlanmadan sonra savaş kaynaklı belirsizlikler, ticaret kısıtlamaları, tedarik sürecindeki aksaklıklar, enerji ve gıda arzındaki kesintiler nedeniyle 2022 yılında ivme kaybetmiştir. Küresel enflasyondaki yüksek seyir, özellikle gelişmiş ekonomilerde parasal sıkılaşmayla birlikte daralmayı beraberinde getirmiştir. Bu konjonktürel dalgalanmalar Türkiye ekonomisini de etkilemiştir.

Bununla beraber, Türkiye, küresel ekonomide süregelen kriz iklimi ve jeopolitik gerginliklere rağmen 2022 yılında yüzde 5,5 büyüme oranıyla on üç yıllık kesintisiz büyüme eğilimini sürdürmüştür. Asrın felaketi depremin yaşandığı bir dönemde 2023 yılının birinci çeyreğinde yüzde 4; ikinci çeyreğinde yüzde 3,9; üçüncü çeyreğinde ise yüzde 5,9 büyüyerek 13 çeyrektir kesintisiz ve güçlü bir büyüme başarısı sağlamıştır. Yılın ilk yarısında özel tüketim öncülüğünde büyümenin sürükleyicisi olan yurt içi nihai talebin büyümeye verdiği katkı üçüncü çeyrekte azalırken yatırım ve ihracatın büyümeye katkısı artmıştır. Yatırım harcamaları yıllık yüzde 14,7 artarak büyümeye yüzde 3,4 oranında katkı sağlamış, yatırım kalemleri arasında en yüksek katkı ise yüzde 23,7’yle 16 çeyrektir büyümenin sürükleyicisi olan makine ve teçhizat yatırımlarından gelmiştir. Türkiye ekonomisinin, yılın ilk üç çeyreğinde yakaladığı performansı sürdürerek 2023 yılının tamamında da dengeli bir iç ve dış talep kompozisyonuyla yüzde 4,4 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Türkiye, büyümesine bağlı olarak OECD ülkeleri arasında istihdamını en fazla artıran ülkelerden biridir. Ekim ayında toplam istihdamı 31 milyon 835 bin kişiye çıkararak işsizlik oranı da on bir yılın en düşük seviyesi olan yüzde 8,5’e gerilemiştir.

Son yıllarda başarı gösteren alanlardan biri de ihracatımızdır. İhracat 2022 yılında 254,2 milyar dolar olurken ülkemizin küresel mal ihracatından aldığı pay da yüzde 1'in üzerine çıkmıştır. 2023 yılında dünya genelinde uygulanan sıkı para politikaları ve küresel ticarete ivme kaybına rağmen ihracatımız ocak-kasım döneminde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,7 oranında artarken ithalat yüzde 0,5 oranında artmış ve dış ticaret dengesi olumlu etkilenmiştir. 2022 yılında ihracatta ve turizm gelirlerindeki artışa rağmen enerji fiyatlarında ve altın ithalatındaki artışın olumsuz etkisiyle cari işlemler açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 5,4 olarak gerçekleşmiş, 2023 yılının ilk yarısındaki zayıf dış talep cari dengenin olumlu performansının sürmesini geciktirmiştir. Eylül ayı itibarıyla ithalat ve dış ticaret açığında yılın ilk aylarındaki artış eğilimi tersine dönmüş, bu da cari işlemler dengesine olumlu yansımıştır. Orta vadeli programa göre cari işlemler açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranının 2023 yılında yüzde 4, 2024 yılında ise yüzde 3,1 seviyesinde gerçekleşmesi öngörülmektedir. Turizm gelirinin 56 milyar doları aşması ve ziyaretçi sayısının 57 milyona yaklaşması beklentisi turizmin cari işlemler dengesine olumlu yansımalarını sürdürüleceğine işaret etmektedir.

Büyüme, istihdam ve dış ticaretteki başarılı performansla birlikte vatandaşlarımızın hayatını yakından etkileyen enflasyonla mücadele politikalarının sonuçları da alınmaya başlanmıştır. Küresel enerji ve gıda fiyatlarındaki gelişmelerle birlikte 2022 yılında yüzde 64,3 olarak gerçekleşen TÜFE yıllık artışı 2023 yılı Kasım ayında aylık yüzde 3,28; yıllık yüzde 61,98 olmuştur. Yıllık artışta enerji grubunda mevsimsel koşullara bağlı tüketimin yükselmesi etkili olurken temel mal ve gıda grubundaki yıllık enflasyon yavaşlama eğilimini sürdürmüştür.

Türkiye, bir yandan enflasyonla mücadele ederken bir yandan da vatandaşlarımızı enflasyona ezdirmemek için gelir artırıcı politikalar ve destekler uygulamıştır. Bu doğrultuda, memur ve emekli maaşlarında önemli artışlar yapılmış, asgari ücret vergi dışı bırakılmış; çiftçi, esnaf ve sanatkârlarımıza nakit, hibe, afet kredi, kira ve benzeri destekler verilmiştir. Gıda ve temel tüketim mallarındaki vergiler düşürülmüş, konut kira artış oranı yüzde 25'le sınırlandırılmış, kapsamlı konut seferberliğiyle arz sıkıntısının aşılması hedeflenmiştir. Ailelere yapılan sosyal destek ödemelerinin miktarında önemli artışlarla birlikte kapsamı da genişletilmiştir.

Harcamalarda ortaya konulan ihtiyatlı duruş ise Türkiye'nin birçok gelişmiş ülkeden daha iyi bir bütçe performansı göstermesini sağlamıştır. Bu doğrultuda 2022 yılında bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 1 gibi oldukça düşük seviyede gerçekleşmiştir. 2023 yılında ise Kahramanmaraş merkezli depremlerin yol açtığı hasarın onarımına yönelik harcamalar ile yaş şartı aranmaksızın emekliliği öngören düzenlemeler bütçeye önemli bir yük getirmiştir. Kuşkusuz Türkiye'nin gelecek planlamasındaki öncelik, depremin yaralarını sarmaktır. Depremde hasar gören bölgelerin yeniden ihyası ve imarı ile depremin etkilerinin ortadan kaldırılması amacıyla bütçeden 2023 yılında 762 milyar, 2024 yılında ise 1 trilyon 28 milyar lira harcama yapılması planlanmıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda 2023 yılında merkezî yönetim bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 6,4 olması, deprem harcamaları hariç ise bu oranın yüzde 3,4 seviyesinde kalması öngörülmektedir.

Türkiye kamu borçluluğu, reel sektör borçluluğu ve hane halkı borçluluğu bakımından da en az borçlu ülkeler arasında yer almaktadır. Uluslararası Ödemeler Bankası veri tabanına göre 2023 yılı ikinci çeyreğinde gelişmekte olan ülkelerin ağırlıklı ortalaması yüzde 47,4 iken Türkiye'nin hane halkı borcunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı sadece yüzde 11,8 olmuştur. Aynı dönemde, Çin hariç, gelişmekte olan ülke ortalaması yüzde 60,5 iken Türkiye'nin reel sektör borcunun gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı da yüzde 55,7'ye düşmüştür. Ayrıca, ikinci çeyrekte AB tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı da yüzde 83,1 olan AB ortalamasının oldukça altında, yüzde 34 olarak gerçekleşmiştir.

Bu gelişmeler eşliğinde güçlü sermaye yapısı ve aktif büyüklüğüyle bankacılık sektörümüz de sağlam yapısını korumuştur. Ekim ayı itibarıyla sektörün aktif büyüklüğü 2022 yılına göre yüzde 51,7 oranında artmıştır. Sermaye yeterlilik oranı yüzde 18,44’le sektörün şoklara karşı güçlü olduğunu göstermekte, kredilerin takibe düşme oranı ise yüzde 1,54’le oldukça düşük bir riskliliğe işaret etmektedir.

Açıklanan plan, program ve yürütülen ekonomi politikalarıyla Türkiye ekonomisine güven artmış, öngörülebilirlik finansal göstergelere de yansımıştır. Merkez Bankası rezervleri 8 Aralık itibarıyla 141,3 milyar dolarla tarihî seviyeye çıkmış, CDS risk priminde önemli düşüş gerçekleşmiş, yabancıların yatırım iştahı artmıştır. Bu olumlu seyrin sürdürülebilmesi, On İkinci Kalkınma Planı’nda da öngörüldüğü gibi makroekonomik dengeleri gözetin politikaların yapısal tedbirlerle desteklenmesine bağlı olacaktır. Bunlardan en önemlisi ise adaletli ve etkin bir vergi sisteminin tesis edilmesidir. Gelir dağılımını adaletli hâle getiren bir ekonomik düzenin tesis edilmesi için devletin kamu giderlerini karşılamada temel gelir kaynağı olan vergileri herkesin mali gücüne göre ödemesini sağlayacak, kamu finansmanı ile ilgili önceliklerin yanı sıra, verginin üretim ve istihdam üzerindeki etkileri ile sosyal yönünü birlikte değerlendirecek, vergilendirilmeyen kazanç alanlarına ilişkin kayıt dışılığı önleyecek reformist adımların atılmasını gerekli görüyoruz.

Diğer yandan, kamu çalışanlarının aynı işi yaptıkları hâlde statü, kurum, sınıf ve ünvan kaynaklı farklı mali ve sosyal haklara sahip olmaları yönündeki sıkıntılar giderilmelidir. 3600 ek gösterge düzenlemesi başta olmak üzere, sözleşmelilerin kadroya geçirilmesi, emekli ve çalışanların mali ve sosyal haklarının iyileştirilmesine yönelik önemli düzenlemeler geçtiğimiz dönemde yapılmıştır. Ayrıca, birinci dereceye gelen tüm üniversite mezunlarına 3600 ek gösterge verilmesi, kariyer personelin mali haklarının iyileştirilmesi, denetim elemanlarının harcırahlarının günlük ihtiyaçlarını karşılayacak düzeye çıkarılması ve yardımcı hizmetli personelin görevde yükselmelerine imkân sağlayacak sınavlar açılması da sağlanmalıdır. Tüm çalışan ve emeklilerimizin mali ve sosyal hakları onların refah seviyesini yükseltecek şekilde belirlenmelidir. Bunlarla birlikte, mevcut sorunların bütünüyle giderilmesi için kamu çalışanlarının tamamını içine alan, liyakat ve hakkaniyet ölçülerinin hâkim olduğu kapsamlı bir personel rejimi reformunun yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ekonomik ve sosyal politikalara ilişkin karar süreçlerinde doğru istatistiksel bilgilere sahip olmak büyük önem taşımaktadır. TÜİK, ekonomik veri ve bilgileri derleyen, değerlendiren ve kullanıcılara sunan bilimsel ve teknik bir kurum olarak Avrupa Birliği İstatistik Ofisi standartlarına uygun, uluslararası düzeyde karşılaştırılabilir istatistikler üretmektedir. Üretilen istatistik ve raporların doğruluğu ve uluslararası standartlara uygunluğu teyit edilmesine rağmen TÜİK’in itibar suikastına uğratılmasına yönelik girişimleri kabul edilemez buluyoruz. TÜİK, TÜFE hesabındaki endekste 81 il merkezinin tamamını içeren toplam 228 ilçede aylık 27.411 iş yerinden 564.710 fiyat derlemekte, ayrıca 5.246 kiracı endeks kapsamında takip edilmektedir. Endekste 404 madde bulunmakta, harcamalar 12 ana grup, 43 alt grup altında toplanmaktadır. Hâl böyleyken yetkinliği ve çalışma yöntemlerinin bilimselliği tartışılan bazı kurumlarca hesaplanan ve TÜİK’le rekabet hâlinde yayınlanan enflasyon rakamları milletimizin aklını karıştırmaktan başka bir anlam ifade etmemektedir. Biz, millî kurumlarımızın çalışmasına da verilerine de güveniyoruz; itibarsızlaştırmak yerine, herkesin de kurumlarımıza sahip çıkmasını gerekli görüyoruz. İnaniyoruz ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve Cumhuriyet İttifakı’yla Türkiye, her sorunun üstesinden gelecek, fırsat ve imkânları değerlendirerek Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefini adım adım gerçeğe dönüştürecektir.

Bu düşüncelerle Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumu bütçelerinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aksu, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk’e aittir.

Sayın Şanlıtürk, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi ve necip Türk milletini saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Ülkemizde sigortacılık sektöründe 74 şirket faaliyet göstermekte olup 250 bin kişiye yakın istihdam sağlanmaktadır. 2023 yılında gayrisafi yurt içi hasılanın yaklaşık 30 katı tutarında teminat sunulmuştur. Bu manada sektör, ülkemiz ekonomisine teminat ve tasarruf sağlama işlevini yerine getirmektedir. 2023 yılı sonu itibarıyla toplam prim üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 115 artışla 500 milyar Türk lirası civarına ulaşması beklenmektedir. Yıl sonu aktif toplamının 1,5 trilyon Türk lirasını aşacağı, bireysel emeklilik dâhil likit varlıklar toplamının 1,2 trilyon Türk lirasına, öz kaynakların ise 140 milyar Türk lirasına ulaşacağı beklenmektedir.

Özel emeklilik ve bireysel emeklilikte tasarruf sahibi sayısı 2023 Ekim ayı itibarıyla 15,5 milyonu aşmıştır, sistemde biriken fonların toplam tutarı devlet katkısı dâhil 683 milyar TL’ye ulaşmıştır. Bireysel emeklilik sistemi dâhilinde şu ana kadar 250 bine yakın vatandaşımız emekli olmuştur. Bireysel emeklilik sisteminde devlet katkısının yüzde 30’a yükseltilmesi olumlu karşılanmıştır. 18 yaş altı bireysel emeklilik sigortasıyla 1 milyonu aşkın çocuğumuz 10 milyar TL’yi aşan birikimle sisteme dâhil edilmiştir. Devlet katkısının artırılmasının bireysel emeklilikte teşvik edici olacağı kanaatindeyiz.

Gelişen dünya ve ülke ekonomik yapımız içerisindeki gayrisafi millî hasıla payını sektör olarak artırabilirsek ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlanacaktır. Bankacılık finans, sanayi, üretim, ihracat ve ekonomik gelişim çizgisi Hükûmetin teşvikleriyle artırılmıştır. Sigorta sektörünün ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlaması için ve gayrisafi millî hasıla içerisindeki payını yüzde 5’lere çıkarabilirsek gayrisafi millî hasılaya ilave katkı sağlayabiliriz.

Sigorta sektörümüzde 2019 yılında Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu kurulmuş ve sigorta sektöründe büyük bir açık ve ihtiyaç giderilmiştir. Geçtiğimiz ay Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından gereğine binaen tedbir uygulanan şirketlerdeki sigortalıların poliçelerinin bir an önce yenilenmesi ve hasarlarının eksiksiz tazmin edilmesi için gerekli önlemlerin alınması fevkalade önem arz etmektedir. Ayrıca, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nun gelişen, değişen ekonomik koşullar, teknolojik ihtiyaçlar, hukuksal sonuçlar ve koşullar altında güncellenmesine ihtiyaç vardır. Sektör bileşenlerinin tamamının görüşleri alınarak dünya sigorta sektörü uygulamaları da göz önünde bulundurularak yeni bir çatı yasaya ihtiyaç vardır.

Teminat ve maddi, bedeni zararlar sonucu mahkeme sürecinde benzer olaylarda farklı kararların çıkması adaleti zedelemekte ve sigorta şirketlerini farklı önlemler almaya itmektir. Bu manada sigorta şirketleri zorunlu trafik poliçelerini bile kesmekten imtina eder hâle gelmişlerdir. Ayrıca, sigorta şirketleri bu durumu kendi menfaatlerine çevirmek için basit ihtilaflarda bile mahkeme yoluna gitmekte, yasal süreci uzatmakta, sigortalıların mağduriyetine neden olmaktadır. Yasal olarak ödemesi gereken hasar tutarını geciktirerek sigortalıyı enflasyona ezdirmektedir. Sigorta şirketlerinin SEDDK’den almış oldukları zorunlu branş olan trafik ruhsatını üçüncü şahıs, mali mesuliyet sigortasını yani son bir yıldır satmaktan imtina etmeleri kanunen ruhsatı bulunan sigorta şirketlerinin trafik sigortasını

satmaktan imtina edemezler, trafik sigorta poliçelerini satmak istemiyorlarsa kuruma ruhsatı iade etmek zorundadırlar. Buna rağmen, kamu gücü olduğu hâlde Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu sigorta şirketlerine bu konuda yeterince yaptırım uygulamamaktadır.

Globalleşen dünyada sigorta sektörümüze yabancı şirketlerin koymuş olduğu pay yüzde 58'lere kadar düşmüştür. Aslında bir ihracat olan bu payın artırılması gerekmektedir. Tüm dünyadaki iklim krizleri sonucu oluşan felaketlerde 100 milyarlarca dolar zarar yaşanmaktadır. Bu zararın önüne geçilebilmesi için sektördeki yabancı payın ve reasürans kapasitesinin artırılması ve oluşabilecek yükün bölünmesi gerekmektedir. Tarımda çiftçilerimizi verim düşüşlerinin yanı sıra, fiyat dalgalanmalarından doğan zararlara karşı koruyan devlet destekli gelir koruma sigortasının 2023-2024 üretim döneminden itibaren ülke çapında hayata geçirilecek olması sevindiricidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sigorta sektöründe aracılık faaliyetleri dört ana dağıtım kanalı üzerinden yapılmaktadır. Sigorta acenteleri, brokerlar, bankalar ve dijital kanallar üzerinden yapılmaktadır. Bu dağıtım kanallarının mevzuatları tamamen birbirinden ayrıdır. Bu kanalların kendi aralarında daha adil bir rekabet ortamı oluşturulmalıdır. Acenteler faaliyetleriyle ilgili onlarca kurala tabi olurken brokerlar ve bankalar sigortacılık faaliyetleriyle ilgili acentelere uygulanan kuralların hiçbirine tabi değildir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu değiştirilerek sigorta acenteleri, brokerlar ve banka şubeleri çatı kanunuyla aynı mevzuatlarla yönetilmelidir,

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sektörümüz 6 Şubat tarihinde yaşadığımız elim deprem felaketinden sonra da üzerine düşen görevi yapmıştır. Doğal Afet Sigortalar Kurumu hariç 37 milyar TL hasar ödemesi yapılmış, bu hasarın yüzde 95'inden fazlası da reasürans şirketleri tarafından karşılanmıştır. Doğal Afet Sigortalar Kurumumuzda depremle ilgili tazminat ödemeleri hızlıca tamamlanmıştır; bu kapsamda 470 bini aşan hasar dosyası için 34 milyar TL'nin üzerinde ödeme yapılmıştır. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Odalar ve Borsalar Birliği çatısı altında bulunan Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin birlikte çalışması sektörün yararına olacaktır. Sektördeki 18 bin acenteye verilecek teşviklerle 75 bin ilave insanımıza iş imkânı sağlanacaktır.

İçinde bulunduğumuz teknolojik çağ gereği sigorta sektörü bilgi işleme ve dijitalleşme sürecindedir. Bu nedenle sigorta acentelerine teknolojik yenileme teşviki verilmeli ve KDV muafiyetleri gereği KDV'siz ürün satın almalarının önü açılmalıdır. Sektörün adil rekabet ortamında çalışmasının teşviki amacıyla sektöre giriş-çıkış serbestisinin şartları yeniden oluşturulmalıdır. Dağıtım kanallarının rekabeti ve birbiriyle ilişkilerinin sınırları çizilmeli, tanımları yapılmalıdır. Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin sermaye yeterlilikleri, karşılık hesapları, olası hasar rakamları, tek bir branş üzerinde yoğunlaşmaları gibi konular denetlenmeli, ve olası mağduriyetlerin önüne geçilmelidir. Kurumun giderleri sorumlu olduğu finansal kuruluşların bilançoları üzerinden hesaplanan katılım paylarından karşılanmaktadır. Genel bütçeden Kuruma herhangi bir ödenek tahsisi yapılmamaktadır. 2024 yılı için Kurumun bütçe büyüklüğü 327 milyon 500 bin TL olarak öngörülmüştür. Öngörülen bu 2024 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olması diliyorum. Bütçeye de yine Milliyetçi Hareket Partisi olarak "kabul" oyu vereceğimizi belirtiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumumuzun çeşitli kesimlerinden işverenlerimizin birkaç talebini ilettikten sonra konuşmamı tamamlamak istiyorum. Ülke genelinde istihdamın artırılması ve üretime destek olunması açısından teşvik politikalarının gözden geçirilmesi, özellikle işverenlerin ihtiyacı olan mesleklerde kurs ve işbaşı eğitim programlarının piyasa şartlarına göre yeniden düzenlenmesi işverenler tarafından beklenmektedir. Geçmişte uygulanan ilave istihdam teşviklerinin tekrar gündeme alınması yani SGK primlerinin tamamının belli şartlarda İŞKUR tarafından ödenmesi gibi; yine, 6111 sayılı Kanun'la getirilen kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgelerine göre teşvik

sisteminin gözden geçirilerek kişilerin altı ay işsiz olma şartının esnetilmesi; genç işsizliğin önlenmesi ve gençlere beceri kazandırılması için program şartlarının kolaylaştırılması, program sonrası istihdam sürelerinin uzatılması, teşviklerle desteklenmesi...

Yine, sahadan gelen şikâyetlerde, özellikle belli sektörlerde İŞKUR programları kapatılmış. Toptan ve perakende, ticaret ve çağrı merkezlerinden bu yönde talepler geliyor. Bu anlamda sektörün önünün açılması gerekmektedir.

Yine, engelli istihdamı zorunluluğu yerinde ve sosyal bakımdan da gerekli bir uygulamadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şanlıtürk, lütfen tamamlayın.

NACİ ŞANLITÜRK (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Ancak tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerlerinde -özellikle de inşaat sektöründe- belli sayının üzerinde engelli istihdamı çeşitli zorluklar barındırıyor. Bu bakımdan, özel sektörde eski hükümlü istihdamının engelli açığı yerine kabul edilmesi, bir başka mağdur kesimin de sosyal anlamda desteklenmesini sağlayacaktır. Mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğu getirilen mesleklerle ilgili belge almayı önceden olduğu gibi özendirici, kolaylaştırıcı geçici bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; asgari ücretin konuşulduğu bugünlerde şu anki uygulamada devletimiz 1 Temmuz 2023 ile 31 Aralık 2023 döneminde sigortalı başına 500 TL asgari ücret desteği vermektedir. Yine, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren işverenlerin işçi maliyetlerini düşürmek için bu desteğin yükseltilmesi istihdamın korunması adına daha uygun olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şanlıtürk, teşekkür ediyorum.

NACİ ŞANLITÜRK (Devamla) – Bu sayede işverenler rahat bir nefes alacak, asgari ücret artışı nedeniyle işçi çıkışlarının önüne geçilecektir.

Kıymetli Bakanımıza, değerli ekibine başarılar diliyor, sözlerime son verirken 2024 bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum ve Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Üçüncü söz, Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük’e aittir.

Sayın Küçük, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu İhale Kurumu bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz günlerde üst üste Gümüşhane ilimiz Kelkit ilçesi ve çevre köylerinde deprem meydana gelmiştir, şükürler olsun ki herhangi bir hasar ve can kaybımız olmamıştır. Buradan hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum. Yüce Rabb’imiz milletimizi, ülkemizi ve tüm insanlığı her türlü afetten korusun.

Konuşmamın başında, Türk milletinin bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk’le omuz omuza mücadele eden İstiklal Marşı’mızın yazarı, vatan şairimiz Mehmet Akif Ersoy’u, doğum ve vefat yıl dönümünü kapsayan 20-27 Aralık Mehmet Akif Ersoy’u Anma Haftası’nda saygıyla rahmetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi devletimiz adına karar almada dış tehditlere karşı daha güçlenmiş bir yöntem olarak devreye alınmış olup bu yönetim modeliyle kamu alımlarının ülke ekonomisindeki payının önemli boyutlara ulaştığı bilinmektedir.

Kamu İhale Kurumu mali yönetimin işleyişinde merkezî rol üstlenmesi sebebiyle devletimizin önemli kurumları arasındadır. Kamu İhale Kanunu'yla kamu hukukuna tabi olan, kamunun denetimi altında bulunan, kamu kaynağı kullanan kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ile usulleri belirlemede, denetim ile elektronikleşmede Kurum adına kayda değer adımlar atılmıştır. Bunun sonucunda Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden uygulamaya alınan e-ihale, e-eksiltme, e-teklif gibi yenilikçi uygulamalarla -ihale teklifleri- elektronik ortamda işlem maliyetlerinin azaltılarak şeffaflığın artması sağlanmıştır. Toplanan vergilerin kamu hizmetine dönüşmesini sağlayan en önemli araçlardan biri olan kamu alımlarında kullanılan yönetimin başarısı, kamu hizmetinin kalitesini doğrudan etkileme gücüne sahip olmuştur. Kamu İhale Kurumu tarafından serbest ve adil bir ortamda teklif sunulması, kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması amacıyla yapılan düzenlemelerle iş ve işlem süreçleri basitleştirilerek katılım ve rekabet artırılmıştır. Alım ve sözleşme süreçlerinin tamamının sayısallaştırılması yoluna gidilmiştir. Sözleşme işlemlerinin elektronik ortama taşınmasına, doğrudan temin alımları ile istisna kapsamında yapılan alımlarda da rekabetin artması ve tasarruf sağlanması için işlemlerin elektronik ortamlarda yürütüleceği merkezî bir yapı kurulmasına yönelik çalışmaların sürdürülmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, kamu alımlarında bölgesel kalkınmanın sağlanması için yerli üretimin geliştirilmesi, proje bazlı yatırımlar ile araştırma, geliştirme ve yenilikçiliğin teşvik edilmesi küçük iller için önemli olacaktır.

Şehrimizin gelişmişlik sıralaması açısından diğer illerle rekabet edebilmesi için, devletimiz tarafından yapılmakta olan kamu yatırımlarının sıralamasında ilimize öncelik verilmesi kentimiz için önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Giresun ili Tirebolu ilçesi ile Gümüşhane Kürtün ve Torul ilçemiz arasında yolun yapılması ulaşımı kolaylaştıracaktır. Havaalanına ulaşımı sağlayan Köse Dağı tünelinin yapılmasını istiyoruz. Trabzon-Şiran-Sivas hattını mesafe anlamında kısaltmak üzere Tersun Dağı tünel uygulamasının hayata geçirilmesi ilimiz için en uygun yöntem olacaktır.

Tarıma elverişli toprakları bulunan Gümüşhane'mizin daha bereketli hâle gelmesi için modern sulama projelerinin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Gümüşhane'miz yukarıda sıraladığım kamu uygulamalarıyla desteklendiği takdirde hem üreten hem de istihdam sağlayan bir şehir olacağına inanıyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Küçük, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz, Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'ya aittir.

Sayın Karakaya, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milleti; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu hakkında değerlendirmelerde bulunmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, an itibarıyla bütçeleri üzerinde söz almış olduğum birimler, finansal istikrarın sağlanmasında düzenleyici ve denetleyici işlevleriyle finansal sistemimizin önemli kurum ve kuruluşlarıdır. Bu kapsamda, reel ekonomik faaliyetlerin sağlıklı ve etkin bir biçimde yürütülebilmesi, beklenmedik ve istenmedik durumlar karşısında tökezlemeden yola devam edilebilmesi için güçlü, dengeli ve akışkan bir finansal yapı ve onun işletilebileceği uygun bir iklime ihtiyaç vardır. Bu yapının bütünsel hâline biz “finansal sistem” diyoruz. Bu sistemde fon arz eden tasarruf sahipleri var, fon

ihtiyacı olan ekonomik birimler var, aracılık yapan finansal kurumlar var, finansal araçlar var, fonların transferlerinin yapıldığı dijital ortamlar var, düzenleyici ve denetleyici birimler var, mevzuat var, bu yapının işleyişine gayriyasal biçimde müdahale etmek isteyen manipülatörler var, siber ataklar var; daha birçok aktör ve faktör var. Sistem çok taraflı, çok araçlı, çok dengeli, çok riskli ve sürekli değişim hâlinde olan, dinamik ve karmaşık bir yapıya sahiptir.

Son otuz yılda yaşanan finansal krizler, reel ekonomi açısından finansal istikrarın ve bunun temel sağlayıcısı olan finansal sistemin ne kadar önemli olduğunu tabiri caizse kafamıza vura vura öğretmiştir. Geline nokta, Türkiye güçlü bir finansal sistemin sahibi durumundadır. Finansal sistemimizin mimarisinin gelişmiş çok sayıdaki ülkeden çok daha iyi durumda olduğunu ifade etmeliyim. İstanbul Finans Merkezi'nin bunu çok daha güzel yerlere taşıyacağından hiç şüphemiz yoktur. Bu mimarinin oluşmasında geçmişteki yaşanmışlıkların rolü ve etkisi oldukça büyüktür. Doğrusunu söylemek gerekirse 1999 yılına gelinceye kadar doğru dürüst bir banka kanunumuz, bankacılık mevzuatımız yoktu. Bugün finansal sistemimizin olmazsa olmazı konumundaki BDDK 1999 yılı sonlarında kuruldu, etkili hâle gelmesi ise 2001 yılı finansal krizinin sonrasına kaldı. Geçmişte banka açmak bakkal açmaktan çok daha kolaydı. Bu sebeple 2001'de yaşanan krizde çok sayıda bankaya el konulmak zorunda kalındı. Bu süreçte Merkez Bankasının araç bağımsızlığı dâhil banka kurmak için gerekli kişisel şartlar, banka sermayesi yeterliliği şartları, denetim ve gözetim mekanizmaları, finansal raporlama, risk değerlendirmesi gibi çok sayıda reform niteliğindeki düzenlemelerle dünya standartlarında bir finansal sistem mimarisi oluşturuldu ve devamında da geliştirildi. Bu mimaride mikroihiyatı tedbirlerin etkisinin büyük olduğu kanaatindeyim. O günkü hükümetin ikinci büyük ortağı konumundaki Milliyetçi Hareket Partisi bugün de olduğu gibi kendi siyasi çıkar ve menfaatlerini bir kenara bırakmış, yapılan düzenlemelerde başat rol alarak tercihinin ülkenin istikrarından yana kullanmıştır. Bugün geline nokta, bankalarımızın güçlü sermaye yapısına, yüksek aktif kalitesine ve yeterli likidite düzeyiyle sağlıklı bir görünüme sahip olması finansal istikrarımız açısından son derece sevindiricidir. Bankacılık sektörünün şoklara karşı dayanıklılığının önemli bir göstergesi olan ve banka sermayesinin riskli aktiflere oranlamasıyla elde edilen sermaye yeterlilik rasyosu bugün itibarıyla yüzde 19 seviyelerindedir. Bu oran, yasal ve Basel Kriterlerinde aranan asgari oran olan yüzde 8'in oldukça üzerindedir. Kredilerin takibe düşme oranı Eylül 2023 itibarıyla 1,53 seviyelerinde ve bankacılık sektörünün kur riski bulunmamaktadır. Yabancı para net genel pozisyonunu 4,3 milyar dolar civarındadır.

Değerli milletvekilleri, BDDK'nin 2024 yılı için öngörülen bütçesi 4,4 milyar TL'dir. Bütçesi, denetimi altındaki banka ve diğer mali kuruluşlardan alınan katkı paylarından sağlanmakta, ilave bir yük getirmediği gibi gelir ve gider fazlası da hazineye devredilmektedir. SPK ve KGK de aynı şekilde harcamalarını öncelikle kendi gelirleriyle karşılamaktadırlar. BDDK'nin görev alanında 62'si banka, 21'i finansal kiralama şirketi, 49'u faktoring şirketi, 23'ü finansman şirketi başta olmak üzere 418 kurum ve kuruluş bulunmaktadır. Bunların toplam aktif büyüklüğü ise 2022 yılı sonu itibarıyla 14 trilyon 743 milyar TL'dir. Diğer bir deyişle, ülkemizdeki tüm finansal piyasaların yüzde 90'ı BDDK tarafından denetlenmekte ve düzenlenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi önümüzdeki dönemlerde sürdürülebilir ekonomik dönüşüm ve finansal faaliyetlerin dijitalleşmesinden kaynaklanan yeni risklerin söz konusu olduğunu hatırlatmaktadır. Bu bağlamda, BDDK ve diğer kurumlarımızdan proaktif bir yaklaşımla finansal sistemimizin geleceğe hazırlanmasını beklemektedir. Bu vesileyle, bir hususu da dikkatlerinize getirmekte fayda olduğunu düşünüyorum. BDDK'nin bahse konu görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi ancak insan kaynağıyla mümkün olabilmektedir. İstanbul'a taşınmasıyla birlikte ciddi düzeyde yetişmiş insan kaynağı erozyonuna maruz kaldığı, deneyimli personel sayısının her geçen gün azaldığı bir gerçektir. Bu nedenle, finansal sektörün yaklaşık yüzde

90'ını düzenlemek ve denetlemekle görevli BDDK'nin, yetişmiş insan kaynağının sürekliliği ve mevcutların kaybedilmemesi için gerekli tedbirlerin alınmasının elzem olduğu uyarısını da yapmak gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, finansal istikrar mimarimizin önemli bir taşıyıcı kolunu da Sermaye Piyasası Kuruludur. Finansal istikrarda para piyasasının bir diğer alternatifi sermaye piyasasıdır. Gerekli güven ortamını sağlayarak sermaye piyasalarının etkinliğini artırmak SPK'nin temel görevidir. Sermayenin tabana yayılması yoluyla küçük tasarrufların büyük yatırımlara kanalize edilmesini hedefleyen bu yapı, ekonominin daha düşük bir maliyetle fonlanması açısından da son derece önemlidir. Para piyasasında kredi maliyetlerinin arttığı dönemlerde bu önem daha da artmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse, şirketler 2023 yılında bu mecradan toplamda 710 milyar TL finansal kaynağa erişebilmişlerdir. Bunun 60 milyarı halka arz, 560 milyarı borçlanma piyasası, 90 milyarı da sukuk ihracı yoluyla gerçekleşmiştir. 8,3 milyon yatırımcı sermaye piyasası araçlarından faydalanmaktadır. Bu veriler bize, şirketlerin sermaye piyasası sayesinde çeşitli araçlar vasıtasıyla finansmana erişebildiğini, tasarruf sahiplerinin de yastıkaltı birikimlerini finansal sisteme ve ülke ekonomisine kazandırdığını göstermektedir. Sermaye piyasalarının son üç yılda finans sağlama bakımından bankacılık sektörüyle yarışır hâle gelmiş olması, finansal istikrarımız ve ekonomimiz açısından son derece sevindirici bir durumdur.

Bununla birlikte, başta borsa olmak üzere mevcut durumun önemli riskleri de barındırmakta olduğunu, piyasaların adil ve düzenli çalışması için etkin bir gözetim ve denetimin sürekliliğini dikkatlerden kaçırmamalıyız.

Değerli milletvekilleri SPK da aynen BDDK'da olduğu gibi, yetişmiş insan kaynağı erozyonuna uğramış kurumlarımızdandır. Sermaye piyasalarında gelişimi ve ülkemiz ekonomisine sağladığı katkılar ele alındığında şüphesiz ki SPK'nın kesintisiz ve etkili şekilde işleyişi insan kaynağının kalitesiyle de doğrudan alakalıdır. Kurul 2020 yılından bu yana sınavlara çıkıyor 200 kişi alma karşılığında, istihdam edilebilen personel sayısı sadece 62. Zannederim, bu, birçok gerçeği anlatmaktadır.

Değerli milletvekilleri, finansal sistemimizin önemli bir kurumu da Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumudur; sessizdir, ortalıkta pek görünmez ama önemli işler yapar. Temel görevi, finansal raporların uluslararası standartlara uyumlu olarak düzenlenmesini ve denetlenmesini sağlayacak standartlar koymak, etkin bir kamu gözetimini gerçekleştirmektir. Bu vesileyle, enflasyon muhasebesi uygulamasına geçiş hususunda uluslararası standartlardan ve Türkiye standartlarından uzaklaşıldığı ve bu hususta bir karmaşa yaşandığı yönündeki algıların giderilmesinde de fayda olduğunu buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, son olarak dikkatlerinize getirmek istediğim bir husus da siber güvenlik konusudur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz ekonomik güvenliği millî güvenliğin önemli bir parçası olarak görüyoruz. Bu bağlamda dünya bugün yeni bir teknoloji devriminin eşiğindedir. Adı “kuantum” olan devrimin geç kalınmadan karşılanması gerekmektedir. Bu, finans sektörü açısından da son derece önemlidir. Risk yönetimi ve finansal modellemelerde sağlayacağı hız ve son derece yüksek problem çözme kabiliyeti yanında, siber saldırıların hedefinde olan finansal sektör için ciddi bir siber güvenlik tehlikesi oluşturacaktır. Zira, yakın zaman içinde tanışacağımız yeni nesil kuantum bilgisayarların mevcut şifreleme protokollerini değersizleştireceği gerçeği genel kabul görmüş bir beklentidir. Milliyetçi Hareket Partisi, kuantum hesaplama ve kuantum bilgisayarlarla gelecek olan yeni paradigma değişimine hazır olunmasının finansal sistemimiz açısından bir zorunluluk olduğunu düşünmektedir; kuantum ekonomisini büyütmek ve siber güvenlik üzerindeki sistemik risk etkisini ele almak için

sektörler arası iş birliğinin sağlanması maksadıyla ekonomik kuantum kalkınma konsorsiyumunun oluşturulmasını, siber saldırıları önleme maksatlı, kuantuma dayalı açık anahtarlı şifrelemenin standardizasyonuna yönelik etkin bir siber güvenlik çerçevesi oluşturulmasını önermektedir.

Bu vesileyle 2024 bütçesinin ülkemize ve kurumlarımıza hayırlı olmasını tekrar diliyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karakaya, teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına son söz, Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'a aittir.

Sayın Ersoy, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHPGRUBUADINA MUSTAFABAKİ ERSOY (Kayseri)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul görüşmeleri kapsamında, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Gelir İdaresi Başkanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bütçeleri üzerine konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletinin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum.

Türkiye Yüzyılı'nda her alanda daha güçlü, gelişmiş, refah seviyesi yüksek ve tüm vatandaşları mutlu ve huzurlu bir ülke olmamız dileklerimizle cumhuriyetimizin 100'üncü yılının bütçesinin, ülkemizin kazanımlarını daha ileriye taşıma yolunda katkıda bulunmasını temenni ediyorum. Bu vesileyle cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, millî mücadelemizin şehit, gazi ve tüm kahramanlarını rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı bazı kuruluşlarımızın bütçeleri üzerine konuşma yapacağım. Sağlıklı bir ekonomik ve sosyal yapının oluşması, işleyişi için bu 5 kurumun görülmez el nitelikli işlevleri hayati derecede önemlidir. Bu kurumlarımızın hepsi ekonomideki kaynakların adaletli ve hakkaniyetli bir biçimde dağılımını sağlayacak ya da adaletsizlikleri ve hakkaniyetsizlikleri önleyecek yüksek görevlere sahiptir. Kısacası, hakkaniyetli paylaşımın kurumsal yapı taşlarıdır. Milliyetçi Hareket Partisinin topluma sunduğu Üreten Ekonomi Programı'nın temel unsurlarından biri de hakkaniyetli paylaşımdır. Bu nedenle Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kurumlarımızın işlevlerini çok önemsiyor ve başarılı olmalarını istiyoruz.

Türkiye olarak banka temelli bir finansal sisteme sahibiz. Ülkemizde ekonomik faaliyetlerin önemli bir kısmının finansmanı bankalardan sağlanmaktadır. Bankacılık konusunda Türkiye önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Özellikle 2001 yılında, 57'nci Hükümet döneminde mali piyasalarla ilgili, bankacılıkla ilgili yapılan düzenlemelerin gerçekten daha sonraki dönemlerde finansal krizlerde ciddi bir kalkan oluşturduğu hepimizin malumudur. Türk bankacılık sektörü, kurumsallaşmış yönetim anlayışı, güçlü mali yapısı, kalifiye insan kaynağıyla ekonomimizin önemli istikrar unsurlarından bir tanesidir. Ekonomik gelişme ve kalkınma, bankalarımızın ve kredi piyasamızın etkin bir şekilde çalışmasıyla sağlanabilecektir. Bankacılık sektörünün etkinliğini sürdürmesinin ilk unsuru da bankaların finansal sağlamlığının korunmasıdır. Bu amaçla sermaye yeterliliği, likidite, kârlılık başta olmak üzere finansal sağlamlık göstergelerinin uluslararası kabul görmüş düzeylerin üstünde kalması büyük önem taşımaktadır. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve söz konusu kanuna ilişkin alt düzenlemeler, sektörün finansal açıdan son derece sıkı bir şekilde denetimine ve gözetimine imkân sağlamaktadır.

Türk bankacılık sektörü, küresel belirsizliklere rağmen, son bir yıllık dönemde yaklaşık yüzde 60 oranının üzerinde büyüme kaydederek finansal sisteme ve ekonomiye katkısını sürdürmüştür. Günümüzde bankacılık sektörünü yeniden şekillendiren 2 olguyla karşı karşıyayız. Bunlardan birincisi,

bankacılığın ve diğer finansal hizmetlerin giderek artan şekilde dijitalleşmesidir, hem dünyada hem de ülkemizde bankalar uzun zamandır pek çok hizmetini dijital kanallardan sunmaktadır. Son yıllarda ortaya çıkan finansal dijitalleşme yaklaşımı, bankacılık faaliyetlerini şubesiz banka, servis modeli bankacılığı ve açık bankacılık uygulamalarıyla farklı bir boyuta taşımaktadır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu da ülkemizde dijital bankaların ve servis modeli bankacılığının mevzuat altyapısını tesis etmiş bulunmaktadır.

Bunların yanı sıra, dijitalleşme, sektördeki kuruluş sayısını artırarak, mevcut kuruluşların faaliyetlerini genişleterek rekabeti artırıcı bir etki de yaratmaktadır. Ayrıca, rekabet artışının sektörde verimliliği yükseltme, inovasyonu teşvik etme ve müşteri maliyetlerini düşürme gibi etkileri olmakla birlikte çeşitli riskleri de beraberinde getirme potansiyeli bulunmaktadır. Bu nedenle, dijital finansal hizmetler için finansal denetimin yanında bilgi teknolojileri güvenliği konusunda da yeni denetim süreçleri gerekmektedir. Tüm bu gelişmeler çerçevesinde BDDK, dijital bankaların ve geleneksel bankaların dijital faaliyetlerinin etkin denetimini ve gözetimini önemli bir öncelikli konu olarak ele almaktadır.

Bankacılık sektörünün gündemde olan bir diğer konusu ise yeşil ekonomik dönüşüm ve bu dönüşümün finansmanıdır. BDDK ülkemizde yeşil bankacılığın geliştirilmesi için gerekli yol haritasını Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planı'yla belirlemiştir. Söz konusu plan kapsamında bankacılık sektörü için geçici yeşil taksonomi sunan Yeşil Varlık Oranı Tebliği Taslağı ve İklimle Bağlantılı Finansal Risklerin Bankalarca Etkin Yönetimine İlişkin Rehber Taslağı kamuoyunun görüşlerine açılmış durumdadır.

Bu etkin ve çağı yakalayarak gelecek vadeden faaliyetleri yürüten Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumunun 2024 bütçe büyüklüğü 4 milyar 409 milyon Türk lirası olarak öngörülmüştür.

Değerli milletvekilleri, sermaye piyasalarımızın gelişimi açısından son dönemde oldukça önemli mesafeler kaydedilmiş, yatırımcıların piyasalarımıza olan ilgisi ve talebi artmıştır. Bunda elbette dijitalleşmenin kaynaklara hızlı erişim imkânlarının da rolü büyüktür. Piyasamızda arz tarafında da olumlu gelişmeler görülmektedir. Şirketlerin piyasa bazlı finansman modellerine ilgisi artmış, halka arzlar ve çeşitli sermaye piyasası araçları yoluyla finansman sağlanmasında büyük hareketlilik yaşanmıştır. 2022 yılında 40 şirketin toplam 19,3 milyar Türk lirası tutarındaki halka arzı gerçekleşmiştir. 27 Ekim 2023 tarihi itibarıyla halka arzı tamamlanan 43 şirket piyasadaki toplam 61,6 milyar Türk lirası fon sağlamıştır. SPK'nin görev ve sorumluluk alanında 643 adet halka açık şirket bulunmaktadır. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girerken piyasa katılımcılarının ihtiyaçlarını ve uluslararası gelişmeleri yansıtacak şekilde sermaye piyasası mevzuatı, düzenlemelerle güncel tutulmaya çalışılmaktadır. Özellikle finansal teknolojiler, dijitalleşme ve sürdürülebilir finans gibi temaların yanı sıra girişim sermayesi finansmanı öncelikli gündem arasında bulunmaktadır. Sermaye piyasalarımızın hızlı büyüme göstermesi ve yatırımcı sayısının ciddi anlamda artması karşısında, finansal okuryazarlık seviyesinin artırılması gerekmektedir. SPK, bu yıl ülkemizi derinden etkileyen büyük deprem felaketi sonrasında, kentsel dönüşüm ve afet yönetimine finansal ihtiyacı dikkate alarak gayrimenkul finansmanında yeni modeller üzerinde de çalışmaktadır. Bu anlamda, gayrimenkul proje fonu ve yeni nesil gayrimenkul sertifikası gibi çalışmalar Kurum tarafından hâlihazırda sürdürülmektedir. Kuruma yapılan başvuru süreçlerinde etkinliği artırmak ve süreleri kısaltmak için E-Başvuru Sistemi Projesi hayata geçirilmiştir. SPK'nin gözetim ve denetiminin altında 376 adet emeklilik yatırım fonu, 1.803 adet yatırım fonu, 82 adet yatırım ortaklığı, 60 adet portföy yönetim şirketi, 72 adet kurum, 12 adet kitle fonlama platformu bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer bağlı kuruluşumuz olan Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun temel fonksiyonlarını ise şu şekilde özetleyebiliriz: Türkiye muhasebe, denetim ve sürdürülebilirlik raporlama standartlarının yayınlanması ve güncellenmesi, bağımsız denetçi ve denetim kuruluşlarıyla yetkilendirilerek bunların sürekli eğitimlerinin sağlanması ve takibi, bağımsız denetime tabi olma kriterleri ile sürdürülebilirlik raporlamasına tabi olma kriterlerinin belirlenmesi çalışmalarının yapılması, bağımsız denetim kuruluşlarının ve bağımsız denetçilerin faaliyetlerinin Kurum tarafından gözetim ve denetime tabi tutulması gibi görevleri vardır. Kurumun temel amacı, kısaca, işletmelerin gerek finansal tablolarıyla gerekse kurumsal sürdürülebilirlik raporlarıyla paydaşlarla tam, doğru, gerçeğe ve ihtiyaca uygun, karşılaştırılabilir finansal ve finansal olmayan bilgilerin sunulmasını sağlamak, piyasaların temel gereksinimi olan güveni pekiştirmek ve ekonomik büyümeyi desteklemektir. Gerçekleştirilen başlıca faaliyetleri ise kısaca şöyle özetleyebiliriz: Küçük ve mikro işletmeler için finansal raporlama standardı yayınlanmış, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara ilişkin finansal raporlama standartları hazırlanmış, kalite yönetim standartları yayımlanmış, bağımsız denetçiler için etik kurallar revize edilmiş, güvence denetim standardıyla ilgili rehber yayımlanmıştır. Kurumun önümüzdeki dönemlerde öncelikli hedefleri ise uluslararası düzenlemelerle uyumlu Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nı, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için finansal raporlama standartlarını, daha az karmaşık işletmeler için bağımsız denetim standartlarını mevzuata kazandırmak ve hâlihazırda yürürlükte olan Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları ile Katılım Finans Muhasebe Standartları'nın güncelliğini sağlamaya yönelik çalışmaların tamamlanmasıdır. Diğer yandan, kurumsal sürdürülebilirlik raporlamasına tabi olma kriterleri belirlenmeli, raporlaması yapılacak şirketlerin söz konusu raporlarının güvence denetimine tabi tutulması sağlanmalı, sürdürülebilirlik raporlamasına tabi şirketlerin denetimlerinin yaptırılmasının takibi sağlanmalıdır. Ayrıca, finansal tablo okuryazarlığı eğitimleri, küçük yatırımcılar başta olmak üzere tüm kesimleri kapsayacak şekilde genişletilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Gelir İdaresi Başkanlığı en kritik kurumlarımızdan bir tanesidir; kaba tabirle, vatandaşın devlete katkısını devletin vatandaşa katkısına dönüştüren bir döner sermaye birimidir. Bu yüzden, erişilebilir olması, güvenilirliği ve istikrarı son derece önem arz etmektedir. Gelir İdaresi Başkanlığımız, gerek kendini yenileyen yapısı gerek ihtiyaçlara hızlı cevap vermesiyle bu anlamda başarılı bir şekilde işleyişine devam etmektedir. Pandemi süreciyle birlikte teknolojinin kamu kurum ve kuruluşlarındaki işlemlerde önemi artmıştır. Gelir İdaresi Başkanlığı, özellikle de son yıllarda dijitalleşme anlamında birçok kuruma örnek olacak uygulamalar geliştirmiştir. E-Tebliğat, E-Beyan, Dijital Vergi Dairesi, İnteraktif Vergi Dairesi, Dijital Ödeme Noktası, İnternet Vergi Dairesi ve Defter-Beyan Sistemi gibi uygulamalar vatandaşlarımızın vergi işlemlerini son derece basitleştirmiştir.

Son olarak, Gelir İdaresi Başkanlığı çalışanlarının STK'ler ve sosyal medya kanalları üzerinden tarafımıza iletmış oldukları bazı taleplerden bahsetmek istiyorum: Merkez ve taşra ayrımının kaldırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında, devlet gelir uzmanları ile gelir uzmanları arasındaki özlük ve maaş farklılıklarının giderilmesi için bir çalışma başlatılması, Başkanlık merkez birimlerinde sağlanan ulaşım yardımının taşradaki diğer personel için de sağlanmasına yönelik bir çalışma yapılması, vergi dairesi müdür yardımcısı ve gelir uzmanlarına sınırlı inceleme yetkisi verilmesi için gerekli çalışmanın yapılması, merkez ve taşrada çalışan personelin özlüklerinin kira yardımıyla iyileştirilmesi veya personele yeniden lojman tahsis edilmesi için çalışma yapılması, Başkanlık merkez ve taşra teşkilatında çalışan personele fazla çalışmalarının karşılığı olarak fazla mesai ücreti verilmesi yönünde çalışma yapılması gibi taleplerin imkânlar çerçevesinde karşılık bulması; özellikle de yılın belli zamanlarında 7/24 esasına göre çalışan emektar Gelir İdaresi çalışanlarımız için oldukça önem arz etmektedir. Yapılacak düzenlemeler için şimdiden teşekkür ederiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, söz konusu ilgili kuruluşların bütçelerini Milliyetçi Hareket Partisi olarak olumlu değerlendiriyor, sözlerimi noktalamadan önce Millî Şair'imiz Mehmet Âkif Ersoy'u doğumunun 150'nci yılında saygı ve rahmetle anıyorum. Bütçemizin hayırlı ve bereketli olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ersoy, teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, yerimden kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN - Sayın Danış Beştaş, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, bugün oynanan Bursaspor-Diyarbakirspor maçında yaşananlara ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Bursaspor ve Diyarbakirspor maçı vardı ve maalesef, yine Bursaspor bir klasiği tekrarlamış, Diyarbakirsporlulara ağır saldırıda bulunmuş, hatta soyunma odasına kadar sürdürülmüş bu saldırı ve aynı zamanda Bünyamin Yürür'e yönelik de ağır bir linç girişimi söz konusu. Yani şu anda bütün medyada tek tartışma bu. 2-0 yenildiği için bu saldırıyı gerçekleştirmiş ve federasyonun şu ana kadar hiçbir açıklaması yok. Diyarbakır şehrine yönelik... Daha önce Amedspor'a da yapılmıştı benzer saldırılar ve yine, Bursasporlular geçen sefer de, geçen yıl da yapmıştı; bu saldırıyı kınıyoruz ve federasyonu bir an önce bu konuda bir açıklama yapmaya ve Bursaspor'a yaptırım uygulamaya davet ediyoruz. Yani sporda böyle şeylerin kabul edilmesi, teşvik edilmesi kabul edilemez bir durum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Tabii ki bu saldırıların maalesef ve maalesef arkasında yatan zihniyet Kürt nefretinin her tarafa yaygınlaştırılmasıdır. Trabzon'da Kürt turistlere -tırnak içinde "turist" diyorum yani oraya gezmeye gidenlere- yönelik saldırılar ile Bursaspor'da Diyarbakirspor'un oyuncularına yönelik saldırının arkasında aynı nefret vardır, bunu kınıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

A) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*B) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)**1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)**1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) KAMU İHALE KURUMU (Devam)**1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) KAMU GÖZETİMİ, MUHAŞEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)**1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)**1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Şimdi, şahısları adına lehinde Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın’a söz veriyorum.

Sayın Dalgın, buyurun.

BURAK DALGIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri şahsım ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün, senenin en uzun gecesini yaşıyoruz. Biliyorsunuz, karşımızda da kapkara gece gibi bir Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi var. Rahmetli Demirel’in deyimiyle, biliyorsunuz, bütçe bir hesaplaşma zemindir ve hür demokrasinin temel müessesesidir. O hâlde, Hükûmetin getirdiği bütçeyle hep beraber bir hesaplaşalım.

Bu bütçede vergi var, enflasyon var. Bu bütçede borç var, faiz var. Bu bütçede açık var, haksızlık var. Bu bütçede orta direk yok, bu bütçede tasarruf yok, bu bütçede adalet yok, kalkınma yok. Açık söyleyeyim, Meclisimize gelen bu bütçe bir tahsildar bütçesi, bu bütçe bir vergi bütçesi. Hükûmet her Allah’ın günü 20 milyar lirayı bizden istiyor, uyanık olduğumuz her saat 1 milyar lira versek yine paçayı kurtaramıyoruz. Üstelik vergilerde bu seneye göre yüzde 73,5’luk bir artış var. Sevgili

vatandaşlarım, inşallah, geliriniz yüzde 73,5 artacaktır çünkü Sayın Bakan sizden yüzde 73,5 daha fazla para alacak önümüzdeki sene. Bu yetmiyor, Hükûmet her Allah'ın günü 30 milyar lira para harcıyor bizim paramızla.

Peki, vergilerimizle satın aldığımız hizmetlerden memnun muyuz? Millî Eğitim Bakanlığının okullarından, Sağlık Bakanlığının hastanelerinden, musluktan akan sudan memnun muyuz? Yoksa hem parasını vergi olarak ödüyoruz hem de ilave ücret mi ödüyoruz? Değerli arkadaşlar, devletin parası yoktur; para sizin, benim, milletimizin parasıdır.

Bu bütçe bir enflasyon bütçesidir. Biliyorsunuz, Merkez Bankası Hazine Bakanlığının ilgili kuruluşu, TÜİK'se ilişkili kuruluşu fakat Sayın Merkez Bankası Başkanı enflasyonu TÜİK'le değil, apartman görevlisi Sadık ağabeyle istişare ediyor. Şimdi buna çok şaşırmanın lazım çünkü Sayın Cumhurbaşkanını da biliyorsunuz, 15 Temmuz hain darbe girişimini eniştesinden öğrenmişti; Türkiye'nin bu kurumsal mimarisi hakikaten biraz enteresan. Fakat enflasyon demişken Merkez Bankasının enflasyon tahminlerini bir hatırlayalım. Önümüzdeki sene için “yüzde 36” diyorlar, bu sene için ne demişlerdi diye bir düşünelim. Sene başında yüzde 22, Mayıs ayında gene yüzde 22 -biliyorsunuz seçim arifesiydi- sonra 27 Temmuzda yüzde 58, nihayet kasımda yüzde 65; altı ayda 3 katına çıkan bir enflasyon oranı; bize de “Maşallah!” demek düşüyor.

Değerli arkadaşlar, bu bütçe bir borç bütçesi. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi başladığında kamunun borç yükü 1 trilyonu aşağı yukarı, altı sene geçmedi, bu arada borç 6'ya katlandı. Şimdi, bir düşünelim, cumhuriyetimizin kurulduğu 1923'ten 2018'e kadar 65 tane hükûmet gelmiş, bunlar maaş ödemiş, okul açmış, veremle savaşmış, Atatürk Barajı'nı yapmış, 2 tane boğaz köprüsü yapmış, duble yol yapmış, Avrasya Tüneli'ni yapmış, 1 birim borç yapmış, 1; aradan geçmiş beş buçuk sene, siz borcu 6'ya katlamışsınız. Doksan beş senede 1 birim, beş senede 6'ya katlamak; arkadaşlar, siz ne yapıyorsunuz?

Bu bütçe bir faiz bütçesi. Karşımızda 1,25 trilyon liralık bir faiz yükü var. “Trilyon” ne demek, hatırlayalım: Milyon tane milyon, 12 tane sıfır. Donanmamızın amiral gemisi TCG ANADOLU, gurur kaynağımız; bunun maliyeti 20 milyar lira. 20 milyar aklınızda tutun, bir haftalık faiz gideri. Hükûmet diyor ki: “Ben haftada 1 tane TCG ANADOLU'yu faiz için çöpe atacağım.” Bu sene toplam tarım desteği 92 milyar, bu sene toplam sanayi desteği 82 milyar. Hükûmet diyor ki: “Ben çiftçiye bir yılda verdiğim parayı, ben sanayiciye bir yılda verdiğim parayı faizcilere bir ayda vermek istiyorum.” Bu bütçe o demek. Arkadaşlar, bu faiz lobisinin nerede olduğu meçhuldü, bu bütçeyle ortaya çıktı, bütçenin tam ortasında.

Bu bütçe bir açık bütçesi. Ben orta direk bir ailede büyüdüm, ayağımızı yorganımıza göre uzatmayı öğrendik fakat karşımızda faizi bile borçlanarak ödeyen bir hazine var, borcunun faizini borçlanarak ödeyen bir hazine var.

Sayın Cumhurbaşkanı “Türkiye şirket gibi yönetilmeli.” diyordu, kasası böyle olan şirkete kimse pek iyi gözle bakmaz.

Değerli arkadaşlar, bu vesileyle KKM'ye de bir parantez açalım; hani rahmetli Özal'ın “bilgisizliğin vesikası” dediği, “kendini uyanık sananların dalaveresi” dediği KKM'ye: O hesap burada yok, onu Merkez Bankası ödüyor, para basarak ödüyor; gizli bir şekilde bizim paramızı alıyor, ödüyor yani tam bir tersine Robin Hood; vatandaşın alıyor, KKM sahiplerine itiyor.

Bu bütçe bir haksızlık bütçesi. 3 liralık verginin 2 lirası dolaylı vergi. Gelir vergisi dilimleri yeterince güncellenmediği için orta direğin parasıyla dönen bir bütçe.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dalgın, lütfen tamamlayın.

BURAK DALGIN (Devamla) – Bu yetmezmiş gibi memur ve emeklilere yüzde 15 artı yüzde 10 yani yüzde 26,5’luk bir artış var; enflasyon yüzde 36 diyorlar, maaş zammı yüzde 26,5. Yetmiyor, Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki artış yüzde 86.

Değerli arkadaşlar, kendi bütçesini denkleştiremeyen, aile bireylerine refah yaratamayan birisi nasıl aile reisliği yapabilir? Adını net koyalım, bu bütçe bir tahsildar bütçesidir. Bütçenin temel yaklaşımı, milletimizin mutluluğu ve refahı değil, Türkiye’ye yüksek faizle borç verenlere hoş gözükmeştir “Siz merak etmeyin, biz orta direğin sırtına bineriz, vergiyi salarız, faizi öderiz.” demektir. Bu yüzden elimizdeki bütçe bir yatırımcı sunumudur; bu yüzden bu bütçenin muhatabı Balıkesir değil, New York; bu yüzden bu bütçenin muhatabı Konya değil, Londra; bu yüzden bu bütçenin muhatabı Diyarbakır değil, Hong Kong.

Değerli arkadaşlar, Türkiye borcuna hep sadık oldu, bundan sonra da inşallah sadık olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dalgın, teşekkür ediyorum.

BURAK DALGIN (Devamla) – Ancak unutmayın; haksız bütçe haksız demektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar ve lehinde şahsı adına konuşma tamamlandı.

Şimdi, yürütme adına Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’e söz veriyorum.

Sayın Şimşek, buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve ekranları başında bizi izleyen değerli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Genel Kurul çalışmaları sırasında hayatını kaybeden Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Hasan Bitmez’e Allah’tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Bugün, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların 2022 yılı kesin hesabı ve 2024 yılı bütçesini görüşüyoruz.

Yoğun ve özverili çalışmaları dolayısıyla Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Başkan ve üyeleri ile Bakanlığımız bütçesi üzerine sabahtan beri değerlendirme yapan siz bütün değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eleştiri, değerlendirme ve tespitler üzerine fikirlerimi paylaşmadan önce, müsaade ederseniz küresel büyük resimden biraz bahsetmek istiyorum, daha sonra da orta vadeli programımızın nasıl çalışacağını, çalışıp çalışmadığını anlatmak istiyorum, sonrasında da birtakım eleştirilere cevap vermek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada büyük meydan okumaların, risklerin ve fırsatların bir arada bulunduğu bir dönemdeyiz. Küresel ekonomi, ticarete artan korumacılık, zayıf talep, düşük verimlilik, yüksek borçluluk, yaşlanan nüfus, iklim değişikliği ve jeopolitik gerginlikler gibi bir dizi sorunla karşı karşıyadır. Bu sorunlara zamanında çözüm üretmezsek küresel büyüme ve refah artışının daha da yavaşlama riski bulunmaktadır. Maalesef, bugünkü dünyaya baktığımızda bu sorunları çözmek için gereken iş birliği ve kolektif iradenin olmadığını görüyoruz. Özellikle, küresel büyümenin ana motorlarından biri olan ticaretteki yavaşlama kaygı vericidir. Küresel finans krizi öncesinde yıllık 500’ün altında olan ticaret üzerindeki yeni kısıtlama sayısı geçen sene 6 kat artmış, 3 bine çıkmıştır. 2008 öncesinde büyümenin yaklaşık 1,5 katı hızla büyüyen küresel ticaret, artık son dönemde büyüme oranının da altına gerilemiştir. ABD ve Çin arasındaki jeostratejik rekabetin giderek sertleştiği ve küresel ticarete parçalanmaların olduğu bir süreçteyiz.

Düşük verimlilik ve zayıf küresel talep, sürdürülebilir yüksek büyümenin önündeki diğer bir engeldir. Önümüzdeki beş yıla ilişkin tahminlere baktığımız zaman, küresel büyümenin yüzde 3,1 olacağı tahmin ediliyor, bu da yakın dönem veya uzun dönem ortalamalarının oldukça altındadır.

Küresel risklerden üçüncüsü de yüksek borçluluktur. 2000 yılında küresel borcun dünya hasılasına oranı yüzde 231 idi, bu sene yüzde 330'u aşmış durumda yani 100 puanlık bir artış söz konusu. Bu durum, son yirmi yılda belki önemli bir sorun yaratmamış gibi görünebilir ancak büyümenin düşük seyrettiği, faizlerin göreceli olarak yüksek olduğu bir dönemde küresel borç önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dördüncü risk olarak karşımıza yaşanan dünya nüfusu çıkıyor. 1950'de 65 yaş üstü nüfusun toplam nüfus içerisindeki payı yüzde 5'ti, bu sene yüzde 10'u aşmış durumda; yetmiş üç yılda ikiye katlandı, önümüzdeki otuz yılda çok daha hızlı bir şekilde artacak ve yüzde 17'ye çıkacak. Yaşlanan nüfusun küresel büyüme ve verimlilik üzerinde tabii ki olumsuz etkileri olacaktır.

Diğer bir husus, iklim değişikliğidir. Günümüzde küresel ısınma artık bir realitedir ve çok ciddi bir sorunla karşı karşıyayız; bu da büyümeye ilişkin aşağı yönlü riskleri artırmaktadır.

Son olarak, yakın coğrafyamızda jeopolitik gerilim ve savaşların olumsuz etkilerini hissediyoruz. Bunlar yapısal birtakım sorunlar olarak karşımıza çıkıyor.

Tabii, konjonktürel olarak bazı olumlu gelişmeler de var. Mesela, bunlardan ilki, salgınla birlikte artan küresel enflasyon düşüş eğilimine girmiştir. Enflasyonla mücadele nedeniyle sıkışan finansal koşullar gevşemeye başlamıştır, özellikle de önümüzdeki yılın ikinci yarısından sonra da küresel faiz indirimlerinin başlaması bekleniyor; bu, bizim programımız açısından da olumludur çünkü 2024 yılında gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımları muhtemelen daha olumlu olacaktır. Ayrıca, salgın sonrası hızla artan emtia fiyatları da yılbaşından bu yana zayıflamaktadır.

Böylesine küresel bir konjonktürde büyük ve daha güçlü Türkiye'yi hep birlikte inşa etmek için, milletimizin refahını artırmak için çalışıyoruz ve ortaya bir program koyduk. Az önce değindiğim küresel zorlukları Türkiye için bir fırsata döndürme çabası içerisindeyiz; bunun için öngörülebilirliği artırıyoruz; bunun için en büyük önceliğimiz fiyat istikrarıdır. Bu nedenle de orta vadeli programın ana hedefi enflasyonda kalıcı düşüşü sağlamaktır çünkü enflasyonu düşürmeden Türkiye'de sürdürülebilir yüksek büyümeyi ve kalıcı refahı sağlayamayız. Büyümede dengelenme yani iç talebin daha ılımlı, dış talebin olumlu katkı verdiği cari açığa iyileşme, mali disiplinin yeniden tesisi, rezerv birikimi ve kur korumalı mevduat hesaplarından çıkış, programın diğer öncelikli hedefleridir. Bu hedeflere ulaşmak için haziran ayından bu yana önemli mesafe katettik, adımlar attık, daha uygulamaya koyacağımız tabii ki reformlar var. Bütün bunlar makrofinansal riskleri azaltmıştır. Makrofinansal istikrarımız güçleniyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, kararlıyız, enflasyonu kalıcı olarak düşüreceğiz; bu, programımızın en öncelikli hedefidir. Bu amaçla başlatılan parasal sıkılaştırma süreci devam ediyor. Seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma adımlarıyla parasal sıkılaştırmayı destekliyoruz. Para, maliye ve gelirler politikaları arasındaki eş güdüm güçlendirilirken önümüzdeki dönemde verimlilik artışı odaklı yapısal dönüşümü önceliklendireceğiz. Ekonomideki dengelenme, Türk lirasına, Türk lirası varlıklarına artan ilgi, rezervlerdeki artış ve kurun istikrarlı seyri enflasyonla mücadeleyi desteklemektedir. Ağustos ayından itibaren aylık enflasyon bir düşüş trendine girmiştir. Çekirdek enflasyondaki düşüş çok daha belirgindir. Bakın, eylül ayında çekirdek enflasyon yüzde 5,3'tü, ekimde yüzde 3,7, kasımda yüzde 2 civarına gerilemiştir. Yani enflasyondaki ivme kaybı çok net bir şekilde ortadadır ve 2024 yılı hedeflerimizle uyumlu bir patikaya doğru evrilmiştir. Nitekim, on iki ay sonrasına ilişkin enflasyon beklentilerine bakarsanız, son iki ayda 5 puan gerilemiş ve hedeflerimize yakınsamıştır. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, yıllık enflasyon düşüşü 2024'ün ikinci yarısında kendisini gösterecektir. Enflasyonu önümüzdeki yıl sonunda yüzde 36'ya, 2026 yılında ise tek haneli seviyelere düşürmeyi hedefliyoruz. Piyasa önümüzdeki yıl ve sonraki hedefleri satın almaya başlamış durumdadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin ilk yüzyılında ülkemiz reel olarak ortalama yüzde 4,8 büyüdü. Son yirmi yılda ise daha iyi bir performans var, yüzde 5,4'lük bir büyüme söz konusu. Büyüme performansımızı tabii ki diğer ülkelerle de karşılaştırmamız lazım. 2002 yılındaki Türkiye ekonomisini 100 alalım ve reel olarak 2022'ye getirelim. Bu rakam 288'e tekabül ediyor yani Türkiye son yirmi yılda reel olarak 100'den 288'e gelmiş büyümede. Aynı dönemde dünya ekonomisi 100'den 203'e, gelişmekte olan ülkeler 100'den 280'e gelmiş. Şimdi diyeceksiniz ki: "Türkiye 288, gelişmekte olan ekonomiler 280, çok da büyük bir fark yok." Ancak kıta büyüklüğünde olan Çin ve Hindistan'ı ayırırsanız gelişmekte olan ülkeler 100'den 211'e çıkmış, Türkiye 288'e çıkmış. Dolayısıyla çok net bir şekilde, Türkiye, sadece tarih olarak değil diğer ülkelerle de karşılaştırdığı zaman güçlü bir büyüme performansı ortaya koymuştur. Son bir yıl içerisinde büyüme iç talep kaynaklı olmuştur. Sürdürülebilir yüksek büyüme için daha dengeli bir kompozisyona ihtiyacımız vardır; programımız da bunu amaçlıyor. Uyguladığımız politikalarla bu yılın üçüncü çeyreğinde yeniden dengelenme başlamıştır. Bu sene büyümenin yüzde 4,4 olması bekleniyor. Yüzde 4,4 size düşük gibi gelebilir ama dünya ortalamasının 1,5 katı civarında bir büyümeden bahsediyoruz, gelişmiş ülkelerin de 3 katı hızlı büyüyoruz. Dolayısıyla gelişmiş ülkelerle bu anlamda farkı kapatmaya devam ediyoruz.

Şöyle bir şey daha söyleyeyim: Gelecek sene, tabii, yüzde 4'lük bir büyüme hedefimiz var çünkü dezenflasyon programı iç talebi bir miktar ılımlı hâle getirecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; peki, bu büyüme istihdam yaratıyor mu? Bence, bu önemli bir soru. Rakamlara baktığımız zaman, istihdam artmış, işsizlik tek haneye düşmüştür.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Staj öğrencileri de var o rakamın içinde.

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - 2023 Ekim itibarıyla toplam istihdam yıl sonuna göre 812 bin kişi artmış yani 32 milyon istihdam söz konusu. Mevsimsel düzeltilmiş işsizlik oranı yüzde 8,5'la son on bir yılın en düşük seviyesine gerilemiştir.

İş gücü piyasasından bahsederken bir avantajımızı vurgulamak istiyorum. Az önce dedim ki: Dünya nüfusu yaşıyor, büyümenin önünde bu bir sınırdır. Evet, dünyada çalışma çağındaki nüfus artışı da yavaşlıyor ama Türkiye'de henüz böyle bir risk yok. Son on beş yıla baktığımız zaman Türkiye'nin çalışma çağındaki nüfusu yıllık ortalama yüzde 1,4 artmış; OECD ülkeleri ortalaması 0,4, Avrupa Birliği sıfır civarı. Bu durum, gelişmiş ülkelerde potansiyel büyümeyi sınırlıyor ama ülkemiz için önemli bir fırsat penceresi var ve önümüzdeki on beş-yirmi yılı iyi değerlendireceğiz çünkü çalışma çağındaki nüfus bizim için büyük bir avantaj. Bu fırsatı iyi değerlendirmek için iş gücü piyasasında ihtiyaç duyulan beceri ve yetkinlikleri artırıyoruz ve bu programları güçlü bir şekilde destekliyoruz. Mesleki eğitim programlarıyla eğitim ve istihdam bağlantısını güçlendiriyoruz. Yeşil ve dijital dönüşümle nitelikli istihdamı artırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; program döneminde ülkemizin dış tasarrufa bağımlılığını azaltmayı hedefliyoruz. Bu sebeple üçüncü önemli hedefimiz, cari açığı kalıcı bir şekilde aşağıya çekmektir. Mayıs ayında yıllık cari açık 60 milyar doların üzerine çıkmıştı, ekim ayı itibarıyla 50,7 milyar dolara düşmüş durumda, muhtemelen yıl sonu 44-45 milyar dolar civarında olması bekleniyor. Ekonomide dengelenmeye yönelik attığımız adımlar yani enflasyonu düşürmek için attığımız adımlar, güçlü hizmet ihracatı, altın ithalatındaki normalleşme ve enerjide dışa bağımlılığın orta vadede azalmasıyla birlikte cari dengede iyileşme devam edecektir. Cari işlemler açığının millî gelire oranı bu sene yüzde 4 civarı, gelecek sene yüzde 3,1, program dönemi sonunda da yüzde 2,3'e düşmesini öngörüyoruz. Bu hedeflere ulaşmak için gerekli politikalar devrede ve özellikle önümüzde dönemde mal ve hizmet ihracatımızın artışını çok güçlü bir şekilde destekleyeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada sanayi ve ticaret politikalarında çok önemli kırılmalar ve değişim yaşanıyor. Salgın ve jeostratejik rekabet sonucu bu değişim son dönemde hem hızlandı hem de yeni eğilimleri beraberinde getirdi. İlk olarak, üretimin artık daha çok yurt içinde yapılması dünyada moda. İkinci olarak, yurt dışında yapılan üretimin yurt içine kaydırılması çabaları var. Üçüncü olarak, üretim ve ticarete yakın coğrafyalardan tedarik ön plana çıkıyor. Dördüncü olarak ise üretim ve ticaretin dost ve müttefik ülkelerle yapılması, onlara kaydırılması gibi trendler var. Türkiye'nin jeostratejik konumu, Avrupa Birliğiyle Gümrük Birliği Anlaşmamız, NATO'nun önemli bir üyesi olmamız, yakın coğrafyayla derin tarihî ve kültürel bağlarımızın olması...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Hepsıyla kavgamız var ama!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – ...bu bahsettiğim trendleri Türkiye'nin lehine, önemli bir avantaja dönüştürebilir. Bu avantajı kullanmak için, yakın ve dost ülkelerle ticaretimizi daha da artırmak için yoğun bir çaba içerisindeyiz; seyahatlerimin önemli bir kısmının gündemi bu olmuştur. Bu çerçevede Avrupa Birliğiyle Gümrük Birliğinin modernleşmesini çok önemsiyoruz. Nitekim son açıklanan raporla buna yeşil ışık yakılmış gibi. Diğer taraftan, hizmet ihracatımızın önümüzdeki beş yılda 2 katına çıkması için Bakanlık olarak güçlü destek vermeye devam edeceğiz. Mimarlık, mühendislik, tasarım ve yazılım ile yabancılara verilen eğitim ve sağlık hizmetlerinden elde edilen kazançların yarısını geçmişte vergiden istisna etmiştik, şimdi edinilen gelirin ülkemize getirilmesi şartıyla bu vergi istisnasını yüzde 80'e çıkarıyoruz. Evet, bu bir istisnadır ama doğru bir istisnadır çünkü Türkiye'ye kalıcı döviz kazandırmayı amaçlıyor. Cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşmeyi sağlamak üzere ekonomi politikamızı yapısal adımlarla destekleyeceğiz. Bu çerçevede, iş ve yatırım ortamını iyileştirmek için yoğun bir gündemimiz var: YOİKK toplantısını son birkaç ayda 2 kez yaptık, sonuç alacağız. Katma değerli üretimi desteklemek için yeni programları devreye alıyoruz. Sermaye piyasalarımızı enflasyonu düşürdükçe derinleştireceğiz. Firmalarımızın sadece bankalara bağımlı olmasını, bağımlılığını azaltacağız. Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak için yerli ve yenilenebilir enerji noktasında kapasitemizi artırma çabalarımızı artıracacağız. Özellikle önümüzdeki dönemde yeşil ve dijital dönüşümü hızlandırıyoruz. Seyahatlerimin hemen hemen hepsinde ana gündem maddelerinden bir tanesi yeşil ve dijital dönüşüm olmuştur. Biz hiç kimseden kaynak istemedik, hiç kimseden para istemedik, Türkiye'nin paraya ihtiyacı yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın her zaman vurguladığı gibi, yatırım, istihdam, üretim ve ihracat en büyük önceliklerimizdir. Bu zorlu küresel konjonktürde özellikle ihracatı çok güçlü bir şekilde destekliyoruz. Eximbank'ın sermayesini yüzde 50'ye yakın artırdık. Günlük reeskont kredi limitini 10 kat artırdık, şimdi, 3 milyar lira günlük reeskont kredisi var; yetmez, ocak ayında çok daha fazla artıracacağız. Bakın, bu kredilerde faize üst sınır getirdik, bu kredilerin kullanımında yüzde 30 ilave ihracat bedeli satış zorunluluğunu kaldırdık. Önümüzdeki aylarda günlük reeskont kredi limitini, dediğim gibi, daha da artıracamız ve yüzde 40 olan ihracat bedeli satış zorunluluğunu da gözden geçireceğiz. Özellikle yüksek teknoloji ve stratejik sektörleri desteklemek için yatırım taahhütlü avans kredisi uygulama çerçevesini yeniden yapılandırıyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Sayın Bakan, halkımız ekonomist değil, daha sade, anlaşılır anlatın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Mevcut parasal sıkılaştırma sürecini gözeterek dış ticarete önemli payı olan sektörlerimizi, yüksek teknoloji ürünlerini destekliyoruz. Somut ölçütler kapsamında teknik yeterliliği Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, finansal fizibiliteyi ise bankalarımız yapacak, nihai kararı Merkez Bankası verecek. Bu krediler herkese açık, şeffaf, iki yıl anapara ödemesiz, on yıl vadeli olacaktır, finansman maliyeti ise cari piyasa koşullarının oldukça

altında olacaktır. Özetle, önümüzdeki üç yılda bu 284 yüksek teknoloji ürününün ülkemizde üretilmesi için 300 milyar liralık kredi imkânı sağlanıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu son bir kez Merkez Bankası tarafından yapılacak çünkü bunu, daha sonraki dönemde, bütçeyi iyileştirdiğimizde bütçenin içine alacağız, doğru yer bütçedir. Gördüğünüz gibi, iddialarınızın aksine neoliberal bir yaklaşım içerisinde değiliz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Post neoliberal bu, post!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta ihracatçı KOBİ’lerimiz olmak üzere teminat yetersizliği yaşayan firmalarımızın finansmana erişimini artırıyoruz. Hazine destekli kefalet kapsamında, bu yıl, döviz kazandırıcı hizmetler, yatırım, proje finansmanı, imalat sanayisi, girişimcilik ve dijital dönüşümle, depremde etkilenen işletmelerimize yönelik toplam 16 adet destek programını uygulamaya koyduk. Bu kapsamda, 92 bin kredi işlemi oldu, 172 milyar lira hazine kefaletinde kredi verildi. Ayrıca, girişimcilik ekosistemini geliştirme vizyonu ile erken aşama şirketlerin alternatif finansmana ulaşımı için de yoğun bir çaba içerisindeyiz. Önümüzdeki dönemde harcamaları rasyonelleştirecek, kaynaklarımızı nitelikli büyümeye, ihracata ve istihdama katkı sağlayacak alanlara yönlendirmeye devam edeceğiz. Evet, harcamalarda bir miktar katılık var, o eleştiriyi kabul ediyorum ama biz, önümüzdeki dönemde, her şeye rağmen, 1 lira dahi olsa tasarruf için çabalarımızı devam ettireceğiz.

Orta vadeli programa baktığınız zaman, biz bu sene için bütçe açığını yüzde 6,4 olarak öngörmüştük, öyle görünüyor ki bütçe açığı bunun oldukça altında olacak ve muhtemelen de deprem hariç bütçe açığı yüzde 3’ün altına inecek. Yani Türkiye bu sene de -deprem hariç, çünkü deprem tek kerelik harcamadır- Maastricht Kriterlerini tutturacaktır.

ERHAN USTA (Samsun) – Deprem gelirini de çıkarmak lazım Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Şimdi, deprem bölgesinin ayağa kaldırılması ve depremde vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanması için tüm imkânlarımızı seferber ettik. Hazır yeri gelmişken şu deprem vergileri konusunu da bir açıklığa kavuşturalım. Sizler -özellikle Plan ve Bütçe çalışan arkadaşlarımız çok iyi bilirler- milletvekillerimiz muhtemelen biliyorsunuz, bütçenin bazı temel ilkeleri vardır. Bu temel ilkelerin en önemlilerinden bir tanesi de ademitahsis ilkesidir. “Ademitahsis ilkesi” ne demek? Şu demek: Tahsil edilen gelirler bütçeye alınıyor ve bütçede bu yüce Meclisin belirlediği alanlara -bunu görüşüyoruz- harcanıyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Meclis nereyi belirledi Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Şimdi, 1999 ve sonrasında bir deprem fonu kurulmuş mu? Hayır. O deprem vergileri deprem fonunda toplanmış mı? Hayır. Çünkü ademitahsis ilkesi gereği bütçe gelirleri belirli bir hizmetin yürütülmesine tahsis edilemiyor, genel bütçe geliri olarak kaydediliyor. Genel bütçe geliri olarak kaydettiğinizde de benim 2011’de verdiğim cevap çıkıyor. 2011’de ben ne demişim? “Çiftçimize” demişim “altyapıya” da demişim.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Siz doğru söylediniz de sizden sonrakiler bozdu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ben doğru demişim.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Evet, sizden sonrakiler bozdu, Nebati bozdu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Çünkü benim söylediğim ademitahsis ilkesi çerçevesindedir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Erdoğan farklı şey söylüyor Sayın Şimşek.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, sizler hep yaşıyorsunuz; basında dönem dönem, başında söyledikleriniz, sonunda söyledikleriniz alınmıyor, bir noktası cimbızlanıyor; bunları hepiniz yaşıyorsunuz. Bakın, benim 2011’deki açıklamam tamamen bu çerçevededir. Ben orada “eğitim” demişim “çiftçi” demişim “altyapı” demişim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – On iki yıl önceydi Sayın Bakan, on iki yıl önce!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Kim bozdu bunları Sayın Bakan?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sizi gönderen kim?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) –Dolayısıyla bütçede vergi gelirleri nereye harcanıyorsa tamamını neredeyse sıralamışım. Dolayısıyla deprem vergileri...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Bakan, neden gittiniz görevden?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) –Geleceğim, merak etmeyin.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – O zaman Kahramanmaraş depremleri olmamıştı Sayın Bakan!

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan, benim itirazım deprem vergileri değil, deprem nedeniyle topladığınız vergiler!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, şunu söyleyeyim: Son yirmi yılda yaşanan depremler nedeniyle oluşan hasarların giderilmesi için yaptığımız harcamalar o bağlamda topladığımız vergilerin 1,6 katıdır.

ERHAN USTA (Samsun) – Onu sormuyorum. Deprem nedeniyle KDV’yi artırdınız, ÖTV’yi artırdınız; onu söyleyin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Yenileme ve güçlendirme çalışmalarını da ekleyecek olursak yaptığımız harcamalar topladığımız vergi gelirinin tam 8 katıdır.

Bakın, temmuz ayında deprem yaralarını sarmak için aldığımız tedbirlerin toplam vergi geliri karşılığı 404 milyar liradır. Ama 2023 bütçesinden deprem için harcayacağımız para 762 milyar liradır.

ERHAN USTA (Samsun) – Tam yıl etkisini söyleyin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Önümüzdeki yıl 1 trilyon 28 milyar lirayı deprem yaralarını sarması için harcayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Silmeyin vergi borçlarını Sayın Bakan, 5’li çetenin borçlarını silmeyin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; programımızın diğer önemli bir hedefi rezerv birikimidir. 8 Aralık itibarıyla rezervlerimiz mayıs sonuna göre 43 milyar dolar artarak tarihi en yüksek seviye olan 141,4 milyar dolara ulaşmıştır. Evet, net rezervi de sorabilirsiniz, net rezervler de 43,9 milyar dolar artarak 38,2 milyar dolara yükselmiştir. Swap meselesi, döviz kredi talebi az olduğu için yerel bankalar Merkez Bankasıyla swap yapıyorlar. Yerel bankalarla yapılan swaplar çok rutin bir iştir ama yabancı ülkelerle yapılan swapları dahi çıkartsanız rezervlerimiz artıdır, esas olan da o hesaplama. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CUMHUR UZUN (Muğla) – Kaçtı, kaçtı, artı kaçtı Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Rezervlerimizdeki artış ülkemizin kırılganlığını azaltmaktadır, finansal istikrarı güçlendirmiştir. Yine, finansal piyasalardaki istikrarı gözeterek programımızın diğer önemli bir hedefi olan kur korumalı mevduattan çıkış için gerekli adımları attık, atıyoruz.

CUMHUR UZUN (Muğla) – Swap hariç kaçtı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Kur korumalı mevduat stoku ağustos ayında 3,4 trilyon lirayla zirveyi bulmuştu, 8 Aralık itibarıyla 2,7 trilyona düşmüştür. Önümüzdeki dönemde, kur korumalı mevduatı şirketler ve bireyler nezdinde cazip kılan vergi düzenlemelerini de gözden geçireceğiz.

CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Bakan, Hazine'den Merkez Bankasına geçtiği için kur korumalı mevduat 300 milyar zarar etti Merkez Bankası!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Muafiyet aldınız ya! Komisyon'da torba yasada muafiyet aldınız, muafiyet, ne gözden geçirmesi!

ERHAN USTA (Samsun) – Kanunu yeni çıkardınız!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eylül ayında orta vadeli programımızı açıkladık ancak haziran başından beri zaten programı uyguluyoruz. Peki, bu program çalışıyor mu, beklediğimiz sonuçları veriyor mu? Cevabım, kesinlikle evet. Şimdi sizlere programın çalışıp çalışmadığını anlatayım. İlk olarak ülkemizin risk primi önemli ölçüde düşmüştür. Bakın, mayıs ayında 700 baz puanın üzerine çıkan risk primi dün itibarıyla, bugün itibarıyla 290 puanın altına düşmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Kim yükseltti Sayın Bakan? Hangi iktidar yükseltti?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Şimdi diyebilirsiniz ki: “Bütün gelişmekte olan ülkelerin risk primi düşüyor.”

CUMHUR UZUN (Muğla) – Dünyada kaç, dünyada? Dünyada kaç risk primi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, gelişmekte olan ülkelerin mayıs ayından beri risk primi 87 baz puan düşmüş, Türkiye'nin risk primi 400 baz puandan daha fazla düşmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Çünkü 700'dü de o yüzden yani!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Türkiye'de iktidar sizsiniz de onun için o kadar yükseldi!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – İkincisi, borçlanma maliyetlerimiz gerilemiştir. Türkiye'nin tahvil “spread”leri...

CUMHUR UZUN (Muğla) – Sayın Bakan, düşünle övünülmez! Dünyadaki risk primimiz nedir?

ERHAN USTA (Samsun) – Böyle bir mantık olabilir mi? O zaman bine çıkarsaydınız, belki 600 düşerdi! Allah Allah, hiç yakışıyor mu Sayın Bakan!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ya, arkadaşlar, size yakıştıramıyorum gerçekten!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Bakan, 700'e kim çıkardı?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Değerli milletvekilleri...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ben sabahtan beri sizi dinledim, size hiç yakıştırmıyorum gerçekten! Yakıştırmıyorum çünkü bakın... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Ama yapmayın, siz de “400 puan düştü.” diyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Usta...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Yakışıyor mu? Yakışıyor mu size? Size yakışıyor mu? Yakışıyor mu?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Milletin hakkını savunuyoruz, yakışıyor tabii! Milletin hakkını savunuyoruz burada!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Değerli milletvekilleri...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, izin verin.

CUMHUR UZUN (Muğla) – Bakın, sizin milletin parasını... (AK PARTİ sıralarından “Otur yerine!” sesleri)

BAŞKAN – Değerli Milletvekili, lütfen oturun.

Bakın, sabahtan beri Sayın Bakan herkesi dinledi, yerinden bir tane laf söylemedi. Şimdi Sayın Bakan gayet güzel anlatıyor, siz de dinleyin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tefecilere karşı milletin hakkını savunuyoruz, olacak o kadar!

BAŞKAN – Yani siz de dinleyin lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, biz de Sayın Bakana bir sürü övgü yaptık ama o övgüleri lütfen hak etsin!

BAŞKAN – Ne anlatacağına siz karar veremezsiniz, ne konuşacağına Sayın Bakan karar verir, hatibin konuşacaklarını siz tayin edemezsiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir sürü övgü yaptık, o övgüleri hak etsin! “400 puan düştü.” diyor çünkü 700’dü! Hiç dünyada 700 olan başka bir ülke yok ki! Olur mu böyle bir şey!

BAŞKAN – Lütfen, lütfen sükûnetle Sayın Bakanımızı dinleyelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sizi nasıl saygıyla dinlediyse aynı saygıyla Sayın Bakanı dinleyelim.

Sayın Bakanım, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Evet, program çalışıyor. Bakın, borçlanma maliyetlerimiz gerilemiş, bundan mutlu olmamız lazım, borçlanma maliyetlerimiz gerilemiş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Bakın, Türkiye’nin tahvil “spread”leri iyileşmiştir. Son dönemde Türkiye’nin borçlanma maliyeti diğer gelişmekte olan ülkelere göre çok hızlı düşmüştür. Basit bir rakam vereceğim size, ülkemizin tahvil “spread”leri yani aynı vadedeki Amerikan tahvil faiziyle olan fark, mayıs ayında gelişmekte olan ülkeler ortalamasının 200 baz puan üzerindeymişiz Türkiye olarak, şu anda gelişmekte olan ülkeler ortalamasının 77 baz puan altındayız yani 277 baz puan iyileşmiş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, program çalışıyor. Bakın, bir diğer gösterge, kur oynaklığı azalmıştır. Mayıs ayında yüzde 57’yi gören bir aylık opsiyonların ima ettiği kur oynaklığı aralık ayında yüzde 8’e düşmüştür. Böylece yüzde 11 düzeyindeki gelişmekte olan ülkeler kur oynaklığı ortalamasının da altına düşmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Diğer bir ifadeyle, Türk lirası gelişmekte olan ülke para birimlerine göre daha istikrarlı bir görünüm sergilemektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Nebati memleketi batırmış.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Dördüncü olumlu gelişme; Türk varlıklarına uluslararası yatırımcıların ilgisi artmıştır yani ülkemizin dış kaynağa erişimi artmıştır. Ocak-mayıs döneminde 2,9 milyar dolar net portföy çıkışı yaşanırken haziran-ekim döneminde net giriş 4,2 milyar dolardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Aynı dönemde, bakın, aynı dönemde bankaların dış borç “roll over” rasyosu yüzde 96’dan yüzde 141’e çıkmıştır yani ne demek? Ocak-mayıs döneminde bizim bankalarımız 100 dolar dış borç öderken 96 dolar bulmuşlar, şimdi 141 dolar

bulabiliyorlar ve daha ucuza bulabiliyorlar. Bakın, reel sektör de aynı şekilde. Reel sektörümüzün dış borç çevirme oranı yüzde 74'ten yüzde 109'a yükselmiştir ve bu borçlanmalar daha düşük maliyetlerle gerçekleşmiştir. Önümüzdeki dönemde ben inanıyorum ki Türkiye'nin yatırımcı ilgisi daha da artacak. Dolayısıyla yaptığımız toplantılarda para isteme ihtiyacımız yok ki, piyasada arzulanımdan çok daha fazla Türkiye'ye şu anda kaynak akışı var. Bankalar, reel sektör, kamu... Dolayısıyla Türkiye'nin o anlamda bir kaynak ihtiyacı yoktur.

Bakın, kredi derecelendirme kuruluşları buradan gösterdiler, doğru ama onlar geriden geliyorlar. Şu anda Türkiye'nin "spread"lerinin ima ettiği kredi notu Türkiye'nin cari kredi notunun tam 2 kademe üzerindedir. Onlar geriden gelsinler, benim için önemli olan piyasanın fiyatlamasıdır. Piyasa doğru fiyatlar, onlar geriden gelebilirler ama ona rağmen, bakın, bizim notların görünümü hızlı bir şekilde iyileşiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bankacılık sektörümüz güçlüdür. Ekonomimizin sağlıklı bir şekilde büyümesi için sağlıklı bir bankacılık sektörüne ihtiyacımız vardır ve bankacılık sektörü büyümeye çok önemli bir katkı sağlamaktadır. Sermaye yeterlilik oranı yüzde 18,4; yasal yeterlilik yüzde 8, bizim uyguladığımız yüzde 12; dünya standartlarının çok üstünde bir sermaye yeterlilik oranı söz konusudur. Aktif kalitesi son derece yüksektir; problemli kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 1,5 civarı; yüzde 85 de karşılık ayrılmış yani tamamı kayıp olsa bilançoğu etkilemeyecek. Likidite yeterlilik oranı yüzde 162 seviyesindedir yani likiditesi de yüksektir ama hatiplerin ifade ettiği gibi bankacılık sektörünün öz kaynak kârlılığı iddia edildiği gibi yüksek değil, enflasyonun oldukça da altındadır.

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Amerika'da mı, Türkiye'de mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ve biz hiçbir şekilde finans sektörüne, bankalara karşı bir özel ayrımcılık yapmıyoruz. Tam aksine kurumlar vergisini bankalar için, finans sektörü için, yüzde 30'a biz çıkardık, yüzde 30'a temmuz ayında biz çıkardık. Bakın, şu anda gündeminizde bir yasa teklifi var? Ne yasa teklifi? Orada önemli bir madde var, enflasyon muhasebesiyle ilgili düzenleme. Biz bankaları dışarıda tutuyoruz ve böylece 70 milyar lira normalde vergi ödemeyecekken verecekler. Onun için en son söyleyeceğiniz şey, bizim büyük iş âlemini ve finans sektörünü kayırdığımız hususu olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ama belli kesimleri kayırıyoruz; mesela çiftçilerimizi, esnafımızı, sanatkârimizi, çalışanlarımızı kayırıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vatandaşlarımızın elektrik ve doğal gaz fiyat artışından korunması için, ihtiyaç sahibi ailelerimizin ısınma amaçlı kömür ihtiyaçlarının karşılanması için, tarımda üreticiler ve tüketiciler için makul fiyat oluşumu için bir çok ciddi destekler veriyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mısır yüzde 7 verdiniz Sayın Bakan, pancara yüzde 27 verdiniz; enflasyonun altında.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – 2023 yılı Kasım sonu itibarıyla vatandaşlarımızın hanelerde kullandığı doğal gazda yüzde 68 sübvansiyon var, elektrikte yüzde 55 sübvansiyon var; evet, sübvansiyon var. Kime var? Vatandaşa var.

Bugün yapılan değerlendirmelerde şunlar söylendi: "Tarım sektörüne kaynak ayrılmıyor." Müsaade ederseniz o konuda da bilgi vereyim. 2024 yılı bütçemizde tarıma 384 milyar lira kaynak ayırmışız; evet, 384 milyar. Tarımsal destek programları için 91,6 milyar lira; tarım sektörü yatırım ödenekleri için 100,6 milyar lira; tarımsal kredi sübvansiyonu, tarım KİT'lerinin finansmanı ve ihracat destekleri için 191,8 milyar lira kaynak tahsis ettik.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Kırsalda yaş ortalaması 58-60 oldu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Peki, bakan, 2024 yılında sadece bununla mı yetineceğiz? Hayır. Daha önce yem ve gübre teslimlerinde KDV istisnasını bizim Hükûmet getirmiş.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Zam olarak yansıdı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Tarımsal destekleme ödemelerinde kazanç istisnasını biz getirmişiz, zirai amaçlı su teslimlerinde KDV istisnasını Hükûmetimiz getirmiş. Devam edeyim: Tarımsal ürünleri lisanslı depoculuk faaliyetlerinden sağlanan vergisel destekler, küçük ölçekli çiftçilerimize sağladığımız destekler kapsamında 2024 yılında tam 136 milyar lira vergiden biz vazgeçiyoruz. Evet, vergi harcaması var. Kime var? Çiftçimize var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çiftçiye yansımıyor Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Nasıl yansımıyor ya! Ben KDV almıyorum, nasıl yansımıyor!

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakan, gelir istisna ve muafiyetleri dikkate aldığımızda... (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen, Sayın Bakan gayet nezaket içinde, gayet de edibane biçimde derdini güzelce anlatıyor, dinleyin.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Efendim, biz de dinliyoruz. Sayın Başkan, biz de dinliyoruz, merak etmeyin.

BAŞKAN – Kimseyi kırmıyor, kimseyi dökmüyor, incitmiyor, doğruları söylüyor.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZALİ TEMELLİ (Muş) – Siz nereden biliyorsunuz doğruları söylediğini!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, doğru olup olmadığına millet karar versin, siz Başkansınız!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Tarafsız olmanız lazım, tarafsız!

ERHAN USTA (Samsun) – Haklısınız, haklısınız; aslında Sayın Bakan bütün eleştirileri Nebati'ye yapıyor, bizim alınacak bir şeyimiz yok, Nureddin Nebati'yi eleştiriyor.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelir istisna ve muafiyetlerini dikkate aldığımızda, bakan, gelir istisna ve muafiyetleri; 2024 yılında tarım sektörüne doğrudan ve dolaylı 520 milyar lira destek vereceğiz; bu, millî gelirin yüzde 1,3'üne tekabül ediyor.

Evet, çiftçilerimize sadece bununla da kalmıyoruz. Müsaade ederseniz, bakan, 2023 yılında Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla 1,8 milyon çiftçiye, bakan, 1 kişiye değil, 1,8 milyon çiftçiye 295 milyar lira faiz destekli kredi vermişiz. Bu ne demek biliyor musunuz? Çiftçimiz krediyi alıyor, 100 lira faiz ödemesi gerekirken 30 lirasını ödüyor, 70 lirasını hazine ödüyor. Evet, dolayısıyla çiftçimize en güçlü desteği veriyoruz. Peki, esnafımıza, sanatkârimıza?

Bakan, 2023 yılında 421 bin esnaf ve sanatkâra yaklaşık 153 milyar lira faiz destekli kredi vermişiz. Ne demek? Esnafımıza kredi vermişiz, 100 lira faiz ödeyecekken 50 lirasını biz ödemişiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, hazine 50 lirasını... Basitleştiriyorum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Demek ki yetmemiş, esnaf kan ağlıyor, kan!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bankaları sübvans eymişsin ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılında çalışanlarımızın ve emeklilerimizin aylık ücretlerinde enflasyonun çok üzerinde artışlar yaparak alım güçlerini destekledik. 2023 yılı sonu enflasyon gerçekleşme tahmini yaklaşık yüzde 65. En düşük memur maaşı yüzde 142 arttı, ortalama memur maaşı yüzde 129 arttı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yoksulluk sınırının altında kaldı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Asgari ücret yüzde 107’nin üzerinde arttı, en düşük emekli aylığı yüzde 114 arttı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Emekli perişan, bari onu söyleme Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, enflasyon tahmini yüzde 65, bütün artışlar yüzde 100’ün üzerinde.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Tahmin gerçekçi olsa bu artışı kabul ederdik, tahmin gerçekçi değil.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Emeklilerimizin bayram ikramiyelerini neredeyse 2 katına çıkardık. Emeklilerimize tek sefere mahsus 5 bin lira ilave ödeme yapıyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 2 bin verdiniz ya! Yazık ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sadece bu sene değil; bakın, son yirmi bir yıldır çalışanlarımızı, emeklilerimizi, memurlarımızı biz enflasyona ezdirmedik.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yani 2 bin lira veriyorsunuz ya! İnsan bunu derken utanır ya! 1 maaş ikramiye vermeniz lazım bayramlarda emekliye.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, son yirmi bir yılda en düşük memur maaşında reel artış yüzde 174, ortalama memur maaş artışı da yüzde 111; bunlar reel artışlar.

CUMHUR UZUN (Muğla) – Yirmi yılda!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Asgari ücrette yüzde 201, en düşük emekli aylığında...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Enflasyonun gerçek rakamı ne?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Reel, reel; enflasyon konuşulmaz burada, reel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, en düşük emekli aylığının reel artışı yüzde 455.

RIDVAN UZ (Çanakkale) – Merkez Bankası Başkanı ev bulamıyor kiralık, ne anlatıyorsun!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – 7.500 lira emekli maaşı, Allah aşkına ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – En düşük emekli maaşı 7.500 lira ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sonuç olarak, çalışanlarımızı, emeklilerimizi hiçbir dönemde enflasyona ezdirmedik ve ezdirmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Dul ve yetim maaşlarından bahsedin! 7.500 lira bile değil dul ve yetim maaşları!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – 7.500 liraya kira bile yok artık, kira!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Merkez Bankası Başkanınız kiralık ev bulamıyor, nasıl ezdirmediniz ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, ekonomimiz büyüdüğü, refahımız arttıkça daha adil bir şekilde paylaşacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Burası hayatından çok mutlu, halk mutlu değil!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – AKP’li vekiller de emeklinin yanına gidemiyor! Bu alkış çalışana, emekliye az para verdiğiniz için(!)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Emeklinin yanına gidecek yüzünüz de kalmadı ya.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, sizlere kamu finansmanı ve borçlanma alanındaki gelişmelerden bahsetmek istiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan, geçen yıl da Nebati’yi alkışlıyorlardı.

BAŞKAN – Değerli Grup Başkan Vekili arkadaşlarım, bari siz buradaki Bakanımızı sükûnetle dinleyin.

CAVİT ARI (Antalya) – Ama alkışlara bir şey demediniz Sayın Başkan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – O alkışlara bir şey demiyorsunuz Sayın Başkan.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Onlar alkışladı ya. Alkışlayanlara yok; söyleyenlere mi, doğru söyleyene mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Neyi alkışlıyorlar? Ülkeyi batırdınız, onu mu alkışlıyorsunuz? Emekliyi batırdınız, onu mu alkışlıyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ya, bu rakamlarda ne sorun var?

BAŞKAN – Yani bakıyorum, yani vekil arkadaşlar laf atıyor ama sizler onları geçtiniz, istirham ediyorum. Sayın Bakan bütçesini sunuyor, bütçesini anlatıyor; kırmadan, dökmeden anlatıyor, güzel bir lisanla anlatıyor, lütfen dinleyin, lütfen dinleyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Takdir eden alkışlayacak tabii.

Sayın Bakan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, AK PARTİ Grubunun alkışlarına bakmayın. Geçen yıl da aynı şekilde Nebati’yi alkışlıyorlardı. Geçen yıl da Nebati’yi alkışlıyorlardı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu alkışlara güvenmeyin. Sizden önce de başkasını alkışlıyorlardı.

CAVİT ARI (Antalya) – Taraflı davranmayın Sayın Başkan, siz tarafsız olun, tarafsız!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

BAŞKAN – Sizler de izin verin Sayın Bakanın konuşmasına.

CAVİT ARI (Antalya) – Tarafsız olun, tarafsız! Taraf tutmayın!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – ...sizlere kamu finansmanı ve borçlanma alanındaki gelişmelerden de bahsetmek istiyorum. Orta vadeli programda AB tanımlı genel borç yönetim borç stokunun millî gelire oranı 2023 yılında muhtemelen yüzde 33-34 arası bir rakam olacak. Bu, gelişmekte olan ülkeler ortalaması olan yüzde 67’nin yarısından daha azdır. Avrupa Birliği ülkelerinde ortalama kamu borç oranı yüzde 83, dediğim gibi, gelişmekte olan ülkelere yüzde 67, Türkiye’de yüzde 33. Bunu niye söylüyorum? Depremle ilgili ilave bir şokla karşı karşıyayız. Doğrudur, deprem şoku bu sene, gelecek sene, 2025’te hatta 2026’ya kadar bir süre etkileyecek ama bizim borç stokumuz yaptığımız tahminlere göre 2026’nın sonunda aşağı yukarı bugün ne ise o civarda olacak.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bakan Bey, şakşakçılara değil, halka kulağınızı açın!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ya, tam mizah oldu artık ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Dolayısıyla, bunu niye söylüyorsunuz?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Cumhurbaşkanı “Faiz artmayacak.” dedi ama siz sürekli faiz arttırıyorsunuz, size kızmıyor mu hiç?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Nassı ne çabuk unuttular ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, çünkü bütün dünyada borç önemli bir sorun, borç önemli bir sorun, Türkiye’de borcun nispeten düşük olması Türkiye için önemli bir fırsat sunuyor, onu anlatmaya çalışıyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Bakan, nası ne çabuk unuttuk ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bizim borçlanma stratejimizin ana unsurları aşağıdaki gibi olacak, önümüzdeki yıl borçlanırken şu 3 ölçüt çerçevesinde borçlanacağız: Bir, borç stokunun faiz riskini azaltmak amacıyla değişken faizli senetlerin ihraçlarının payını sınırlıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Kim arttırdı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Borcun döviz kurlarındaki dalgalanmalara karşı duyarlılığını azaltmak için borçlanmayı ağırlıklı olarak TL cinsinden yapacağız. Borcun refinansman riskini azaltmak için vadesine bir yıldan az kalmış senetlerin payını belli bir seviyede tutacağız yani vadeyi uzatmaya devam edeceğiz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Tasarrufu kim yapacak Sayın Bakan ya, tasarrufu kim yapacak?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ne kadar faiz ödeyeceksiniz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Bakın, değerli arkadaşlar, şöyle söyleyeyim: Bizim şu anda sabit faizli iç borçlanmanın 2023 yılı içerisindeki payı yüzde 69’dur yani faiz riski nispeten düşüktür. Yurt içi döviz cinsi borç stokunun toplam borç stoku içindeki payı kasım ayı itibarıyla yüzde 12’dir yani nispeten düşüktür ama azaltmak istiyoruz, kur riski bu çerçevede azalmıştır. 2023 yılı Kasım ayı itibarıyla iç borçlanmanın ortalama vadesi altmış beş ay olarak gerçekleşmiştir yani likidite riskini azaltıyoruz.

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Nebati Bey’e anlatın bunları!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Burada, kıymetli vekillerimiz, siz değerli arkadaşlarımız eleştiriler getirdiniz, faiz harcamalarının arttığını söylediniz; nominal olarak faiz harcamaları artıyor, doğrudur ama millî gelire oran olarak artış çok cüzdür, bütçeye artışı sınırlıdır. Bakın, faiz harcamalarının -yüksek enflasyonist ortamda nominal olarak bakamazsınız- millî gelire oranı 2022’ye kadar yani son yirmi iki yılda ortalama yüzde 5,5 olmuş; bu sene yüzde 2,5, gelecek sene yüzde 3 civarı olacak yani dolayısıyla iddia edildiği gibi faiz harcamalarının millî gelire oranı kontrolden çıkmış değil ama biz bütçe açıklarını kontrol altına alamazsak o zaman haklısınız. Bakın, bu eleştiriyi ben doğru buluyorum. O nedenle de biz tedbir aldık; biz sadece borçla değil, açığımızı kalıcı, sağlıklı vergi gelirleriyle finanse etmek zorundayız, harcamaları kontrol altına almak zorundayız arkadaşlar. Dolayısıyla burada çok farklı düşünüyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kimden alıyorsunuz vergiyi? Tabandan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Tabii ki depremin yarattığı finansman ihtiyacı nedeniyle finansman programını revize ettik ve 2023 yılı başında yüzde 114 olarak öngörülen iç borç çevirme oranı 2023 yılında yüzde 140’a çıktı ama karşımızda gerçekten asrın felaketi şeklinde bir deprem var.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – O felaket hâlâ devam ediyor Sayın Bakan, insanlar konteynerlerde.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Benzer şekilde 2024 yılında tabii ki finansman programında yüksek bir iç borç çevirme oranı var. 2024 yılı içerisinde iç borç çevirme oranı yüzde 136,5 olacak yani inşallah, bu senenin bir miktar altında olacak ama bunlar yüksek rakamlar; o nedenle, oturup vergi tabanını büyüteceğiz. Şimdi bunu söyledim diye eleştiriliyorum. Benim kastım şu değerli arkadaşlar: Vergi vermeyenler, kayıt dışı faaliyet gösterenlerin üzerine gideceğiz yoksa biz zaten asgari ücretliden vergi almıyoruz ki, asgari ücrete kadar olandan vergi almıyoruz ki. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – 5’li çetenin vergilerini de affetmeyin, affettiğiniz vergileri alın!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok taraflı kalkınma bankaları, G20 ve OECD nezdinde ülkemizi başarılı bir şekilde temsil ediyoruz, bu kuruluşların çalışmalarına güçlü bir şekilde ekip olarak katkı sağlamaya devam ediyoruz. Çok taraflı kalkınma bankalarından kaynak kullanımında ön sıralardayız. Çok taraflı kalkınma bankalarının kaynakları piyasaya göre nispeten daha elverişli maliyetlerle olduğu için ön plana çıkarıyorum. Bakın, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasından 7,2 milyar dolarlık portföy büyüklüğümüzle 1’inci sıradayız; Asya Altyapı Yatırım Bankasından sağladığımız 4,3 milyar dolarla Hindistan sonrasında dünyada 2’nci sıradayız; Dünya Bankası bünyesindeki Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasından kaynak kullanımında Avrupa ve Orta Asya bölgesinde 1’inci sıradayız; bütün dünyada 6’ncı sıradayız. Bir başka Dünya Bankası kuruluşu olan Uluslararası Finans Kurumunda ise aktif portföy büyüklüğü bakımından dünyada 3’üncü sıradayız. Hazineye çok başarılı bir ekip var, kendileriyle gurur duyuyorum çünkü bu bir ekip işidir. Ben buraya yeni geldim, bu bir ekip işidir, arkadaşlarımı tebrik ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bakan Bey, devlette süreklilik esastır, sizin şahsınız tek başına yetmez!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Biraz önce “irrasyonel” diyordun. Nasıl oldu, o “irrasyoneller” nasıl bir anda oldu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, orta vadeli programımızı açıkladık, Dünya Bankası çıktı ve dedi ki: “Biz bu programa güveniyoruz, Türkiye’ye olan kaynak taahhüdümüzü 17 milyar dolardan 35 milyar dolara çıkarıyoruz.” Burada “Çok çabalıyorsun ama bir şey gelmiyor.” diye söylediniz, aslında çok ciddi bir kaynak akışı başlamış durumda. Bakın, 2023 yılında proje ve program finansmanı amacıyla Türkiye 7,9 milyar dolar dış finansman buldu, sadece Dünya Bankasından yakın dönemde 3,5 milyar dolar kaynak sağladık. Ben inanıyorum ki 2024 yılında küresel finansal koşullar çok daha elverişli olacak, Türkiye’nin CDS primi çok daha düşecek ve inşallah böylece bütün şirketlerimizin -bunlar sonuçta Türkiye’nin, hepimizin değerleri- hepsi daha ucuz finansmana erişecek, enflasyonu düşürdükçe inanıyorum ki finansal koşullar çok daha elverişli hâle gelecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her zaman olduğu gibi bugün de vergi uygulamalarımızla ilgili çok sayıda eleştiri geldi, sizlere gerçekten teşekkür ediyorum; eleştirileriniz yol gösterici, gerçekten memnun oluyorum, ben hiç gücenmiyorum, eksiklerimiz varsa düzeltelim. (AK PARTİ

sıralarından alkışlar) Bakın, eleştirilerin özetini sıralayayım, bir de yaptıklarımıza, yapamadıklarımıza bakalım: Vergilerin dar gelirli vatandaşlarımıza yüklendiği, vergi adaletinin sağlanamadığı, dolaylı vergilerin ve vergi yüklerinin yüksek olduğu konularında yoğun bir eleştiri aldık. Bu eleştirilere ilişkin müsaade ederseniz görüşlerimi paylaşmak istiyorum. Öncelikle şunun altını net olarak bir çizmek istiyorum: Vergi mevzuatımızda reform ihtiyacı açıktır ve bu konuda da yoğun bir çalışma içerisinde olacağız. Bugüne kadar tabii ki makrofinansal istikrarı sağlamak için yoğun bir çaba içerisine girdik, şimdi bir miktar rahatlamış durumdayız, şimdi oturup tabiri caizse çok daha kalıcı düzenlemeler üzerine yoğunlaşacağız. Peki, ne yapacağız? Klasik olarak ben ilkeleri sıralayayım çünkü detaya giremem: Etkin, basit ve daha adil bir vergi sistemi oluşturmak için çalışacağız. Doğrudan vergilerin payını artıracaktır. Yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı teşvik etmeye devam edeceğiz. Sürdürülebilir büyümeyi bu çerçevede destekleyeceğiz. Kamu açığının sağlıklı kaynaklarla finanse edilmesi için ilave çaba göstereceğiz. Etkin olmayan istisna ve indirimlerin kaldırılması için bir çaba içerisine gireceğiz. Burada istisnalar çok geniş, sadece yurt dışı kaynak, özellikle kalıcı kaynak girişini sağlamaya yönelik birtakım istisnalar noktasında elimiz rahat olacak. Ben o istisnaları geçici olarak doğru buluyorum ama onun dışındakileri gözden geçireceğiz.

Şimdi, müsaade ederseniz... Vergi sistemimizin adil olmadığını söylediniz; bakın, önemli adımlar atmışız. Mesela, asgari ücreti vergi dışı bırakmışız. Sadece asgari ücretli yararlanmıyor, bütün çalışanlar asgari ücrete kadar vergi vermiyor. 2024 yılında bu olmasaydı ne kadar gelir elde edecektik? 595 milyar lira yani biz 595 milyar lira vergiden asgari ücrete kadar ücretleri vergi dışı tuttuğumuz için yani vergide adaleti sağlamak için, çalışanlarımızı desteklemek için 595 milyar lira vergiden vazgeçmişiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, bu bir vergi harcamasıdır ama doğru bir harcamadır. Şimdi, bakın, sadece o değil, bu vergi istisnasında 34,4 milyar lira da damga vergisi olmak üzere aslında toplamda 629,4 milyar lira vergiden vazgeçmişiz, çalışanlarımıza bu desteği sağlamışız.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ama çalışanların cebine girmiyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Gelir vergisi tarifemize gelince; evet, hemen hemen birçok ülkede olduğu gibi artan oranlı yani çok kazananan çok almayı amaçlayan bir tarife var. Bakın, Hükümetlerimiz döneminde vergi adaletini güçlendirmek için en alttaki yani en düşük gelir vergisi dilimi yüzde 22 iken yüzde 15'e biz indirmişiz. Peki, en üst dilim neymiş? Yüzde 35'miş. Kaça çıkarmışız? Yüzde 40'a çıkarmışız.

ERHAN USTA (Samsun) – 45'ten indirdiniz önce, 45'ten indirdiniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, artırmışız yani çok kazananın vergi oranını artırmışız, az kazananınkini de azaltmışız. Yani tarifede ücretler lehine değişiklik...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan, 2006'da 45'ti, siz indirdiniz, siz indirdiniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Doğru, biz indirmişiz, sonra yükseltmişiz.

ERHAN USTA (Samsun) – E, onu söyleyin ama canım; Allah Allah, onu söyleyin. Bunların hepsini biliyoruz, yıllarımı verdim ben ya, yıllarımı verdim ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, ortalama ücret üzerindeki -OECD rakamını söylüyorum- gelir vergisi yükü 2022 yılında Türkiye'de yüzde 11,2; 2002 yılında yüzde 15'in üzerinde bu. Dolayısıyla, çalışanlar üzerindeki vergi yükü düşmüş. Daha yüksek, indirilebilir mi, tarifeler şey yapılabilir mi; bunları tartışabiliriz ama çok net bir şekilde, AK PARTİ hükümetleri döneminde vergide adaleti sağlamaya yönelik bu bağlamda çok önemli adımlar atılmış ve gelir vergisi yükü tam 4 puan düşürülmüştür.

ERHAN USTA (Samsun) – Teknelerde ÖTV hâlâ sıfır.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Evde üretilen ürünleri internet üzerinden satan esnafı muaf hâle getirmişiz. Bakın, hükümetlerimiz döneminde esnaf muafiyetinin kapsamını genişletmişiz. Basit usulde vergilendirilen 850 bin esnaftan sıfır vergi alıyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bu arada, bir eleştiri geldi, dediler ki: “Suriyeliler vergi vermiyor.” Ülkemizde bulunan yabancılar şirket kurarlarsa kurumlar vergisine, işletme açarak şahsi faaliyette bulunuyorlarsa da gelir vergisine tabidir. Ülkemizde bulunan Suriyelilere veya başka bir ülke uyruklarına yönelik herhangi bir özel vergi istisnası yoktur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Evet, Suriyeliler vergi vermek zorunda ve veriyorlar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Zaten kayıt dışı onlar Sayın Bakan, kayıt dışı çalışıyor o esnaflar.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Kayıt dışı çalışma önemli bir sorundur. Türkiye’de bu oran sadece yabancılarla ilişkili değildir, yüksek bir orandır; düşürdük yüzde 50ler’den yüzde 27’lere ama daha katedeceğimiz çok mesafe var.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hem kabul edip hem de...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, yeni iş kuran gençlerimizin 150 bin liraya kadar olan kazançlarından üç yıl boyunca vergi almıyoruz, BAĞ-KUR primlerini bir yıl boyunca devletçe biz ödüyoruz. Gördüğünüz gibi esnafımızın yanındayız, çalışanımızın yanındayız.

Peki, dolaylı vergiler konusu... Dolaylı vergilere KDV’den başlayalım. Türkiye’de efektif KDV oranı yüzde 14,4’tür. Bakın, burada adaleti sağlamaya yönelik hükümetlerimiz döneminde ilave adımlar atmışız, daha önce de var olan adımlar var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama düşeni siz çıkardınız Sayın Bakan, KDV’de.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakın, bugün itibarıyla temel gıdada, sosyal konutlarda yüzde 1 KDV uyguluyoruz. Bu adaletli değil mi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İlk defa yüzde 20 KDV alımı oldu ürünlerde.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bunlara yüzde 1 KDV uygulamamızın bize maliyeti 110 milyar lira. Neye uyguluyoruz? Sosyal amaçlı konuta. Neye uyguluyoruz? Gıdaya. Eğitimde, sağlıkta, turizmde, yeme içme hizmetlerinde, tekstilde, tarım makinelerinde, tarımsal sulamada, evlerde kullanılan elektrik gibi birçok alanda indirimli KDV uygulamamız var yüzde 10 gibi. Bunların bize yıllık maliyeti 61 milyar lira, çiftçimizi desteklemek için yem ve gübre üzerindeki KDV’yi sıfırladığımızda yıllık maliyet 49 buçuk milyar lira. Sadece bu kalemlere bakarsanız 200 milyar lira dolaylı vergiden vazgeçmişiz. Neden? Çünkü vergide adaleti bir miktar sağlamak için. Takdir edersiniz ki bütün bu düzenlemeler çalışanlarımızın, esnafımızın lehine.

Evet, sermaye kesiminin kârlarının vergilendirilmediği hususu gündeme getirildi. Az önce de söyledim, biz özellikle en yüksek vergiyi, kurumlar vergisi oranını bankalara ve finans sektörüne uyguluyoruz; yüzde 30.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Vergi adaletini bir miktar değil de tamamen sağlamak için sizi engelleyen ne?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bakan, 2023 yılında kurumlar vergisinin tamamının yüzde 24’ü bankalardan tahsil edildi. Bütün kurumlar vergisinin yüzde 24’ü tek başına bankalardan tahsil edildi. Dolayısıyla Meclisimizin gündeminde olan kanun teklifine göre de bankalar bu sene enflasyon muhasebesinden yararlanmayacak ve ilave 70 milyar lira vergi verecekler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzde 75; ellerinde kaldı, yüzde 25’ini vergi verdiler; aşırı kâr yaptırdınız bankalara.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde vergi yükünün yüksek olduğu iddiası gerçeği yansıtıyor mu? Evet, böyle bir iddia var. Genel vergi yükü sıralamasında...

Sayın Başkan, sürem bitiyor ama çok kesildi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Vallahi yeter, yorulduk biz yalandan. Yalandan yorulduk, yeter, uzatmayın Başkanım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Yeter, Başkanım yeter.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, yeterli, konuştu Sayın Bakan, uzatmanıza gerek yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yalnız anlattıklarınızdan anladığım şu: Nebati kalsaymış biz batmışımız Sayın Bakan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Daha sık bekleriz Sayın Bakanım buralara.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, bir izin var mı.

Şimdi, biliyorsunuz, gruplar adına altmış dakika, yürütme adına da altmış dakika ancak gruplar adına konuşan her hatibin sözünün sonuna ihtiyaç olması hâlinde birer dakika ilave ediyorum. Genelde bakıldığı zaman da en az konuşan 4 kişi dört dakika, diğerleri 10 kişi konuşuyor on dakika.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman orada da orantı yapmanız lazım, biz onu söyledik o orantıyı yapmadınız. Şimdi, AK PARTİ Grubu on iki dakika uzatma alıyor, biz dört dakika alıyoruz.

BAŞKAN – Yapmadık ama ben şimdi diyorum ki bakın, geçen Sağlık Bakanına yapmadım ama şimdi baktığınızda burada herkese veriyoruz, burada Sayın Bakana bir dakika versek...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakana isterseniz on dakika verin, o değil de...

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yalnız Sayın Başkan, işinize geldiği zaman işinize gelen kuralı uygulayamazsınız; öyle bir şey yok, olur mu öyle şey!

BAŞKAN – Öyle bir şey yok.

Sayın Bakan, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Biz şu an ortalama 4 kişi konuşuyoruz...

BAŞKAN – İzin verin, Bakan Bey konuşsun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi yükünün yüksek olduğu iddiasına gelince, Türkiye toplam vergilerde genel vergi yükü sıralamasında yüzde 20,8’le 38 OECD üyesi ülke arasında en düşük vergi yüküne sahip 3’üncü ülkedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) OECD vergi yükü ortalaması yüzde 34, Avrupa Birliği ortalaması yüzde 41,2; ya Türkiye yüzde 20,8. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolaylı vergilerin yüksek olduğu eleştirileri evet, oranlarsanız yüksek görünüyor, kabul ediyorum ama vergide

temel sorunumuz dolaylı vergi yükünün yüksekliği değil dolaysız vergi gelirlerinin yeterli düzeyde olmamasıdır. Ülkemizde gelir ve kazançlar üzerinden alınan vergilerin millî gelir içerisindeki payı yüzde 5,8; OECD ortalaması yüzde 12,3; gördüğümüz gibi OECD ortalamasının yarısından az. O nedenle bakın, bu yılki millî gelirimizle değerlendiresek 1 trilyon 650 milyar liraya tekabül eden bir fark var. Peki, dolaysız vergiler neden yetersiz? İki temel sebebi var değerli arkadaşlar: Birincisi -az önce detaylı bir şekilde anlattım- gelir ve kurumlar vergisinde ciddi istisna ve muafiyetler var; çiftçimiz için, asgari ücretli için, esnafımız için, bütün kesimler için. Onları topladığınız zaman zaten bu bahsettiğim az önceki farkı önemli ölçüde açıklıyor, bu bir.

İkincisi de bu eleştiriyi ben kabul edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen son sözlerinizi alalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Yine çiftçiyi çok gördünüz be, yük gördünüz!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Selamlayın artık.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sık sık bekleriz Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Lütfen, son sözlerinizi alalım.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – İkincisi de kayıt dışılıktır.

Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Ama Nebati Bey gelsin, on dakika daha...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – O kadar yalan bize bir yıl yeter!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Zaman zaman Meclisimizi bilgilendirin Sayın Başkan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanı ile mücadeleyle kararlılıkla yürütüyoruz. Bakın, 2023 yılında 4624 dosya kapsamında 14.525 kişi hakkında rapor ve bilgi hazırlanarak adli makamlar, kolluk ve istihbarat birimleriyle, ilgili kamu idareleriyle bunları paylaştık, destek verdik ve bütün yani kara parayla, mafyayla mücadele ediyoruz. Bu konuda İçişleri Bakanlığımızın en büyük destekçisi Maliye Bakanlığıdır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) FATF’in gri listesinden çıkılması için de teknik koşulları yerine getiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Yeter artık Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bizi zorda bırakmayın. Lütfen son sözlerinizi alalım, lütfen.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Verin, verin. Sayın Başkan, verin verin; yürütme her zaman buraya gelmiyor, verin efendim, verin. Her zaman göremiyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Her zaman gelmiyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Her zaman göremiyoruz.

BAŞKAN – Peki, Sayın Bakan, buyurun, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum sizlere, gerçekten...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, yoksulluk sınırı altında çalışan, maaşı...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – ...çok nazıksınız, çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bakın, ülkemiz 40 FATF standardından 39’uyla uyumlu hâle gelmiştir; bakın, 40’ta 39; bunu ben söylemiyorum, FATF’in ekim ayındaki toplantısından bana gönderilen mektupta bu somut olarak var. Bir tane eksiğimiz var, onu da ocak ayında inşallah yerine getireceğiz, kripto varlıklara ilişkin yasal düzenleme ama bu yeterli olmuyor. Ayrıca, gri listeden çıkmak için uygulamada etkinlik gerekiyor, az önce söylediğim rakamlar üzerinden de söyleyeyim, uygulamada etkinlik noktasında da çok mesafe katettik ve FATF’yle bunları paylaştık.

RIDVAN UZ (Çanakkale) – Ne zaman çıkıyoruz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Tabii ki bu bir karardır, bir ülke bile çıkıp itiraz ettiği zaman olmayabiliyor ama inanıyorum ki Türkiye’nin bu ilerlemesi eninde sonunda takdir edilecek. Önümüzdeki yıl inşallah Türkiye FATF’in gri listesinden çıkmış olacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; makrofinansal istikrarı sağlamayı, sürdürülebilir yüksek büyümeyi devam ettirmeyi amaçlayan programımız gerçekten sonuç vermeye başladı ancak ne dünyanın ne de Türkiye’mizin karşı karşıya olduğu sorunlara kestirme, kolaycı çözümler yok; sabırla, kararlılıkla bu programı uygulamamız lazım, uygulama dışında başka da bir seçeneğimiz yok. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla ülkemizin ekonomi alanındaki kazanımlarını artırmaya ve geleceğe taşımaya kararlıyız.

Sözlerime son verirken 2024 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize ve yüce Meclisimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bütçe sürecinde emeği geçen sizlere, bütün çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şimşek, teşekkür ediyorum.

Şahsı adına aleyhte Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban.

Sayın Gürban, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz günlerde hayatını kaybeden Hasan Bitmez Beyefendi’ye Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve Saadet Partisi camiasına sabırlar diliyorum.

Ülkemizde meydana gelen “yüzyılın felaketi” olarak adlandırılan Kahramanmaraş merkezli depremde maalesef çok ciddi sayıda can kayıpları yaşanmıştır. Buradan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza tekrardan Allah’tan rahmet diliyorum.

Deprem felaketinin yaşandığı 6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde toplam borsa yatırımcı sayısı o dönem yaklaşık 4 milyon kişidir. Deprem bölgesindeki 11 ilimizde toplam borsa yatırımcı sayısı 400 bindir. Borsada işlem yapan vatandaşlarımızın yaklaşık yüzde 10’u borsaya ait verilere erişemezken, internet yokken, haberleşme araçları yokken, her şeyden önemlisi insanlar canının derdine düşmüşken borsa ilk iki gün kapatılmamıştır. 3’üncü gün ise öğlen seansı sonrası borsa kapatılıp sabah seansı işlemleri iptal edilmiştir. Hisse senedi yatırımcılarının yaklaşık yüzde 10’unun deprem bölgesinde olduğunu düşünürsek tahmini mali kaybın yaklaşık 56 milyar lira olduğu anlaşılmaktadır.

11 Eylül saldırılarında, daha önce yaşanan 1999 Gölcük depreminde borsa kapatılmıştır. Geç gelen ve eksik alınan borsa kapatılma kararı binlerce depremzede vatandaşımızı hem psikolojik hem de maddi olarak çöküntüye uğratmıştır. Bu kararlar, Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda çalışmasını, yatırımcıların hak ve yararlarının korunmasını sağlayamamıştır. Bu konuyla alakalı Sayın Bakana hem soru önergesiyle hem de Plan ve Bütçe Komisyonunda bu iki günde kimlerin satış yaptığını, neden borsanın kapatılmadığını, kamu kurumunun görevini yapmaması nedeniyle zarar gören depremzede vatandaşlarımızın zararlarının neden tazmin edilmediğini sordum. Gelen cevap standart kopyala yapıştır şeklinde SPK mevzuatı oldu, sorduğum soruların hiçbirine cevap verilmedi.

Sayın Bakanım, eğer böyle cevap verecekseniz soru önergesi vermenin ne anlamı var? Biz zaten mevzuatı biliyoruz. Biz bu soruların cevabını kimden alacağız, gidip ondan soralım.

Değerli hazırun, deprem felaketinin yaşandığı ilk üç gün deprem bölgesinde telefonlar çalışmadığı, internet çekmediği için hiç işlem yapılamamıştır. Hatta sadece bölgedeki vatandaşlarımız değil, yardım için bölgeye gelen vatandaşlarımız da mağdur olmuştur. Tabiri caizse vatandaşlarımızın borsada işlem gören varlıkları bazı kişiler ve zümreler tarafından yağmalanmıştır. Bugünlerde alım satım yapan tüm kişiler ve kurumlar kamuoyu önünde açıklanmalıdır. Hem vicdanları yaralayan hem de “yüzyılın felaketi” dediğimiz bir durumda dahi vatandaşlarımız mağdur edilmiştir. Bunun ne ticari ne de insani bakımdan hiçbir makul açıklaması olamaz. Yaşanılan elim hadise için tüm girişimlerime rağmen hâlen somut adım atılmamıştır. Mağduriyetleri giderici, aynı zamanda bundan sonra yaşanması muhtemel olaylar için caydırıcı yaptırımlar olmalıdır. Borsa kapatılma kararının ilk iki gün alınmamasının sebebi açıklanmalıdır. Bu bir felaket, borsanın kapanması gerekiyordu. 3’üncü gün kapatınız. Madem borsayı kapatmak lazımdı, ilk iki gün niye kapatmadınız? Madem ilk iki gün kapatmadınız, 3’üncü gün niye kapatınız? Deprem 3’üncü günü geç ve eksik alınan kararın perde arkasında siyasi, ticari herhangi bir sebep var mı?

Değerli milletvekilleri, borsa üzerinde konuşulacak çok konu var, vakit dar; hızlı bir şekilde birkaç şeyden bahsetmek istiyorum. Borsada işlem gören, siyasi iktidara yakın bazı şirketlerin sürekli bedelli sermaye artırımına izin verilmesini nasıl açıklıyorsunuz? İşlem sırası kapatılan şirketlerle ilgili nasıl bir planınız var? Örneğin, FETÖ’den dolayı el konulan KOZAL, yatırımcının mağdur edilmemesi için tahtası kapatılmamışken aynı şekilde el konulan Royal Halının da tahtası kapatılmıştır. Aynı iki örnekte iki farklı karar uygulanmıştır. Bunun sebebi nedir? Yani “Royal Halıda işlem yapan yatırımcı zarar görsün, batsın; KOZAL’daki yatırımcıyı koruyalım.” mı diyorsunuz? Ben de diyorum ki bütün borsa yatırımcılarını koruyalım. Bu şirketleri borsaya açan sen, inceleyen sen, denetleyen sen, tahtayı kapatan sen, borsadan atan sen, parası batan ben; hiçbir ceza almayan sen! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürban, lütfen tamamlayın.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) – Tamam, tamamliyorum.

Bu şirketleri halka açanların, inceleyenlerin, izin verenlerin hiçbir suçu yok; bütün suç, bu hisseleri alanların. Öyle mi? Yaparsa AK PARTİ yapar(!)

Bir diğer konu da Twitter’da ve Telegram’da olanları görüyoruz. Bununla mücadele etmenin zorluğunu biliyoruz. Bu konuda sizlere önerim, bireysel yatırım danışmanlığını ülkemizde serbest hâle getirmek. “SPL” denilen bir kurum var, bu kurum sınavlar yapıyor, lisans dağıtıyor ancak lisansın hiçbir yerde geçerliliği yok; hiçbir işe yaramayan bu lisansları işe yarar hâle getirmek için bireysel yatırım danışmanlığının yasal hâle getirilmesi lazım. Düzey 3 ve Türev Araçlar Lisansı’na sahip kişilerin bireysel borsa ofisleri açarak yatırım danışmanlığı yapmasına izin verirsiniz bugün sosyal medyada kendisine yön çizmeye çalışan yatırımcılar yetkisiz kişilerle değil, SPK tarafından yetkilendirilmiş bireysel yatırım danışmanlarıyla iletişim hâlinde olur. Burada oluşabilecek olumsuz sonuçlardan da artık SPK sorumlu tutulamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürban, teşekkür ediyorum.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) – Çok az kaldı, bir dakika daha...

BAŞKAN – Efendim, herkese eşit davranıyorum.

RIDVAN UZ (Çanakkale) – Bakana verdiğiniz beş dakikadan bir dakika ilave edelim.

BAŞKAN – Efendim, Bakanın durumu farklı olduğu için... İzah ettim, bütün gruplara verdim, bir tane istisnam yok.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) – Verebilirseniz bir dakika daha alayım.

BAŞKAN – Sayın Gürban, çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) – Tamam. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Daniş Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bende mi?

BAŞKAN – Sıraya göre gidiyorum, buradaki sıraya göre.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Oradan başlayabilirsiniz Sayın Başkan, ben de bu arada...

BAŞKAN – Evet, Sayın Daniş Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ben hazırlanırken... İlk sıra oradan olmaz mı? Başlayayım ya da...

BAŞKAN – Yok, yok.

Sayın Kaya, hazır mısınız?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN – Ben buradaki sıraya göre gittim sadece.

Sayın Bülent Kaya, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu arada Meral Hanım biraz çalışmış olur bakın... Ben de bir şey yapmış olayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Tam beklemediğim bir anda geldi de.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Çalışmadığı yerden geldi herhâlde!

Öncelikle, Sayın Bakanımıza hoş geldiniz diyorum. Yılda bir kez gelince süre yetmiyor, onun için daha sık bekliyoruz Sayın Bakanım, Meclisle çalışmalarınızı ve irtibatlarınızı artırmanızı tavsiye ederiz, karşılıklı birbirimizden istifade etmiş oluruz.

Bir diğer husus da Bakanlık zırhlı bir elbisedir, zaman zaman iktidar sıralarından alkışlar gelir ama görevdeyken alkışlanırsınız, görevden ayrıldıktan sonra çok çabuk unutulursunuz çünkü sizden önce “millî ekonomik model” diye bir sloganla bir bakanımız atandı. Siz dâhil bütün önceki dönemleri faizci diye “tu kaka” ilan ettiler, yeni dönemi “kahraman” ilan ettiler, o dönemde faizi indirdiği için alkışlıyorlardı, o gitti, unutulmaya yüz tuttu, şimdi, siz faizleri artırıyorsunuz, yine alkışlanıyorsunuz; keramet sizde ya da önceki bakanda değil, iktidar koltuğunda oturuyor olmanızdan dolayı olduğunu bir

kardeşiniz olarak hatırlatmak istedim. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Önemli olan bakanken değil, bakanlık sona erdikten sonra, iktidar sıralarından değil, milletin gönlünde yer edinebiliyor olmakta olduğunu da hatırlatmış olayım.

Bir diğer husus da sözlerinize başlarken “Küresel büyük resme bakalım.” dediniz ama bence, küresel büyük resmi bir tarafa bırakalım, iktidarımızın vesikalık fotoğrafına bakalım Sayın Bakanım çünkü geçtim 2011 yılında ilan ettiğiniz 2023 hedeflerini, daha 2021’deki orta vadeli planda bir sene sonraki enflasyon oranı yüzde 6 yani 2022; 2023 enflasyon oranı ise yüzde 4,9’dur. Yani, vesikalık resme baktığımız zaman iki sene sonrasını göremeyen bir iktidara kim, ne kadar güvenir? Onu da geçtim. Merkez Bankası Başkanımız Gaye Hanım göreve geldiği zaman yüzde 22,3 olan enflasyon hedefini önce yüzde 51’e, sonra yüzde 58’e, sonra da yüzde 65’e... Yani bu, birkaç yıl içerisinde değil, birkaç ay içerisinde değişen rakamlar. Dolayısıyla ben Türkiye ölçeğinde küresel büyük resimlere değil, iktidarın vesikalık resmine bakmayı tavsiye ediyorum.

Bir diğer husus da siz göreve gelirken irrasyonel politikaları eleştirerek göreve geldiniz. Sizden önce yirmi bir yıl aynı partinin iktidarı vardı. Bence bu irrasyonel politikaların neler olduğunu bir siyasi nezaketle -tabii ki dile getirirsiniz siz- dile getirirseniz size karşı olan güven daha da perçinleşmiş olur, es geçerek sadece “irrasyonel politika” demeniz size karşı olan güveni de zedelemiş olur.

Bir diğer husus, artırdığınız faizlerden Sayın Cumhurbaşkanımızın haberi var mı? Çünkü kendisi “Nassın olduğu yerde, Allah’ın hükmünün olduğu yerde sana bana ne oluyor?” demişti. Dolayısıyla, size, bize ne oluyor Sayın Bakanım?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayalım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Beşer dakika diye anlaşmıştık gruplarla.

BAŞKAN – Lütfen devam edin.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla Allah’ın hükmünün olduğu yerde, herhâlde Sayın Cumhurbaşkanımızın bu faizleri artırdığınızdan haberi yoktur diye düşünüyorum.

Yine “Faiz artışını savunanlarla arkadaşlık etmem, asla yol yürümem.” diyordu; sizinle yol yürümeye karar verdiğine göre, herhâlde faizleri artırdığınızdan haberi yoktur diye düşünüyorum. Yarın bir gün, “Haberim yoktu, faizler artırıldı, ben görevden aldım.” derse yine suçlu siz olursunuz; yeni atanan bakan ise kahraman olarak ilan edilir.

Ülke ülke gezip Merkez Bankası rezervlerini artırmakla övünüyorsunuz. Siz geldiğinizde kasayı kim boşaltmıştı, sebep olanların bu ülkeye yükledikleri maliyetleri kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyor musunuz? 128 milyar dolara ne oldu? Bunlarla ilgili de kamuoyunu bilgilendirmeyi düşünüyor musunuz? Dolayısıyla, ekonomi bugün bu hâldeyse önceki hükümetlerin ve bakanların mutlaka bir sorumluluğu vardır. Bunları da açıklamanızı istirham ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, son sözlerinizi alalım.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Acı reçetenin en acısını 31 Marttan sonra mı uygulamayı düşünüyorsunuz Sayın Bakanım? Çünkü siz de “Ah keşke bu seçimler bir geçse de...” diye serzenişte bulunmuştunuz. 31 Mart seçimlerinden sonra yani 1 Nisandan sonra şaka değil de gerçekten acı bir reçete uygulamayı düşünüyor musunuz? Samimi olarak bu millete önceden haber verin de herkes hazırlığını ona göre yapsın.

Yine, emeklilerimize 5 bin TL maaşı sizin de Bakanlığınız öngörerek buraya göndermiş oldu ama çalışan emekliler kapsam dışı bırakılmıştı. Bir ayda Maliyede ne tür bir düzenleme oldu ki siz çalışan emeklilere de 5 bin TL vermeyi kabul ettiniz; bu da seçim ekonomisinin bir uygulaması mıydı? Bunu da söylemekten geri duramıyorum.

Son olarak, Sayın Cumhurbaşkanı meydanlarda sizi dolandırıcı olarak ilan etmişti ki ben dolandırıcı olmadığınızı biliyorum ve inanıyorum. Bu şekildeki bir sözü de geri almasını, özür dilemesini kendisinden istediniz mi? Çünkü bir dolandırıcıya uluslararası çevreler de güvenmez diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolandırıcı olmadığınızı tekrar kayda geçiriyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Sayın Usta, buyurun.

13.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana da yaptığı konuşma için ve verdiği bilgiler için teşekkür ediyoruz.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Biz, tabii, buradan sataştık, laf attık ama siz o şeyde anlayamadınız bir kısmını yani aslında katkı anlamındaydı onların önemli bir kısmı; onu söyleyeyim. Bize sataştığınız bir şey olmadı, biz iktidarda değiliz, siz geçen dönemi eleştirdiniz; aslında Nureddin Nebati'nin burada gelip en az 20 defa filan sataşmadan söz alması lazım. Kendisini de bekliyoruz, ben buradan ilan ediyorum. Nureddin Nebati gelsin, Sayın Bakanın kendisinin dönemiyle ilgili yaptığı o derin analizlere, o çok doğru ve acımasız olan eleştirilere mutlaka cevap versin. Şimdi, AK PARTİ Grubuna bakmayın Sayın Bakan siz, az önce söyledim, bu grup, fark etmiyor, Nureddin Nebati'yi daha heyecanla alkışlıyorlardı; şimdi sizi alkışlıyorlar.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ayıp be!

ERHAN USTA (Samsun) – Yarın siz gittiğinizde birisi gelsin “Ne kadar kötü yaptı, faizi artırdı, şöyle böyle yaptı.” desin yine bu arkadaşlar onu alkışlayacak. İstirham ediyorum, lütfen, siz o anlamda aslında biraz bize kulak verseniz iyi olur.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Elini kolunu buraya gösterme!

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, dolayısıyla eleştirilerinizin önemli bir kısmı Nebati'yeydi, biz ondan alınmış değiliz. Ama bir kısmı... Ben, doğrusu yani size yakıştıramadım, yadırgadım. Şu anlamda yadırgadım: Yani hakikaten çok çok hamaset vardı, ona gerek yoktu. Ben şunu söyledim size konuşmamda yani toplum size iyi bir kredi verdi. Hani bunda yıpranma var gecikmeyle birlikte. Ben bu akşam üzülerek gördüm ki bugünkü konuşmanızdan sonra o kredinin bir kısmının azaldığını

düşünüyorum. Şunu söylediniz, bu enteresan: Sayın Erdoğan sürekli “Biz IMF’ye borcu sıfırladık, sıfırladık, sıfırladık.” diye övündü, siz de burada Dünya Bankasından, Avrupa Yatırım Bankasından -Ben aradaki farkı biliyorum ama Sayın Erdoğan için bunlar fark etmiyor- ne kadar fazla borçlandığımızı, orada nasıl üst sıralarda borçlu olduğumuzu anlattınız bize. Yani bunu da sayın Erdoğan’ın dikkatine arz ediyorum.

Efendim, yirmi iki yıl sonra vergide bir reform ihtiyacı olduğunu -biz hep söylüyorduk zaten bunu- söylediniz ama iktidarda olan sizin siyasi partiniz, onu söyleyeyim. Yani yirmi iki yıldan sonra “Vergide bir reform ihtiyacı var.” demeniz...

Kara parayla mücadele ediyoruz, mafyayla mücadele ediyoruz, İçişleri Bakanı... Bunlar güzel şeyler ama yani mayıstan önceki olan işlerin de ne kadar bozuk olduğunu da sizin ağzınızdan bir kez daha görmüş olduk.

Şimdi ben çok kısa, vaktimin kalan süresini bu rezervlerle ilgili kullanmak istiyorum çünkü orada konuşmamda yer kalmamıştı. Şimdi, “140 milyar dolar brüt rezerv var.” diyorsunuz. Bu, hâlâ swaplar çıktıktan sonra eksi 41,5 milyar dolar. Ona nasıl “pozitif” dediniz, onu ben anlayabilmiş değilim. Ama burada esas problem şu: Bakın, şimdi hiç toplum konuşmuyor; 8 Aralık itibarıyla swaplar için ödediğimiz faiz 8 milyar 615 milyon dolar Sayın Bakan yani parayı topluyoruz da swaplardan topladığımız paranın ciddi bir maliyeti var arkadaşlar, 8 milyar 615 milyon dolar swaplar için. Yani bu 128 milyar doları yaktık ya yani onu yaktık bir anlamda, tamam mı; onun yerine şimdi koymak için... Onun bir sürü zaten ekonomide yarattığı tahribat oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Onları zaten yaşıyoruz, biliyoruz; yoksulluk, fakirlik, kriz, barınma krizi, bilmem ne. 8,6 milyar dolar bunun için faiz ödüyoruz. Ya, şimdi bu kadar... Tabii, bu, sizin kabahatiniz değil; onu söyleyeyim ama sizin kabahatiniz şu: Siz de bununla övünmeye başladınız. Yani şu analizi yapmanız: Evet, brüt rezerv... Brüt rezerv niye önemli biliyor musunuz? Sayın Başkan -size anlatayım- şunun için önemli: Sıcak paracılar “İki şey istiyoruz Türkiye’den; faizi yükseltin, ama bu yetmez, döviz rezervinizi artırın. Brüt önemli değil, brütü de artırsanız yeter.” diyor. Milletin parası, döviz topluyor -tamam mı- hazineye, Merkeze geçiyor. Sıcak paracı yani yabancı şunu diyor: “Ben parayı getiririm ama yarın bir şey olduğunda ben para bulabilir miyim?” Yani “Milletin parasına el koyacağız.” mesajı veriliyor aslında buradan sıcak paracılara, onların istediği o. Sizin memleketiniz yansın yıkılsın. CDS’ler filan düşer, bunları filan çok dert etmeyin siz ama sıcak paracılar şu anda ne isterse o yapıyor. Bunlar yapılmalı mı? Elbette, belki yapılmalı.

BAŞKAN – Sayın Usta, son sözlerinizi alalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Çünkü çok kötü yönetildi, maalesef iş bu noktaya geldi. O yüzden, Sayın Bakana yapıcı eleştirimizi yapıyoruz.

Bakın, sadece faiz artırmayla giderseniz bu iş olmaz, bu iş Arjantin’e döner; faizi artırırsınız enflasyon artar, faizi artırırsınız enflasyon artar. Yani bize şu an alkış tutarlar; işte, 2 milyar dolar, 5 milyar dolar piyasaya, hisse senedine, bonoya filan para gelebilir; yüzde 40’a tabii, gelir para, gelmez olur mu? Bir de onların çıkışta dolarını garanti edecek bu rezervi tutarsanız -maliyeti çok yüksek olmakla birlikte- sıcak para gelir ama bizim övünmemiz gerekenin ve beklediğimizin o olması lazım.

Şimdi, bir de pozisyon yanlışlığı alınıyor. Bizim normalde 100 milyar dolardı nakit menkul kıymetler, Sayın Başkan, 100 milyar dolar civarındaydı bundan üç beş yıl önce, şimdi 3 milyar dolara düşmüş. Bu ne biliyor musunuz? Daha çok Amerikan hazine tahvili. Amerikan hazine tahvilinin faizi yüzde 1 iken 100 milyar dolarlarda Amerikan hazine tahvili tuttuk; şimdi Amerikan hazine tahvilinin faizi yüzde 5'lere gelmiş, sadece 3 milyar dolarımız var, nakit tutuyoruz. Bu kadar yanlış pozisyon almak da olmaz. Bunların hepsinin millete bir maliyeti var.

Son konu da şunu söyleyeyim: Merkez Bankasının...

BAŞKAN – Sayın Usta, beşer dakika verildi.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir dakika daha alırsam; yapıcı bir eleştiri.

BAŞKAN – Lütfen, sizden de son sözünüzü alayım.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

Şu konu da çok önemli: Şu anda 750 milyar lira civarında -Sayın Bakan elbette takip ediyor onu- Hazinesinin Merkez Bankasında TL nakdi var arkadaşlar. İhtiyaçtan çok fazla borçlanıyoruz. Şimdi, bu, iki nedenle yapılıyor olabilir. Bir, efendim, işte “Ya, seçim geliyor, seçim öncesi harcayacak paramız olsun diye kasaya para koyalım.” denilebilir. İki “Şu anda piyasada likidite bol, Merkez Bankasına biraz yardımcı olayım, likiditeyi çekiyorum.” denilebilir. Bunun ikisinin de yapılmaması lazım yani eğer seçim öncesi bu parayı harcamaya kalkarsanız bu enflasyonu nasıl tutacaksınız? Eğer Merkez Bankasına yardımcı olmaya çalışıyorsanız bu, Merkez Bankasının işi, Hazinesinin değil. Yani yüzde 30'la borçlanıp, beş on yıl vadeli yüzde 30'la borçlanıp nakdi Merkez Bankasında tutmak çok yanlıştır. Merkez Bankası, bırakın çok kısa vadeli açık piyasa işlemlerinden, ters repoyla bu parayı toplayabilir. Burada çok ciddi bir yanlış var. Piyasada bunun gerekçesinin ne olduğunu da Sayın Bakan soru-cevap kısmında eğer bize söylerse biz de çok memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Akçay, buyurun.

14.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Türkiye'nin bütün zorlu sınamalara rağmen hedeflerine ulaşma kararlılığını sürdürdüğüne, 6 Şubat depremlerinin bütçeye getirdiği yüke ve Hazine ve Maliye Bakanlığı kadrolarıyla ilgili yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum ve Sayın Bakanın nezdinde de tüm Hazine ve Maliye Bakanlığı mensuplarına katkı verenleri tebrik ediyorum, başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, 2020 yılı başından itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, 2022 yılında Rusya-Ukrayna savaşı, ABD-Çin gerilimi, tedarik zinciri ve ticaret kanalları ile enerji ve gıda sektörleri başta olmak üzere ekonomi üzerindeki belirsizlikleri artırmıştır. Yani belli bir zaman perspektifi içinde değerlendirmek gerekir ekonomiyi ve maliye politikalarını. Geride bıraktığımız süreçte Türkiye, bütün zorlu sınamalara rağmen hedeflerine ulaşma kararlılığını sürdürmektedir, bu kararlılığı devam ettirmektedir. 2022 yılında yüzde 5,5'luk büyüme hızıyla son üç yıl boyunca kesintisiz büyüyen Türkiye, 2023 yılının ilk yarısından sonra, üçüncü çeyreğinde yüzde 5,9 oranındaki büyümeyle de kesintisiz, güçlü büyüme eğilimini devam ettirmiştir. Üçüncü çeyrekteki 5,9'luk büyüme oranı, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında, Avrupa Birliği, OECD ve G20 ülkeleri arasında 1'inci sırada yer almıştır.

Türkiye'nin büyümesine bağlı olarak istihdamı da benzer ekonomilere nazaran daha olumlu seyretmektedir. Vatandaşlarımızın hayatını olumsuz bir şekilde yakından etkileyen enflasyon, şiddeti azalsa da Türkiye'nin önemli gündem maddelerinden biri olmaya devam etmektedir. Alınan tedbirler ve uygulanan para ve maliye politikaları sonucu enflasyonda yükseliş trendinde düşüş eğilimi de başlamıştır. Enflasyonda gözlenen yükselişte küresel enerji, gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışların oluşturduğu güçlü negatif arz şokları da etkili olmaya devam etmiştir.

6 Şubat Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinin yol açtığı hasarların onarımına yönelik harcamalar bütçeye önemli bir yük getirmiştir. Depremde hasar gören bölgelerin yeniden ihyası ve imarıyla, depremin etkilerinin ortadan kaldırılması amacıyla 2023 yılında 762 milyarın dışında 2024 yılında da 1 trilyon 28 milyar lira harcama yapılması planlanmakta ve öngörülmektedir.

Türkiye ekonomisinde yüksek oranlı ve istikrarlı büyümenin sağlanmasında finansmanın sürdürülebilir ve sağlıklı kaynaklardan temin edilmesi, dış kaynaklara olan bağımlılığın azaltılması, kaynakların gelir artırıcı, istihdam sağlayıcı ve verimlilik potansiyeli yüksek alanlara yönlendirilmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kalıcı olarak istihdam dostu, sürdürülebilir bir büyüme ortamını tesis etmek, işsizliği azaltmak, gelir dağılımını adil hâle getirmek, enflasyonu kalıcı şekilde aşağıya çekmek, fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlamak, üretim ve ihracatın ithalat bağımlılığını azaltarak rekabet gücü yüksek bir üretim ekonomisi tesis etmek, dünyada Türk malı markalı ve patentli ürünleri daha da yaygınlaştırmak öncelikli beklentilerimiz arasındadır.

Sayın Başkanım, bu arada Hazine ve Maliye Bakanlığı kadrolarıyla ilgili bir iki hususu başlıklar hâlinde saymak istiyorum. Taşra uzmanları ile merkez uzmanları arasındaki özlük ve maaş farklılıkları giderilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, son sözlerinizi alalım.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Denetim ve incelemeye yetkili defterdarlık uzmanlarının muhasebe denetmenliği ünvanına geçişleri sağlanmalıdır. Yardımcı hizmetler sınıfında çalışanlar için görevde yükselme ve ünvan değişikliği sınava açılmalıdır. Taşra teşkilatındaki personel eksikliği giderilmelidir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı dikkate alınarak Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında çalışan idari personelin 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kaldırılan vekâlet ücretleri yeniden ödenmelidir. Merkez ve taşra teşkilatına fazla mesai ücreti getirilmelidir. Gelir İdaresi bünyesindeki kariyer uzmanlıklar arasındaki merkez ve taşra ayrımı da kaldırılmalı, bu kapsamda, devlet gelir uzmanları ile gelir uzmanları arasındaki özlük ve maaş farklılıkları da giderilmelidir. Vergi dairesi müdür yardımcısı ve gelir uzmanlarına sınırlı inceleme yetkisi verilmesi de idarenin yükünü önemli ölçüde azaltacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Son sözüm...

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen son sözünüzü alalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, süre konusunda, bu konuda çok özenli davranıyoruz, hassasiyetiniz için ayrıca da teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Sağ olun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 2003, 2004 ve 2006 yıllarında Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan ortak sınavla devlet gelir uzman yardımcısı, gelir uzman yardımcısı ve vergi denetmen yardımcısı alınmıştır. Bu kadrolara atanan personelin özlük haklarında daha sonraki yıllarda yapılan değişiklikler nedeniyle gelir uzmanları -ki sayıları 400 kişi- aleyhine önemli farklılıklar meydana gelmiştir. Meclis Dilekçe Komisyonu kararında, ortak sınavla giren gelir uzmanları nezdinde bir çalışma yapılması, ünvanlar arasında yatay geçiş sağlanması istenmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Meclis Dilekçe Komisyonuna verilen cevapta da kanuni bir düzenleme gerekliliğinden bahsedilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Bakan, bu, âdeta kanayan bir yara hâline gelmiştir.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Buna bir vaziyet edilmesinde fayda mülahaza ediyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Danış Beştaş, buyurun.

15.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doğrusu ben ekonomist değilim, Sayın Bakanı dinledikten sonra iyi ki ekonomist değilim dedim, onu açık yüreklilikle söyleyeyim. Yani niye böyle ağdalı bir ekonomi dili tercih etti, anlamadım ama sonra çözdüm; halk anlamasın diye. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü herkes ekonomist değil yani neticede bu dili anlamadılar.

Konuşmanın bütün kavramlarını söyleyemeyeceğim ama nelerin geçmediğini -böyle birkaç tanesini- söylemek isterim: Mesela, konuşmada insan yoktu, birey, emekçi yoktu, işçi yoktu. “Türkiye’nin jeostratejik önemi.” dedi ama bölgesel barış yoktu, hukuk hiç yoktu, demokrasi kavramı hiç yoktu. Sayın Hazine ve Maliye Bakanı bence denklemi yanlış yerden kuruyor. Demokrasi yoksa ekonomi nasıl düzelecek? Ne kadar demokrasi o kadar ekonomi. Yani açıkçası bunları da paylaşmadan edemedim.

Bir de konuşmasında bazı temel noktalar var, onları ifade etmek istiyorum: Sayın Bakan, küresel ekonomideki negatif ayrışmanın nedenini açıklamak yerine, aslında küresel ekonominin arkasına saklandı; bu da dikkatlerimizden kaçmadı.

Diğer bir mesele, konuşmasının tamamında enflasyonun bu kadar yüksek olmasının normalliliğinden söz etti aslında. Hangi ülkelerde enflasyon bu kadar yüksek, doğrusu merak ediyoruz, bunu da açıklamasını bekliyoruz. Yine, hangi ülkede yoksulluk bu kadar derin? Bunu da hani biliyoruz ama Sayın Bakandan da duymak isteriz. Bir de hangi ülkelerde bu kadar çoklu kriz yaşıyor? En çok çoklu krizin yaşandığı ülkelere birinde yaşıyoruz.

Şimdi, şey diyor yaşlılara mesela, çok dikkatimi çekti, çokça söz geliyor. Açıkçası -maalesef annem-babam yaşamıyor ama buradaki vekillerin çoğunun eminim, umarım anne-babaları yaşıyordu, evin büyükleri yaşıyordu- niye bu kadar yaşlılara kafayı taktılar, anlamadım. Yani âdeta bir külfet gibi aktarılıyor bu yaşlılar, sürekli gündeme getiriliyor; bunu da yadırgadığımı söylemek isterim doğrusu.

Yine “Paraya ihtiyacımız yok.” dedi, bunu hiç anlamadım. Ya, paraya ihtiyacınız yoksa bu kadar zam isteniyor, vatandaş kan ağlıyor; mademki paraya ihtiyacınız yok, niye gerekli zamları vermiyorsunuz?

Bir de Sayın Bakanı incitmek değil asla amacım, galiba karıştırıyor, burası İngiltere değil, Türkiye’nin paraya ihtiyacı var. Bir de mademki paraya ihtiyacımız yok, Sayın Bakan neredeyse yere inemiyor, her gün uçaklarda, yurt dışı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sürekli havada, neredeyse indiği zamanlar sınırlı yani basından izlediğimiz kadarıyla. Paraya ihtiyacımız yoksa Sayın Bakan ve gerekli heyetler neden bu kadar dolaşüyor diğer ülkelerde? Bunu da merak ediyoruz. Yani bir de kamunun kaynaklarının kamuya aktarılmadığını da not etmek istiyoruz.

Depremlerden söz etti... 6 Şubat depreminden sonra “Tek Yürek Kampanyası” diye böyle şaşaalı bir kampanya yapılmıştı birçok kanalın ortak yayınında. Genellikle de kamu bankaları ve kamu kurumları oraya para aktardılar, sonra aktarmadıkları iddia edildi vesaire. Neticede totalde 115 milyar lira toplandığı ifade edildi ama hâlâ meçhul, nereye harcandı? Bunu hakikaten soruyoruz. Ayrıca, deprem vergileri nerede, toplanan deprem vergileri? Tatmin edici bir yanıt hâlâ ortada yok. Rakam 86 milyar 138 milyon, az bir rakam değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, son sözlerinizi alalım.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani bankaların kâr etmediğini genel olarak ifade etti ama bankalar kâr rekoru kırıyor; gerçekler böyle değil. 2022’de net kârı 433,5 milyar TL; önceki yıla göre yüzde 366,4 oranında artış göstermiş bizim elimizdeki verilere göre.

Yani bir de vergi harcamaları, adaletsiz bir vergi sistemi olduğu gün gibi ortada, vergide adalet asla söz konusu değil ama vatandaşın asıl merak ettiği birkaç soruyla bitireceğim: Asgari ücret Türkiye’de neden bu kadar önemli? Bir kere bunu sorup hepimiz bunun üzerinde düşünmeliyiz. Yani niye Almanya’da, İngiltere’de, Fransa’da, Norveç’te, Finlandiya’da asgari ücret bu kadar gündem değil? Bizde aylarca asgari ücret ne kadar artacak diye bir tartışma var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Danış Beştaş, son sözlerinizi alalım, daha uzatmayacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Çünkü asgari ücretle yaşayanların oranı çok yüksek; oranlara girmeyeceğim, zamanım yok.

Son olarak, yani insan yok dedim konuşmada, demokrasi yok.

Bir de “Biz maaşları artırdık.” dedi ve oranları verdi yani kesinlikle oranlarda bir şey yok, satın alma gücünü söylemedi. İstedığınız kadar artırın ya. Elimdeki rakamlara göre tek dert, şu anda en önemli dert zamlar ve hayat pahalılığı. Kiraların ne kadar arttığını söylemedi, ekmeğin ne kadar arttığını söylemedi, etin ne kadar arttığını söylemedi. Maaş ne kadar artarsa artsın ben o maaştan ne

alabiliyorum, önemli olan odur. Buradan, Sayın Bakan, bunlara yanıt vermedi. Biberin kilosu 40 lira, patlıcan 40 lira. Bu rakamları artırabiliriz. Yani özcesi, halkın istediği cevapları, duymak istediklerimizi zaten söylemedi ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

Son kez...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Uzatmasanız da olur. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Umarım şimdi yanıt verir Sayın Bakan.

BAŞKAN - Sayın Köksal, buyurun.

16.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, Sayın Bakanı burada dinleyince ekonomik sıkıntıların çözüldüğünü, ülkenin çok iyi bir ekonomiye sahip olduğunu, milletin geçim sıkıntısı çekmediğini filan anlatmaya çalıştı. Aklıma nedense bir hikâye geldi: Erzurumlu esnaf hacca gitmeye niyetleniyor, muhasebecisinden mali durumunun hac masraflarını karşılamaya yetip yetmeyeceğini öğrenmek için hesaplarına bakmasını istiyor. Muhasebeci hesaplara bakıyor; mali durumunun iyi olduğunu, hacca gitmesinin kendisine bir yük oluşturmayacağını söylüyor. Fakat adamcağız cüzdanına bakıyor, mal varlığına bakıyor, eldeki bütün varlıklarına, ondan sonra şöyle diyor: “Hesaba bakıyorum, hac farz olmuş; cüzdana bakıyorum, zekâta muhtaç.” Şimdi, Türkiye'nin hâli de bu: Sayın Bakanın anlattığına bakıyorum, hac farz olmuş ama Türkiye'nin hâline bakıyorum, zekâta muhtaç. (CHP sıralarından alkışlar)

O kadar çelişkilerle dolu bir konuşma yaptı ki şimdi, bir kere “Paraya ihtiyacımız yok.” dedi. Eğer paraya ihtiyacımız yoksa neden vatandaşın ek motorlu taşıtlar vergisi alıyoruz? Niye bu kadar çok vergi yükünü vatandaşa yüklüyoruz? Neredeyse ödemediğimiz bir nefes vergisi kaldı, yakında onu da çıkaracaksınız korkarım. (CHP sıralarından alkışlar) Emekten yana değilsiniz. “Vergi reformu yapacağız.” diye bahsediyorsunuz, yirmi bir yıldır iktidardasınız; bunca yıldır yapmadınız, niye yapmadınız, elinizden tutan mı vardı?

Ve Sayın Bakan kendisinin göreve geldiği mayıs ayından sonrasını savunuyor. Sanki mayıs ayından önce başka bir iktidar varmış, başka bir iktidardan devralmış gibi bir sunum yaptı, dedi ki: “Mayısta kredi temerrüt riski 700’dü, biz 290’a indirdik.” Yani 700’ü yapan başka bir iktidarın mensubu olan bir bakan mıydı; yine aynı iktidar vardı, yine aynı iktidara mensup bakan vardı dolayısıyla sadece kendi döneminizi savunmaya çalışıyorsunuz. Kendinizden önceki dönemi savunmuyor musunuz, böyle bir eleştiriniz mi var; onu da bilelim?

Hep sık sık şunu duyuyoruz: “Biz enflasyonla kararlı bir şekilde mücadele ediyoruz.” Efendim, enflasyonla mücadele filan yok. Bu ülkede Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı bile İstanbul’da ev kiralari pahalı olduğu için ailesinin yanına taşındığını söylüyor. O şimdi ev kirasını karşılayamıyorsa 7.500 lira alan emekli ya da 7.500’ün bile altında maaşlar alan dul ve yetimler ya da 11.402 lirayla geçinmeye çalışan asgari ücretli ya da 20-25 bin lira alan memur, işçi nasıl kirasını karşılayacak, nasıl geçinecek? Şimdi böyle bir realite var ortada. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köksal, lütfen tamamlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, biliyor musunuz, 19 Aralıkta UYAP verilerine göre icra ve iflas dosyaları sayısı 21 milyon 640 bin 697. Yani bu ülkede her dört kişiden 1'i neredeyse icralık durumda. BDDK'nin 8 Aralık verilerine göre de 168 milyar 87 milyon alacak takipte, 43 milyar 911 milyon tüketici kredisi ve bireysel kredi kartları alacağı takipte yani insanlar artık borçlanarak yaşıyor; kredi kartlarından gıda ihtiyaçlarını alarak, bir sonraki aya o borçlarını devrederek yaşamaya çalışıyor; açlık sınırının altındaki ücretlerle geçinmeye çalışıyor. Ekonomiyle sürekli övünen birileri var, evet; saray ve çevresi ama vatandaşa sorduğunuzda ilkokul çocuğu bile ekonomiden memnun değil çünkü kantine gittiğinde tost alamıyor, simit alamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köksal, lütfen son sözlerinizi alalım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bazı çocuklar beslenme çantasında yiyecek olmadığı için karınlarını suyla doyuruyor bu ülkede. Bu gerçekler varken sizin toz pembe tablo çizmenizi anlamıyorum.

Ayrıca, bir sorum daha var: Bugüne kadar, 1986'dan bugüne kadar 73 milyar dolar özelleştirme yapıldı bu ülkede, bunun 63 milyar doları AKP iktidarında oldu. Peki, bu 63 milyar dolar özelleştirmenin paraları nereye gitti? Har vurup harman savruldu. Ne bir altyapı yatırımı var ne açılan yeni bir fabrika var ama şimdi, bugüne geldiğimizde hâlâ daha altyapıların özelleştirmeyle yine birilerine peşkeş çekileceğini görüyoruz.

Ve şunu söylemek istiyorum: 200 liralık banknot 1 Ocak 2009 tarihinde tedavüle girdi. O gün tedavüle girdiğinde 125 dolara tekabül ediyordu, bugün 6,8 dolar ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köksal, bir daha uzatmayacağım, son kez, lütfen...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Son sözlerim... Tamam, evet.

O gün 200 lirayla siz 14 kilo kuzu eti alabiliyordunuz, bugün 600 gram kuzu eti alabiliyorsunuz. O gün 200 lirayla 18 kilo peynir alabiliyordunuz, bugün 1 kilo beyaz peyniri zor alıyorsunuz. Paramız gittikçe değer kaybediyor ve bugün 500 liralık banknotların piyasaya sürüleceği iddiaları var. Her yeni sürülecek -o değer kaybettikçe- büyük banknotlar önümüze sürüldükçe sürekli paramız değer kaybediyor. Peki, Erdoğan ne diyordu 1 Mart 2012 tarihli "tweet"inde: "Para tıpkı bayrak gibi, tıpkı millî marş gibi ülkenin gücünü, itibarını, bağımsızlığını simgeler. Paranın itibarı milletin itibarıdır." Şimdi soruyoruz: Türk lirasının itibarı nerede Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Köksal.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

17.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ile Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in çok nesnel bir sunum yaptığına, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 20-27 Aralık Mehmet Akif Ersoy'u Anma Haftası'na ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben iki konu hakkında bir bilgi verip ondan sonra güne ilgili bir iki değerlendirme yapacağım. Hatiplerden bir tanesi AFAD'ın yapmış olduğu konteyner kentlerde kalan depremzedelerden kira alındığını söylemişti, bunu özellikle hem İçişleri Bakanlığımıza hem AFAD Başkanlığımıza sordum. Hiçbir konteyner kentte hiçbir depremzededen hiçbir şekilde kira alınmıyor. Kendisi konteyner kentte kalmak istemeyen, dışarıda kalanlara da kira yardımı yapıldığını özellikle bilgilerine sunmak istiyorum, yüce Meclisin ve kayıtlara geçmesi için bunu söylemek istiyorum.

Yine, Kahramanmaraş'ta havaalanı bölgesindeki bir konteyner kentte sağlık ocağının olmadığından bahsedildi. Ona da baktığımızda 2 adet Sağlık Bakanlığımızın, 1 adet de Yeryüzü Doktorlarının olmak üzere 3 adet sağlık ocağı bulunuyor, yine aynı şekilde bu konteyner kente 2 kilometre yakınlıkta Necip Fazıl Şehir Hastanesi bulunuyor ve konteyner kentin önünden de direkt hastaneye otobüsle ulaşım da sağlanmış durumda, bu bilgileri özellikle kayıtlara geçmesi için paylaşmak istedim yüce Meclisimizle.

Kıymetli Bakanımıza sunumu için teşekkür ediyoruz. Kapsamlı ve her bir vatandaşımıza, insanımıza dokunan bu bütçe politikasını kendisi de ayrıntılı anlattı, çok nesnel bir sunum yaptı aslında. Ekonomist olmayanların belki de anlamakta zorlandığı bir sunum olduğu için belki muhalefetten bu kadar eleştiri aldı, belki daha çok siyaset ve hamaset yapsaydı muhalefet tarafından da alkışlanır mıydı bilmiyorum. Ama açıkçası, her insanımıza dokunan sosyal politika yönleriyle Maliyenin desteklerinden; çiftçimize, esnafımıza, sanatkârimıza, sanayicimize verilen desteklerden ve vergi istisnalarından; sadece bu ülkede üreten, çalışan emekçi kardeşlerimize verilen muafiyetlerden bahsettiği için ben bu bütçenin çok kıymetli ve önemli olduğunu... Önümüzdeki 2024 yılında, inşallah, bütçenin tamamı tamamlandıktan sonra da enflasyonla olan mücadelemizin bundan sonra da kararlılıkla devam edeceğine inancımız tam. Çok daha başarılı olacağız, bundan kimsenin endişesi olmasın.

Ekonomimizin iyileşmesi demek, ülkemizin iyileşmesi demek, Meclisimizin iyileşmesi demek, ülkemizin kazanması demek; bu ülkenin kazanması için hep birlikte elbette uğraşacağız. Bakan Bey tozpembe bir tablo çizmedi, kendisi de eleştirilere karşı paylaştığı noktaları çok açık, net bir yürekle söyledi ama "Tozpembe tablo çizdi." denilince... Belki kibarlığı ve nezaketi pembe olarak algılanmış olabilir. Biz de Bakanımızın kibarlığı ve nezaketine teşekkür ediyoruz.

Bütün konuşmacı arkadaşlarımıza ekonomik olarak verdikleri katkılardan dolayı teşekkür ediyoruz.

Bugün 20 Aralık, Millî Şair'imiz Sayın Mehmet Akif Ersoy'un doğum yıl dönümü, 27 Aralık da vefat yıl dönümü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Tamamlıyorum.

20-27 Aralık Mehmet Akif'i Anma Haftası sebebiyle, bu hafta vesilesiyle Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy'u ben de rahmetle ve minnetle anıyorum. Kendisinin sözüyle tamamlamak istiyorum "Bir daha bu millete Rabb'im İstiklal Marşı yazdırmayı nasip etmesin." demişti; ben de bu duasına amin diyerek teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin Usta.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

*A) HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (Devam)**1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**B) SERMAYE PİYASASI KURULU (Devam)**1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C) BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)**1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) KAMU İHALE KURUMU (Devam)**1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU (Devam)**1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU (Devam)**1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, dokuzuncu turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru ve cevap işlemine geçiyoruz.

Evet, ilk soru Siirt Milletvekili Mervan Gül'e aittir.

Sayın Gül, buyurun.

MERVAN GÜL (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Hazine ve Maliye Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını dilerim.

2024-2026 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program'da yıl sonu enflasyon hedefinizi yüzde 65 olarak kamuoyuyla paylaştınız. Merkez Bankası Enflasyon Raporu'nda da aynı oranı korudu. Program dönemindeki enflasyon beklentiniz nedir? Tek haneli rakamlara ne zaman geçeceğiz?

İkinci sorum: Sıkça gündemde olan gri liste konusu hakkında bilgi verebilir misiniz? 2024 yılında gri listeden çıkacak mıyız? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir? Hangi çalışmaları yürütüyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın...

DERYA AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle Sayın Bakanımıza sunumları için teşekkür ediyor, 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

2023 yılı bütçe açığının millî gelirin yüzde 6,4'ü seviyesinde gerçekleşmesini beklediğinizi ifade ettiniz ve ardından “Deprem harcamaları hariç Maastricht Kriterleri içerisinde kalacağız.” dediniz. Bu bağlamda ilk olarak 2024 yılı için de aynı hedefleri koruyacak mısınız?

İkinci olarak program dönemi sonunda hedeflerinize ulaşacak mısınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanımızın yanıtlaması dileğiyle...

28 Mayıs 1968 tarihinde Türkiye'nin 6 büyük millî bankasının iştiraki ve yüzde 100 Türk sermayesiyle kurulan Karadeniz Bakır İşletmeleri AŞ'nin belirlenen limitlerde olmak üzere yüzde 22'lik hisseleri Türk vatandaşlarına satılmıştı. Hâlen üzerinde birçok taşınmazı, maden ruhsatları, irtifak hakları, limanı ve hidroelektrik santrali olan bu millî şirketimiz, sonraki süreçlerde yapılan usulsüz özelleştirme ve tasfiye girişimleri yüzünden bugün mağduriyet yaşayan azınlık hissedarı 38 ortağının mahkemelerdeki hak arayışı nedeniyle ülke ekonomisine katkı veremiyor. Eti Bakır AŞ'ye 2042 yılına kadar kiralanmış Murgul Hidroelektrik Santrali dışındaki tüm işletmeleri tamamen atıl durumda olan ve 5 milyar dolar değerindeki bu kuruluşumuzun yeniden millî ekonomiye katma değer üretmesini düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunun için öngördüğünüz plan ve çözüm yöntemleri nelerdir?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Yakup Otgöz...

YAKUP OTGÖZ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

Sayın Bakanım, ülkemiz on üç yıllık kesintisiz büyüme başarısı göstermektedir. 2022 yılında yüzde 5 büyüme oranıyla OECD ülkeleri ortalamasına göre oldukça iyi bir performans ortaya koyduk. Ekonomideki olumlu göstergeler için teşekkür ediyoruz.

Yatırım, istihdam, üretim ve ihracat odaklı büyüme stratejimiz doğrultusunda cari işlemler açığını kalıcı olarak düşürme yolunda çalışmalara devam etmekteyiz. Bu çerçevede, eylül ayında orta vadeli programı kamuoyuyla paylaştınız. Programa yönelik hedeflerinizin gerçekleşme durumu nedir, programınız çalışıyor mu? Program hedeflerinden kısaca bahseder misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan...

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) – Sayın Bakanım, önümüzdeki yıl için açıkladığınız cari açık hedefleriniz orta vadeli plana uygun mudur? 2024 yılı ihracat hedeflerinizde daralma olacak mıdır? İhracat hedefleriyle birlikte cari açık hedefini değerlendirdiğimizde, bu hedeflerden olumlu veya olumsuz sapma olacak mıdır?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak...

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, çalışanlarımızı, işçilerimizi, memurlarımızı ve emeklilerimizi enflasyon karşısında ezdirmeyeceğinizi belirttiniz. Çalışanlarımızın ve emeklilerimizin maaşlarının, mali ve sosyal haklarının enflasyon karşısında gelişimi nasıldır? Önümüzdeki dönemlerde de çalışan ve emeklilerimizi enflasyona karşı korumayı devam ettirecek misiniz?

Diğer bir sorum: Yeni ev almak isteyen vatandaşlarımız “İlk Evim” kampanyasını ve uygun kredi imkânlarını beklemektedir. Bu konuda bir müjdeniz olabilir mi?

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Plan ve Bütçe Komisyonunda sorularımıza cevap alamamıştık, yazılı cevap da gelmedi; bu sorulara cevap vereceğinizi umuyoruz.

İlk uygulanmaya başlandığı günden bu yana kur korumalı mevduatın maliyeti kaç lira olmuştur? Bunun maliyetini kim ödeyecektir?

Son beş yılda vergi uzlaşma komisyonlarında hangi firmaların ne kadarlık vergi borcu silinmiştir?

Dolaysız vergilerin toplam vergiler içerisindeki payını artırmaya dönük bir çalışmanız var mıdır, varsa kapsamı nedir?

2024 bütçesindeki 2,2 trilyon liralık vergi harcamalarının kaynağı nedir? Vergi harcamaları yerine bütçe açığını kapatmayı neden tercih etmediniz?

Ücretler bu kadar düşük seviyedeysen hâlâ ücretlerin enflasyonu tetiklediğini düşünüyor musunuz yoksa gaf mı yaptınız, yoksa bunu da mı Sadık ağabeye sormak lazım?

Emekli olsaydınız ve 7.500 lira maaş alsaydınız geçinebilir miydiniz? Bir Bakan olarak 11.402 lira asgari ücret alıyor olsaydınız geçinebilir miydiniz? Geçinebileceğinizi düşünüyorsanız nasıl geçinileceğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, 2024-2026 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program’da büyüme hedeflerini kamuoyuyla paylaştınız. Televizyon programında işletmelere seslenerek “Dış pazar bulun.” çağrısı yaptınız. Sayın Bakan, neden böyle bir vurgu yaptınız? 2023 büyüme hedefini yakalayabilecek misiniz? 2024 büyüme beklentiniz nedir? Büyümenin kalitesine ilişkin değerlendirmelere ne diyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Adıyaman Milletvekili İshak Şan...

İSHAK ŞAN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye Yüzyılı Kabinesinde sorumluluğu en fazla olan bakanlarımızdan birisi olarak sizlere şunu sormak istiyorum: Göreve geldiğiniz günden itibaren çok yoğun bir şekilde yurt dışı programlarınızın olduğunu hatta yabancı basın da bunu çok yakından takip ettiğini biliyoruz. Türkiye’nin kredi risk priminin mayıs ayındaki 700 baz puan seviyelerinden 300 baz puanın altına indiğini söylediniz. Bunu, yatırımcı ülkemize güveniyor ve sermaye girişi başlıyor diye yorumlayabilir miyiz?

Bir diğer konu ise orta vadeli programın uluslararası düzeydeki algısının üzerinden geçen zamanı düşünürsek uzun soluklu sonuçlar almak için yeterli bir süre olmadığını ama atılan tohumların önemli olduğunu düşünüyorum. Bu konjonktürden baktığımızda global finans çevrelerinin orta vadeli programa bakış açılarını öğrenebilir miyiz?

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – Sayın Bakan, bir enkaz devraldınız ve iyi niyetli olarak bir çaba içinde olduğunuzu biliyoruz. “Paraya ihtiyacımız yok.” diyorsunuz, Körfez ülkeleri başta olmak üzere ülke ülke dolaşıp fon talebinde bulunuyorsunuz, yabancı yatırımcıları ülkemize yatırım yapmaya davet ediyorsunuz. Hukukun üstünlüğünün, adaletin olmadığı bir yerde sadece ekonomik politikalarla ülkeyi ekonomik krizden çıkarmaya inanıyor musunuz?

Zengini daha zengin eden kur korumalı mevduat politikası ne kuru dengeledi ne de enflasyonu düşürdü. Gözleri ışıltı ışıltı parlayan Nebati döneminde uygulamaya konulan kur korumalı mevduat politikasını ne zaman kaldırmayı düşünüyorsunuz?

Açlık sınırı 12 bin lira, asgari ücret 11.402, emekli maaşı 7.500 lira; siz de burada iktidarın vekilleri gibi tozpembe bir tablo çizdiniz. Bu başarısız ekonomik politikaların cezasını halk çekmek zorunda mı?

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanına soruyorum: Cumhurbaşkanının faizi “nas” olarak nitelediği ve faizleri sıfıra indirme amacıyla çıktığı yolda faizler yüzde 40’a ulaştı. Son yirmi bir yılın en yüksek faiz oranına ulaştığımız bugünlerde Sayın Cumhurbaşkanının “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” tezini başarılı buluyor musunuz? Ekonomi biliminin temellerine karşı gelen bu akıl dışı tutumun yıllar içinde ülkemize vermiş olduğu zarar ne kadardır?

Cumhurbaşkanı tarafından keyfî bir şekilde uçuruma sürüklenen Türkiye ekonomisini düze çıkarmak için dar gelirli vatandaşlarımızın sırtına kambur olmayı ne zaman bırakacaksınız?

Asgari ücretliye açlık sınırının altında, ömürlerini bu ülkeye adanmış emeklilerimize ise ancak açlık sınırının yarısı kadar maaş vermek sizleri vicdanen rahatsız etmiyor mu? Asgari ücreti ve emekli maaşlarını insani tutarlara getirmek için bir çalışmanız var mı?

Ayrıca, günlerdir bütün Bakanların hazır sorulara cevap vermesini doğru buluyor musunuz? (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Bakan, dar gelirli vatandaş dolaylı vergi yükünden kurtarmak için dolaylı vergilerin toplam vergiler içerisindeki oranını düşürecek misiniz?

Konuşmanızda -yanlış anlamadıysam- doğrudan vergileri yüzde 11’den 15’e çıkardığınızı söylediniz. Bu, çok kazanan çok, az kazanan az mı oluyor? Bununla vergi adaletini sağlayacağınızı düşünüyor musunuz? Yandaşlara sağlanan vergi muafiyeti, istisnası uygulamalarından vazgeçecek misiniz?

Üçüncü sorum da Merkez Bankası sizce -kişisel fikrinizi burada merak ediyorum- bağımsız mıdır değil midir?

TÜİK, çalışanlar ve emekliler için gerçekleşecek maaş artışlarında bağımsız sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütlerince açıklanan açlık, yoksulluk sınırı rakamlarının ortalamasını esas almayı neden düşünmüyor? Geliri yoksulluk sınırının altında olan tüm hane fertlerinin gıda, sağlık, barınma, giyim, eğitim, kültür giderleri vergiden muaf tutulacak mıdır?

Kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk...

Buyurun.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) – Sayın Bakan, sorum İstanbul Finans Merkezi ve bugünlerde çok konuşulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu hakkında.

BDDK’nin Şişli’deki binasının ciddi deprem riskinden söz ediliyor. “Bankacılığımız sağlam.” diyorsunuz ama kurumlar o kadar sağlam değil. Güncel bir depreme dayanıklılık raporu var mıdır?

Ayrıca, Türkiye’nin en önemli bütün ekonomi kurumlarını bünyesinde toplayacak olan İstanbul Finans Merkezi Projesi geçen yıllara rağmen bir türlü tamamlanamadı. İstanbul’un uluslararası bir finans merkezi olması hedefi çerçevesinde İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmış ve Resmî Gazete’de 2 Ekim 2009 tarihinde yayınlanmıştı; geçen on üç yıl içinde bu eylem planında vad edilen işlerin çoğu yapılamadı; ne zaman tamamlanacak bu? İFM hâlâ tam olarak faaliyete geçmiş değil; 2014’te başlayan inşaat...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu...

Buyurun.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) – Sayın Bakan, Kahramanmaraş başta olmak üzere deprem illerinde depremde hemen sonra vatandaşlardan ev ve iş yerlerindeki mal ve eşya kayıpları için Maliye Bakanlığınca kayıp listeleri alınmıştı; bunların akıbeti ne oldu? Vatandaşa eşya ve mal kayıpları için herhangi bir ödeme yapmayı düşünüyor musunuz?

İki: Deprem bölgesinde sermayesi güçlü firma sahipleri aldıkları teşvik, kredi ve sigorta ödemeleri nedeniyle kendilerini ayakta tutabiliyorlar fakat işçi, memur, çiftçi, esnafın vergi, kredi, elektrik, su, doğal gaz ödemelerinde sıkıntı yaşanmaktadır; bu durumla ilgili en az iki yıllık bir erteleme düşünüyor musunuz?

Üç: 2024 yılında, depremde evleri yıkılan hak sahiplerine vereceğiniz 750 bin TL hibe, 750 bin TL kredinin miktarını artırıp faizini düşürmeyi planlıyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – 6 Şubat depremi sonrası “Türkiye Tek Yürek” kampanyasıyla 115 milyar lira toplandı. Hazineye aktarılan bu paralar depremzedelerin hangi ihtiyaçları için harcanmıştır?

Fatih Terim fonuna para yatıranlarla, vergi kaçırıanlarla, Denizbankla ilgili nasıl bir soruşturma yürüttünüz?

Kadın pedinden, tamponundan; hayvan mamalarından; çocuk bezinden, mamasından vergileri kaldıracak mısınız?

Artan gıda fiyatlarının durdurulması için çiftçilere mazot, gübre, tohum desteği yapacak mısınız?

Süt, peynir, et, sebze, meyve fiyatlarındaki artışı durdurmak ve halkın bu temel gıda maddelerine ulaşması için çözümünüz nedir?

Vergi borcu silinen şirketlerin isimleri nedir?

Sadık Bey’i Bakanlığınızda göreve alacak mısınız?

BAŞKAN – Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Bakan, sizi dikkatlice dinledim, ekonomide işlerin iyiye gittiğini söylediniz. Madem ekonomide işler iyi, birkaç talepte bulunacağım depremzedeler adına.

Sayın Bakan, depremzedelerin ev ve iş yerlerindeki eşya bedelleri bugüne kadar ödenmedi. Bunu niye ödemiyorsunuz? Ne zaman ödeyeceksiniz?

Bunun dışında, yine deprem illerinde “kira desteği” adı altında ev sahiplerine 5 bin lira veriyorsunuz, kiracılara 3 bin lira veriyorsunuz. Bu paralar, bu verdiğiniz paralar pul oldu, piyasa fiyatının çok altında kaldı. Bu oranları artırmayı düşünüyor musunuz?

Yine deprem illerinde, serbest meslek erbabı avukatlar başta olmak üzere, diğer serbest çalışanlara herhangi bir nakdî destek ödenmedi. Bu serbest meslek erbablarına da depremden dolayı herhangi bir ödeme yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı...

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanımıza sunumları için teşekkür ediyorum ve 2024 yılı bütçemizin milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakan, kayıt dışılıkla mücadelenin öneminden söz ettiniz. Kayıt dışı ekonomiyle ilgili hangi faaliyetler yürütülüyor, hangi yöntem ve uygulamalar kullanılıyor? Bu konuda bilgi verirseniz seviniriz.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sayın Bakanım “Esnaflarımızın yanındayız.” dediniz. Esnaflarımız 10 bin lira kira ödüyorsa 2.500 lira da stopaj vergisi ödüyor. Stopaj vergisini kaldırmayı düşünüyor musunuz?

Ülkemizin “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” gibi saçma bir tezle ne kadar zarara uğratıldığını düşünüyorsunuz? Bu konuda elinizde bir miktar var mıdır? Bu süreçte Merkez Bankasından satılan toplam döviz rezervinin ne kadar olduğunu biliyor musunuz?

BAŞKAN – Şimdi, kendisine yöneltilen soruları cevaplandırmak üzere Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek’e söz veriyorum.

Sayın Şimşek, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorular için de teşekkür ediyorum.

Tabii, biz güveni sağlıklı ve doğru politikalarla, doğru uygulamalarla tesis edeceğiz. Şimdi “Vergi reformunu yapacağız.” dedik; bu, yapılmadığı anlamına gelmiyor; 2004’te yapıldı, 2006’da yapıldı yani KDV reformu yapıldı, gelir vergisinde yapıldı, kurumlar vergisinde yapıldı. Reform süreci canlı bir organizma gibidir; reformlar sürekli yapılır, günün şartlarına uyumlu bir şekilde verimliliği artıracak reformlar her zaman yapılır. Dolayısıyla “Reform yapacağız.” söylemi, daha önce reform yapılmadığı anlamına gelmiyor.

Ben toz pembe bir tablo çizmedim -tam aksine dünyada çok ciddi sorunlar var, ülkemizde ciddi sorunlar var- hedeflerimizi teker teker sıraladım. Söylediğim tek şey şuydu: Son birkaç aydır yaptığımız uygulamalar olumlu sonuç veriyor, piyasada güven tesis edildi. Ben bütün bu yansımaları ortaya koydum. Dolayısıyla benim toz pembe bir resim çizdiğim iddiası doğru bir iddia değildir.

Hiçbir kaynak maliyetsiz değildir. “Paraya ihtiyacımız yok.” derken... Bana denildi ki: “Siz ülke ülke dolaşıyorsunuz, bir şey gelmedi.” Ben, ülkeleri dolaşırken programımızı anlatıyoruz, dış kaynak ihtiyacımızı piyasadan temin etmeye başladık, bizim ikili ilişkiler çerçevesinde kaynağa ihtiyacımız yok demek istedim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bak, yine anlatamamışsınız.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Dolayısıyla Türkiye'nin kaynağı -tabii ki kaynağı içeride, dışarıda var ama- nasıl temin ettiği hususu... Dolayısıyla benim seyahatlerimin doğrudan doğruya kaynak arayışı çerçevesinde irdelenmemesi gerektiğinin altını çizmeye çalıştım. Nerede neyi söylediğimi çok iyi biliyorum. Allah'tan bu soruları sordunuz, burada açıklama fırsatı buldum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Allah'tan tutanak var.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Şimdi, ben bankalar kâr etmiyor demedim, kârlılıkları enflasyonla karşılaştırıldığında iddia edildiği kadar yüksek değil dedim. Dolayısıyla lütfen sözlerimi çarpıtmayın.

Deprem vergileri konusunu en detaylı bir şekilde verdim. Şu ana kadar, 99 yılından sonra deprem vergisi çerçevesinde toplanan vergilerin 1,6'sı kadar Hükümetimiz döneminde depreme yönelik, riskleri azaltmaya yönelik bir harcama yaptığımızı, diğer harcamaları da dikkate alırsak bunun 8 kata çıktığını söyledim yani deprem için 1 lira topladıysak 8 lira harcamışız dedim. Ayrıca 2024-2025'te de yaklaşık 1,8 trilyon lira deprem için harcama yapacağız. Ben size yine, bütçenin ilkelerinden bahsettim; bütün vergiler bütçede toplanıyor, özel bir harcamaya tahsis edilmiyor; bu, bir bütçe ilkesi. Dolayısıyla deprem vergisi o anlamda bir deprem vergisi olamaz çünkü 99'da bir deprem fonu kurulmamış, gelirler orada toplanmamış; bütçeye alınmış, bütçede harcamalar nereye yapılıyorsa deprem için, o ad altında toplanan vergiler de orada harcanmış ama hükümetlerimiz dönemde toplanandan 8 kat daha fazla, afet riskini azaltmak için harcama yapılmış.

Yaşlılarla ilgili en ufak bir şeyim olmadı. Ben sadece “Dünya nüfusu yaşılanıyor.” dedim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Onu sorun olarak anlatıyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sorun olarak anlattınız, sorun!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Bu, verimlilik üzerine ve büyüme üzerine bir sınır çekiyor. Tam aksine Türkiye'de nüfusumuzun genç olduğunu, o anlamda büyük bir fırsata sahip olduğumuzu, bu fırsatı değerlendirmek için insanlarımızın niteliklerini artırdığımızı, meslek edinme programlarına kaynak ayırdığımızı söyledim. Dolayısıyla sakın, benim söylemediğim bir şeyi söylemişim gibi buradan söylemeyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – “Çok yaşlı” dediniz Sayın Bakan, yaşlıları çok söylediniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Dediniz ki: “Alım gücünden bahsetmediniz.” Nasıl bahsetmedim ya? Ücretlerdeki reel artışları teker teker sıraladım. Reel artış ne demek? Alım gücündeki artış demek; çok net, çok basit.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Öyle değil, öyle değil o iş.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Şimdi, burada, tabii, birçok soru geldi enflasyon hedeflerini tutturup tutturamayacağımıza ilişkin. Şu anda para politikası çok güçlü bir şekilde enflasyonu cıplalamaya başladı, enflasyon beklentileri hızla düşüyor. Önümüzdeki aylarda göreceksiniz, piyasanın enflasyon beklentileri ile bizim hedefimiz örtüşecek, ben buna inanıyorum çünkü biz doğru politikalar uyguluyoruz. Biz tekerleği yeniden keşfetmiyoruz, dünya bu işi nasıl yapıyorsa aynı çerçevede yapıyoruz. Dolayısıyla hedeflerimiz gerçekçidir -ve ben inanıyorum ki- gelecek sene burada olacağız inşallah; hep birlikte bu hedefleri, bütçe hedeflerini, büyüme hedeflerini, enflasyon hedeflerini, cari açık hedeflerini konuşacağız.

Gri listeden çıkmak için -detaylı açıklama yapmaya çalıştım- Türkiye 40 koşulun 39'unu yerine getirmiş durumda, ayrıca uygulamada etkinliği de sağlamaya yönelik çok ciddi bir çaba içerisinde. Şubat ayında bir toplantı yapılacak, bu hususlar değerlendirilecek, ben inanıyorum ki Türkiye'nin bu katettiği gelişmeler ciddi bir şekilde dikkate alınacak.

Bizim bu seneki bütçe açık hedefimiz, doğru, yüzde 6,4'tü ama gelir tahsilatımızda çok güçlü bir artış var. Ocak-mayıs cari vergi tahsilat ve tahakkuk oranına bakarsanız yüzde 90'ı aşmış durumda, en son baktığım rakam oydu. Dolayısıyla yüzde 90'ın üzerine çıkınca -burada biz ilave gelir tahsilatı elde ettik- çok büyük ihtimalle bu seneki bütçe açığı, muhtemelen, hedeflediğimiz 6,4'ün oldukça altında olacak. Biz, bu çerçevede, muhtemelen -deprem hariç- Maastricht Kriterlerini tutturmuş olacağız; bu, büyük bir başarıdır.

Bir taraftan "Bütçe açığı çok büyük, çok borçlanıyorsunuz, çok faiz ödenecek." diyorsunuz, bir taraftan da tabii ki biz ortaya performans koymak için, bütçe açığını azaltmak için tedbir almışız, onu da eleştiriyorsunuz; haklısınız, tabii ki eleştiri sizin hakkınız, doğruları yapmak da bizim görevimiz.

Karadeniz Bakır Anonim Şirketiyle ilgili soru soruldu. Doğrusu, hiçbir bilgim yok; ilgili yerlere sorarız, bir bilgi edinirsek size cevap veririz.

Büyümeyle ilgili, büyüme hedeflerimizle ilgili sorular soruldu. 2024 yılının büyümesine ilişkin riskler aşağı yönlüdür ama biz 2024 yılında küresel finansal koşulların daha elverişli hâle geleceğini düşünüyoruz, fon akışının güçleneceğini düşünüyoruz ve büyümedeki aşağı yönlü riskleri sınırlayacağını düşünüyoruz. Biz, hedef olarak yüzde 4'ü koyduk, onu gerçekleştirmeye çalışacağız ama 2023'e ilişkin tereddüdümüz yok. Büyük ihtimalle, 2023 büyümesi orta vadeli program çerçevesinde yani yüzde 4,4 olarak gerçekleşecektir. Kalitesine gelince konuşmamda çok açık bir şekilde ifade ettim, büyümenin kalitesini tabii ki artırmak istiyoruz, bunun için de büyümede bir dengelenme sürecindeyiz. Ne demek istiyoruz? Şu anda sadece iç talep eksikliğini büyütüyoruz; bu da tabii, enflasyon ve cari açık demek. Cari açık ve enflasyonu kontrol altına almak için büyümenin yeniden dengelenmesi lazım yani parasal sıkılaştırma yoluyla, bütçe disiplini yoluyla iç talep daha ılımlı hâle gelecek. Dış talep de inşallah, inanıyorum ki Avrupa Birliğinde kısmi toparlanmayla birlikte, ihracata verdiğimiz çok güçlü desteklerle birlikte net ihracatın katkısı bu sene negatif, gelecek sene belki yüzde 0,4 civarı pozitif döner diye bir hedef koyduk; o anlamda umutluyuz. Tabii, istihdam yaratan bir büyüme var, bu anlamda kaliteli bir büyüme; kompozisyonu anlamında iyileştirmeye muhtaç. Bunları zaten konuşmamda çok detaylı bir şekilde ifade ettim.

Cari işlemler açığıyla ilgili olarak şunun altını çizmek istiyorum: Enflasyonu düşürmek için aldığımız bütün tedbirler, bütçe açığını iyileştirmek için aldığımız bütün tedbirler aynı zamanda cari açığa da olumlu yansıtacak; bu, birincisi. İkinci olarak, reel faizlerin çok düşük olması nedeniyle, yüksek enflasyon nedeniyle vatandaşımızın altın talebi bu sene başka yıllara göre, geçmişe göre aşırı artmış durumda. Son yirmi yılın yıllık ortalama altın ithalatı 8 milyar dolar iken bu sene 30 milyar dolara çıkmış yani millî gelire oran olarak yüzde 4 olan cari açığın yaklaşık 2,6 puanı altından kaynaklanıyor. Aslında altın bir varlıktır; altın, bu anlamda bir tüketim değil finansal bir varlıktır, bir portföy tercihidir. Dolayısıyla önümüzdeki yıllarda altın ithalatının normalleşeceğini düşünüyoruz yani 30 milyar dolar, son yirmi yılın ortalaması 8 milyar dolar... Burada yarı yarıya bile bir azalma olursa cari açıktaki iyileşme olur ama olmazsa dahi -ki biz programımızı ona göre yapmadık- biz şunu söylüyoruz: Enflasyonu düşürmek için aldığımız tedbirler cari açığı da azaltacaktır. Dolayısıyla cari açığın finansmanını da iyileştirmek istiyoruz.

Biz, sıcak para peşinde değiliz, sıcak paranın tehlikelerinin farkındayız; biz, Türkiye’imize kalıcı, sermaye benzeri uzun vadeli kaynak peşindeyiz. Tabii ki ideal olarak doğrudan yatırımları da artırmayı arzuluyoruz ama bu bir çırpıda olmuyor, bunun zamana ihtiyacı var. Tabii ki birçok değişken var, sizin gündeme getirdiğiniz birçok husus etkiliyor ama bence en önemli değişken enflasyonun düşmesi, tek haneye düşmesi, öngörülebilirliğin artması yani fiyat istikrarının sağlanmasıdır. Fiyat istikrarını sağlarsak Türkiye doğrudan yatırım çekecektir, uzun vadeli kaynak da çekecektir. Dolayısıyla, biz hiçbir şekilde “Sıcak para gelsin, onun üzerinden rezervler artsın, biz burada rahatlayalım.”ın peşinde değiliz. Tabii ki piyasa mekanizması içerisinde her türlü kaynak akışı olacak, oluyor da, biz buna açığız ama bizim tercihimiz doğrudan yatırımlar, bizim tercihimiz sermaye benzeri uzun vadeli. Ben çok taraflı bankalarla olan iş birliğini niye vurguladım? Çünkü onların tamamı uzun vadeli ve ucuz kredi veriyor. Evet, çok taraflı bankalar bize sermaye benzeri kredi sağlıyor, bütün ülkeler sermaye benzeri krediyi almak için yarış içerisinde; dolayısıyla, benim oradan kastım son derece net.

Tabii, “Gelecek sene ihracat daralacak mı?” diye bir soru geldi. Biz böyle bir şey öngörmüyoruz; tam aksine, bu sene Avrupa Birliğinde büyüme özellikle Almanya’da, İngiltere’de, İtalya’da çok zayıf. IMF tahminlerine göre ana ticaret ortaklarımızdaki çok zayıf olan büyüme gelecek sene toparlanacak inşallah. Toparlanırsa ben inanıyorum ki bizim ihracatımız da artacak ama o olmasa bile biz ihracatımıza öyle güçlü destekler vereceğiz ki... Bakın, bu konuda çok samimiyiz, göreceksiniz 10’a katladık reeskont kredilerini, gerekirse tekrar 10 kat daha artırmamız gerekiyorsa artıracağız. Yeter ki bizim girişimcimiz, üreticimiz, yatırımcımız ihracata yönelsin. Evet, ben tavsiyede bulundum çünkü iç pazar gelecek sene bir miktar yavaşlayacak. Bakın, biz burada şeffafız, açığız, milletimizle, sizlerle bizim doğru bir diyalog kurmamız lazım. Başından beri diyoruz ki: Bu zorlu bir süreç. Türkiye’nin sorunlarına kolaycı bir çözüm yok diyen benim, kestirme bir yol yok diyen benim, sorunlar çok boyutlu diyen benim. Bu sorunları çözmek için 6 tane hedefimiz var, bu 6 hedefe yönelik şu ilerlemeyi sağladık dedim. Bunu söylediğim için benim tozpembe bir tablo çizdiğimi iddia ediyorsunuz; tam aksine, küresel olarak da Türkiye olarak da zorlu bir süreçteyiz ama çok kaliteli bir ekibimiz var, iyi bir programımız ve bu programı kararlılıkla uyguluyoruz. Cumhurbaşkanımızın tam desteği var, tam desteği ve göreceksiniz bu program...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Soralım bakalım var mı?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Esnafta stopaj kalkacak mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Ya, arkadaşlar, ben hepinizi sabırla dinledim yani niye sözümü kesiyorsunuz ki?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Pembe olduğu için.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Stopaj kalkacak mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Ya, böyle bir usul var mı? Yani nezaket diye bir şey var. Bakın, ben size bugüne kadar hiç nezaketsizlik yaptım mı?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Bakanım, sorulara cevap verin, sorulara!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Bakın, ben konuşuyorum, oradan bağırıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Sorulara cevap verin siz!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Bakın, hiçbir metni okumadım, hiç metin okumadım biliyor musunuz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Stopaj kalkacak mı Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Burada tonla bizim arkadaşların sorduğu metinlere cevaplar var biliyor musunuz. Hiçbir tanesini okumadım. (CHP sıralarından gürültüler)

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sorular hazır, cevaplar hazır...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Ama müsaade edin, müsaade edin, konuşalım yani.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen... Bakın, konuşuldu, sorular soruldu, Sayın Bakan cevap veriyor, lütfen dinleyelim. Cevabı sabırla dinleyelim, niye tahammülsüzlük gösteriyorsunuz?

Buyurun Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, Merkez Bankası Başkanımız Plan ve Bütçe Komisyonunda sizlerin KKM'yle ilgili sorularını cevaplandırdı. KKM'den çıkış stratejimizi biz ortaya koyduk. Muhtemelen önümüzdeki aylarda rezerv birikiminin güçlenmesiyle birlikte KKM'den çıkışı hızlandıracağız. Bakın, size perspektif sunuyorum.

İZZET AKBULUT (Burdur) – Kaç paramız gitti?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Ben geriye bakmıyorum, ben ileriye bakıyorum. Bu memleketin ileriye bakma dışında şu anda fayda sağlayacak ne zamanı var ne de gereği var. KKM'den çıkış stratejisini ekibimizle birlikte net bir şekilde ortaya koyduk ve çıkış başladı; 3,4 trilyon liradan 2,7 trilyon liraya düştü. Biz inanıyoruz ki önümüzdeki sene bu çıkış tamamlanacak, erken veya geç. Ben niye burada net konuşmuyorum? Çünkü piyasa koşullarına bağlı. Rezerv birikimi bu hızla giderse biz çok hızlı bir şekilde bu süreci tamamlamış olacağız.

Değerli arkadaşlar, birçok soru daha geldi tabii, vergi harcamalarıyla ilgili soru var. Aslında konuşma metnimde çok detaylı bir şekilde, vergi harcamalarının nereye olduğunu kısmen anlatmaya çalıştım. En büyük kalem, asgari ücretlimize sağladığımız gelir vergisi istisnasıdır, damga vergisi istisnasıdır. Söyledim yaklaşık 629 milyar lira...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Peki, 2 trilyon 210 milyarlık istisna?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bu, ücretlinin eline geçmiyor ki.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – 629 milyar lira...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Niye savunarak söylüyorsun, patronlara sağladığın bir şey ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Ya, arkadaşlar...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Neden sürekli aynı şeyi bize anlatıyorsun?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen, lütfen...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Neden sürekli aynı şeyi anlatıyorsun?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Değerli arkadaşlar, ben olumlu bir şey söyleyince niye itiraz ediyorsunuz ki ben anlamakta zorluk çekiyorum gerçekten.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bu, asgari ücretlinin cebine girmiyor ki!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Yani niye olumlu bir şey söyleyince...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Olumlu değil, sürekli bize aynı şeyi söylüyorsun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Ülkemizin gelişmesi, ülkemizin doğru şeyler yapması doğru değil mi arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bu, asgari ücretlinin cebine girmiyor.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen son sözlerinizi alalım, kalanlara yazılı cevap verirsiniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK – Eleştiriler için tekrar teşekkür ediyorum, sorular için teşekkür ediyorum. Belki bütün sorulara cevap verme fırsatım olmadı, kusura bakmayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Yazılı olarak bunları...

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK – Cevaplanabilecekleri yazılı olarak cevaplarız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, milletvekilimizin...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Başkanım, oylamaya geçmeden önce bir söz talebim olacak.

BAŞKAN – Sırasıyla dokuzuncu turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2024 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

1) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

4.564.413.425.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek

1.397.170.194.939,92

Bütçe Gideri

1.370.832.353.741,42

Kullanılmayan Ödenek

26.337.841.198,50

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*SERMAYE PİYASASI KURULU**1) Sermaye Piyasası Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	1.500.000.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	1.500.000.000
--------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*2) Sermaye Piyasası Kurulu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	876.121.286,57
---------------	----------------

Bütçe Gideri 811.697.301,52

Kullanılmayan Ödenek 64.423.985,05

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	527.000.000,00
----------------------	----------------

Bütçe Geliri 699.157.096,75

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 2.775.633,61

Net Bütçe Geliri 696.381.463,14

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU**1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 4.409.000.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 4.409.000.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2024 yılı merkezi yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2022 yılı merkezi yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*2) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 1.444.253.150,00

Bütçe Gideri 968.054.524,58

Kullanılmayan Ödenek 476.198.625,42

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.253.000.000,00

Bütçe Geliri 1.252.905.105,04

Net Bütçe Geliri 1.252.905.105,04

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2022 yılı merkezi yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2024 yılı merkezi yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*KAMU İHALE KURUMU**1) Kamu İhale Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	1.200.000.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	1.200.000.000
--------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*2) Kamu İhale Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	382.214.305,00
---------------	----------------

Bütçe Gideri	369.254.623,22
--------------	----------------

Kullanılmayan Ödenek	12.959.681,78
----------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	200.000.000,00
----------------------	----------------

Bütçe Geliri	451.775.223,04
--------------	----------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	17.199.447,14
------------------------------------	---------------

Net Bütçe Geliri	434.575.775,90
------------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU**1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	404.700.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	404.700.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*2) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	76.333.555,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	65.298.197,79
--------------	---------------

Kullanılmayan Ödenek	11.035.357,21
----------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	58.828.000,00
----------------------	---------------

Bütçe Geliri	65.121.795,05
--------------	---------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	8.275,32
------------------------------------	----------

Net Bütçe Geliri	65.113.519,73
------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	327.500.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	327.500.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	111.186.015,58
---------------	----------------

Bütçe Gideri	102.378.923,30
--------------	----------------

Kullanılmayan Ödenek	8.807.092,28
----------------------	--------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	69.569.000,00
----------------------	---------------

Bütçe Geliri	71.069.055,56
--------------	---------------

Net Bütçe Geliri	71.069.055,56
------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**1) Gelir İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	32.104.510.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*2) Gelir İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	9.436.911.997,00
---------------	------------------

Bütçe Gideri	9.432.351.426,20
--------------	------------------

Ödenek Üstü Gider	299.325.867,79
-------------------	----------------

Kullanılmayan Ödenek	303.886.438,59
----------------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU**1) Türkiye İstatistik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	3.053.427.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	3.053.427.000
--------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye İstatistik Kurumu 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	898.752.118,54
Bütçe Gideri	837.749.771,20
Ödenek Üstü Gider	38.868,96
Kullanılmayan Ödenek	61.041.216,30
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	586.861.000,00
Bütçe Geliri	895.486.907,46
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	58.403,91
Net Bütçe Geliri	895.428.503,55
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Türkiye İstatistik Kurumunun 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	376.015.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	376.015.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	84.246.380,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	77.219.182,26
--------------	---------------

Kullanılmayan Ödenek	7.027.197,74
----------------------	--------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	55.470.000,00
----------------------	---------------

Bütçe Geliri	74.834.147,94
--------------	---------------

Net Bütçe Geliri	74.834.147,94
------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece dukuzuncu turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmalarını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, programa göre idarelerin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 21 Aralık 2023 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.11